

Budsjett-innst. S. nr. 1

(2008–2009)

**Budsjettinnstilling til Stortinget
fra finanskomiteen**

St.meld nr. 1 (2008–2009), St.prp. nr. 1 (2008–2009), St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2008–2009) og
St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 5 (2008–2009)

**Innstilling fra finanskomiteen om skatte-, avgifts- og tollvedtak, rammetilskudd til
kommunesektoren mv., tilfeldige utgifter og inntekter og statsbudsjettets kapitler
som gjelder utbytte mv. for 2009**

Innhold

	Side
1. Innledning	11
2. Rammeområde 18 – Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	12
2.1 Innledning	12
2.1.1 Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Kommunal- og regionaldepartementet	12
2.1.2 Komiteens merknader	13
2.2 Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner	13
2.2.1 Post 21 Kunnskapsutvikling og drift av inntektssystemet	13
2.2.1.1 Sammendrag	13
2.2.1.2 Komiteens merknader	13
2.2.2 Post 60 Innbyggertilskudd	13
2.2.2.1 Sammendrag	13
2.2.2.2 Komiteens merknader	13
2.2.3 Post 61 Distriktstilskudd Sør-Norge	15
2.2.3.1 Sammendrag	15
2.2.3.2 Komiteens merknader	15
2.2.4 Post 62 Nord-Norge- og Namdalstilskudd	16
2.2.4.1 Sammendrag	16
2.2.4.2 Komiteens merknader	16
2.2.5 Post 63 Småkommunetilskudd	16
2.2.5.1 Sammendrag	16
2.2.5.2 Komiteens merknader	16
2.2.6 Post 64 Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 572 post 64	16
2.2.6.1 Sammendrag	16
2.2.6.2 Komiteens merknader	16
2.2.7 Post 65 Hovedstadstilskudd	17
2.2.7.1 Sammendrag	17
2.2.7.2 Komiteens merknader	17
2.2.8 Post 66 Vekststilskudd	17
2.2.8.1 Sammendrag	17
2.2.8.2 Komiteens merknader	17
2.2.9 Post 67 (NY) Styrking av eldreomsorgen	17
2.2.10 Post 68 (NY) Styrking av grunnopplæringen	17
2.2.11 Post 69 (NY) Midler til vedlikehold	17
2.3 Kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner	17
2.3.1 Post 60 Innbyggertilskudd	17
2.3.1.1 Sammendrag	17
2.3.1.2 Komiteens merknader	18
2.3.2 Post 62 Nord-Norge-tilskudd	18
2.3.2.1 Sammendrag	18
2.3.2.2 Komiteens merknader	18
2.3.3 Post 64 Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 571 post 64	18
2.3.3.1 Sammendrag	18
2.3.3.2 Komiteens merknader	19
2.3.4 Post 65 Tilskudd til barnevern/hovedstadstilskudd	19
2.3.4.1 Sammendrag	19
2.3.4.2 Komiteens merknader	19
2.3.5 Post 66 (NY) Styrking av grunnopplæringen	19
2.4 Kap. 575 Ressurskrevende tjenester	19
2.4.1 Post 60 Toppfinansieringsordning, overslagsbevilgning	19
2.4.1.1 Sammendrag	19

	Side	
2.4.1.2	Komiteens merknader	19
2.5	Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger	20
3.	Rammeområde 19 – Tilfeldige utgifter og inntekter	21
3.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Gul bok	21
3.2	Kap. 2309 Tilfeldige utgifter	21
3.2.1	Post 1 Driftsutgifter	21
3.2.1.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Gul bok, St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2008–2009) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 5 (2008–2009)	21
3.2.1.2	Komiteens merknader	21
3.3	Kap. 5309 Tilfeldige inntekter	22
3.3.1	Post 29 Ymse	22
3.3.1.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Gul bok, St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2008–2009) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 5 (2008–2009)	22
3.3.1.2	Komiteens merknader	22
3.4	Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger	23
4.	Rammeområde 22 – Skatter og avgifter	23
4.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte-, avgifts- og tollvedtak	23
4.2	Hovedtrekkene i skatte- og avgiftsopplegget for 2009	25
4.2.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte-, avgifts- og tollvedtak	25
4.2.1.1	Hovedtrekk i skatte- og avgiftsopplegget	25
4.2.1.1.1	Innledning	25
4.2.2	Komiteens merknader	30
4.3	Direkte skatter og avgifter til folketrygden	39
4.3.1	Sammendrag	39
4.3.2	Komiteens merknader	40
4.4	Kap. 5501 Skatter på formue og inntekt	45
4.4.1	Skatt fra lønnstakere og pensjonister	45
4.4.1.1	Toppskatt	45
4.4.1.1.1	Sammendrag	45
4.4.1.1.2	Komiteens merknader	45
4.4.1.2	Standardfradrag	46
4.4.1.2.1	Sammendrag	46
4.4.1.2.2	Komiteens merknader	46
4.4.1.3	Særskilte regler for trygdede	48
4.4.1.3.1	Sammendrag	48
4.4.1.3.2	Komiteens merknader	49
4.4.1.4	Skatt på formue	49
4.4.1.4.1	Sammendrag	49
4.4.1.4.2	Komiteens merknader	52
4.4.1.5	Fradrag for fagforeningskontingent	53
4.4.1.5.1	Sammendrag	53
4.4.1.5.2	Komiteens merknader	53
4.4.1.6	Boligsparing for ungdom (BSU)	54
4.4.1.6.1	Sammendrag	54
4.4.1.6.2	Komiteens merknader	54
4.4.1.7	Grense for lønnsoppgaveplikt ved arbeid knyttet til hjem og fritidsbolig	54
4.4.1.7.1	Sammendrag	54
4.4.1.7.2	Komiteens merknader	55
4.4.1.8	Fiskerfradraget	55
4.4.1.8.1	Sammendrag	55
4.4.1.8.2	Komiteens merknader	55
4.4.1.9	Fradrag for arbeidsreise mellom hjem og arbeidssted	56
4.4.1.9.1	Sammendrag	56

	Side	
4.4.1.9.2	Komiteens merknader	56
4.4.1.10	Firmabilbeskatningen	56
4.4.1.10.1	Sammendrag	56
4.4.1.10.2	Komiteens merknader	56
4.4.1.11	Særfradrag for store sykdomsutgifter	57
4.4.1.11.1	Sammendrag	57
4.4.1.11.2	Komiteens merknader	57
4.4.1.12	Frdrag for gjeldsrenter for arbeidstakere og personlig næringsdrivende fra andre EØS-stater	57
4.4.1.12.1	Sammendrag	57
4.4.1.12.2	Komiteens merknader	58
4.4.1.13	Andre grenser og fradrag	58
4.4.1.13.1	Sammendrag	58
4.4.1.13.2	Komiteens merknader	58
4.4.2	Næringsbeskatningen	58
4.4.2.1	Oppheving av skattefritak for gjensidig brann- og husdyrforsikringsselskap, sjøforsikringsselskap og enkelte skadeforsikringsselskap	58
4.4.2.1.1	Sammendrag	58
4.4.2.1.2	Komiteens merknader	59
4.4.2.2	Innstramming i fritaksmetoden	59
4.4.2.2.1	Sammendrag	59
4.4.2.2.2	Komiteens merknader	59
4.4.2.3	Avskrivning av faste tekniske installasjoner i bygg	59
4.4.2.3.1	Sammendrag	59
4.4.2.3.2	Komiteens merknader	60
4.4.2.4	Skattlegging av urealiserte gevinster ved uttak av eiendeler mv. fra norsk beskatningsområde	61
4.4.2.4.1	Sammendrag	61
4.4.2.4.2	Komiteens merknader	61
4.4.2.5	Kraftverksbeskatningen	61
4.4.2.5.1	Sammendrag	61
4.4.2.5.2	Komiteens merknader	62
4.4.2.6	Reindriftsfradraget	62
4.4.2.6.1	Sammendrag	62
4.4.2.6.2	Komiteens merknader	62
4.4.2.7	Eiendomsskatt i sjøområdet	62
4.4.2.7.1	Sammendrag	62
4.4.2.7.2	Komiteens merknader	62
4.4.3	Spørsmål om beskatning til kommunene for bruk av areal i kystsonen	62
4.4.3.1	Sammendrag	62
4.4.3.2	Komiteens merknader	63
4.4.4	Skattefradrag for kostnader til forskning og utvikling	63
4.4.4.1	Sammendrag	63
4.4.4.2	Komiteens merknader	66
4.4.5	Endringer i kommunale og fylkeskommunale skattører og fellesskatt for 2009	68
4.4.5.1	Sammendrag	68
4.4.5.2	Komiteens merknader	68
4.5	Kap. 5506 Avgift på arv og gaver	68
4.5.1	Sammendrag	68
4.5.2	Komiteens merknader	70
4.6	Kap. 5507 Skatt og avgift på utvinning av petroleum	70
4.6.1	Sammendrag	70
4.6.2	Komiteens merknader	71
4.7	Kap. 5700 Trygdeavgifter og andre avgifter til folketrygden	71

	Side	
4.7.1	Post 71 Trygdeavgift m.m.	71
4.7.1.1	Sammendrag	71
4.7.1.2	Komiteens merknader	71
4.7.2	Post 72 Arbeidsgiveravgift	72
4.7.2.1	Sammendrag	72
4.7.2.2	Komiteens merknader	73
4.8	Indirekte skatter	73
4.8.1	Sammendrag	73
4.8.2	Komiteens merknader	74
4.8.2.1	Endringer i særavgiftsvedtakene	78
4.8.2.1.1	Sammendrag	78
4.8.2.1.2	Komiteens merknader	80
4.8.2.2	Måling av administrative byrder knyttet til særavgiftene	80
4.8.2.2.1	Sammendrag	80
4.8.2.2.2	Komiteens merknader	80
4.8.2.3	Toll- og avgiftsfritaket for leveranser til cruiseskip i innenriksfart	80
4.8.2.3.1	Sammendrag	80
4.8.2.3.2	Komiteens merknader	80
4.8.3	Kap. 5521 Merverdiavgift mv.	80
4.8.3.1	Merverdiavgift på finansielle tjenester	80
4.8.3.1.1	Sammendrag	80
4.8.3.1.2	Komiteens merknader	81
4.8.3.2	Oppfølgingen av Kulturmomsutvalget og spørsmålet om merverdiavgift og frivillig sektor	81
4.8.3.2.1	Sammendrag	81
4.8.3.2.2	Komiteens merknader	80
4.8.3.3	Tilbakebetaling av merverdiavgiftskompensasjon	82
4.8.3.3.1	Sammendrag	82
4.8.3.3.2	Komiteens merknader	82
4.8.3.4	Merverdiavgift på mat	82
4.8.3.5	Merverdiavgift ved innførsel av varer	83
4.8.4	Kap. 5526 Avgift på alkohol	83
4.8.4.1	Post 70 Produktavgift på alkoholholdige drikkevarer	83
4.8.4.1.1	Sammendrag	83
4.8.4.1.2	Komiteens merknader	83
4.8.5	Kap. 5531 Avgift på tobakkvarer	84
4.8.5.1	Post 70 Avgift	84
4.8.5.1.1	Sammendrag	84
4.8.5.1.2	Komiteens merknader	84
4.8.6	Kap. 5536 Motorvognavgifter	85
4.8.6.1	Sammendrag	85
4.8.6.2	Komiteens merknader	86
4.8.6.3	Post 71 Engangsavgift på motorvogner mv.	86
4.8.6.3.1	Sammendrag	86
4.8.6.3.2	Komiteens merknader	88
4.8.6.4	Post 72 Årsavgift på motorvogner mv.	90
4.8.6.4.1	Sammendrag	90
4.8.6.4.2	Komiteens merknader	91
4.8.6.5	Post 73 Vektårsavgift	91
4.8.6.5.1	Sammendrag	91
4.8.6.5.2	Komiteens merknader	92
4.8.6.6	Post 75 Omregistreringsavgift	92
4.8.6.6.1	Sammendrag	92
4.8.6.6.2	Komiteens merknader	93
4.8.6.7	Post 76 Avgift på bensin	93

	Side	
4.8.6.7.1	Sammendrag	93
4.8.6.7.2	Komiteens merknader	94
4.8.6.8	Post 77 Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)	94
4.8.6.8.1	Sammendrag	94
4.8.6.8.2	Komiteens merknader	95
4.8.7	Kap. 5537 Avgift på båter mv.	96
4.8.7.1	Post 71 Avgift på båtmotorer	96
4.8.7.1.1	Sammendrag	96
4.8.7.1.2	Komiteens merknader	96
4.8.8	Kap. 5541 Avgift på elektrisk kraft	96
4.8.8.1	Post 70 Forbruksavgift	96
4.8.8.1.1	Sammendrag	96
4.8.8.1.2	Komiteens merknader	97
4.8.9	Kap. 5542 Avgift på mineralolje mv.	98
4.8.9.1	Post 70 Avgift på mineralolje	98
4.8.9.1.1	Sammendrag	98
4.8.9.1.2	Komiteens merknader	98
4.8.9.2	Post 71 Avgift på smørelje mv.	99
4.8.9.2.1	Sammendrag	99
4.8.9.2.2	Komiteens merknader	99
4.8.10	Kap. 5543 Miljøavgifter på mineralske produkter	99
4.8.10.1	Post 70 CO ₂ -avgift	99
4.8.10.1.1	Sammendrag	99
4.8.10.1.2	Komiteens merknader	101
4.8.10.2	Post 71 Svovelavgift	101
4.8.10.2.1	Sammendrag	101
4.8.10.2.2	Komiteens merknader	102
4.8.11	Kap. 5546 Avgift på sluttbehandling av avfall	102
4.8.11.1	Post 70 Avgift på sluttbehandling av avfall	102
4.8.11.1.1	Sammendrag	102
4.8.11.1.2	Komiteens merknader	102
4.8.12	Kap. 5547 Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier	102
4.8.12.1	Post 70 Trikloretten (TRI) og post 71 Tetrakloretten (PER)	102
4.8.12.1.1	Sammendrag	102
4.8.12.1.2	Komiteens merknader	103
4.8.13	Kap. 5548 Miljøavgift på klimagasser	103
4.8.13.1	Post 70 Hydrofluorkarboner (HFK) og Perfluorkarbon (PFK)	103
4.8.13.1.1	Sammendrag	103
4.8.13.1.2	Komiteens merknader	103
4.8.14	Kap. 5549 Avgift på utslipp av NO _x	103
4.8.14.1	Post 70 Avgift på utslipp av NO _x	103
4.8.14.1.1	Sammendrag	103
4.8.14.1.2	Komiteens merknader	104
4.8.15	Kap. 5555 Avgift på sjokolade- og sukkerverer	104
4.8.15.1	Post 70 Avgift	104
4.8.15.1.1	Sammendrag	104
4.8.15.1.2	Komiteens merknader	104
4.8.16	Kap. 5556 Produktavgift på alkoholfrie drikkevarer	105
4.8.16.1	Post 70 Avgift	105
4.8.16.1.1	Sammendrag	105
4.8.16.1.2	Komiteens merknader	105
4.8.17	Kap. 5557 Avgift på sukker mv.	106
4.8.17.1	Post 70 Avgift	106
4.8.17.1.1	Sammendrag	106
4.8.17.1.2	Komiteens merknader	106

	Side
4.8.18	Kap. 5559 Avgift på drikkevareemballasje 106
4.8.18.1	Post 70 Grunnavgift på engangsemballasje, post 71 Miljøavgift på kartong, post 72 Miljøavgift på plast, post 73 Miljøavgift på metall og post 74 Miljøavgift på glass 106
4.8.18.1.1	Sammendrag 106
4.8.18.1.2	Komiteens merknader 107
4.8.19	Kap. 5556 Dokumentavgift 107
4.8.19.1	Post 70 Avgift 107
4.8.19.1.1	Sammendrag 107
4.8.19.1.2	Komiteens merknader 107
4.8.20	Kap. 5568 Sektoravgifter under Kultur- og kirke departementet 107
4.8.20.1	Post 71 Årsavgift-stiftelser 107
4.8.20.1.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Kultur- og kirke departementet 107
4.8.20.1.2	Komiteens merknader 108
4.8.20.2	Post 72 Inntektsuavhengig vederlag fra TV2 108
4.8.20.2.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Kultur- og kirke departementet 108
4.8.20.2.2	Komiteens merknader 108
4.8.21	Kap. 5572 Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet 108
4.8.21.1	Post 70 Legemiddelomsætningsavgift 108
4.8.21.1.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Helse- og omsorgsdepartementet 108
4.8.21.1.2	Komiteens merknader 108
4.8.21.2	Post 71 Vinmonopolavgift 108
4.8.21.2.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Helse- og omsorgsdepartementet 108
4.8.21.2.2	Komiteens merknader 108
4.8.21.3	Post 72 Avgift utsalgssteder utenom apotek 108
4.8.21.3.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Helse- og omsorgsdepartementet 108
4.8.21.3.2	Komiteens merknader 108
4.8.21.4	Post 73 Legemiddelkontrollavgift 108
4.8.21.4.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Helse- og omsorgsdepartementet 108
4.8.21.4.2	Komiteens merknader 108
4.8.22	Kap. 5574 Sektoravgifter under Nærings- og handelsdepartementet 109
4.8.22.1	Post 70 Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard 109
4.8.22.1.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Nærings- og handelsdepartementet 109
4.8.22.1.2	Komiteens merknader 109
4.8.23	Kap. 5578 Sektoravgifter under Miljøvern departementet 109
4.8.23.1	Post 70 Sektoravgifter under Svalbard miljøvernfond 109
4.8.23.1.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Miljøvern departementet 109
4.8.23.1.2	Komiteens merknader 109
4.8.24	Kap. 5580 Sektoravgifter under Finansdepartementet 109
4.8.24.1	Post 70 Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene 109
4.8.24.1.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Finansdepartementet 109
4.8.24.1.2	Komiteens merknader 109
4.8.25	Kap. 5582 Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet 109
4.8.25.1	Post 70 Bidrag til kulturminnevern 109
4.8.25.1.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Olje- og energidepartementet 109
4.8.25.1.2	Komiteens merknader 109
4.8.26	Kap. 5583 Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser 109
4.8.26.1	Post 70 Inntekter fra telesektoren 109
4.8.26.1.1	Sammendrag 109
4.8.26.1.2	Komiteens merknader 110
4.8.27	Kap. 5309 Tilfeldige inntekter 110
4.8.27.1	Post 29 Ymse 110
4.8.27.1.1	Inntekter ved tildeling av konsesjoner 110
4.9	Kap. 5511 Tollinntekter 111
4.9.1	Sammendrag 111

4.9.1.1	Om toll og tollsatser	111
4.9.2	Komiteens merknader	112
4.10	Evaluering av skattereformen	112
4.10.1	Sammendrag	112
4.10.2	Komiteens merknader	114
4.11	Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger	114
5.	Rammeområde 23 – Utbytte mv.	118
5.1	Innledning	118
5.1.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Gul bok	118
5.1.2	Komiteens merknader	119
5.2	Kap. 5611 Aksjer i NSB AS	119
5.2.1	Post 85 Utbytte	119
5.2.1.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Samferdselsdepartementet	119
5.2.1.2	Komiteens merknader	119
5.3	Kap. 5616 Aksjeutbytte i Kommunalbanken AS	119
5.3.1	Post 85 Aksjeutbytte	119
5.3.1.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Kommunal- og regionaldepartementet	119
5.3.1.2	Komiteens merknader	119
5.4	Kap. 5625 Renter og utbytte fra Innovasjon Norge	119
5.4.1	Post 80 Renter på lån fra statskassen	119
5.4.1.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Nærings- og handelsdepartementet	119
5.4.1.2	Komiteens merknader	119
5.4.2	Post 81 Rentemargin, innovasjonslåneordningen	120
5.4.2.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Nærings- og handelsdepartementet	120
5.4.2.2	Komiteens merknader	120
5.4.3	Post 85 Utbytte, lavrisikolåneordningen	120
5.4.3.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Nærings- og handelsdepartementet	120
5.4.3.2	Komiteens merknader	120
5.4.4	Post 86 Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa	120
5.4.4.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Nærings- og handelsdepartementet	120
5.4.4.2	Komiteens merknader	120
5.5	Kap. 5630 Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon AS	120
5.5.1	Post 85 Utbytte	120
5.5.1.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Justis- og politidepartementet	120
5.5.1.2	Komiteens merknader	120
5.6	Kap. 5631 Aksjer i A/S Vinmonopolet	120
5.6.1	Post 85 Statens overskuddsandel	120
5.6.1.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Helse- og omsorgsdepartementet	120
5.6.1.2	Komiteens merknader	121
5.6.2	Post 86 Utbytte	121
5.6.2.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Helse- og omsorgsdepartementet	121
5.6.3	Komiteens merknader	121
5.7	Kap. 5651 Aksjer i selskaper under Landbruks- og matdepartementet	121
5.7.1	Post 85 Utbytte	121
5.7.1.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Landbruks- og matdepartementet	121
5.7.2	Komiteens merknader	121
5.8	Kap. 5652 Innskuddskapital i Statskog SF	121
5.8.1	Post 85 Utbytte	121
5.8.1.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Landbruks- og matdepartementet	121
5.8.1.2	Komiteens merknader	122
5.9	Kap. 5656 Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning	122
5.9.1	Post 85 Utbytte	122
5.9.1.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Nærings- og handelsdepartementet	122

	Side
5.9.1.2	Komiteens merknader 122
5.10	Kap. 5680 Innskuddskapital i Statnett SF 123
5.10.1	Post 85 Utbytte 123
5.10.1.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Olje- og energidepartementet 123
5.10.1.2	Komiteens merknader 123
5.11	Kap. 5685 Aksjer i StatoilHydro ASA 123
5.11.1	Post 85 Utbytte 123
5.11.1.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Olje- og energidepartementet 123
5.11.1.2	Komiteens merknader 123
5.12	Kap. 5692 Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank 124
5.12.1	Post 85 Utbytte 124
5.12.1.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Finansdepartementet 124
5.12.1.2	Komiteens merknader 124
5.13	Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger 124
6.	Forslag fra mindretall under rammeområde 18 126
7.	Forslag fra mindretall under rammeområde 19 130
8.	Forslag fra mindretall under rammeområde 22 132
9.	Forslag fra mindretall under rammeområde 23 155
10.	Komiteens tilråding 160
Vedlegg 195

Budsjett-innst. S. nr. 1

(2008–2009)

Budsjettinnstilling til Stortinget fra finanskomiteen

St.meld. nr. 1 (2008–2009), St.prp. nr. 1 (2008–2009), St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2008–2009) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 5 (2008–2009)

Innstilling fra finanskomiteen om skatte-, avgifts- og tollvedtak, rammetilskudd til kommunesektoren mv., tilfeldige utgifter og inntekter og statsbudsjettets kapitler som gjelder utbytte mv. for 2009

Til Stortinget

1. INNLEDNING

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Alf Einar Jakobsen, Rolf Terje Klungland, Torgeir Micaelsen, lederen Reidar Sandal, Eirin Kristin Sund og Marianne Aasen, fra Fremskrittspartiet, Gjermund Hagesæter, Ulf Leirstein, Jørund Rytman og Christian Tybring-Gjedde, fra Høyre, Svein Flåtten, Michael Momyr og Jan Tore Sanner, fra Sosialistisk Venstreparti, Magnar Lund Berge og Heikki Holmås, fra Kristelig Folkeparti, Hans Olav Syversen, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, og fra Venstre, Lars Sponheim, viser til Stortingets forretningsorden § 19 annet og tredje ledd, som lyder:

"Senest den 20. november skal finanskomiteen avgi innstilling (Budsjett-innst. S. I) om nasjonalbudsjettet og statsbudsjettet, med forslag til rammevedtak for bevilgninger i samsvar med inndeling i ram-

meområder fastsatt av Stortinget i henhold til § 22 tredje ledd. Forslag til bevilgningsvedtak som utformes i innstillingen eller fremsettes ved behandlingen av den, skal inneholde beløp for alle rammer, og kan ikke gå under rammenivå. I Stortinget kan det ikke voteres særskilt over enkelte deler av et slikt forslag.

Finanskomiteen avgir samtidig innstilling vedrørende skatter og avgifter og rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner."

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag til rammetilskudd mv. til kommunesektoren (rammeområde 18), tilfeldige utgifter og inntekter (rammeområde 19), skatter og avgifter (rammeområde 22) og utbytte til staten (rammeområde 23), som ble fordelt til komiteen ved Stortingets vedtak 23. oktober 2008, jf. behandlingen av Innst. S. nr. 4 (2008–2009).

Komiteen viser til at Regjeringen la frem St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2008–2009) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 5 (2008–2009) 7. november 2008. Disse forslagene ble fordelt til komiteene av Stortinget i møte 13. november 2008. Referat fra møtet er vedlegg 1 til Budsjett-innst. S. I (2008–2009).

Komiteen viser til retdebrev fra finansministeren 30. oktober 2008, som er vedlagt innstillingen og til retdebrev fra helse- og omsorgsministeren 3. november 2008.

Lovforslag, fremsatt i Ot.prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte- og avgiftsopplegget 2009 – lovendringer er behandlet i Innst. O. nr. 1 (2008–2009) fra finanskomiteen sammen med lovforslag fremsatt under behandlingen av budsjettet.

2. RAMMEOMRÅDE 18 – RAMMETILSKUDD MV. TIL KOMMUNESEKTOREN

2.1 Innledning

2.1.1 Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Kommunal- og regionaldepartementet

Kap.	Post	Formål	St. prp. nr. 1
Utgifter i hele kroner			
<i>Kommunal- og regionaldepartementet</i>			
571		Rammetilskudd til kommuner	51 353 889 000
	21	Kunnskapsutvikling og drift av inntektssystemet, <i>kan overføres</i>	8 058 000
	60	Innbyggertilskudd	46 531 818 000
	61	Distriktstilskudd Sør-Norge	310 661 000
	62	Nord-Norge- og Namdalstilskudd	1 384 069 000
	63	Småkommunetilskudd	964 791 000
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572 post 64</i>	1 636 000 000
	65	Hovedstadstilskudd	300 000 000
	66	Veksttilskudd	218 492 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner	17 859 191 000
	60	Innbyggertilskudd	15 963 827 000
	62	Nord-Norge-tilskudd	500 791 000
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571 post 64</i>	890 000 000
	65	Tilskudd til barnevern/hovedstadstilskudd	504 573 000
575		Ressurskrevende tjenester	3 285 000 000
	60	Toppfinansieringsordning, <i>overslagsbevilgning</i>	3 285 000 000
Sum utgifter rammeområde 18			72 498 080 000
Netto rammeområde 18			72 498 080 000

Kommunesektorens frie inntekter anslås til 206 mrd. kroner i 2009. De frie inntektene er inntekter som kommuner og fylkeskommuner kan disponere fritt uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regelverk. De frie inntektene består av rammetilskudd og skatteinntekter, og utgjør til sammen knapt 70 pst. av kommunesektorens samlede inntekter. Av de frie inntektene er om lag 2/3 skatteinntekter og om lag 1/3 rammetilskudd. Gjennom inntektssystemet fordeles de frie inntektene til kommunene og til fylkeskommunene.

Det overordnede formålet med inntektssystemet er å sikre utjevning av de økonomiske forutsetningene for et likeverdig kommunalt og fylkeskommunalt tjenestetilbud over hele landet. Gjennom inntektsutjevningen i inntektssystemet utjevnes delvis forskjeller i skatteinntekter, og gjennom utgiftsutjevningen for kommuner og fylkeskommuner gis det full kompensasjon for ufrivillige kostnadsforhold i tjenesteytingen.

Utgiftsutjevningen blir beregnet på grunnlag av kostnadsnøkler for henholdsvis kommunene og fyl-

keskommunene. Gjennom utgiftsutjevningen kompenseres kommunene og fylkeskommunene for ufrivillige kostnadsforhold som har dokumentert innvirkning på utgiftene til kommunene og fylkeskommunene. Med ufrivillige forhold menes det forhold som den enkelte kommune eller fylkeskommune ikke kan påvirke, som f.eks. alderssammensetningen i befolkningen. Utgiftsutjevningen omfatter helse- og sosialsektoren, grunnskolesektoren, administrasjon, miljø- og landbrukssektoren for kommunene, og videregående opplæring, samferdselssektoren og tannhelsetjenesten for fylkeskommunene. En felles kostnadsnøkkel for kommunene og en felles kostnadsnøkkel for fylkeskommunene er bygd opp ved å vekte sammen kostnadsnøkklene på de ulike tjenesteytende sektorene.

NYTT INNTEKTSSYSTEM FOR KOMMUNENE

Regjeringen fremmet i kommuneproposisjonen 2009 forslag til endringer i inntektssystemet for kommunene. Målsettingen med endringene er å få en jevnere fordeling og større forutsigbarhet når det gjelder

kommunenes inntekter. Elementer i det nye inntektssystemet for kommunene er redusert skatteandel, økt grad av inntektstjevning av skatteinntekter, avvikling av den kommunale selskapskatten, omlegging av distriktspolitiske tilskudd, et nytt inntektsgarantitilskudd, et nytt veksttilskudd og hovedstadstilskudd. Innbyggertilskuddet og utgiftstjevningen vil bli beregnet ved hjelp av befolkningstall pr. 1. juli året før budsjettåret, og ikke 1. januar i budsjettåret som nå. For de øvrige tilskudd og beregning av inntektstjevning endres ikke telledatoen. Endringene er nærmere beskrevet under de enkelte postene.

Nye kostnadsnøkler for kommunene vil bli lagt fram i kommuneproposisjonen 2011. Da vil hovedtyngden av tilskudd til barnehager bli innlemmet i inntektssystemet, og en samlet kostnadsnøkkel, inklusiv en delkostnadsnøkkel for barnehager, kan presenteres.

I Beregningsteknisk dokumentasjon til St.prp. nr. 1 (2008–2009) fra Kommunal- og regionaldepartementet (Grønt hefte) blir rammetilskuddet til hver enkelt kommune og fylkeskommune presentert. For fylkeskommunene er det ingen endring i telledato. Siden befolkningstall pr. 1. januar 2009 ikke foreligger til St.prp. nr. 1, vil tallene for fylkeskommunene være foreløpige, med befolkningstall pr. 1. januar 2008.

Rammetilskuddet til kommuner og fylkeskommuner blir utbetalt gjennom ti årlige terminbeløp. Det inntektstjevne tilskuddet fordeles over syv av de ti terminbeløpene.

Et nytt inntektssystem for fylkeskommunene vil bli presentert i kommuneproposisjonen 2010. Regjeringen legger opp til at endringer i inntektssystemet for fylkeskommunene sees i sammenheng med forvaltningsreformen.

Det vises til proposisjonen for nærmere redegjørelse.

2.1.2 Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering og viser til sine merknader under de enkelte kapitler og poster.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet mener dagens modell for finansieringen av kommunesektoren er lite hensiktsmessig. Dagens modell sikrer verken likeverdige tilbud, tilstrekkelig omfang og kvalitet på tjenestene eller nødvendig økonomisk forutsigbarhet. Disse medlemmer ønsker at staten skal ta over det finansielle ansvaret for grunnleggende velferdstilbud som skole, eldre og pleie, og har gjentatte ganger fremmet forslag om dette i Stortinget. Dette vil sikre at innbyggerne får de tjenester de har krav på, uavhengig av hvilken kommune de bor i. Disse medlemmer ser imidlertid at dette tar mer enn et budsjettår å gjen-

nomføre, og må derfor ta utgangspunkt i et finansieringssystem som disse medlemmer er imot.

Disse medlemmer øker kommunenes økonomiske handlingsrom i 2009 med 4,9 mrd. kroner i forhold til Regjeringens opplegg, og øremerker betydelige beløp til eldreomsorg, skole og vedlikehold av kommunale bygg og kommunal infrastruktur knyttet til grunnleggende velferdstjenester.

2.2 Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner

2.2.1 Post 21 Kunnskapsutvikling og drift av inntektssystemet

2.2.1.1 SAMMENDRAG

Kjøp av data og ulike tjenester knyttet til drift av inntektssystemet blir finansiert over post 21.

Midlene fra post 21 blir også brukt til å initiere forskning og innhenting av kunnskap, hovedsakelig innenfor det kommunaløkonomiske området.

Det legges også til grunn at posten kan brukes til å finansiere utredninger og større utviklingsprosjekter innenfor departementets ansvarsområde, herunder midlertidige utredningsstillinger i departementet knyttet til tidsbegrensede prosjekter.

For 2009 foreslår departementet en bevilgning på vel 8 mill. kroner på denne posten, en økning på 0,3 mill. kroner fra 2008.

2.2.1.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

2.2.2 Post 60 Innbyggertilskudd

2.2.2.1 SAMMENDRAG

Det blir bevilget et innbyggertilskudd til kommunene. Størrelsen på innbyggertilskuddet blir fastsatt ut fra differansen mellom de samlede rammeoverføringene og summen av postene 61-66. Det inntektstjevne tilskuddet og utgiftstjevningen inngår i post 60. Siden 2002 inngår også inndelingstilskuddet i innbyggertilskuddet til kommunene.

Innbyggertilskuddet blir i utgangspunktet beregnet som et likt beløp per innbygger til alle kommuner. Deretter blir tilskuddet justert for hver enkelt kommune etter gitte faktorer. Det vises til proposisjonen for nærmere redegjørelse. Regjeringen foreslår en bevilgning på 46,5 mrd. kroner for 2009.

2.2.2.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, slutter seg til Regjeringens forslag, jf. forslag til vedtak I, II og III.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet viser til at Regjeringens anslag for

skatteveksten ikke tar hensyn til virkningene av finanskrisen. Mye av den forventede skatteveksten på 7,5 pst. for kommunene skyldes riktignok at det kommunale skattøret økes fra 12,05 pst. til 12,80 pst. for å kompensere for at den kommunale selskapskatten avvikles, mens den antatte reelle skatteveksten kommer frem av vekstraten for fylkeskommunene der skattøret holdes konstant og er anslått til 2,5 pst. Det er etter disse medlemmers mening viktig å huske på at finanskrisen også vil kunne ha konsekvenser for kommunenes pensjonsutgifter, siden pensjonsfondene investerer deler av midlene i aksjer. Dette kan bety at det oppstår et behov for økte pensjonsinnbetalinger fra kommunene. Det er umulig å tallfeste konsekvensene av dette akkurat nå, siden børsene fortsatt er svært volatile. Disse medlemmer ønsker å følge utviklingen løpende og foreslå ytterligere ekstrabevilgninger dersom det blir nødvendig.

Disse medlemmer viser til svar på spørsmål 266 fra finanskomiteen/Fremskrittspartiets fraksjon av 9. oktober 2008 vedrørende innlemming av øremerkede midler knyttet til opptrappingsplanen for psykiatri, og ønsker å videreføre øremerkingen av disse midlene. Disse medlemmer flytter derfor 3 567 mill. kroner fra innbyggertilskuddet til kap. 743 post 62. Det er imidlertid viktig å understreke at kommunene ikke taper på en slik omlegging.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener det er viktig at kommunene får beholde deler av selskapskatten lokalt. Det vil motivere kommunene til å føre en positiv og fremtidsrettet næringspolitikk, og med flere små og store bedrifter vil kommunene få høyere skattinntekter som kan brukes til lokal velferd. Den rød-grønne regjeringen har fratatt kommunene denne muligheten til å påvirke egne skatteinntekter og velferd. Disse medlemmer vil omgjøre dette vedtaket slik at kommunene får beholde en andel av selskapskatten. Dette standpunktet ble støttet av både Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) og Kommunenes Sentralforbund (KS) i høringen i forbindelse med nytt inntektssystem. Disse medlemmer forslår derfor at 4,25 pst. av selskapskatten tilbakeføres til kommunene. Dette er beregnet til å utgjøre 8 720 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til at kommuneoppbygget for 2009 baserer seg på regjeringen Stoltenberg II sitt nye inntektssystem for kommunesektoren. Disse medlemmer viser til at Høyre tok flere initiativ for at det skulle sikres bred politisk enighet om inntektssystemet for kommunesektoren fordi det da ville være større mulighet for at kommunene hadde fått et system som var forutsigbart, enkelt og rettferdig. Regjeringen har imidlertid valgt å vedta et

system som kun fikk helhetlig støtte fra regjeringspartiene selv.

Disse medlemmer understreker at ettersom systemet nå avviker betydelig fra inntektssystemet i 2008 og Høyres alternativ er det svært komplisert å fremme disse medlemmers alternative system på alle områder. Disse medlemmer vil henvise til hovedtrekkene i vårt alternative inntektssystem og begrense forslaget til å foreslå å opprettholde ordningen med å tilbakeføre deler av selskapskatten til kommunene. Ettersom Regjeringen har fjernet ordningen er det nå ikke mulig å få beregnet disse medlemmers alternative forslag på kommune nivå.

Regjeringen Stoltenberg II har forlatt målet om at kommunene skal finansieres med 50 pst. av egne skatteinntekter. Dette målet er nå satt til 45 pst. Disse medlemmer mener at målet fortsatt bør være 50 pst. og at det kommunale skattøre burde ha vært satt høyere som følge av dette. Kommunene burde beholde en større del av egne skatteinntekter lokalt. Disse medlemmer viser til at Høyre både i 2006, 2007 og 2008 har foreslått et høyere skattøre enn Regjeringen. Ettersom grunnlaget gjennom inntektssystemet nå er endret vil forslag om høyere skattøre ha andre fordelingsmessige virkninger enn under det tidligere systemet. Disse medlemmer vil derfor be Regjeringen i kommuneoppbygget for 2010 om å komme tilbake med et inntektssystem for kommunesektoren som baserer seg på: 1. Målsetningen om 50 pst. finansiering gjennom egne skatteinntekter, 2. høyere kommunalt skattøre, og 3. tilbakeføring av deler av selskapskatten.

Disse medlemmer viser til at Regjeringens opplegg for kommunesektoren i 2009 i realiteten innebærer en videreføring av det økonomiske handlingsrommet for 2008. Det innebærer et nøkternt og stramt opplegg. Disse medlemmer viser til at Høyre som varslet i kommuneøkonomiproposisjonen vil fremme et alternativt opplegg som innebærer om lag den samme økonomiske handlefriheten som Regjeringens opplegg.

Disse medlemmer understreker at om kommunene skal kunne forbedre velferdstilbudet innenfor denne rammen må de effektivisere driften og fokusere på å få mer kvalitet på tjenestene innenfor de samme økonomiske rammene. 1 pst. effektivisering av kommunesektoren frigjør 3 mrd. kroner til kvalitetsforbedringer.

Kommuneoppbygget for 2009 bygger på svært usikre faktorer. Det viktigste for kommunenes handlefrihet er hvordan det går for næringslivet og den enkelte skatteyter. Disse medlemmer mener at en økonomisk politikk som skaper trygghet for hus, hjem og jobb er det som sikrer de beste forholdene for at kommunene kan skape gode velferdstjenester.

Regjeringen Stoltenberg II overtok en kommunesektor i 2005 med utgifter under kontroll, voksende inntekter og som satte av over 3 pst. til fremtidige investeringer og utrygge tider. Etter to år med reduserte frie inntekter, resultater under 3 pst. og økende forventningskrise er kommunene dårligere rustet til å møte tøffere økonomiske tider. Skatteanslaget i statsbudsjettet er svært usikkert, kommunene står overfor usikre pensjonsutgifter og rentenivået er fortsatt høyt.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Budsjett-innst. S. I (2008–2009) kapittel 3.2.15.2.4 og 3.2.18.2.4, hvor det framkommer at dette medlem går imot Regjeringens forslag om å innlemme midlene som tidligere var øremerket opptrappingsplanen for psykisk helse i rammeoverføringene til kommunene. Dette medlem ønsker også å opprettholde satsingen på samlivskurs som et øremerket tilskudd til kommunesektoren. Dette medlem vil derfor foreslå at bevilgningen på kap. 571 post 60 settes til 42 950,7 mill. kroner, som er 3 581,1 mill. kroner lavere enn Regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Venstre foreslår en omprioritering fra økt timetall i grunnskolen til en gjennomført satsing på bedre og flere lærere. Dette medlem er ikke nødvendigvis prinsipielt imot å utvide timetallet i grunnskolen, men mener det blir en helt feil prioritering når vi mangler kvalifiserte lærere. Etter dette medlems mening er mangelen på lærere den største utfordringen norsk skole står overfor i årene som kommer. Dette medlem savner en vilje fra Regjeringens side til å ta dette spørsmålet tilstrekkelig på alvor.

Dette medlem viser i denne sammenheng til Dokument nr. 8:68 (2006–2007), jf. Innst. S. nr. 239 (2006–2007), om å utarbeide forpliktende nasjonale rekrutteringsplaner for å sikre tilstrekkelig antall kvalifiserte lærere i grunn- og videregående skole. Ovennevnte representantforslag henviser til at halvparten av lærerne i videregående skole er over 50 år, mens det i grunnskolen er 37 pst. i samme aldersgruppe. Samtidig vises det til at gjennomsnittsalderen for ansatte i den videregående skolen er 49 år. I løpet av en tiårsperiode vil man derfor trolig måtte erstatte et ikke ubetydelig antall lærere i den videregående skolen. Tilsvarende gjelder også for grunnskolen. Parallelt med dette øker antallet elever. Dette medlem foreslår derfor å bruke 550 mill. kroner til å styrke videreutdanning og rekruttering av lærere, og om lag 125 mill. kroner på øvrige tiltak i grunn- og videregående skole, heller enn å bruke de samme pengene på å utvide timetallet i grunnskolen.

Med hensyn til å øke barn og unges fysiske aktivitet foreslår dette medlem i stedet å bevilge til sammen 60 mill. kroner til ulike friluftstiltak – bl.a. i regi av frivillige organisasjoner – ut over Regjeringens forslag, jf. forslag under rammeområdene 3 og 13.

Dette medlem går videre imot Regjeringens opplegg for gratis frukt og grønt i skolen, jf. bl.a. Venstres merknader i Innst. S. nr. 230 (2006–2007), og vil avvikle dagens ordning f.o.m. høsten 2009. Dette medlem mener at det vil være mye mer målrettet og hensiktsmessig å foreta en omlegging av mva-systemet ved å innføre full merverdiavgift på brus og sterkt sukkerholdige drikkevarer, og samtidig innføre lav mva-sats for frukt og grønt, jf. omtale under rammeområde 22. Dette vil gagne hele befolkningen, også elevene, og er et viktig helse- og forbrukerpolitisk grep. Dette medlem viser videre til at mange kommuner heller ikke ønsker den lovpålagte ordningen om frukt og grønt i skolen.

Dette medlem foreslår på denne bakgrunn å redusere bevilgningene under denne posten med 795 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

2.2.3 *Post 61 Distriktstilskudd Sør-Norge*

2.2.3.1 SAMMENDRAG

Fra og med 2009 opprettes et nytt distriktpolitisk tilskudd i Sør-Norge. Tilskuddet tildeles kommuner i Sør-Norge som har en gjennomsnittlig skatteinntekt de siste tre år som er lavere enn 120 pst. av landsgjennomsnittet, som ligger i sone IV eller sone III i det distriktpolitiske virkeområdet, og som ikke mottar Nord-Norge- og Namdalstilskudd eller småkommunetilskudd. Alle kommuner i sone IV kan få støtte, mens kommuner innenfor sone III får tilskudd dersom den samfunnsmessige utviklingen er svak. Samfunnsmessig utvikling måles ved en distriktsindeks, som gir et uttrykk for utviklingen i tilgjengelighet, demografi, arbeidsmarked og inntekt. Kommuner i sone III som har en indeks lavere enn 35 får fullt tilskudd, mens kommuner i sone III med indeks mellom 35 og 46 mottar redusert tilskudd.

For en nærmere omtale av det distriktpolitiske virkeområdet, se kommuneproposisjonen 2009.

Distriktstilskudd Sør-Norge gis med én sats per kommune og én sats per innbygger. Satsene i 2009 vil være som foreslått i kommuneproposisjonen 2009. Tilskuddet beregnes ut fra folketallet pr. 1. januar året før budsjettåret.

Regjeringen foreslår en bevilgning på 310 mrd. kroner for 2009.

2.2.3.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

2.2.4 *Post 62 Nord-Norge- og Namdalstilskudd*

2.2.4.1 SAMMENDRAG

Inntektssystemet skal bidra til å støtte opp under viktige regionalpolitiske målsettinger som å sikre bosetting og levedyktige lokalsamfunn i alle deler av landet. Som et ledd i regional- og distriktspolitikken ønsker regjeringen at kommuner i Nord-Norge skal sikres muligheter til å gi et bedre tjenestetilbud enn kommuner ellers i landet. Regjeringen ønsker også å bidra til en høy kommunal sysselsetting i et område med et konjunkturavhengig næringsliv. Kommuner i Nord-Norge får derfor et eget tilskudd. Fra 2009 får i tillegg 14 kommuner i Namdalen (Namsos, Namdalseid, Snåsa, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong, Høylandet, Overhalla, Fosnes, Flatanger, Vikna, Nærøy og Leka) tilskudd etter samme sats som Nordland, siden de bl.a. sliter med fraflytting, og i stor grad har de samme utfordringene som kommuner sør i Nordland. Nord-Norge- og Namdalstilskudd blir utbetalt som en lik sats per innbygger for alle kommunene innenfor hvert fylke. Departementet tilrår at satsene for Nord-Norge- og Namdalstilskudd til kommunene for 2009 blir prisjustert. Tilskuddet beregnes med utgangspunkt i folketallet pr. 1. januar året før budsjettåret. Tabell 3.14 i proposisjonen viser satsene for Nord-Norge- og Namdalstilskuddet i 2009 for kommuner.

Det vises til proposisjonen for nærmere redegjørelse.

Regjeringen foreslår en bevilgning på 1,4 mrd. kroner for 2009.

2.2.4.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

2.2.5 *Post 63 Småkommunetilskudd*

2.2.5.1 SAMMENDRAG

Omleggingen av inntektssystemet for kommunene innebærer at det tidligere regionaltilskuddet videreføres som et småkommunetilskudd. Småkommunetilskuddet blir i 2009, på samme måte som regionaltilskuddet i 2008, gitt til kommuner som har færre enn 3 200 innbyggere. I det tidligere regionaltilskuddet fikk kommuner med mellom 3 000 og 3 200 innbyggere redusert tilskudd. Ved komitémerknad til kommuneproposisjonen 2009 ble det påpekt at en slik avkorting av småkommunetilskuddet i takt med økende innbyggertall vil føre til at noen kommuner mellom 3 000 og 3 200 innbyggere ville ha tjent på å motta distriktstilskudd Sør-Norge, og at det vil gi noen uheldige fordelings effekter. Dette følges opp av regjeringen ved å foreslå å gi fullt tilskudd til alle kommuner som har mindre enn 3 200 innbyggere.

For å få småkommunetilskudd må kommunen i tillegg ha en gjennomsnittlig skatteinntekt de siste tre år som er lavere enn 120 pst. av landsgjennomsnittlig skatteinntekt siste tre år, mot skatteinntekter under 110 pst. av landsgjennomsnittet siste skatteår for det tidligere regionaltilskuddet. Dette gir en større stabilitet med hensyn til hvilke kommuner som er berettiget til småkommunetilskudd fra år til år.

Kommuner i tiltakssonen (alle kommuner i Finnmark og sju kommuner i Nord-Troms) vil få tilskudd etter forhøyet sats. Regjeringen følger opp komitémerknad til kommuneproposisjonen 2009 om ulik behandling av kommuner i tiltakssonen. Alle kommuner i tiltakssonen i Nord-Troms gis forhøyet sats hvis de oppfyller kriteriene for å motta småkommunetilskudd.

Satsene for småkommunetilskuddet for 2009 vil være prisjusterte satser med utgangspunkt i det tidligere regionaltilskuddet. Tilskuddet beregnes med utgangspunkt i folketallet pr. 1. januar året før budsjettåret.

Regjeringen foreslår en bevilgning på 965 mill. kroner for 2009.

2.2.5.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

2.2.6 *Post 64 Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 572 post 64*

2.2.6.1 SAMMENDRAG

Kommunal- og regionaldepartementet fordeler årlig en del av rammetilskuddet til kommuner og fylkeskommuner etter skjønn. Fordelingen etter skjønn må ses i sammenheng med fordelingen etter objektive kriterier i de faste delene av inntektssystemet. Det samlede skjønnstilskuddet for kommuner og fylkeskommuner for 2009 inklusive kompensasjon for omlegging av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift foreslås satt til 2 526 mill. kroner.

2.2.6.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til forslag om å avsette 150 mill. kroner på Kommunal- og regionaldepartementets budsjett i tilsagnsfullmakt til å stimulere til frivillig kommunesammenslåing nærmere omtalt under punkt 4.3 i Budsjett-innst. S. I (2008–2009). Pengene skal kunne brukes til infrastrukturtiltak som kan oppveie eventuelle negative konsekvenser av sammenslåing. Det kan f.eks. være veier og broer som fører til at kommunene knyttes bedre sammen, bredbåndutbygging eller etablering av servicekontorer som sikrer nærhet til de viktige kommunale tjenestene.

Disse medlemmer foreslår derfor:

"Tilsagnsfullmakt

Kommunal- og regionaldepartementet kan i 2009 gi tilsagn om tilskudd til kommuner som frivillig slår seg sammen med inntil 150 mill. kroner under kap. 571 post 64 Skjønnstilskudd. Midlene skal benyttes til infrastrukturiltak som kan oppveie eventuelle negative konsekvenser av sammenslåing."

2.2.7 Post 65 Hovedstadstilskudd

2.2.7.1 SAMMENDRAG

I forbindelse med nytt inntektssystem for kommunene er det foreslått at det også innføres et hovedstadstilskudd til Oslo over kap. 571. Dette er begrunnet med at Oslo har spesielle oppgaver og utfordringer som hovedstad. Oslos sammensatte funksjoner både som hovedstad, regionalt senter og lokalsamfunn setter store krav til planlegging og samordning. Det foreslås at Oslo kommune i 2009 får 300 mill. kroner i hovedstadstilskudd.

2.2.7.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

2.2.8 Post 66 Veksttilskudd

2.2.8.1 SAMMENDRAG

Kommuner med høy befolkningsvekst kan på kort og mellomlang sikt finne det vanskelig å tilpasse tjenestetilbudet til en voksende befolkning, og det kan være problematisk å finansiere de nødvendige investeringene uten at det går på bekostning av tjenestetilbudet. Fra 2009 blir det innført en egen vekstkompensasjon til kommuner med særlig høy befolkningsvekst. Veksttilskuddet tildeles kommuner som gjennom den siste treårsperioden har hatt en gjennomsnittlig årlig vekst ut over 175 pst. av gjennomsnittlig årlig vekst på landsbasis. I tillegg må kommunene ha skatteinntekter under 140 pst. av landsgjennomsnittet. Tilskuddet er tidsbegrenset, og gis i den perioden kommunene har størst vekst. Det er i den samme perioden kommunene vil ha de største utfordringene med tanke på tilpassing av tjenestetilbudet. Tilskuddet tildeles som et fast beløp, kr 40 000 pr. nye innbygger ut over vekstgrensen.

2.2.8.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

2.2.9 Post 67 (NY) Styrking av eldreomsorgen

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet konstaterer at det fortsatt er langt igjen til en eldreomsorg som skinner, og foreslår å

øremerke 1 mrd. kroner til nye pleieårsværk i kommunene utover Regjeringens opplegg.

Disse medlemmer setter i tillegg av midler til 2 400 nye sykehjemsplasser og 600 nye omsorgsboliger, samtidig som investeringstilskuddet økes til 800 000 pr. nye sykehjemsplass. Dette utgjør 1,9 mrd. kroner ekstra på rammeområde 6.

2.2.10 Post 68 (NY) Styrking av grunnopplæringen

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener Regjeringens påstand om at skolen nyter godt av økte overføringer til kommunesektoren, ikke er dokumentert. Disse medlemmer har over flere år øremerket midler til grunnskolen. Disse medlemmer mener primært at grunnskoleopplæring skal finansieres gjennom et stykkprisfinansieringssystem hvor pengene følger eleven til den skolen eleven velger å gå på. Inntil et slikt system er på plass mener disse medlemmer at det er nødvendig å øremerke deler av bevilningene til kommunene til satsning på grunnskole og bedre kvalitet i opplæringen. Derfor foreslår disse medlemmer å øremerke 500 mill. kroner til grunnskolen utover Regjeringens opplegg.

2.2.11 Post 69 (NY) Midler til vedlikehold

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er bekymret over vedlikeholdsetterslepet i kommunal sektor, og ønsker å sette av 3 mrd. kroner til vedlikehold av kommunal infrastruktur og bygninger knyttet til lovpålagte tjenester. En nyere undersøkelse fra Multiconsult og PricewaterhouseCoopers dokumenterer at det vil koste 142 mrd. kroner å sette alle kommunale bygninger i stand, og 94 mrd. kroner hvis man aksepterer litt dårligere standard. Det er imidlertid viktig å understreke at øremerking ikke er noen optimal løsning, men det beste disse medlemmer kan få til frem til vi har mulighet til å innføre differensiert stykkpris av grunnleggende velferdstjenester.

Disse medlemmer vil samtidig påpeke at disse medlemmer på rammeområde 6 utvider rammen for rentekompensasjonsordningen for skole og svømmeanlegg med 6 mrd. kroner i 2009, dvs. 4 mrd. kroner utover Regjeringens forslag. I tillegg utvides rammen for kirkebygg med 1,6 mrd. kroner.

2.3 Kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner

2.3.1 Post 60 Innbyggertilskudd

2.3.1.1 SAMMENDRAG

Det blir bevilget et innbyggertilskudd til fylkeskommunene, tilsvarende det for kommunene. Størrelsen på innbyggertilskuddet blir fastsatt ut fra diffe-

ransen mellom de samlede rammeoverføringene og summen av postene 62–65. Det inntektsutjevvende tilskuddet og utgiftsutjevningen inngår i post 60.

Innbyggertilskuddet blir i utgangspunktet beregnet som et likt beløp pr. innbygger til alle fylkeskommuner. Deretter blir tilskuddet justert for hver enkelt fylkeskommune etter gitte faktorer.

Regjeringen foreslår en bevilgning på 15,9 mrd. kroner for 2009.

2.3.1.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Venstre, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å avskaffe fylkeskommunen, og viser til sine merknader og forslag i Innst. S. nr. 166 (2006–2007) om den såkalte regionsreformen.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til disse medlemmers merknader som beskriver Høyres alternative statsbudsjett, i Budsjett-innst. S. I (2008–2009), kapittel 2.1.2. Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative budsjett ønsker å redusere rammebevilgningen til fylkeskommunen med 250 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative budsjett for 2009 innfører en ordning med behovsprøvd stipend for læremidler i den videregående skolen med en kostnadsramme på 183,5 mill. kroner, som erstatning for Regjeringens opplegg med gratis/lån av læremidler i videregående skole og et mindre ikke-behovsprøvd utstyrsstipend for alle. Dette vil være en langt mer målrettet ordning som treffer de som trenger det. I Venstres opplegg vil elever i videregående skole kunne motta inntil 600 kroner pr. måned i stipend til læremidler.

Dette medlem støtter Regjeringens løfte i Soria Moria-erklæringen om å innføre en ordning med ungdomskort på all offentlig kollektivtransport som innebærer 50 pst. rabatt på prisene, men beklager at Regjeringen heller ikke på dette område innfrir sine egne løfter. Dette medlem viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å innføre en ordning med 50 pst. rabatt for ungdom, noe som medfører en økt bevilgning til fylkeskommunene med 28 mill. kroner.

Dette medlem foreslår på denne bakgrunn å redusere bevilgningene under denne posten med 345 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

2.3.2 Post 62 Nord-Norge-tilskudd

2.3.2.1 SAMMENDRAG

Inntektssystemet skal bidra til å støtte opp under viktige regionalpolitiske målsettinger som å sikre bosetning og levedyktige lokalsamfunn i alle deler av landet. Som et ledd i regional- og distriktspolitikken ønsker Regjeringen at fylkeskommuner i Nord-Norge skal sikres muligheter til å gi et bedre tjenestetilbud enn fylkeskommuner ellers i landet. Regjeringen ønsker også å bidra til en høy fylkeskommunal sysselsetting i et område med et konjunkturavhengig næringsliv. Fylkeskommuner i Nord-Norge får derfor et eget tilskudd. Nord-Norge-tilskuddet blir utbetalt som én sats pr. innbygger for hver fylkeskommune. Departementet tilrår at satsene for Nord-Norge-tilskudd til fylkeskommunene blir prisjustert. Tabell 3.19 i proposisjonen viser satsene for Nord-Norge-tilskuddet for fylkeskommuner i 2009.

Regjeringen foreslår en bevilgning på 500,7 mill. kroner for 2009.

2.3.2.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

2.3.3 Post 64 Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 571 post 64

2.3.3.1 SAMMENDRAG

Den samlede fordelingen av skjønnstilskudd til kommuner og fylkeskommuner, samt en nærmere presentasjon av skjønnstilskuddet til kommunene, er beskrevet under kap. 571 post 64.

Fylkeskommunene

Den samlede skjønnsrammen til fylkeskommunene er for 2009 890 mill. kroner. Ved fastsettelsen av rammene for 2009 er det tatt utgangspunkt i rammene for 2008. Disse rammene er korrigert for endringer i særskilte tilskudd fra inneværende år til neste år, samt de endringer som omtales under.

- Fra og med 2009 innlemmes kompensasjon for endringer i inntektssystemet i basisrammen til fylkeskommunene. Bortsett fra denne innlemmingen blir basisrammen for fylkeskommunene videreført på samme nominelle nivå som i 2008.
- Endringer i inntektssystemet: Kompensasjon til fylkeskommuner som har skatteinntekter lavere enn 110 pst. av landsgjennomsnittet og som samlet tapte mer enn kr 360 pr. innbygger på endringer som ble gjennomført i inntektssystemet i løpet av perioden 2002–2006 legges inn i basisrammen fra og med 2009. Kompensasjonen videreføres på samme nominelle nivå som i 2008 og utgjør 150,2 mill. kroner.

- Kompensasjonen for økt sats for differensiert arbeidsgiveravgift er oppjustert fra 2008 til 2009 med en forventet lønnsvekst i kommunesektoren på 5 pst. til 61,3 mill. kroner.

2.3.3.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

2.3.4 *Post 65 Tilskudd til barnevern/hovedstadstilskudd*

2.3.4.1 SAMMENDRAG

I 1999 ble det innført et eget hovedstadstilskudd i inntektssystemet. Hovedstadstilskuddet til Oslo kommune var bl.a. begrunnet med at Oslo hadde et høyt utgiftsbehov knyttet til rusomsorg og psykisk helsevern. Fra og med 2004 ble det innført et eget kriterium i kostnadsnøkkelen for kommuner som fanger opp variasjoner i utgiftsbehovet knyttet til rusomsorg og psykisk helsevern. Hovedstadstilskuddet til Oslo kommune ble derfor avviklet som egen post på statsbudsjettet fra og med 2004.

Fra og med 2004 overtok staten det ansvaret fylkeskommunene tidligere hadde for barnevernet. Oslos ansvar for barnevernet ble likevel videreført, jf. omtale i kapittel 12 i kommuneproposisjonen 2004 (St.prp. nr. 66 (2002–2003)). Den delen av de frie inntektene til fylkeskommunen som kan tilskrives barnevern, ble lagt inn i hovedstadstilskuddet til Oslo kommune.

I 2009 mottar Oslo kommune om lag 505 mill. kroner i tilskudd til barnevern/hovedstadstilskudd over kapittel 572. Om lag 80 pst. av midlene er knyttet til Oslo sitt ansvar for barnevern, mens om lag 20 pst. er knyttet til at Oslo har spesielle oppgaver som hovedstad.

2.3.4.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

2.3.5 *Post 66 (NY) Styrking av grunnopplæringen*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil legge ned fylkeskommunen og finansiere videregående opplæring gjennom en stykkprisfinansieringsordning, hvor pengene følger eleven til den skolen eleven velger. Disse medlemmer mener elevtallsveksten i videregående skole og nødvendigheten av at fylkeskommunens

aktivitet, så lenge den eksisterer, må konsentreres om å gi bedre opplæring på videregående nivå. Disse medlemmer foreslår derfor å øremerke 200 mill. kroner til videregående opplæring.

2.4 **Kap. 575 Ressurskrevende tjenester**

2.4.1 *Post 60 Toppfinansieringsordning, overslagsbevilgning*

2.4.1.1 SAMMENDRAG

Fra og med 2008 har Kommunal- og regionaldepartementet ansvaret for toppfinansieringsordningen. Tilskudd til kommunene forvaltes av Helsedirektoratet.

Det budsjetteres med 3 285 mill. kroner i 2009, som er en økning på 544 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2008. Forslaget til bevilgning for 2009 tar hensyn til at faktisk utbetalt tilskudd i 2008 er 2 966 mill. kroner, dvs. 225 mill. kroner høyere enn saldert budsjett. Det er lagt til grunn en økning i antall tjenestemottakere på 4 pst. og en reell vekst i utgifter pr. tjenestemottaker på 2 pst. i 2009. Innslagspunktet prisjusteres på vanlig måte, og vil i 2009 bli kr 835 000.

2.4.1.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker på sikt å endre innslagspunktet i denne finansieringsordningen til 400 000 kroner pr. bruker, og endre ordningen slik at den enkelte kommunes utgifter utover innslagspunktet legges til grunn for den statlige kompensasjonen. Dette gjøres trinnvis over en periode på flere år. I første omgang foreslås en økning av kompensasjonsgraden til 90 pst., som medfører en økning av bevilgningen på 195 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

Disse medlemmer viser til forslag i Budsjett-innst. S. I (2008–2009) om å senke innslagspunktet i finansieringsordningen for ressurskrevende tjenester fra 835 000 til 600 000 i statsbudsjettet for 2010, samtidig som den enkelte kommunes utgifter utover innslagspunktet legges til grunn for den statlige kompensasjonen. På sikt foreslås det at innslagspunktet senkes til 400 000 kroner per bruker.

2.5 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger

Tabell 2.1 Fraksjonens forslag til bevilgninger. Avvik fra Regjeringens forslag i parentes.

Kap.	Post	Formål	Utgifter (i hele tusen kroner)					Venstre
			St.prp. nr. 1	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	
571		Rammetilskudd til kommuner						
	21	Kunnskapsutvikling og drift av inntektssystemet	8 058	8 058 (0)	8 058 (0)	8 058 (0)	8 058 (0)	8 058 (0)
	60	Innbyggertilskudd	46 531 818	46 531 818 (0)	42 964 364 (-3 567 454)	37 849 818 (-8 682 000)	42 950 718 (-3 581 100)	45 736 818 (-795 000)
	61	Distriktstilskudd Sør-Norge	310 661	310 661 (0)	310 661 (0)	310 661 (0)	310 661 (0)	310 661 (0)
	62	Nord-Norge- og Namdalstilskudd	1 384 069	1 384 069 (0)	1 384 069 (0)	1 384 069 (0)	1 384 069 (0)	1 384 069 (0)
	63	Småkommunetilskudd	964 791	964 791 (0)	964 791 (0)	964 791 (0)	964 791 (0)	964 791 (0)
	64	Skjønnstilskudd	1 636 000	1 636 000 (0)	1 636 000 (0)	1 636 000 (0)	1 636 000 (0)	1 636 000 (0)
	65	Hovedstadstilskudd	300 000	300 000 (0)	300 000 (0)	300 000 (0)	300 000 (0)	300 000 (0)
	66	Veksttilskudd	218 492	218 492 (0)	218 492 (0)	218 492 (0)	218 492 (0)	218 492 (0)
	67	NY POST Styrking av eldreomsorgen, øremerket nye pleieårsverk	0	0 (0)	1 000 000 (+1 000 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	68	NY POST Styrking av grunnopplæringen (øremerket)	0	0 (0)	500 000 (+500 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	69	Kommunal selskapsskatt	0	0 (0)	0 (0)	8 720 000 (+8 720 000)	0 (0)	0 (0)
	69	NY POST Midler til vedlikehold	0	0 (0)	3 000 000 (+3 000 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner						
	60	Innbyggertilskudd	15 963 827	15 963 827 (0)	15 963 827 (0)	15 741 827 (-222 000)	15 963 827 (0)	15 618 827 (-345 000)
	62	Nord-Norge-tilskudd	500 791	500 791 (0)	500 791 (0)	500 791 (0)	500 791 (0)	500 791 (0)
	64	Skjønnstilskudd	890 000	890 000 (0)	890 000 (0)	890 000 (0)	890 000 (0)	890 000 (0)
	65	Tilskudd til barnevern/hovedstadstilskudd	504 573	504 573 (0)	504 573 (0)	504 573 (0)	504 573 (0)	504 573 (0)
	66	NY POST Styrking av grunnopplæringen (øremerket)	0	0 (0)	200 000 (+200 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
575		Ressurskrevende tjenester						
	60	Toppfinansieringsordning	3 285 000	3 285 000 (0)	3 480 000 (+195 000)	3 285 000 (0)	3 285 000 (0)	3 285 000 (0)
		Sum utgifter	72 498 080	72 498 080 (0)	73 825 626 (+1 327 546)	72 314 080 (-184 000)	68 916 980 (-3 581 100)	71 358 080 (-1 140 000)
		Sum inntekter	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
		Sum netto	72 498 080	72 498 080 (0)	73 825 626 (+1 327 546)	72 314 080 (-184 000)	68 916 980 (-3 581 100)	71 358 080 (-1 140 000)

Komiteen viser til at i samsvar med Stortingets forretningsorden § 19 femte ledd skal bare de forslag som summerer seg til den rammen som er vedtatt ved behandlingen av Budsjett-innst. S. I (2008–2009) tas opp til votering ved behandling av denne budsjettinnstilling.

Komiteen viser til at Regjeringens forslag har tilslutning fra flertallet i finanskomiteen. Dette forslaget er ført opp under kapittel 10 Komiteens tilråding.

De øvrige forslagene er ført opp under kapittel 6 Forslag fra mindretall under rammeområde 18.

3. RAMMEOMRÅDE 19 – TILFELDIGE UTGIFTER OG INNTEKTER

3.1 Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Gul bok

Tabell 3.1 Regjeringens forslag til bevilgninger for 2009 under rammeområde 19

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg 4-5
Utgifter i hele kroner			
<i>Ymse utgifter</i>			
2309		Tilfeldige utgifter	13 188 074 000
	1	Driftsutgifter	13 188 074 000
Sum utgifter rammeområde 19			13 188 074 000
Inntekter i hele kroner			
<i>Inntekter under departementene</i>			
5309		Tilfeldige inntekter	535 233 000
	29	Ymse	535 233 000
Sum inntekter rammeområde 19			535 233 000
Netto rammeområde 19			12 652 841 000

3.2 Kap. 2309 Tilfeldige utgifter

3.2.1 Post 1 Driftsutgifter

- 3.2.1.1 SAMMENDRAG FRA ST.PRP. NR. 1 (2008–2009) GUL BOK, ST.PRP. NR. 1 TILLEGG NR. 4 (2008–2009) OG ST.PRP. NR. 1 TILLEGG NR. 5 (2008–2009)

Under programområde ymse utgifter foreslås det bevilget 13 188,1 mill. kroner, som i sin helhet er ført under kap. 2309 Tilfeldige utgifter. Bevilgningen står som motpost til tilleggsbevilgninger knyttet til blant annet forhandlinger hvor staten er part, herunder til lønnsoppgjøret for statsansatte, regulering av pensjoner mv. i folketrygden og takstforhandlinger for privatpraktiserende leger, fysioterapeuter og psykologer, samt til uforutsette utgifter. Videre skal bevilgningen dekke utbetalingene til billighetserstatninger.

3.2.1.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til regjeringspartiens hovedmerknad i Budsjett-innst. S. I (2008–2009) kapittel 2.1.2 og regjeringspartiens satsinger utover forslaget til statsbudsjett. Flertallet foreslår derfor å bevilge 13 187 074 000 kroner på kap. 2309 post 1, noe som er en reduksjon på 100 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Regjeringens tilleggsproposisjoner til statsbudsjettet 1-5 hvor Regjeringen justerer disse mot Ramme 19 Tilfeldige inntekter og utgifter. Disse medlemmer støtter ikke alle Regjeringens justeringer i tilleggsproposisjonene, bl.a. ikke konsesjonsavgift for fiskeoppdrett. Disse medlemmer foreslår å motpostere endringene mot ymseposten, og forutsetter at inndekning til bevilgningsendringer kan finnes innenfor denne rammen. Disse medlemmer foreslår å redusere kap. 2309 post 1 med 389,5 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre foreslår å redusere kap. 2309 post 1 med 700 000 000 kroner i forhold til Regjeringens forslag.

Disse medlemmer mener videre at innsparepotensialet i statlig forvaltning er betydelig. Disse medlemmer viser videre til at regjeringen Bondevik II i sitt siste budsjettopplegg foreslo å innføre en ordning med nøytral moms i statsforvaltningen.

Bare de siste ukene er det framlagt rapporter om at Helse Sør-Øst kan spare 720 mill. kroner dersom private bedrifter får lov til å konkurrere om ikke-medisinske tjenester som renhold, snømåking og matlaging ved de tre største sykehusene i Oslo. En forutsetning for at en slik konkurranse om ikke-medi-

sinske tjenester skal finne sted er at det innføres en ordning med momsnøytrale innkjøp i staten.

Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative budsjett foreslår flere tiltak og reformer som kan lede til innsparinger for det offentlige. Der kan nevnes særlig effektivisering i helseforetakene, nøytral moms i staten og modernisert bygg- og eiendomsforvaltning.

Disse medlemmer vil budsjettere innsparingene her under kap. 2309 post 1 Tilfeldige utgifter.

Disse medlemmer viser for øvrig til at regjeringspartiene på Stortinget reduserer Ymse utgifter med 100 mill. kroner. Disse medlemmer vil gjøre det samme.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti støtter forslaget som regjeringspartiene har framsatt om å redusere bevilgningen under kap. 2309 post 1 med 100 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre foreslår å avvikle eksportsubsidiene for osteproduksjon beregnet til 208 mill. kroner gjennom omsetningsavgiften, nærmere omtalt under rammeområde 11. Dette medlem viser i tillegg til at det i de siste budsjett har vært en sterk økning i driftsutgiftene i den offentlige forvaltningen, så også i forslaget for 2009. Effekten av å ikke prisjustere driftsutgiftene på statsbudsjettet, med unntak av lønnsposter, er anslagsvis 2 mrd. kroner. På denne bakgrunn foreslår dette medlem en generell innsparingsfullmakt i statsbudsjettets driftsutgifter på 200 mill. kroner.

Dette medlem mener videre at innsparingspotensialet i statlig forvaltning er betydelig og at regjeringen Bondevik II foreslo i sitt siste budsjett-opplegg å innføre en ordning med nøytral moms i statsforvaltningen.

Bare de siste ukene er det framlagt rapporter om at Helse Sør-Øst kan spare 720 mill. kroner, dersom private bedrifter får lov til å konkurrere om ikke-medisinske tjenester som renhold, snømåking og matlaging ved de tre største sykehusene i Oslo, og at Ahus mener at det er et innsparingspotensial i antall liggedøgn på 25 mill. årlig bare de ansatte blir flinkere til å vaske hendene. En forutsetning for at en slik konkurranse om ikke-medisinske tjenester skal finne sted er at det innføres en ordning med momsnøytrale innkjøp i staten

Dette medlem legger derfor opp til et samlet innsparingspotensial på 400 mill. kroner ved å innføre en ordning med momsnøytrale innkjøp i staten og bedre samordning mellom helseregionene. En slik innsparing foreslås teknisk plassert under kap. 2309 Tilfeldige utgifter.

Dette medlem viser videre til at regjeringspartiene foreslår en reduksjon på 100 mill. kroner

fordelt på en rekke mindre økning i utgiftspostene på typiske lokale markeringssaker. Dette medlem viser i så måte til alternativ bruk av disse midlene til næringsrettet forskning og tiltak mot fattigdom beskrevet under pkt. 2.1.2 i Budsjett-innst. S. I (2008–2009).

Dette medlem foreslår på denne bakgrunn å redusere bevilgningene under denne posten med 908 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget samtykker i at det spares inn 200 mill. kroner på departementenes driftsbudsjetter (postene 1–29, unntatt post 24). Regjeringen gis fullmakt til å foreta den endelige fordelingen av beløpet. Innsparingen spesifiseres på kapitler og poster, og Stortinget orienteres om fordelingen i forbindelse med saldering av statsbudsjettet for 2009. Innsparingen foretas ved å redusere kap. 2309 Tilfeldige utgifter med 200 mill. kroner. Når beløpet er fordelt på kapitler og poster, tilbakeføres 200 mill. kroner til kap. 2309."

3.3 Kap. 5309 Tilfeldige inntekter

3.3.1 Post 29 Ymse

3.3.1.1 SAMMENDRAG FRA ST.PRP. NR. 1 (2008–2009) GUL BOK, ST.PRP. NR. 1 TILLEGG NR. 4 (2008–2009) OG ST.PRP. NR. 1 TILLEGG NR. 5 (2008–2009)

På kapittel 5309 Tilfeldige inntekter foreslås det bevilget 535,2 mill. kroner. Dette gjelder enkelte mindre, uforutsette inntekter som ikke inngår på andre inntektskapitler i statsbudsjettet.

3.3.1.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Regjeringens tilleggsproposisjoner til statsbudsjettet 1-5 hvor Regjeringen justerer disse mot Ramme 19 Tilfeldige inntekter og utgifter. Disse medlemmer støtter ikke alle Regjeringens justeringer i tilleggsproposisjonene, blant annet ikke konsesjonsavgift for fiskeoppdrett. Disse medlemmer foreslår å motpostere endringene mot ymseposten, og forutsetter at inndekning til bevilgningsendringer kan finnes innenfor denne rammen. Disse medlemmer foreslår å redusere kap. 5309 post 29 med 485 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

3.4 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger

Tabell 3.1 Fraksjonenes forslag til bevilgninger. Avvik fra Regjeringens forslag i parentes.

Utgifter (i hele tusen kroner)								
Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg 4 og 5	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
2309		Tilfeldige utgifter						
	1	Driftsutgifter	13 188 074	13 088 074 (-100 000)	12 798 557 (-389 517)	12 488 074 (-700 000)	13 088 074 (-100 000)	12 280 074 (-908 000)
		Sum utgifter	13 188 074	13 088 074 (-100 000)	12 798 557 (-389 517)	12 488 074 (-700 000)	13 088 074 (-100 000)	12 280 074 (-908 000)
Inntekter (i hele tusen kroner)								
Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg 4 og 5	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
5309		Tilfeldige inntekter						
	29	Ymse	535 233	535 233 (0)	50 233 (-485 000)	635 233 (+100 000)	535 233 (0)	535 233 (0)
		Sum inntekter	535 233	535 233 (0)	50 233 (-485 000)	635 233 (+100 000)	535 233 (0)	535 233 (0)
		Sum netto	12 652 841	12 552 841 (-100 000)	12 748 324 (+95 483)	11 852 841 (-800 000)	12 552 841 (-100 000)	11 744 841 (-908 000)

Komiteen viser til at i samsvar med Stortingets forretningsorden § 19 femte ledd skal bare de forslag som summerer seg til den rammen som er vedtatt ved behandlingen av Budsjett-innst. S. I (2008–2009) tas opp til votering ved behandling av denne budsjettinnstilling.

Komiteen viser til at Regjeringens forslag har tilslutning fra flertallet i finanskomiteen. Dette forslaget er ført opp under kapittel 10 Komiteens tilråding.

De øvrige forslagene er ført opp under kapittel 7 Forslag fra mindretall under rammeområde 19.

4. RAMMEOMRÅDE 22 – SKATTER OG AVGIFTER

4.1 Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte-, avgifts- og tollvedtak

Tabell 5.1 Oversikt over kapitler og poster under rammeområde 22

Kap.	Post	Formål	St. prp. nr. 1
Inntekter i hele kroner			
<i>Skatter og avgifter</i>			
5501		Skatter på formue og inntekt	187 100 000 000
	70	Toppskatt mv.	28 200 000 000
	72	Fellesskatt	157 500 000 000
	73	Skatt av opparbeidede forpliktelser i rederiene	1 400 000 000
5506		Avgift av arv og gaver	2 200 000 000
	70	Avgift	2 200 000 000
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum	252 600 000 000
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	94 900 000 000
	72	Særskatt på oljeinntekter	155 800 000 000
	74	Arealavgift mv.	1 900 000 000
5508		Avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen	2 400 000 000
	70	Avgift	2 400 000 000

Kap.	Post	Formål	St. prp. nr. 1
5511		Tollinntekter	2 313 000 000
	70	Toll	2 228 000 000
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	85 000 000
5521		Merverdiavgift	205 000 000 000
	70	Avgift	205 000 000 000
5526		Avgift på alkohol	11 474 000 000
	70	Produktavgift på alkoholholdige drikkevarer	11 474 000 000
5531		Avgift på tobakkvarer	7 618 000 000
	70	Avgift	7 618 000 000
5536		Avgift på motorvogner mv.	45 903 000 000
	71	Engangsavgift på motorvogner mv.	18 800 000 000
	72	Årsavgift	8 304 000 000
	73	Vektårsavgift	374 000 000
	75	Omregistreringsavgift	2 315 000 000
	76	Avgift på bensin	7 755 000 000
	77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)	8 355 000 000
5537		Avgifter på båter mv.	351 000 000
	71	Avgift på båtmotorer	351 000 000
5541		Avgift på elektrisk kraft	6 574 000 000
	70	Forbruksavgift	6 574 000 000
5542		Avgift på mineralolje mv.	1 360 000 000
	70	Avgift på mineralolje	1 260 000 000
	71	Avgift på smøreolje mv.	100 000 000
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.	4 740 000 000
	70	CO ₂ -avgift	4 662 000 000
	71	Svovlavgift	78 000 000
5546		Avgift på sluttbehandling av avfall	715 000 000
	70	Avgift på sluttbehandling av avfall	715 000 000
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier	5 000 000
	70	Trikloretten (TRI)	2 000 000
	71	Tetrakloretten (PER)	3 000 000
5548		Miljøavgift på klimagasser	270 000 000
	70	Hydrofluorkarbon (HFK) og Perfluorkarbon (PFK)	270 000 000
5549		Avgift på utslipp av NO_x	50 000 000
	70	Avgift på utslipp av NO _x	50 000 000
5555		Avgift på sjokolade- og sukkervarer	1 150 000 000
	70	Avgift	1 150 000 000
5556		Produktavgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	1 686 000 000
	70	Avgift	1 686 000 000
5557		Avgift på sukker	196 000 000
	70	Avgift	196 000 000
5559		Avgift på drikkevareemballasje	1 286 000 000
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	780 000 000
	71	Miljøavgift på kartong	210 000 000
	72	Miljøavgift på plast	88 000 000

Kap.	Post	Formål	St. prp. nr. 1
	73	Miljøavgift på metall	152 000 000
	74	Miljøavgift på glass	56 000 000
5565		Dokumentavgift	6 390 000 000
	70	Avgift	6 390 000 000
5568		Sektoravgifter under Kultur- og kirke departementet	42 796 000
	71	Årsavgift-stiftelser	13 840 000
	72	Inntektsuavhengig vederlag TV2	28 956 000
5572		Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet	181 828 000
	70	Legemiddelomsetningsavgift	66 025 000
	71	Vinmonopolavgift	51 100 000
	72	Avgift utsalgssteder utenom apotek	4 381 000
	73	Legemiddelkontrollavgift	60 322 000
5574		Sektoravgifter under Nærings- og handelsdepartementet	1 200 000
	70	Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard	1 200 000
5578		Sektoravgifter under Miljøvern departementet	11 425 000
	70	Sektoravgifter under Svalbard miljøvernfond	11 425 000
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet	245 500 000
	70	Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	245 500 000
5582		Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet	6 500 000
	70	Bidrag til kulturminnevern	6 500 000
5583		Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser	203 200 000
	70	Inntekter fra telesektoren	203 200 000
<i>Folketrygden</i>			
5700		Folketrygdens inntekter	214 900 000 000
	71	Trygdeavgift	87 600 000 000
	72	Arbeidsgiveravgift	127 300 000 000
Sum inntekter rammeområde 22			956 973 449 000
Netto rammeområde 22			-956 973 449 000

4.2 Hovedtrekkene i skatte- og avgiftsopplegget for 2009

4.2.1 Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte-, avgifts- og tollvedtak

4.2.1.1 HOVEDTREKK I SKATTE- OG AVGIFTSOPPLEGGET

4.2.1.1.1 Innledning

Regjeringens mål for skatte- og avgiftspolitikken er å sikre inntekter til fellesskapet, bidra til rettferdig fordeling og et bedre miljø, fremme sysselsettingen i hele landet og bedre økonomiens virkemåte. Ved å bringe samlede skatter og avgifter tilbake til 2004-nivå har Regjeringen skapt rom for å styrke velferdsordningene og fellesgodene. Samtidig er fordelingsprofilen i skattesystemet bedret som følge av utbytteskatten, mer rettferdig formuesskatt og høyere min-

stefradrag. I tillegg er miljøprofilen i avgiftssystemet blitt tydeligere.

Det samlede skatte- og avgiftsnivået opprettholdes på 2004-nivå. Systemendringene i skattereformen bevares, noe som er med på å sikre stabilitet og forutsigbarhet i skattesystemet. Dette er viktig for at det skal være attraktivt å investere og drive næringsvirksomhet i Norge. Innenfor disse rammene er hovedhensynene i Regjeringens forslag til endringer i skatter og avgifter for 2009:

Fordelingsprofilen i skattesystemet styrkes ytterligere. Regjeringen vil forbedre formuesskatten ved å utvide grunnlagene og øke bunnfradraget. Arveavgiften gjøres mer rettferdig ved å begrense rabatten på ikke-børsnoterte aksjer, og ved å øke innskattpunktene og halvere de høyeste avgiftssatsene.

Skatte- og avgiftssystemet skal fremme miljøvennlig atferd. Omleggingen av bilavgiftene i mer miljøvennlig retning videreføres.

Mer rettferdig fordeling

Regjeringen har allerede økt skatten betydelig for dem med høye formuer og høy inntekt. Viktigst er endringene i formuesskatten ved at aksjerabatten er fjernet, og ved at 80-prosentregelen, som først og fremst begrenser formuesskatten for de rikeste, er strammet inn. For dem som kommer inn under 80-prosentregelen, er formuesskatten på aksjer mer enn doblet siden 2005.

Regjeringen vil styrke fordelingsprofilen i skattesystemet ytterligere i 2009 gjennom endringer i formuesskatten og arveavgiften. Ligningsverdiene av næringseiendom økes med anslagsvis 60 pst. i gjennomsnitt ved bl.a. å innføre en ny metode for å verdsette næringseiendom som leies ut. Videre foreslås å øke ligningsverdiene av bolig og fritidseiendom mv. med 10 pst. for å motvirke noe av nedgangen i ligningsverdier som andel av markedsverdier den siste tiårsperioden.

Regjeringen vil fjerne 80-prosentregelen. Det er ikke rimelig at mange med svært høye formuer skal betale formuesskatt etter minstesatsen på 0,8 pst., mens andre med relativt begrensede formuer skal betale høyeste formelle formuesskattesats på 1,1 pst.

Bunnfradraget i formuesskatten økes fra 350 000 til 470 000 kroner for enslige og fra 700 000 til 940 000 kroner for ektepar. Det betyr at mange med relativt små skattepliktige formuer, blant annet pensjonister som i stor grad har formuen plassert i bankinnskudd, vil slippe formuesskatt. Om lag 110 000 færre vil betale formuesskatt med Regjeringens forslag. Om lag 60 000 av disse er pensjonister. Forslagene til endringer i formuesskatten innebærer en samlet innstramming på om lag 1,2 mrd. kroner. Dette provenyet brukes til en vesentlig reduksjon i arveavgiften, som innbrakte om lag 2,6 mrd. kroner i 2007. Selv om provenyet fra arveavgiften reduseres betydelig på kort sikt, er det grunn til å tro at aldringen av befolkningen kombinert med formuesvekst vil øke provenyet igjen over tid.

Mangelfull likebehandling innenfor dagens arveavgift svekker avgiftens legitimitet. Et hovedproblem er rabatten på 70 pst. som kun gjelder ved verdsetting av ikke-børsnoterte aksjer og andeler i ansvarlige selskap og kommandittselskap. Mottakere av reelt like stor arv eller gave kan dermed få svært forskjellig arveavgift avhengig av hva som mottas, hvordan overføringen er organisert, og om overdratt virksomhet er et aksjeselskap eller enkeltpersonforetak. Denne forskjellsbehandlingen kommer særlig de rikeste til gode, som ofte har store deler av formuen sin plassert i ikke-børsnoterte aksjer.

Regjeringen foreslår å redusere den valgfrie rabatten for ikke-børsnoterte aksjer og andeler fra 70 pst. til 40 pst., og begrense rabatten til et arveavgiftsgrunnlag for slike aksjer og andeler på 10 mill. kroner for den enkelte mottaker. I tillegg vil økte skattemessige formuesverdier av næringseiendom øke arveavgiften for dem som mottar aksjer og andeler i selskap som eier slik eiendom.

Regjeringen foreslår å halvere de høyeste arveavgiftssatsene, redusere de laveste satsene og øke fribeløpet og innslagspunktet i trinn 2 vesentlig. Satsene reduseres fra 8 og 20 pst. til 6 og 10 pst. for barn og foreldre og fra 10 og 30 pst. til 8 og 15 pst. for andre mottakere. Fribeløpet økes fra 250 000 til 470 000 kroner, og innslagspunktet i trinn 2 økes fra 550 000 til 800 000 kroner. Avdragsordningen for familiebedrifter utvides ved å fjerne størrelsesbegrensningen og avdragsperioden økes fra 7 til 12 år. Denne utvidelsen vil i kombinasjon med de kraftige reduksjonene i arveavgiftssatsene ivareta hensynet til generasjonsskifte i familiebedrifter.

Regjeringen foreslår enkelte endringer i grunnlagene for skattlegging av inntekter til personer:

- Ordningen med boligsparing for ungdom (BSU) utvides ved å øke årlig sparebeløp til 20 000 kroner og samlet maksimalt sparebeløp til 150 000 kroner.
- Fiskerfradraget økes fra 115 000 kroner til 150 000 kroner.
- Reindriftsfradraget økes til samme nivå som jordbruksfradraget.
- Fradraget for fagforeningskontingent økes med 450 kroner, til 3 600 kroner.
- Satsen i reisefradraget økes fra 1,40 kroner per km til 1,50 kroner per km.
- Grensene for skattefri nettoinntekt i skattebegrensningsregelen økes slik at enslige med minstepensjon og minstepensjonsektepar fortsatt ikke skal betale skatt etter det gunstige trygdeoppgjøret for disse i 2008.

De foreslåtte endringene i inntekts- og formuesbeskatningen vil i gjennomsnitt gi økt skatt for dem med bruttoinntekt over 600 000 kroner. De med over 3 mill. kroner i inntekt får økt skatten med om lag 49 000 kroner i gjennomsnitt. Skatteøkningen skyldes i hovedsak økt verdsetting av næringseiendom i formuesskatten. I tillegg til skatteskjerpelsen på 49 000 kroner vil de rikeste få en betydelig skatteøkning som følge av at 80-prosentregelen fjernes. Denne virkningen har det kun vært mulig å innarbeide i beregningene av skatteøkninger fordelt etter nettoformue. De med nettoformue over 100 mill. kroner får i gjennomsnitt en samlet skatteskjerpelse (inkludert virkningen av å fjerne 80-prosentregelen)

på vel 1,2 mill. kroner, mens de med en nettoformue mellom 50 og 100 mill. kroner får økt skatten med 106 000 kroner i gjennomsnitt.

Endringene i arveavgiften vil ha gode fordelingsvirkninger. De aller fleste vil få redusert arveavgift med de nye reglene. Basert på arveavgiftsundersøkelsen for 2005 anslås det på usikkert grunnlag at 90-95 pst. av alle personer som betalte arveavgift, ville fått lavere avgift med de foreslåtte endringene. Personer som kun mottar ikke-børsnoterte aksjer og andeler med rabatt, vil få uendret eller økt avgift. Samtidig vil verdien av avgiften reduseres hvis den utvidede rentefrie avdragsordningen benyttes. De 10 pst. rikeste (målt etter nettoformue) eide om lag 90 pst. av verdien av alle unoterte aksjer (målt til skattemessig verdi) i 2006. Det tyder på at skjerpelsen i arveavgiften særlig vil berøre personer med høye formuer. Mottakere av arv og gave i form av kontanter, bankinnskudd, bolig/fritidsbolig mv. vil komme vesentlig bedre ut enn under dagens regler som følge av lavere avgiftssatser og økte innslagspunkt.

Evaluering av skattereformen

Finansdepartementet arbeider løpende med å evaluere skattereformen, og foreløpige resultater er presentert i kapittel 6. Skattereformen skulle løse problemene med inntektsskifting, dvs. at reelle arbeidsinntekter ble kamouflert som kapitalinntekter for å unngå skatt. Før reformen var det mye å tjene på slik inntektsskifting, men lønnsomheten ble i stor grad fjernet som følge av at det ble innført utbytte-skatt i 2006, kombinert med at de høyeste skattesatsene på lønnsinntekter ble redusert i 2005 og 2006. Skatten har dermed økt for personer som mottar aksjeutbytte, og for dem som tidligere tilpasset seg.

Mye av arbeidet med å evaluere skattereformen er avhengig av data som først er tilgjengelig om noen år. Det tar tid før virkningene av reformen materialiserer seg i tilgjengelig statistikk, og gode empiriske analyser krever data for flere år. Foreliggende statistikk er preget av kortsiktige tilpasninger, og det er derfor begrenset hva den kan si om de langsiktige virkningene av reformen.

Finansdepartementet legger i det videre arbeidet opp til en bred evaluering, hvor en involverer både relevante fagmiljøer og organisasjoner.

Omlegging av bilavgiftene i mer miljøvennlig retning

Regjeringen har i de senere års budsjetter lagt om bilavgiftene i en mer miljøvennlig retning. Omleggingen av engangsavgiften fra 2007 hvor CO₂-utslipp ble tatt inn i avgiftsgrunnlaget, førte ganske raskt til en betydelig reduksjon i gjennomsnittlig CO₂-utslipp for nyregistrerte biler. Som følge av at dieslbiler i

gjennomsnitt har lavere CO₂-utslipp enn bensinbiler, førte omleggingen til at dieslbiler gjennomgående kom bedre ut enn bensinbiler. Dette har bidratt til at antall dieslbiler som andel av nyregistrerte biler økte fra under 50 pst. i 2006 til knapt 75 pst. i 2007.

Fra 2008 ble årsavgiften miljødifferensiert ved at alle kjøretøy fikk redusert årsavgift, med unntak av dieselskjøretøy uten fabrikkmontert partikkelfilter. Disse endringene aktualiserte spørsmål om miljøkonsekvensene av økt antall dieslbiler generelt og virkningene av partikkelfilter i dieslbiler spesielt. Regjeringen har derfor tatt initiativ til å kartlegge lokale helse- og miljøproblemer ved endret sammensetning av nybilsalget. Det vises til omtale i avsnitt 3.5.3. I en rapport konkluderer Statens forurensningstilsyn med at miljøgevinstene ved redusert CO₂-utslipp som følge av endringene i bilparken etter 2006 er høyere enn kostnaden ved økte lokale utslipp av partikler og NO_x, og at omleggingen av avgiftene har vært vellykket.

Regjeringen har et mål om at nyregistrerte biler i 2012 skal ha et gjennomsnittlig CO₂-utslipp på 120 gram per kilometer (g/km). Regjeringen fortsetter å legge om engangsavgiften i miljøvennlig retning. Dette gjøres ved å justere CO₂-komponenten i engangsavgiften slik at incentivene til å kjøpe biler med utslipp under 120 g/km styrkes. I tillegg innføres et nytt trinn som innebærer at biler med høyere CO₂-utslipp enn 250 g/km får økt avgift. Omleggingen vil bidra til at bilparken i fremtiden kan ha lavere utslipp enn i dag.

Endringer i næringsbeskatningen

Regjeringen foreslår enkelte endringer i næringsbeskatningen. Blant annet fjernes skattefritaket for gjensidige brann- og husdyrforsikringsselskap, gjensidige sjøforsikringsselskap og enkelte mindre skadeforsikringsselskap. Skattefritaket savner en god begrunnelse, vrir konkurransen og kan være problematisk på grunn av EØS-avtalens regler om statsstøtte. For brann- og husdyrforsikringsselskap som leverte selvangivelse for 2007, gjelder innstrammingen fra 2008. For de øvrige selskapene gjøres forslaget gjeldende fra 2009.

Dagens regler for avskrivning og utgiftsføring ved utskifting av tekniske installasjoner i bygg gir incentiver til å reinvestere i gammel teknologi, som kan være relativt lite miljøvennlig. For å fjerne denne skjevheten foreslår Regjeringen å skille ut tekniske installasjoner i bygg som egen saldogruppe med en avskrivningssats på 10 pst.

Regjeringen vil stramme inn fritaksmetoden for selskap for å kompensere for at dagens adgang til å utgiftsføre kostnader knyttet til skattefrie aksjeinntekter er for gunstig. Innstrammingen gjøres sjablon-

messig ved at selskapene må inntektsføre 3 pst. av inntektene som etter dagens regler er skattefrie. Departementet vil vurdere mer treffsikre sjablonmetoder.

Andre endringer i skatter og avgifter

Regjeringen foreslår også en rekke andre skatte- og avgiftsendringer:

- Beløpsgrensen som bestemmer om det skal være lønnsoppgaveplikt ved arbeid knyttet til hjem og fritidsbolig, økes fra 2 000 til 4 000 kroner.
- Det innføres rett til fradrag for gjeldsrenter for arbeidstakere og personlig næringsdrivende fra andre EØS-land med det vesentligste av sine inntekter i Norge. EØS-borgere som krever slikt fradrag, vil bli skattlagt for renteinntekter mv. fra debitor bosatt, hjemmehørende eller med fast driftssted i landet, forutsatt at eventuell skatteavtale åpner for dette.
- Regjeringen foreslo i Revidert nasjonalbudsjett for 2008 enkelte endringer i grunnrenteskatten mv. for kraftforetak. Nå fremmes endringene som lovforslag for Stortinget. Blant annet innføres det en utbetalingsordning for skatteverdien av ny (oppstått etter 2006), negativ grunnrenteinntekt, skattemessige hindre for opprustings- og utvidelsesprosjekter av eksisterende kraftverk fjernes, og den nedre grensen for plikt til å beregne grunnrenteinntekt settes til 5 500 kVA. Forslagene gjøres gjeldende fra 2008.
- Det innføres adgang til å utskrive eiendomsskatt på oppdrettsanlegg i sjø under forutsetning av at kommunen skriver ut eiendomsskatt i hele kommunen, eller på verk og bruk i kommunen. For å avklare eiendomsskattelovens virkeområde i sjøterritoriet, sendes et forslag om å trekke grensen ved grunnlinjene på høring.
- Det innføres regler som gir hjemmel for å skattlegge urealiserte kapitalgevinster når eiendeler tas ut av norsk beskatningsområde.
- Det foreslås at avgiften på alkoholfrie drikkevarer settes opp til nivået for lettøl (øl med 0,7 til 2,7 volumprosent alkohol).
- Avgiften på snus økes med 10 pst. utover prisjustering.
- Det legges opp til større grad av likebehandling for industrien i grunnavgiften på fyringsolje ved at pigmentindustrien ilegges lav sats på linje med treforedlingsindustrien.
- Omregistreringsavgiften for eldre biltilhengere med vekt fra 350 til og med 3 000 kg settes til samme nivå som for like gamle personbiler.
- Årsavgiften for motorsykler settes til det halve av gjennomsnittlig avgift for personbiler.

- Det gis tollettelser for enkelte varegrupper av klær hvor det er forskjell i satser som framstår som særlig ubegrunnet.
- Særordningen i tollpreferanseordningen GSP som gjelder for Botswana og Namibia, utvides til å gjelde Swaziland.
- Legemiddelomsetningsavgiften reduseres, og sektoravgifter under Kredittilsynet økes.

Provenyvirkninger av forslaget til skatte- og avgiftsendringer

Skatteløftet ble oppfylt ved framleggelsen av Nasjonalbudsjettet 2007. I forbindelse med senere budsjetter er det gitt lettelser sammenliknet med 2007-budsjettet på til sammen 433 mill. kroner. Dette innebærer at det er rom for nye skatte- og avgiftsøkninger på 433 mill. kroner i 2009-budsjettet. Tabell 1.1 i proposisjonen viser hvordan Regjeringen tilpasser årets budsjett for at skatteløftet fortsatt skal være oppfylt.

Tabell 1.2 i proposisjonen viser de beregnede provenyvirkningene av Regjeringens forslag til skatte- og avgiftsendringer for 2009.

Provenyvirkningene er beregnet i forhold til et referansesystem for 2009. Referansesystemet for skatt er basert på 2008-regler, men der alle inntektsgrenser er justert til 2009-nivå med anslått lønnsvekst på 5 pst. Det innebærer at en skattyter som har en årlig lønnsvekst på 5 pst., får samme gjennomsnittsskatt i referansesystemet for 2009 som i 2008. I referansesystemet for avgiftene er alle mengdeavgifter justert med anslått prisvekst fra 2008 til 2009 på 3 pst. Avgiftsbelastningen i referansesystemet blir dermed reelt sett uendret fra 2008 til 2009.

Tabell 1.3 i proposisjonen viser anslagene på bokførte skatte- og avgiftsinntekter for 2009 samt tall for de to foregående årene, fordelt på kapittel og post.

Tabell 1.4 i proposisjonen viser bokførte provenyvirkninger som følge av nye forslag til regelendringer for 2009, fordelt på kapittel og post. Det er et avvik mellom bokførte nye skatte- og avgiftsøkninger i 2008 i tabell 1.2 og tabell 1.4 i proposisjonen på 60 mill. kroner knyttet til reduksjonen i kompensasjon av NO_x-avgift. Endringer i proveny knyttet til NO_x-avgiften er i henhold til operasjonaliseringen av skatteløftet ført netto, dvs. brutto avgiftsproveny fratrukket kompensasjoner. Miljøavtalen mellom staten og næringen, jf. avsnitt 3.13 i proposisjonen, medfører avgiftsfritak og en reduksjon i kompensasjoner til berørte bedrifter. Reduksjonen i kompensasjoner er ført i tabell 1.2 i proposisjonen. Siden kompensasjonen ikke er en regelendring på skatte- og avgiftsområdet for 2009, er den ikke med i tabell 1.4 i proposisjonen.

Fordeling av offentlige skatte- og avgiftsinntekter

Tabell 1.5 i proposisjonen gir en samlet oversikt over hovedgruppene av skatter og avgifter og hvilken del av offentlig sektor som mottar inntektene fra hver hovedgruppe. De samlede skatte- og avgiftsinntektene er anslått til 1 114 mrd. kroner i 2008, hvorav om lag 88 pst. tilfaller staten, knapt 10 pst. kommunene og knapt 2 pst. fylkeskommunene.

Gebyrer og sektoravgifter

Statlig myndighetsutøvelse finansieres normalt ved ordinære bevilgninger over statsbudsjettet. På enkelte områder er det imidlertid innført gebyrer eller sektoravgifter for å finansiere statlige myndighetshandlinger. Gebyrer skal være betaling for konkrete, statlige myndighetshandlinger overfor enkeltpersoner eller virksomheter, og nye gebyrer skal derfor ikke kunne settes høyere enn statens kostnad ved å utføre en handling. For eksisterende ordninger hvor gebyret overstiger kostnaden, legger Regjeringen til grunn at overprisingen over tid skal fjernes. Sektoravgifter er øremerket for å finansiere bestemte formål. De kan likevel betraktes som vanlige skatter og avgifter fordi det ikke knytter seg konkrete gjenytelser til betaling av dem. Sektoravgifter er fastsatt med hjemmel i lov, mens særavgifter fastsettes av Stortinget for ett år av gangen, jf. Grunnloven § 75 bokstav a. De statlige gebyrene og sektoravgiftene er nærmere omtalt i de enkelte departementenes fagproposisjoner.

For å tydeliggjøre skillet mellom gebyrer og sektoravgifter, og for å synliggjøre at sektoravgifter er en form for skattlegging, ble sektoravgifter fra og med budsjettåret 2007 plassert i egen kapitler under skatter og avgifter i statsbudsjettet. Enkelte ordninger som tidligere ble benevnt som gebyrer, er også omdefinert til sektoravgifter og budsjetteres nå under disse kapitlene. Tabell 1.6 i proposisjonen viser anslag på bokførte inntekter fra sektoravgifter fordelt etter kapittel og post. Tallene er avrundet til nærmeste hele mill. kroner.

Forslag til endringer

Gebyrer som overstiger kostnadene for de statlige myndighetshandlingene de skal finansiere, innebærer en fordekt beskatning. Det er et mål for Regjeringen å redusere slike gebyrer til kostnadsdekkende nivå. Dette arbeidet ble igangsatt i 2007, da bl.a. gebyrene for tvangsforretninger ble satt ned med 230 mill. kroner og passgebyret for barn ble redusert fra 420 kroner til 270 kroner. I budsjettet for 2008 ble overprisede gebyrer redusert med 267 mill. kroner, herunder over 200 mill. kroner som følge av at passgebyret for voksne ble satt ned fra 990 kroner til 450 kroner.

I statsbudsjettet for 2009 foreslår Regjeringen endringer i to sektoravgifter tilsvarende et netto provenytap på 85 mill. kroner. Provenyet fra legemiddelomsættingsavgiften foreslås satt ned med 90 mill. kroner fra og med 2009. Forslaget innebærer at statens avgiftsinntekter i større grad reflekterer utgiftene på legemiddelområdet som avgiften er forutsatt å finansiere. Forslaget må ses i sammenheng med Regjeringens forslag om å redusere apotekavansen slik at endringen av avgiften ikke vesentlig endrer de økonomiske rammebetingelsene for apoteknæringen. Videre foreslås det at sektoravgiften for å finansiere Kredittilsynets virksomhet økes med 5 mill. kroner påløpt og bokført. De foreslåtte endringene inngår i skatte- og avgiftsopplegget, jf. tabell 1.2 i proposisjonen.

Mesteparten av inntektene til Svalbard miljøvernfond er sektoravgifter. Disse føres fra 2009 under nytt kap. 5578 i statsbudsjettet.

Det vises videre til omtale i St.meld. nr. 1 (2008–2009) kap. 4.

Fordelingsvirkninger av skatte- og avgiftsopplegget for 2009

Fordelingspolitikken handler om hvordan velferd fordeles i befolkningen. I en del fordelingsstudier brukes også forskjeller i levekår som en indikator på fordeling av velferd. Ettersom både velferd og levekår er begreper som er vanskelige å definere og tallfeste, benyttes ofte inntekt som mål på velferd. Regjeringen har nedsatt et eget fordelingsutvalg som skal se nærmere på utviklingen i fordeling over tid. Utvalget skal legge fram resultatene av arbeidet våren 2009. I dette kapitlet bruker vi inntekt og formue for å beskrive fordelingsvirkningene av skatte- og avgiftsopplegget.

Skjevfordelingen av formue gir opphav til de største inntektsforskjellene, og det har i denne regjeringensperiode vært en prioritert oppgave å rette opp i disse skjevhetene. Dette har en blant annet gjort gjennom å fjerne aksjerabatten, øke ligningsverdier på fast eiendom og stramme inn i 80-prosentregelen. Disse endringene har bidratt til at personer med store formuer har fått økt skatt, mens økte bunnfradrag har sikret lettelse eller uendret formuesskatt for personer med små formuer. Med årets budsjett går Regjeringen enda lenger i denne retningen gjennom å øke ligningsverdier på næringseiendom, fjerne 80-prosentregelen og øke bunnfradraget ytterligere. I tillegg bidrar årets forslag til endringer i arveavgiften til at de aller fleste vil få redusert arveavgift, mens et lite, velstående mindretall vil få økt arveavgift.

Skatt er ett av flere virkemidler for å utjevne inntektsforskjeller og bedre situasjonen for dem med lave inntekter. Bruken av skattesystemet i fordelingspolitikken må ses i sammenheng med innsatsen på

andre områder. Direkte støtteordninger er ofte mer målrettede enn skattesystemet for å tilgodese bestemte vanskeligstilte grupper (lavinntektsgrupper, uføre, enslige forsørgere mv.) eller husholdninger som befinner seg i bestemte livsfaser (småbarnsfamilier, studenter, pensjonister mv.).

En effektiv omfordeling av inntekt via skattesystemet forutsetter at alle inntekter skattlegges. Dersom skattepliktig inntekt ikke samsvarer med faktisk inntekt, svekkes den reelle omfordelingen av inntekt mellom personer på ulike inntektsnivåer. Svakt begrunnede fradragsordninger, særregler og mangelfulle skattegrunnlag vil i mange tilfeller begunstige grupper med høye inntekter.

Den progressive skattleggingen av arbeids- og pensjonsinntekter gjennom toppskatt og bunnfradrag bidrar til å omfordele inntekt. I kapitalbeskatningen av personer er det lagt vekt på at alle netto kapitalinntekter skal være skattepliktige uten spesielle fradrag. Kapitalbeskatningen har likevel et visst progressivt element gjennom bunnfradraget i formuesskatten.

Fordelingspolitikk gjennom avgiftssystemet er normalt mindre treffsikkert enn gjennom bruk av direkte skatter. Det er vanligvis mer effektivt å rette fordelingspolitikken direkte mot forskjeller i inntekt enn mot forbruk av spesielle varer og tjenester. Avgiftssystemet har derfor en mindre sentral rolle i fordelingspolitikken enn de direkte skattene.

I avsnitt 5.2 i proposisjonen presenteres statistikk over inntekts- og formuesfordelingen samt progressiviteten i dagens skattesystem. I avsnitt 5.3 i proposisjonen presenteres fordelingsvirkninger av Regjeringens forslag til skatteopplegg for 2009. I avsnitt 5.4 i proposisjonen presenteres fordelingsvirkningene av Regjeringens skatteforslag for regjeringsperioden sett under ett. I avsnitt 5.5 i proposisjonen gjøres det rede for hvordan skatte- og avgiftsopplegget påvirker husholdningenes forbruksmuligheter.

4.2.2 Komiteens merknader

Komiteen viser til de respektive merknader nedenfor i denne innstilling, i Innst. O. nr. 1 (2008–2009) og i Budsjett-innst. S. I (2008–2009).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil at skattelettelse skal merkes for folk flest. Lettelser bør særlig komme de med lav inntekt til gode. De fleste vil helst jobbe for sin egen inntekt og leve av denne. Dette gir verdighet og mening. Da må ikke skattesystemet skape tapere. Skattesystemet skal ikke bidra til at friske, arbeidsføre mennesker stenges ute fra arbeidsmarkedet.

Fremskrittspartiets skatte- og avgiftspakke fremkommer i tabellen nedenfor:

Fremskrittspartiets skatteopplegg for 2009

2009

Nulle Regjeringens skjerpelser

Ikke innføre ny metode for verdsettelse av næringseiendom, ikke øke ligningsverdier for bolig, fritidsbolig, ikke fjerne 80-prosentregelen	480
Beholde skattefritak for brann og husdyrforsikringsselskap.....	360
Ikke stramme inn fritaksmetoden	225
Ikke øke avgiften for alkoholfrie drikkevarer opp til nivået på lettøl	550
Ikke øke avgiften på snus med 10 pst.	30
	1 645

INNTEKTSSKATTER

Opprydning/forenkling

Fjerne fagforeningsfradraget	-1 140
	-1 140

Ytterligere lettelse

Personfradrag økes fra 40 800/81 600 til 47 000/94 000	4 104
Minstefradrag økes fra 70 350 til 82 000 (samme sats – 36 pst.)	5 347
Minstefradraget for pensjonister settes til 58 900/26 pst. til 72 000 kr/36 pst.....	3 612
Innslagspunkt for toppskatt trinn 1 økes fra 441 000 kr til 500 000 kr	3 104
Øke særfradraget for alder og uførhet fra 19 368 kr til 20 376 kr	50
Gjeninnføre valgfri sjablongregel kr 9 180 for store sykdomsutgifter (diabetes)	140
Frikortgrensen økes fra 40 000 kr til 70 000 kr	425

Fremskrittspartiets skatteopplegg for 2009	2009
Ingen avkorting av alderspensjon mot arbeidsinntekt (over 69 år), økt skatteinnt.	-50
	16 732
KAPITALSKATTER	
Fjerne arveavgiften	340
Bunnfradrag i formuesskatten økes fra 220 000 kr til 750 000 kr (Regj. 470 000 kr)	1 425
	1 765
NÆRINGSBESKATNING	
Øke avskrivningsraten for saldogruppe d) maskiner til 25 pst.	465
	465
AVGIFTER	
<i>Bil</i>	
Reduksjon av avgift på bensin inkl. mva. fra 1. jan med 1,25 kr	1 549
Reduksjon av avgift på diesel inkl. mva. fra 1. jan med 1,25 kr	2 267
Engangsavgiften reduseres med 10 pst.	1 200
	5 016
<i>Grensehandel</i>	
Alkoholavgifter, øl, vin og brennevin reduseres med 10 pst.	670
Tobakksavgifter reduseres 10 pst.	490
	1 160
<i>Tollreduksjoner</i>	
Fjerne toll på varer fra U-land (OECD-listen)	570
	570
<i>Annet</i>	
Redusere elavgiften med 2 øre per kWh	880
Dokumentavgift reduseres med 20 pst. som et første steg	1 200
Reduserte avgifter i matforvaltningen	185
Diverse, Skattefunn, med mer.	100
	2 365
SUM SKATTELETTELSER Ramme 22	28 578

Forslagene i Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett innebærer følgende skatteletter for ulike årslønner i 2009:

Skatteletter for lønnstakere

Din inntekt	FrP-lettelser ifht. Regjeringen	Skatteletter FrP i 2009 i % av inntekt	FrP-lettelser ifht. 2008
50 000	-2 600	5,2 %	-2 600
100 000	-1 936	1,9 %	-2 482
150 000	-1 736	1,2 %	-2 282
200 000	-2 198	1,1 %	-3 682
250 000	-4 998	2,0 %	-6 482
300 000	-4 998	1,7 %	-6 482
350 000	-4 998	1,4 %	-6 482
400 000	-4 998	1,2 %	-6 482
450 000	-5 808	1,3 %	-9 182
500 000	-10 308	2,1 %	-13 682

600 000	-10 308	1,7 %	-13 682
1 000 000	-10 308	1,0 %	-14 705

Forslagene i Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett innebærer følgende skatteletter for ulike årlige pensjoner i 2009:

Skatteletter for pensjonister

Din inntekt	FrP-lettelser ifht. Regjeringen	Skatteletter FrP i 2009 i % av pensjon	FrP-lettelser fht. 2008
50 000	0	0,0 %	0
100 000	0	0,0 %	0
150 000	-633	-0,4 %	-3 520
200 000	-11 000	-5,5 %	-13 888
250 000	-7 205	-2,9 %	-8 008
300 000	-5 686	-1,9 %	-7 016
350 000	-5 686	-1,6 %	-7 016
400 000	-5 686	-1,4 %	-7 016
450 000	-6 496	-1,4 %	-9 716
500 000	-10 996	-2,2 %	-14 216
600 000	-10 996	-1,8 %	-14 216
1 000 000	-10 996	-1,1 %	-15 239

De med lavest pensjon betaler ikke skatt som følge av skattebegrensningsregelen. Derfor er det heller ikke mulig å senke skattetrykket for disse.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at de sentrale mål for Høyres skattepolitikk ligger fast, nemlig at arbeid og aktivitet skal lønne seg – derfor øker Høyre minstefradragene og færre skal betale toppskatt.

Sparing skaper trygghet – derfor fremmer disse medlemmer flere forslag som premierer sparing og gjør folk selv bedre i stand til å ta ansvar for sin egen fremtid.

Investeringer i arbeidsplasser og bedrifter må lønne seg – derfor fjerner Høyre også neste års skattekjerpelser fra Regjeringen, skjerpelser som rammer arbeidsplasser, og disse medlemmer foreslår i tillegg ytterligere lettelse i Høyres alternative budsjett.

Disse medlemmer viser til at det har vært en sammenhengende sterk vekstperiode i Norge etter at Høyre i regjering bidro til å snu den negative utviklingen i 2001–2002. En kombinasjon av vekstfremmende skattelettelser, økt satsing på kunnskap og samferdsel sammen med en ansvarlig økonomisk politikk var viktige faktorer bak økt vekst og betydelig økte skatteinntekter helt frem til nå. Dette ga rom for betydelige velferdsøkninger. Den rød-grønne regjering kom på mange vis til dekket bord. Disse medlemmer vil understreke at utsiktene for neste år nå er betydelig forandret på grunn av den interna-

sjonale finanskrisen. Forutsetningene for 2009 har endret seg betydelig bare i tiden etter at Regjeringen la frem sitt forslag til statsbudsjett. Vi går fra sterk vekst og ned mot nullvekst i norsk økonomi. Det fremlagte budsjett fra Regjeringen tar ikke opp i seg de endringer som er skjedd og er ikke tilpasset denne situasjonen.

Disse medlemmer mener at situasjonen kaller på løsninger som slår raskt inn i folks privatøkonomi og stimulerer til investeringer i bedrifter og arbeidsplasser og Høyres alternative budsjett legger slike forutsetninger til grunn.

Disse medlemmer peker på at Regjeringens budsjett innebærer store skatteøkninger for næringslivet, privat eierskap og sparing i egen og andres bedrifter. Dette kommer på toppen av skatteøkninger som den rød-grønne regjeringen har fått vedtatt hvert år og dermed redusert konkurransevnen for bedriftene i perioden 2006–2008. Disse medlemmer mener at det er viktig å motivere til arbeid og aktivitet, og vil derfor gi bedre stimulanser til det gjennom økninger i minstefradragene og økning av toppskattgrensen for vanlige inntekter.

Disse medlemmer viser til at Høyres alternative budsjett innebærer skatte- og avgiftsreduksjoner netto på omtrent 10 mrd. kroner påløpt og over 5 mrd. kroner bokført. Store deler av dette er innrettet mot bedrifter og arbeidsplasser. Mens Regjeringen øker skattene for personer og næringsliv, reduserer Høyre skattene. Disse medlemmer viser til at Høyre doubler skattereduksjonene sammenliknet med

sitt forslag for 2008 og dermed tar de varslede nedgangskonjunkturer og trusselen mot norske arbeidsplasser på alvor.

Disse medlemmer vil understreke at skattelettelse virker raskt i økonomien og er det mest hensiktsmessige virkemiddel i nedgangstider. Samtidig er det viktig at finanspolitikken gir Norges Bank rom til å sette ned renten. Sammen med økt satsing på kunnskap og innovasjon mener disse medlemmer at Høyres alternativ vil kunne bidra til ny optimisme.

Disse medlemmers forskjellige forslag om skatte- og avgiftsreduksjoner i denne innstilling har som mål å øke tilgangen på arbeidskraft ved lavere inntektsbeskatning på vanlige lønnsinntekter. Forslagene vil stimulere til mer sparing ved at disse medlemmer også i år foreslår at sparebeløpet i den nye IPS-ordningen økes til 40 000 kroner, slik at det tilsvarer den gamle ordningen, og at disse medlemmer vil gjeninnføre ordningen med individuell livrente. Disse medlemmer hilser velkommen at Regjeringen følger opp Høyres forslag i de 3 foregående budsjett og øker grensene i Boligsparing for ungdom (BSU). Disse medlemmer vil imidlertid øke disse ytterligere i sitt forslag.

Disse medlemmer vil spesielt peke på at etter gjennom flere år å ha økt skatten på privat eierskap og helt fjernet aksjerabatten på unoterte aksjer, legger Regjeringen i år ytterligere sten til byrden ved å øke ligningsverdiene på næringseiendom betydelig, samt skjerpe arveavgiften for generasjonsskifter i bedrifter. Nesten 1,5 mrd. kroner i ekstra beskatning legges på arbeidsplassene og eierne ved disse forslagene. Disse medlemmer vil i sitt alternativ gjeninnføre 10 pst. aksjerabatt på unoterte aksjer, og vil reversere den økte beskatningen på næringseiendommer og skjerpingen i arveavgiften.

Disse medlemmer foreslår i årets budsjett at arveavgiften kort og godt fjernes. På den måten opphører en urettferdig og svært lite treffsikker beskatningsform.

Disse medlemmer vil også stimulere næringslivet ytterligere ved å øke avskrivningssatsen for maskiner til 25 pst. Et tiltak som alene utgjør 2 mrd. kroner i skattelettelse for norske bedrifter, som raskt vil slå inn i økonomien og vil stimulere til investeringer for å skape nye og bevare eksisterende arbeidsplasser. Disse medlemmer vil gå imot skatteskjerpelsen på næringseiendommer, noe som utgjør ytterligere 1 mrd. kroner i skattelette for norske bedrifter og foreslår videre å gjeninnføre 10 pst. aksjerabatt på unoterte aksjer for å redusere skattebetalingen på privat eierskap. I sitt alternative budsjett går Høyre også imot fjerning av den såkalte 80-prosentregelen som har eksistert i norsk skattelovgivning siden 1970-tallet, for å sikre at ikke formues-

skatten skal bli langt høyere enn en persons inntekt, og disse medlemmer går også imot innstramningen i fritaksmodellen. Forslaget om å stramme inn fritaksmodellen er et brudd med prinsippet i skattereformen om at det ikke skal være beskatning av aksjeutbytter og gevinster i selskapssektoren. For å stimulere ansatte til eierskap i egen bedrift foreslår disse medlemmer at fribeløpet ved aksjekjøp i egen bedrift økes til 8 000 kroner.

Disse medlemmer vil også forbedre Skattefunn-ordningen ved å øke beløpsgrensen for egen FoU til 8 mill. kroner og til 10 mill. kroner ved samarbeid med eksterne. Dessuten foreslås gjeninnføring av de tidligere grenser for timesatser og antall timer fra egne ansatte.

Disse medlemmer vil foreslå å øke minstefradraget med 3 500 kroner og øker innslagspunktet på trinn 1 i toppskatten opp til 455 000 kroner fra Regjeringens forslag på 441 000 kroner. Det betyr at nesten 77 500 færre vil betale toppskatt med Høyres forslag. I tillegg innføres et direkte skattefradrag på 6 000 kroner for personer fra 62–67 år som fortsetter å jobbe. Samtidig åpnes det for at også pensjonister på 69 år kan arbeide så mye de vil uten kutt i pensjonen, ikke bare 67- og 68-åringene slik Regjeringen foreslår. Disse medlemmer satser fortsatt tungt på å få flere i arbeid og foreslår en samlet skattereduksjon på nær 3,2 mrd. kroner for å få flere til å jobbe, flere til å jobbe mer og flere til å stå lenger i jobb! I tillegg foreslås å halvere arbeidsgiveravgiften for nye lærlinger fra 1. juli 2009.

Disse medlemmer mener det er viktig at folk kommer fortest mulig tilbake i jobb i forbindelse med sykdom og skader, og gjentar derfor sitt forslag om å gjeninnføre skattefritak for fordelene av arbeidsgivers dekning av behandlingsforsikringer og sykdomsutgifter.

Disse medlemmer mener at sparing og formuesoppbygging må premieres, ikke straffes og mener Regjeringen går i gal retning når den fjerner, reduserer eller unnlater å stimulere til sparing i hvert eneste budsjett. Disse medlemmer vil derfor gjeninnføre adgangen til individuelle livrenteavtaler slik de var før Regjeringen opphevet muligheten i 2007, og ønsker også å øke sparebeløpet i individuell privat pensjonssparing (IPS) til 40 000 kroner slik det var før Regjeringen amputerte ordningen i 2007. Selv om Regjeringen endelig har tatt signalene om å øke sparebeløpene i ordningen med boligsparing for ungdom (BSU), vil disse medlemmer øke disse ytterligere. Situasjonen på boligmarkedet for ungdom tilsier at dette er et viktig tiltak og Høyre øker fradragssatsen fra 20 til 28 pst.

Disse medlemmer går imot Regjeringens årlige, rituelle angrep på folks sparing i egen bolig og fritidsbolig ved at den foreslåtte 10 pst. økning i lig-

ningstakstene reverseres i Høyres alternative budsjett.

Etter at den rød-grønne regjeringen tiltrådte i 2005 er ligningstakstene nå øket med nær 70 pst. og folk betaler over 1,5 mrd. kroner mer i formuesskatt av sin sparing i egen eiendom enn i 2005.

Disse medlemmer viser til at Høyre i regjering foreslo betydelige reduksjoner i arveavgiften, noe som ble reversert av de rød-grønne etter regjeringsskiftet i 2005. Senere har Høyre hvert år foreslått reduksjoner i arveavgiften særlig med tanke på å kunne beholde familieeiendommer i forbindelse med arvefall og i forbindelse med generasjonsskifter i familiebedrifter. Disse medlemmer fremmer nå i årets budsjett forslag om at arveavgiften i sin helhet fjernes.

Disse medlemmer foreslår at årsavgiften for biler med under 120 g/km i CO₂-utslipp reduseres med 1 000 kroner og foreslår videre at det må bli gitt

fritak for autodieselavgift for miljøvennlig syntetisk diesel. I tillegg foreslås moms-fritak for leasing av batteri i el-biler og ved batteriskifte i slike biler.

Disse medlemmer er opptatt av det frivillige organisasjonsarbeidet og foreslår at skattefradrag-beløpet heves til 15 000 kroner. Av samme årsak foreslås at grensen for lønnsoppgaveplikt i frivillige organisasjoner heves til 8 000 kroner og at grensen for arbeidsgiveravgiftsplikten økes til 50 000 pr. ansatt og 500 000 pr. organisasjon.

Det foreslås videre å utvide fribeløpet for mindre arbeider i hjem og fritidsbolig til 6 000 kroner, noe som er 2 000 kroner mer enn Regjeringens forslag.

Disse medlemmer viser til at dokumentavgiften er tyngende for første gangs etablering i boligmarkedet og foreslår at det innføres et fribeløp på 500 000 kroner for førstegangs boligkjøpere under 30 år.

Høyres skatteopplegg for 2009

	Påløpt	Bokført
- Ikke øke ligningsverdi av boliger mv. med 10 pst. i formuesskatten, som foreslått av Regjeringen	-290	-230
- IPS – privat pensjonssparing, øke skattebeløp til 40 000 kr	-170	-135
- Individuelle livrenteavtaler, gjeninnføre slik de var før 2007	-125	-100
- Gå imot fjerning av 80 prosentregelen	-470	-380
- Gå imot innstramming i fritaksmodellen	-475	-225
- Reversere likningsverdier næringseiendom	-1 000	-320
- Øke minstefradraget med 3 500 kr for lønnsinntekt	-2 062	-1 657
- Direkte skattefradrag på 6 000 kr i inntekt for 62–67-åringer som jobber	-355	-285
- Øke innslagspunkt i trinn 1 toppskatten fra 441-455 000 kr	-1 060	-850
- Arveavgiften fjernes helt	-1 100	-340
- Øke avskrivings-sats for investeringer i maskiner og utstyr mv i saldogruppe d fra 20 til 25 pst.	-2 000	-465
- Gjeninnføre aksjerabatt med 10 pst.	-700	-500
- Skattefunn, øke beløp til hhv. 8 mill. kr for egen FoU og 10 mill. kr i samarbeid med off godkjent innst., reversere rødgrønne angrep, og inkl. ulønnet forskningsinnsats gjennom Skattefunn	-490	-40
- Økt skattefradrag-beløp ved gave til frivillige org. til 15 000 kr	-25	-20
- Dokumentavgift, 500 000 kr i fribeløp for de under 30 år	-300	-290
- Øke fribeløp ved aksjekjøp i egen bedrift, til 8 000 kr	-70	-40
- Heve grensen for lønnsoppgaveplikt i frivillige org til 8 000 kr	-16	-13
- Øke grensen for arb giveravg plikt til 50 000 per ansatt/500 000 per org.	-10	-8
- Utvide fribeløpet i helt skattefri arbeid i hjemmet til 6 000 kr, dvs. 2 000 kr mer enn Regjeringen	-15	-12
- Halvere arbeidsgiver avgiften for nye lærlinger fra 1. juli	-130	-45
- Øke særfradrag for alder med 1 000 kr	-120	-96
- Gjeninnføre skattefritak for fordelene av arbeidsgivers dekning av behandlingforsikringer og sykdomsutgifter	-25	-20
- BSU: Bedring ift regjeringen, sats for fradrag fra 20 til 28 pst.		-190

	Påløpt	Bokført
- Redusere årsavgift, 1 000 kr for biler under 120g/km i CO ₂ -utslipp	-10	-10
- Fjerne tollsatser for u-land på DAC liste, også over 75 mill. innbyggere	-70	-65
- Heve grensen for tollfri post import til 400 kr	-35	-32
- Momsfritak for leasing av batteri i el biler (Think)	-7	-6
- Momsfritak ved leasing av el biler (privat+firmabil)	-0,8	-0,7
- Frita null utslippsbiler fra fordelsbeskatning	-1	-1
- Frita hydrogenbil fra årsavgift		
- Gi fritak for autodieselavgift for miljøvennlig syntetisk diesel (prøveordning)		
Totalsum	11 131,8	6 375,7

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti fremmer et alternativt skatte- og avgiftsopplegg som medfører en bokført skatte- og avgiftslettelse på 314 mill. kroner, og en påløpt lettelse på 1 981 mill. kroner. Dette medlem mener at det i den økonomiske situasjonen som er oppstått etter finanskrisen er særlig viktig å målrette enkelte lettelse for å stimulere til økt investeringsvilje i næringslivet.

Dette medlem fremmer et skatte- og avgiftsforslag som styrker miljøhensynene i skatte- og avgiftssystemet. Det fremmes forslag om økte miljørelaterte avgifter på i alt 748 mill. kroner. Samtidig stimuleres miljøvennlig adferd og kjøp, særlig innen transportsektoren med 267 mill. kroner.

Dette medlem har høyere ambisjoner enn Regjeringen når det gjelder å integrere helsepolitiske målsetninger i avgiftssystemet. Det foreslås en omlegging av merverdiavgiftssystemet, hvor økt merverdiavgiftssats på sukkerholdige drikker og brus med søtstoff benyttes til å redusere merverdiavgiftssatsen på frukt og grønnsaker. Økte tobakks- og alkoholavgifter gir mulighet til å foreslå skatte- og avgiftsreduksjoner på områder som arbeid, sparing og frivillighet.

Dette medlem fremmer forslag om skattelettelse mot næringslivet for i alt 744 mill. kroner.

Regjeringens forslag om skatteskjerpelse avvises, og det foreslås betydelige forbedringer både når det gjelder Skattefunn og vilkårene for generasjonsskifte i familieeide bedrifter. Det fremmes videre forslag om økte skattemessige avskrivningssatser både når det gjelder maskiner, transportmidler og driftsbygninger i landbruket.

Dette medlem vil forbedre rammebetingelsene for frivillighet også gjennom skattesystemet. Det foreslås en betydelig økning i fradragsgrensen for gaver til frivillige organisasjoner. Dette medlem vil etterlyse framdrift når det gjelder løftet om å ta bort momsbelastningen fra frivillig sektor.

Dette medlem vil redusere skatt på arbeid, særlig overfor lavinntektsgrupper, og på sparing. Det foreslås en reduksjon i arbeidsgiveravgiften overfor lærlinger på 25 pst., noe som er særlig viktig i en situasjon hvor det kan bli vesentlig vanskeligere å sikre etterspørsel etter lærlinger i næringslivet. Videre foreslås et skattefradrag for 62–67-åringer som ikke mottar trygd, for å stimulere disse enda sterkere til å velge arbeid framfor AFP. Dette medlem ønsker også å øke den årlige grensen for pensjonssparing med skattefordel til 40 000 kroner.

Dette medlem fremmer følgende skatte- og avgiftsforslag i denne innstillingen:

Skatte- og avgiftslettelse

Beskrivelse	Bokført proveny (mill. kroner)	Påløpt proveny (mill. kroner)
<i>Næringslivet</i>		
Utsette økt ligningsverdi næringseiendom til 1.7.2009	-150	-500
Utsette fjerning av 80-prosentregel til 1.7.2009	-71	-235
Utsette utvidet avgiftsgrunnlag arveavgift til 1.7.2009.....	-84	-280
Økte beløpsgrenser Skattefunn 25 pst.....	0	-120
Betinget arveavgiftsfritak familieeide bedrifter	-57	-197
Økt avskrivningssats gruppe d (maskiner) fra 20 til 22 pst.	-186	-800
Økt avskrivningssats gruppe e (skip, fiskefartøy, rigger) fra 14 til 16 pst.	-10	-105
Økt avskrivningssats gruppe c (vogntog, varebil) fra 20 til 22 pst.	-66	-146

Skatte- og avgiftslettelser		
Beskrivelse	Bokført proveny (mill. kroner)	Påløpt proveny (mill. kroner)
<i>Næringslivet</i>		
Økt avskrivningssats driftsbygn. i landbruk (gruppe g) fra 4 til 6 pst.	-120	-120
Sum	-744	-2503
<i>Skatt på arbeid</i>		
25 pst. reduksjon i alle satser arbeidsgiveravgift for lærlinger	-217	-260
Skattefradrag 3 000 kroner personer 62-67 år uten trygd/pensjonsinntekt	-150	-190
Økt frikortgrense til 49 600 kroner	-125	-156
Sum	-492	-606
<i>Sparing</i>		
Økt samlet BSU grense 200 000 kroner.....	0	0
Økt maksimumsgrense IPA årlig 40 000 kroner	-135	-170
Sum	-135	-170
<i>Frivillighet</i>		
Økt gavefradrag til 18 000 kr	-35	-40
Økt grense lønnsoppgaveplikt hjem/fritidsbolig til 5 000 kroner	-4	-5
Økt grense lønnsoppgaveplikt frivillige org til 5 000 kroner.....	-3	-4
Frivillige org økt grense plikt arb.giveravgift – 50 000 / 500 000.....	-8	-10
Sum	-50	-59
<i>Helse</i>		
Redusert mva.- sats frisk frukt og grønnsaker til 8 pst.	-600	-700
Skattefritak arb.giv.bet. Behandlingsutgifter/sykeforsikring	-20	-25
Sum	-620	-725
<i>Miljø</i>		
Ta ut leasing av bilbatterier fra mva.-regelverk	-6	-7
Frita hydrogenbiler fra årsavgiftsplikt	0	0
Fritak for bensinavgift for andel bioetanol - fra 1.7.2009.....	-160	-160
Frita nullutslippsbiler fra fordelsbeskatning	-1	-1
Økt avgiftssubsidium E 85 biler.....	-100	-110
Sum	-267	-278
<i>U-landshandel</i>		
Fjerne toll på varer fra Vietnam, India, Pakistan og Nigeria	-65	-70
Sum alle lettelser	-2372	-4341

Skatte- og avgiftsskjerpselser		
Beskrivelse	Bokført proveny (mill. kr)	Påløpt proveny (mill. kr)
Helse		
Full mva. sats sukkerholdig drikk og brus med søtstoff	710	850
Økte alkoholavgifter 5 pst.	300	330
Økte tobakksavgifter 5 pst.	210	225
Sum	1220	1405
Miljø		
Økt elavgift 1 øre	445	595
Økt dieselavgift 5 øre	100	110
Økt grunnavgift fyringsolje 7,5 øre.....	90	105
Økt CO ₂ -avgift innenlands flytrafikk 25 øre.....	100	110
CO ₂ -avgift fossil gass i transportsektor 363 kroner pr. tonn CO ₂	13	15
Sum	748	935
Annet		
Lønnsvekstjustere fagforeningsfradrag.....	90	90
SUM	2058	2430

Komiteens medlem fra Venstre er skuffet over at Regjeringen ikke har benyttet denne anledningen til en kraftigere omlegging av skatte- og avgiftssystemet i en mer miljøvennlig retning, men heller fortsetter med en symbolpolitikk om å "ta de rike". Konsekvensen av Regjeringens skattepolitikk er at statlig og utenlandsk eierskap i norsk næringsliv blir kraftig favorisert, heller enn det spredte, private norske eierskap Venstre ønsker. Spesielt i en tid med finanskriser og utsikter til økning i konkurser og arbeidsledighet burde politikken vært lagt om i en retning som belønnet dem som ville investere i ny næringsvirksomhet og nye arbeidsplasser, spesielt innenfor områder som klima- og miljøteknologi og ved å stimulere til mer miljøvennlig omstilling i det øvrige norske næringslivet.

Tidspunktet for en slik omlegging er definitivt nå. Både det forhold at klimaproblemene er vår tids største politiske utfordring og at Regjeringen skal holde det samlede skatte- og avgiftsnivået uendret og den omtalte finanskrisen tilsier en langt mer offensiv omlegging enn Regjeringens forsiktige endring av enkelte avgifter. Dette medlem vil ha mer skatt på forbruk og helse- og miljøskadelig adferd, og mindre skatt på arbeid, og foreslår i Venstres alternative budsjett en slik omlegging fra rød til grønn skatt på om lag 3 mrd. kroner. Dette medlem foreslår videre endringer og omlegging i skatte- og avgiftssystemet på ytterligere 3 mrd. kroner slik at Venstre i sitt alternativ foreslår endringer i Regjeringens skatte- og avgiftsopplegg innenfor en ramme på

knappe 6 mrd. kroner, med en netto skatte- og avgiftslette på 876 mill. kroner. Bl.a. foreslås det både å justere innslagspunktet i toppskatten og økning i minstefradrag. Det foreslås økt bunnfradrag i formuesskatten, styrking av BSU-ordningen, økte avskrivingssatser for næringslivet, styrking av Skattefunn-ordningen og rett til bunnfradrag for selvstendig næringsdrivende. Det foreslås videre at arveavgiften avskaffes, at det innføres et eget skattestimuli (KapitalFUNN) for langsiktig investering i ny næringsvirksomhet, og dette medlem går imot alle Regjeringens forslag til målrettede skatteskerpselser for næringslivet. På den annen side foreslås det en rekke økninger i avgifter som stimulerer til en mer helse- og miljøvennlig adferd i tillegg til at enkelte særgoder knyttet til spesielle grupper av arbeidstakere fjernes.

Dette medlem foreslår videre en del endringer for å redusere antallet AFP-pensjonister og for å få flere til å stå lenger i arbeid i tråd med hovedintensjonene i pensjonsforliket. Venstre foreslår i sitt alternative budsjett derfor et eget skattefradrag på kr 5 000 for arbeidstakere mellom 62–67 år, kombinert med økt trygdeavgift for AFP-pensjonister. Samlet mener dette medlem at disse tiltakene (en kombinasjon mellom gulrot og pisk) vil gi 1 000 færre AFP-pensjonister årlig.

Dette medlem vil stimulere til et sunnere kosthold/livsstil gjennom en omlegging av mva.-systemet kombinert med høyere tobakksavgifter. Konkret foreslår dette medlem at det ikke blir lav

moms på frukt og grønt (8 pst.), mens det blir full mva.-sats (25 pst.) på brus og sterkt sukkerholdig drikke og at den generelle matmomsen økes med ett prosentpoeng. Som et ledd i en slik omlegging støtter ikke dette medlem Regjeringens forslag til kraf-

tig økning i avgiftene på alkoholholdige drikkevarer. En økt mva.-sats er etter dette medlems syn et bedre virkemiddel. Venstres endringer i skatte- og avgiftsopplegget for 2009 fremkommer som følger:

Venstres forslag til endringer i skatte- og avgiftsopplegget for 2009
(bokførte beløp i mill. kroner)

Økt minstefradrag i lønnsinntekt med 1 000 kr til 71 350 kr.....	- 470,0
Økt innslagspunkt i toppskatt trinn 1 til 455 000 kr	- 850,0
Heve fradragsgrensen for gaver til frivillige organisasjoner til 15 000 kr.....	- 20,0
Øke skattepliktig fordel av kjøp av aksjer i egen bedrift til 5 000 kr	- 36,0
Øke det årlige sparebeløpet i individuell pensjonsspareordning til 40 000 kr.....	- 135,0
Øke fradragssatsen i BSU-ordningen fra 20 til 28 pst. og øke totale ramme til 200 000 kr.....	- 190,0
Gjeninnføre skattefritak for arbeidsgiverbetalte behandlingsutgifter mv	- 20,0
Eget skattefradrag på 5.000,- for aldersgruppen 62-67 år som bare mottar lønnsinntekt.....	- 240,0
Øke beløpsgrensen for lønnsoppgaveplikt i frivillige organisasjoner til 8 000 kr.....	-13,0
Øke beløpsgrensen for skattefri inntekt (lønnsoppgaveplikt) til 3 000 kr	- 60,0
Halvering av fradraget for fagforeningskontingent	540,0
Flatt foreldrefradrag 20 000 kr.....	35,0
Økte skatteinntekter som følge av å fjerne avkortning mot inntekt også for 69-70 år.....	50,0
Økte skatteinntekter som følge av 1 000 færre AFP-pensjonister	90,0
<i>Sum skattelette, lønnsinntekt</i>	<i>- 1 390,0</i>
Økt bunnfradrag i formuesskatten til 500 000 kr.....	- 200,0
Gjeninnføre aksjerabatt på 5 pst. i formuesbeskatning av aksjer.....	- 200,0
Gjeninnføre formuesskattfritaket for midler plasser i individuelle livrenter	- 100,0
Gå imot Regjeringens forslag til å øke ligningsverdien av bolig med 10 pst.	- 230,0
Gå imot Regjeringens forslag om å fjerne 80-prosentregelen	- 380,0
<i>Sum skattelette, formuesskatt</i>	<i>- 1 110,0</i>
Fjerne hele arveavgiften.....	- 340,0
"Herreløs arv" tilfaller frivillige org.	- 3,0
<i>Sum endringer, arveavgift</i>	<i>- 343,0</i>
Økte avskrivningssatser saldogruppe d til 23 pst.....	- 280,0
Økte avskrivningssatser på fiskefartøy til 20 pst.	- 35,0
Innføre en egen KapitalFUNN-ordning (business angels).....	- 240,0
Innføre rett til minstefradrag for selvstendig næringsdrivende.....	- 50,0
Gå imot Regjeringens forslag til å øke ligningsverdiene av næringseiendom.....	- 320,0
Skattefunn: Heve prosjektgrensene til 8 mill. kr for bedriftsinterne og 10 mill. kr for eksterne prosjekter	0,0
Skattefunn: Fjerne ordningen om maksimal timesats på 500 kr.....	0,0
Skattefunn: Fjerne begrensningen på antall timer egne ansatte kan godskrive ordningen	0,0
Gå mot Regjeringens innstramminger i fritaksmetoden	- 225,0
Halv arbeidsgiveravgift, nye lærlinger fra 1. juli 2009.....	- 45,0
<i>Sum endringer, næringsbeskatning</i>	<i>- 1 195,0</i>
Økt autodieselavgift 10 øre literen	200,0

Venstres forslag til endringer i skatte- og avgiftsopplegget for 2009
(bokførte beløp i mill. kroner)

Øke grunnavgiften i fyringsolje med 10 øre literen	120,0
Oppheve redusert sats i grunnavgift for fyringsolje for treforedlings-industri og pigmentindustri	60,0
Økt CO ₂ -avgift på mineralske produkter med 15 øre literen	900,0
Avvikle ordningen med gratis utslippkvoter av CO ₂ og pålegge utslippene CO ₂ -avgift.....	1 200,0
Økt CO ₂ -avgift på innenlands flytransport 25 øre literen	100,0
Økt CO ₂ -avgift på sokkelen 10 øre pr. tonn.....	111,0
<i>Sum endringer, økte miljøavgifter</i>	<i>2 691,0</i>
Lav mva.-sats frukt og grønt	- 600,0
Full mva.-sats på brus og sterkt sukkerholdige drikkevarer	710,0
Øke matmomsen med ett prosentpoeng	550,0
Gå imot Regjeringens forslag om økt avgift på alkoholfrie drikkevarer	- 550,0
Økte tobakksavgifter med 5 pst.	195,0
Økt trygdeavgift AFP, fra 3 til 5,4 pst.....	95,0
<i>Sum øvrige skatte- og avgiftsendringer</i>	<i>400,0</i>
SUM TOTALT SKATTE- OG AVGIFTSOPPLEGGET 2009	- 876,0

4.3 Direkte skatter og avgifter til folketrygden

4.3.1 Sammendrag

I kapittel 2 i proposisjonen omtales Regjeringens forslag til endringer i direkte skatter samt avgifter til folketrygden.

Alle skattepliktige, både personer og selskap, ilegges en flat skatt på 28 pst. på alminnelig inntekt. Grunnlaget for skatt på alminnelig inntekt for personer består av alle typer skattepliktige inntekter fratrukket standardfradrag og fradragsberettigede utgifter som gjeldsrenter mv. Det vil si at bl.a. minstefradrag i lønns- og pensjonsinntekt og personfradrag trekkes fra ved beregning av alminnelig inntekt. Alminnelig inntekt for selskap er skattepliktig overskudd. Skatten på alminnelig inntekt for personer anslås til om lag 214 mrd. kroner i 2008, mens skatt på overskudd i selskap utenom petroleumssektoren anslås til om lag 65 mrd. kroner, jf. tabell 1.5 i proposisjonen.

Personinntekt er grunnlaget for toppskatt og trygdeavgift og beregnes kun for personlige skattytere. Personinntekten omfatter inntekt fra arbeid og pensjon uten fradrag av noen art. Selvstendig næringsdrivende (enkeltpersonforetak) skattlegges etter skjermingsmetoden. Den uskjermede delen av inntekten beskattes som personinntekt. Trygdeavgiften i 2008 er 3 pst. for pensjonsinntekter, 7,8 pst. for lønnsinntekter og næringsinntekter fra primærnæringer og 11 pst. for andre næringsinntekter. Toppskatten i 2008 er 9 pst. i trinn 1 og 12 pst. i trinn 2. Inntektene fra trygdeavgiften anslås til om lag 84 mrd.

kroner, mens inntektene fra toppskatten anslås til om lag 18 mrd. kroner i 2008.

Progresjonen i inntektsbeskatningen er ivarettatt gjennom bunnfradrag (personfradrag, særskilt fradrag i arbeidsinntekt og minstefradrag) og toppskatt. Dette innebærer at skattytere med høy personinntekt normalt betaler forholdsvis mer i inntektsskatt enn personer med lav personinntekt.

Skattytere med forsørgeransvar for ektefelle samt enslige forsørgere skattlegges i klasse 2 og får dermed dobbelt personfradrag.

Formuesskatten er en del av den samlede skattleggingen av kapital. Alle personlige skattytere er skattepliktige for nettoformue over 350 000 kroner i 2008. Ektefeller betaler formuesskatt dersom deres samlede nettoformue overstiger 700 000 kroner. Inntektene fra formuesskatten anslås til om lag 12 mrd. kroner for personlige skattytere i 2008.

Som hovedregel betales det arbeidsgiveravgift av lønn og annen godtgjørelse til ansatte. I 2008 anslås inntektene fra arbeidsgiveravgiften til om lag 123 mrd. kroner.

Petroleumssektoren skattlegges etter særskilte regler. Samlede skatter og avgifter fra petroleumssektoren anslås til om lag 275 mrd. kroner i 2008.

Kommunene har anledning til å ilegge eiendoms-skatt på boliger, fritidseiendommer, forretningsbygg, industribygg, lager og grunn (tomter mv.). Samlet proveny fra eiendomsskatten anslås til om lag 5,7 mrd. kroner i 2008.

Samlede direkte skatter utgjør anslagsvis 820 mrd. kroner i 2008, eller om lag 74 pst. av de samlede skatte- og avgiftsinntektene.

Figur 2.1 i proposisjonen viser fordelingen av ulike skattearter som andel av samlede direkte skatter. Figuren viser at om lag 42 pst. av alle direkte skatter er skatt på bedrifter og petroleumsvirksomhet, 28 pst. er inntektsskatt på personer inkludert toppskatt, mens trygde- og arbeidsgiveravgift utgjør om lag 25 pst. Formues- og eiendomsskatt utgjør om lag 2 pst. av samlede direkte skatter. Andre direkte skat-

ter utgjør om lag 3 pst. av de samlede direkte skattene.

Tabell 2.1 i proposisjonen viser forslagene til skattesatser og beløpsgrenser for 2009. Tabellen viser også reglene for 2008 og endringene i pst. fra 2008 til 2009. Ved lønnsjustering fra 2008 til 2009 blir de generelle fradragene og beløpsgrensene avrundet. Oppjusteringen kan derfor avvike noe fra den anslåtte lønnsveksten på 5 pst., jf. tabell 2.1 i proposisjonen. For øvrig vises til utkast til skattevedtak i denne proposisjonen.

4.3.2 Komiteens merknader

Komiteen viser til tabell 4.1 nedenfor.

Tabell 4.1 Oversikt over forslag til skattesatser og beløpsgrenser mv. for 2009

	St.prp. nr. 1 (2008-2009)	A, SV, Sp	FrP	H	KrF	V
Skatt på alminnelig inntekt						
Personer ¹	28,0 pst.	28,0 pst.	28,0 pst.	28,0 pst.	28,0 pst.	28,0 pst.
Bedrifter	28,0 pst.	28,0 pst.	28,0 pst.	28,0 pst.	28,0 pst.	28,0 pst.
Toppskatt						
<i>Trinn 1</i>						
Innslagspunkt	441 000 kr	441 000 kr	500 000 kr	455 000 kr	441 000 kr	455 000 kr
Sats ²	9,0 pst.	9,0 pst.	9,0 pst.	9,0 pst.	9,0 pst.	9,0 pst.
<i>Trinn 2</i>						
Innslagspunkt	716 600 kr	716 600 kr	716 600 kr	716 600 kr	716 600 kr	716 600 kr
Sats	12,0 pst.	12,0 pst.	12,0 pst.	12,0 pst.	12,0 pst.	12,0 pst.
Trygdeavgift						
Nedre grense for å betale trygdeavgift	39 600 kr	39 600 kr	69 600 kr	39 600 kr	49 600 kr	39 600 kr
Opptappingsssats	25,0 pst.	25,0 pst.	25,0 pst.	25,0 pst.	25,0 pst.	25,0 pst.
Sats						
Lønnsinntekt	7,8 pst.	7,8 pst.	7,8 pst.	7,8 pst.	7,8 pst.	7,8 pst.
Primærnæringsinntekt	7,8 pst.	7,8 pst.	7,8 pst.	7,8 pst.	7,8 pst.	7,8 pst.
Annen næringsinntekt	11,0 pst.	11,0 pst.	11,0 pst.	11,0 pst.	11,0 pst.	11,0 pst.
Pensjonsinntekt mv.	3,0 pst.	3,0 pst.	3,0 pst.	3,0 pst.	3,0 pst.	3,0 pst.
Arbeidsgiveravgift						
Sone I	14,1 pst.	14,1 pst.	14,1 pst.	14,1 pst.	14,1 pst.	14,1 pst.
				Halv arbeids- giveravgift for nye lærlin- ger fra 1.7. 2009	10,6 pst. for lærlinger fra 1.1. 2009	Halv arbeids- giveravgift for nye lærlin- ger fra 1.7. 2009

	St.prp. nr. 1 (2008-2009)	A, SV, Sp	FrP	H	KrF	V
Sone Ia ³	14,1 pst.	14,1 pst.	14,1 pst.	14,1 pst. Halv arbeids- giveravgift for nye lærlinger fra 1.7. 2009	14,1 pst. 10,6 pst. for lærlinger fra 1.1. 2009	14,1 pst. Halv arbeids- giveravgift for nye lærlinger fra 1.7. 2009
Sone II	10,6 pst.	10,6 pst.	10,6 pst.	10,6 pst. Halv arbeids- giveravgift for nye lærlinger fra 1.7. 2009	10,6 pst. 7,95 pst. for lærlinger fra 1.1. 2009	10,6 pst. Halv arbeids- giveravgift for nye lærlinger fra 1.7. 2009
Sone III	6,4 pst.	6,4 pst.	6,4 pst.	6,4 pst. Halv arbeids- giveravgift for nye lærlinger fra 1.7. 2009	6,4 pst. 4,8 pst. for lærlinger fra 1.1. 2009	6,4 pst. Halv arbeids- giveravgift for nye lærlinger fra 1.7. 2009
Sone IV	5,1 pst.	5,1 pst.	5,1 pst.	5,1 pst. Halv arbeids- giveravgift for nye lærlinger fra 1.7. 2009	5,1 pst. 3,83 pst. for lærlinger fra 1.1. 2009	5,1 pst. Halv arbeids- giveravgift for nye lærlinger fra 1.7. 2009
Sone IVa	7,9 pst.	7,9 pst.	7,9 pst.	7,9 pst. Halv arbeids- giveravgift for nye lærlinger fra 1.7. 2009	7,9 pst. 5,93 pst. for lærlinger fra 1.1. 2009	7,9 pst. Halv arbeids- giveravgift for nye lærlinger fra 1.7. 2009
Sone V	0,0 pst.	0,0 pst.	0,0 pst.	0,0 pst.	0,0 pst.	0,0 pst.
Maksimale effektive marginale skattesatser						
Lønnsinntekt, ekskl. arbeidsgiveravgift	47,8 pst.	47,8 pst.	47,8 pst.	47,8 pst.	47,8 pst.	47,8 pst.
Lønnsinntekt, inkl. arbeidsgiveravgift	54,3 pst.	54,3 pst.	54,3 pst.	54,3 pst.	54,3 pst.	54,3 pst.
Pensjonsinntekt	43,0 pst.	43,0 pst.	43,0 pst.	43,0 pst.	43,0 pst.	43,0 pst.
Primærnæringsinntekt	47,8 pst.	47,8 pst.	47,8 pst.	47,8 pst.	47,8 pst.	47,8 pst.
Annen næringsinntekt	51,0 pst.	51,0 pst.	51,0 pst.	51,0 pst.	51,0 pst.	51,0 pst.
Utbytte og uttak ⁴	48,2 pst.	48,2 pst.	48,2 pst.	48,2 pst.	48,2 pst.	48,2 pst.
Personfradrag						
Klasse 1	40 800 kr	40 800 kr	47 000 kr	40 800 kr	40 800 kr	40 800 kr
Klasse 2 ⁵	81 600 kr	81 600 kr	94 000 kr	81 600 kr	81 600 kr	81 600 kr
Minstefradrag i lønnsinntekt						
Sats	36,0 pst.	36,0 pst.	36,0 pst.	36,0 pst.	36,0 pst.	36,0 pst.
Nedre grense	4 000 kr	4 000 kr	4 000 kr	4 000 kr	4 000 kr	4 000 kr
Øvre grense ⁶	70 350 kr	70 350 kr	82 000 kr	73 850 kr	70 350 kr	71 350 kr

	St.prp. nr. 1 (2008-2009)	A, SV, Sp	FrP	H	KrF	V
Minstefradrag i pensjonsinntekt						
Sats	26,0 pst.	26,0 pst.	36 pst.	26,0 pst.	26,0 pst.	26,0 pst.
Nedre grense	4 000 kr	4 000 kr	4 000 kr	4 000 kr	4 000 kr	4 000 kr
Øvre grense	58 900 kr	58 900 kr	72 000 kr	58 900 kr	58 900 kr	58 900 kr
Særskilt fradrag i arbeidsinntekt⁷	31 800 kr	31 800 kr	31 800 kr	31 800 kr	31 800 kr	31 800 kr
Særfradrag for alder og uførhet mv.	19 368 kr	19 368 kr	20 376 kr	20 376 kr	19 368 kr	19 368 kr
Skattebegrensningsregelen for pensjonister⁸						
Avtrappingsssats	55,0 pst.	55,0 pst.	55,0 pst.	55,0 pst.	55,0 pst.	55,0 pst.
Skattefri nettoinntekt				5,1 pst.		
Enslig	109 850 kr	109 850 kr	109 850 kr	109 850 kr	109 850 kr	109 850 kr
Ektepar	198 150 kr	198 150 kr	198 150 kr	198 150 kr	198 150 kr	198 150 kr
Formuestillegget						
Sats	1,5 pst.	1,5 pst.	1,5 pst.	1,5 pst.	1,5 pst.	1,5 pst.
Grense	200 000 kr	200 000 kr	200 000 kr	200 000 kr	200 000 kr	200 000 kr
Særskilt fradrag i Finnmark og Nord-Troms						
Klasse 1	15 000 kr	15 000 kr	15 000 kr	15 000 kr	15 000 kr	15 000 kr
Klasse 2	30 000 kr	30 000 kr	30 000 kr	30 000 kr	30 000 kr	30 000 kr
Sjømannsfradraget						
Sats	30,0 pst.	30,0 pst.	30,0 pst.	30,0 pst.	30,0 pst.	30,0 pst.
Øvre grense	80 000 kr	80 000 kr	80 000 kr	80 000 kr	80 000 kr	80 000 kr
Fiskerfradraget						
Sats	30,0 pst.	30,0 pst.	30,0 pst.	30,0 pst.	30,0 pst.	30,0 pst.
Øvre grense	150 000 kr	150 000 kr	150 000 kr	150 000 kr	150 000 kr	150 000 kr
Særskilt fradrag i næringsinntekt for jordbruk mv.						
Inntektsuavhengig fradrag	54 200 kr	54 200 kr	54 200 kr	54 200 kr	54 200 kr	54 200 kr
Sats utover inntektsuavhengig fradrag	32,0 pst.	32,0 pst.	32,0 pst.	32,0 pst.	32,0 pst.	32,0 pst.
Maksimalt samlet fradrag	142 000 kr	142 000 kr	142 000 kr	142 000 kr	142 000 kr	142 000 kr
Særfradrag for store sykdomsutgifter						

	St.prp. nr. 1 (2008-2009)	A, SV, Sp	FrP	H	KrF	V
Nedre grense	9 180 kr	9 180 kr	Sannsynlig- gjøring av 6 120 kr gir fradrag 9 180 kr.	9 180 kr	9 180 kr	9 180 kr
Maksimalt årlig fradrag for innbetaling til indivi- duell pensjonsordning	15 000 kr	15 000 kr	15 000 kr	40 000 kr	15 000 kr	40 000 kr
Fradrag for reiser mel- lom hjem og arbeid						
Sats, kroner pr. km	1,50 kr	1,50 kr	1,50 kr	1,50 kr	1,50 kr	1,50 kr
Nedre grense for fradraget	13 700 kr	13 700 kr	13 700 kr	13 700 kr	13 700 kr	13 700 kr
Maksimalt fradrag for gaver til frivillige organisasjoner	12 000 kr	12 000 kr	12 000 kr	15 000 kr	12 000 kr	15 000 kr
Maksimalt fradrag for innbetalt fagforenings- kontingent mv.	3 600 kr	3 600 kr	3 600 kr	1 800 kr	3 600 kr	1 800 kr
Boligsparing for ungdom under 34 år (BSU)						
Sats for skattefradrag	20,0 pst.	20,0 pst.	20,0 pst.	28,0 pst.	20,0 pst.	28,0 pst.
Maksimalt årlig sparebeløp	20 000 kr	20 000 kr	20 000 kr	20 000 kr	20 000 kr	20 000 kr
Maksimalt samlet sparebe- løp i ordningen	150 000 kr	150 000 kr	150 000 kr	200 000 kr	200 000 kr	200 000 kr
Foreldrefradrag for legitimerte utgifter til pass og stell av barn						
Øvre grense						
Ett barn	25 000 kr	25 000 kr	25 000 kr	25 000 kr	25 000 kr	20 000 kr
Tillegg pr. barn utover det første	15 000 kr	15 000 kr	15 000 kr	15 000 kr	15 000 kr	20 000 kr
Formuesskatt⁹						
<i>Kommune</i>						
Innslagspunkt	470 000 kr	470 000 kr	750 000 kr	470 000 kr	470 000 kr	500 000 kr
Sats	0,7 pst.	0,7 pst.	0,7 pst.	0,7 pst.	0,7 pst.	0,7 pst.
<i>Stat</i>						
Innslagspunkt	470 000 kr	470 000 kr	750 000 kr	470 000 kr	470 000 kr	500 000 kr
Sats	0,4 pst.	0,4 pst.	0,4 pst.	0,4 pst.	0,4 pst.	0,4 pst.
Arveavgift			Oppheves	Oppheves		
<i>Innslagspunkt</i>						
Trinn 1	470 000 kr	470 000 kr	Utgår	Utgår	470 000 kr	Utgår
Trinn 2	800 000 kr	800 000 kr	Utgår	Utgår	800 000 kr	Utgår

	St.prp. nr. 1 (2008-2009)	A, SV, Sp	FrP	H	KrF	V
Satser						
<i>Barn og foreldre</i>						
Trinn 1 ...	6 pst.	6 pst.	Utgår	Utgår	6 pst.	Utgår
Trinn 2 ...	10 pst.	10 pst.	Utgår	Utgår	10 pst.	Utgår
<i>Andre mottakere</i>						
Trinn 1 ...	8 pst.	8 pst.	Utgår	Utgår	8 pst.	Utgår
Trinn 2 ...	15 pst.	15 pst.	Utgår	Utgår	15 pst.	Utgår
Aksjerabatt ¹⁰ ...	40 pst.	40 pst.	Utgår	Utgår	40 pst.	Utgår
Lønnsfradraget i skjermingsmetoden for enkeltpersonforetak	15,0 pst.	15,0 pst.	15,0 pst.	15,0 pst.	15,0 pst.	15,0 pst.
Avskrivningssatser						
Saldogruppe a (kontormaskiner o.l.)	30 pst.	30 pst.	30 pst.	30 pst.	30 pst.	30 pst.
Saldogruppe b (ervertet forretningsverdi)	20 pst.	20 pst.	20 pst.	20 pst.	20 pst.	20 pst.
Saldogruppe c (vogntog, lastebiler, busser, varebiler mv.)	20 pst.	20 pst.	20 pst.	20 pst.	22 pst.	20 pst.
Saldogruppe d (personbiler, maskiner og inventar mv.)	20 pst.	20 pst.	25 pst.	25 pst.	22 pst.	23 pst.
Saldogruppe e (skip, fartøyer, rigger mv.)	14 pst.	14 pst.	14 pst.	14 pst.	16 pst.	14 pst. 20 pst. for fiskefartøy
Saldogruppe f (fly, helikopter)	12 pst.	12 pst.	12 pst.	12 pst.	12 pst.	12 pst.
Saldogruppe g (anlegg for overføring og distribusjon av el. kraft og elektroteknisk utrustning i kraftforetak)	5 pst.	5 pst.	5 pst.	5 pst.	5 pst.	5 pst.
Saldogruppe h (bygg og anlegg, hoteller mv.) ¹¹	4 (8) pst.	4 (8) pst.	4 (8) pst.	4 (8) pst.	4 (8) pst. 6 pst. for driftsbygninger i landbruket	4 (8) pst.
Saldogruppe i (forretningsbygg)	2 pst.	2 pst.	2 pst.	2 pst.	2 pst.	2 pst.
Saldogruppe j (tekniske installasjoner i forretningsbygg og andre næringsbygg)	10 pst.	10 pst.	10 pst.	10 pst.	10 pst.	10 pst.

¹ For skattytere i Nord-Troms og Finnmark er satsen 24,5 pst.

² For skattytere i Nord-Troms og Finnmark er satsen 7 pst. i trinn 1.

³ Sone Ia skal betale arbeidsgiveravgift med sats på 10,6 pst. inntil differansen mellom det foretaket faktisk betaler i arbeidsgiveravgift og det foretaket ville ha betalt i arbeidsgiveravgift med en sats på 14,1 pst., er lik fribeløpet. I 2008 er fribeløpet 530 000 kroner pr. foretak. For veitranporttilak i sone Ia er fribeløpet kr 265 000.

⁴ Inkludert 28 pst selskapskatt

⁵ Skattytere med forsørgeransvar for ektefeller samt enslige forsørgere skatlegges i klasse 2

⁶ Summen av minstefradrag for lønns- og pensjonsinntekt begrenses til øvre grense i minstefradraget for lønnsinntekt, dvs. 70 350 kroner i 2009.

⁷ Skattyter med lønnsinntekt får det høyeste av sum minstefradrag for lønns- og pensjonsinntekt og særskilt fradrag i arbeidsinntekt.

⁸ Skattebegrensingsregelen gjelder også enslige forsørgere, men kun dersom disse mottar overgangsstonad

⁹ Innslagspunktene er for enslige skatteyttere. For ektefeller, som lignes under ett for felles formue, er innslagspunktene det dobbelte av hva tabellen viser.

¹⁰ Rabatten gjelder ikke-børsnoterte aksjer og andeler i ansvarlige selskap og komandittselskap. Rabatten begrenses fra 2009 til et arveavgiftsgrunnlag for slike aksjer og andeler på 10 mill. kroner per mottaker.

¹¹ Bygninger med en enkel konstruksjon og som antas å ha en kommersiell levealder på under 20 år, kan avskrives med 8 pst.

4.4 Kap. 5501 Skatter på formue og inntekt

4.4.1 Skatt fra lønntakere og pensjonister

4.4.1.1 TOPPSKATT

4.4.1.1.1 Sammendrag

I 2008 betales det 9 pst. toppskatt på personinntekter (arbeids- og pensjonsinntekter) i intervallet 420 000 til 682 500 kroner (trinn 1) og 12 pst. toppskatt på personinntekter over 682 500 kroner (trinn 2).

Satsene i toppskatten ble redusert i 2006 som et ledd i skattereformen. Målet var å få en mer lik skatt på aksjeinntekter og arbeidsinntekter, slik at det ikke lenger skulle være like lønnsomt å drive skattetilpasning med sikte på å få arbeidsinntekter skattlagt som aksjeinntekter. Etter at delingsmodellen er erstattet med skjermingsmetoden, er det ingen formelle begrensninger når det gjelder å ta arbeidsinntekt ut som aksjeinntekt. For å unngå endringer som øker den skattemessige forskjellsbehandlingen av arbeids- og kapitalinntekter, og dermed incentivene til å drive skattetilpasning, foreslår Regjeringen å holde satsene og innslagspunktene i toppskatten reelt uendret. Det innebærer at innslagspunktene justeres med anslått lønnsvekst til 441 000 kroner i trinn 1 og 716 600 kroner i trinn 2.

Det vises til forslag til § 3-1 i Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2009.

4.4.1.1.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre, slutter seg til Regjeringens forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2009 § 3-1.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at innslagspunktet for toppskatt i trinn 1 er foreslått økt fra 420 000 kroner til 441 000 kroner i klasse 1. Da dette bare er en lønnsvekstjustering vil situasjonen fortsatt være at mange med helt vanlige lønninger må betale toppskatt. Disse medlemmer foreslår derfor at innslagspunktet i trinn 1 økes til 500 000 kroner. En slik oppjustering vil medføre at overtidsskatten for svært mange vil bli redusert og at anslagsvis 240 000 skattytere slipper toppskatt i forhold til Regjeringens sitt opplegg.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til skattevedtak for inntektsåret 2009 kapittel 3 med følgende endringer:

§ 3-1 første og annet ledd skal lyde:

§ 3-1 Toppskatt

Personlig skattyter skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare toppskatt til staten med 9 pst. for den delen av inntekten som overstiger 500 000 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 716 600 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Personlig skattyter i en kommune i Finnmark, eller i kommunene Karlsøy, Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke, skal likevel bare svare toppskatt til staten av inntekt som nevnt i første ledd med 7 pst. av den inntekten som overstiger 500 000 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 716 600 kroner i klasse 0, 1 og 2."

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til at innslagspunktet for toppskatt i trinn 1 er foreslått lønnsjustert i år, men at dette tidligere (2006) har vært underregulert av Regjeringen. Disse medlemmer viser til at dersom innslagspunktet skulle vært regulert i tråd med lønnsjusteringen i hele Regjeringens regjeringsperiode skulle innslagspunktet vært på 455 000 kroner for toppskatt i trinn 1.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til skattevedtak for inntektsåret 2009 kapittel 3 med følgende endringer:

§ 3-1 første og annet ledd skal lyde:

§ 3-1 Toppskatt

Personlig skattyter skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare toppskatt til staten med 9 pst. for den delen av inntekten som overstiger 455 000 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 716 600 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Personlig skattyter i en kommune i Finnmark, eller i kommunene Karlsøy, Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke, skal likevel bare svare toppskatt til staten av inntekt som nevnt i første ledd med 7 pst. av den inntekten som overstiger 455 000 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 716 600 kroner i klasse 0, 1 og 2."

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Regjeringen bare har foretatt en lønnsvekstjustering av grensen for toppskatt i trinn 1. Disse medlemmer viser til at det er viktig å redusere skattene for å få flere til å arbeide og flere til å arbeide

mer. Det øker veksten, gir økte skatteinntekter tilbake til staten og sikrer velferden. I den forestående nedgangskonjunktur med et for høyt rentenivå er lettelse i personbeskatningen også et effektivt virkemiddel til å øke folks egne muligheter til å skape større trygghet for eget hus og hjem, i tillegg til at det kan bidra til å øke kjøpekraften og slik dempe noe av den forestående nedgangen i veksten.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres hovedmål om et skatte- og avgiftssystem som innebærer mer skatt på forbruk og helse- og miljøskadelig adferd og mindre skatt på arbeid og investeringer i næringsliv og arbeidsplasser. Dette medlem viser i den forbindelse til merknader i denne innstilling punkt 4.2.2 hvor det framgår at Venstre omprioriterer om lag 6 mrd. kroner i skatte- og avgiftsopplegget for 2009, med en samlet skatte- og avgiftslette på 876 mill. kroner.

4.4.1.2 STANDARDFRADRAG

4.4.1.2.1 *Sammendrag*

Bunnfradragene bidrar til en progressiv inntektsbeskatning ved at de reduserer gjennomsnittsskatten relativt mer for lave inntekter enn for høye inntekter. Dagens inntektsskattesystem har to generelle bunnfradrag: minstefradraget og personfradraget. Regjeringen foreslår at disse fradragene holdes reelt uendret i 2009, dvs. at de justeres med anslått lønnsvekst.

Minstefradrag

Minstefradraget fastsettes som en andel av inntekten med en øvre og nedre grense. Det skiller mellom minstefradrag for lønnsinntekt og minstefradrag for pensjonsinntekt. For lønnsinntekt er satsen 36 pst. og øvre grense 67 000 kroner i 2008. Den nedre grensen er det såkalte lønnsfradraget, som er 31 800 kroner i 2008.

Minstefradraget for pensjonsinntekt er noe lavere enn minstefradraget for lønnsinntekt. I 2008 er satsen 26 pst., nedre grense 4 000 kroner og øvre grense 56 100 kroner.

Minstefradraget for lønnsinntekter og minstefradraget for pensjonsinntekter samordnes for skattytere som har både lønns- og pensjonsinntekter, slik at samlet fradrag ikke kan overstige øvre grense i minstefradraget for lønnsinntekter, dvs. 67 000 kroner i 2008.

Regjeringen foreslår at satsene i minstefradraget holdes uendret, og at de øvre grensene i minstefradraget oppjusteres med anslått lønnsvekst til 70 350 kroner for lønnsinntekt og til 58 900 kroner for pensjonsinntekt. Det foreslås å holde lønnsfradraget på 31 800 kroner nominelt uendret fra 2008 til 2009. Det vil da normalt lønne seg for skattytere med under

om lag 88 300 kroner i lønnsinntekt å benytte lønnsfradraget i stedet for minstefradraget for lønnsinntekter.

Det vises til forslag til § 6-1 i Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2009.

Personfradrag

Personfradraget er et generelt bunnfradrag i alminnelig inntekt, det vil si at det gis i alle inntekter (lønns-, pensjons-, kapital- og næringsinntekter). Enslige forsørgere og ektepar der den ene ektefellen er hjemmeværende eller har lav arbeidsinntekt, skattlegges i klasse 2 og får dermed dobbelt personfradrag. Ektepar som lignedes i klasse 2, regnes som én skattyter. I 2006 ble om lag 6 pst. av personlige skattytere lignet i klasse 2. Av disse var om lag 55 pst. enslige forsørgere. Regjeringen foreslår at personfradragene oppjusteres med anslått lønnsvekst til 40 800 kroner i klasse 1 og 81 600 kroner i klasse 2.

Det vises til forslag til § 6-3 i Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2009.

4.4.1.2.2 *Komiteens merknader*

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til Regjeringens forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2009 §§ 6-3.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre, slutter seg til Regjeringens forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2009 §§ 6-1.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er også svært misfornøyd med de foreslåtte skattelettelsene for lønsmottakere med inntekt under 441 000 kroner. Det viktigste med profilen i Fremskrittspartiets opplegg for inntektsskatt i år 2009 er innføring av høyere personfradrag og minstefradrag enn det Regjeringen har foreslått. Dette har størst effekt for lavere og middels inntekter. Derfor foreslår Fremskrittspartiet at personfradraget blir ytterligere øket fra 40 800 kroner til 47 000 kroner i klasse I og fra 81 600 kroner til 94 000 kroner i klasse II. Disse medlemmer foreslår videre at maks minstefradrag økes fra 70 350 kroner til 82 000 kroner. Disse forslagene er skritt i retning av vesentlig høyere bunnfradrag enn det vi har i dag. Forslagene gir et bunnfradrag som ved maksimal uttelling utgjør 129 000 kroner i klasse I.

Disse medlemmer mener det er rettferdig og selvsagt at folk flest skal beholde en større del av egne inntekter. Skattelettelse bidrar også til at skattyterne får økt kjøpekraft uten å måtte kreve store brutto lønnsstillegg. Dette vil igjen legge grunnlaget for økt økonomisk vekst.

Disse medlemmer foreslår også heving av frikortgrensen til 70 000 kroner. Disse medlemmer viser til i forslag om endring av folketrygdloven § 23-3 i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

Disse medlemmer viser til forslag om endring av skatteloven § 6-32 i Innst. O. nr. 1 (2008–2009) og fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til skattevedtak for inntektsåret 2009 kapittel 6 med følgende endringer:

I

§ 6-1 første og annet ledd skal lyde:

§ 6-1 Minstefradrag

Minstefradrag i lønnsinntekt mv. etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a skal ikke settes lavere enn 31 800 kroner, og ikke settes høyere enn 82 000 kroner.

Minstefradrag i pensjonsinntekt etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav b skal ikke settes lavere enn 4 000 kroner, og ikke høyere enn 72 000 kroner.

II

§ 6-3 skal lyde:

§ 6-3 Personfradrag

Fradrag etter skatteloven § 15-4 er 47 000 kroner i klasse 1 og 94 000 kroner i klasse 2."

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at det er viktig å redusere skattene på lønnsinntekt for å få flere til å arbeide og flere til å arbeide mer. I den forestående økonomiske nedgangstid med for høyt rentenivå, er lettelser i personbeskatningen også et effektivt virkemiddel for å øke folks egne muligheter til å skape større trygghet for hus og hjem, i tillegg til at det kan bidra til å øke kjøpekraften og slik dempe noe av den kommende nedgangen i veksten. Disse medlemmer vil derfor øke minstefradraget med 3 500 kroner for alle med lønnsinntekt. Viser til merknader under kapittel 4.2.2 i denne innstilling og fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til skattevedtak for inntektsåret 2009 kapittel 6 med følgende endringer:

§ 6-1 skal lyde:

§ 6-1 Minstefradrag

Minstefradrag i lønnsinntekt mv. etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a skal ikke settes lavere enn 31 800 kroner og ikke settes høyere enn 73 850 kroner."

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til det kan være flere gode grunner til å vurdere om fradrags- og klasseinndelingsreglene i sterkere grad bør tilgodeses personer i eninntektshusholdninger, og da i særlig grad personer som samtidig betaler barnebidrag og har delt omsorg for egne barn.

Dette medlem vil derfor fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme forslag i RNB 2009 om at personer som betaler barnebidrag kan limes i skattekasse 2."

Komiteens medlem fra Venstre viser til Vestres hovedmål om et skatte- og avgiftssystem som innebærer mer skatt på forbruk og helse- og miljøskadelig adferd og mindre skatt på arbeid og investeringer i næringsliv og arbeidsplasser. Dette medlem viser i den forbindelse til merknader i denne innstilling punkt 4.2.2 hvor det framgår at Venstre omprioriterer om lag 6 mrd. kroner i skatte- og avgiftsopplegget for 2009, med en samlet skatte- og avgiftslette på 876 mill. kroner.

På denne bakgrunn foreslår dette medlem at minstefradraget for lønnsinntekt økes med 1 000 kroner til 71 350 kroner i 2009.

Dette medlem mener også at foreldrefradraget bør være flatt på 20 000 kroner for alle barn og ikke 25 000 kroner for første barn og inntil 15 000 kroner for hvert ytterligere barn. Dette favoriserer etter dette medlems syn foreldre med få barn framfor foreldre med flere barn.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til skattevedtak for inntektsåret 2009 kapittel 6 med følgende endringer:

§ 6-1 skal lyde:

§ 6-1 Minstefradrag

Minstefradrag i lønnsinntekt mv. etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a skal ikke settes lavere enn 31 800 kroner, og ikke settes høyere enn 71 350 kroner.

§ 6-2 skal lyde:

6-2 Foreldrefradrag

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-48 skal ikke settes høyere enn 20 000 kroner per barn."

4.4.1.3 SÆRSKILTE REGLER FOR TRYGDEDE

4.4.1.3.1 Sammenheng

Pensjonister og andre personer med trygdeytelser blir i utgangspunktet skattlagt likt med andre person-

lige skattytere. Viktige unntak sikrer imidlertid at pensjonister betaler mindre skatt enn lønntakere med samme inntekt. For det første er trygdeavgiften på pensjonsinntekt 3 pst., mens den er 7,8 pst. på lønnsinntekt. For det andre får alders- og uførepensjonister et særfradrag i alminnelig inntekt på opptil 19 368 kroner i 2008. For det tredje gjelder en særskilt skattebegrensningsregel for pensjonister, jf. nedenfor. Tidsbegrenset uførestønad regnes ikke som pensjon og skattlegges som lønn. Ytelsen gir imidlertid rett til særfradrag etter reglene for uførepensjonister. Rehabiliterings- og attføringspenger regnes heller ikke som pensjon og skattlegges i sin helhet som lønn.

Pensjonister med midlere og lave inntekter og formuer sikres en skattereduksjon gjennom skattebegrensningsregelen, jf. skatteloven § 17-1. AFP-pensjonister, enslige forsørgere med overgangstønad og personer med alderspensjon fra folketrygden skattlegges etter skattebegrensningsregelen dersom dette gir lavere skatt enn ordinære skatteregler. Uførepensjonister kan skattlegges etter skattebegrensningsregelen dersom ervervsevnen er redusert med minst 2/3. Ved utgangen av første halvår 2008 hadde om lag 87 pst. av uførepensjonistene så lav ervervsevne. Skattebegrensningsregelen gjelder ikke mottakere av rehabiliterings- og attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad.

Med 2008-regler innebærer skattebegrensningsregelen at en nettoinntekt på 104 600 kroner for enslige og 171 500 kroner for ektepar er skattefrie. Nettoinntekten beregnes som brutto lønns-, pensjons-, nærings- og kapitalinntekt fratrukket minstepensjon og eventuelle andre fradragsberettigede utgifter med tilknytning til erverv av inntekten. Andre fradrag, som særfradrag, inngår ikke. I tillegg blir et formuestillegg lagt til inntekten. I 2008 er formuestillegget 1,5 pst. av nettoformue over 200 000 kroner. Fordelelen av skattebegrensningsregelen avtrappes ved at inntekter over skattefrie nettoinntekt skattlegges med 55 pst.

Trygdeoppjøret 2008 innebærer en stor økning i minstepensjonen fra 1. mai 2008. Regjeringen har i tillegg forpliktet seg til en ytterligere gradvis økning i minstepensjonen slik at den fra 1. mai 2010 blir 2 G for enslige og 1,85 G for minstepensjonistektepar. For 2008 sett under ett øker minstepensjonsnivået til 130 690 kroner for enslige og til 240 648 kroner for minstepensjonistektepar. Med gjeldende skattebegrensningsregel vil grensen for å betale skatt i 2008 for en enslig pensjonist med kun pensjonsinntekt, og uten fradrag utover standardfradrag eller nettoformue over 200 000 kroner, bli 141 350 kroner. Tilsvarende grense for ektepar er 231 800 kroner. Et minstepensjonistektepar uten andre inntekter og formue ville

derfor med gjeldende regler komme i skatteposisjon i 2008.

Regjeringen foreslår at den skattefrie nettoinntekten for ektepar som kommer inn under skattebegrensningsregelen, økes for 2008 fra 171 500 kroner til 181 800 kroner. Med dette vil grensen for å betale skatt opprettholdes på vel 5 000 kroner over minstepensjonen for minstepensjonistektepar. Det foreslås ikke endringer i den skattefrie nettoinntekten for enslige i 2008. Grensen for å betale skatt vil fremdeles ligge over minstepensjonsnivå for disse. Endringen anslås å redusere provenyet med om lag 510 mill. kroner påløpt i 2008. Det antas at hele den bokførte virkningen kommer i 2009.

Det vises for øvrig til forslag til § 6-4 i Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2008.

Regjeringen foreslår at den skattefrie nettoinntekten for enslige som kommer inn under skattebegrensningsregelen, justeres med anslått lønnsvekst til 109 850 kroner i 2009. Den skattefrie nettoinntekten for ektepar økes noe utover anslått lønnsvekst til 198 150 kroner for å sikre at grensen for å betale skatt også i 2009 blir høyere enn minstepensjonsnivået for minstepensjonistektepar. Endringen anslås å redusere provenyet i 2009 med om lag 425 mill. kroner påløpt og 340 mill. kroner bokført. Samlet sett vil endringen i 2008 og 2009 gi et bokført provenytap på om lag 850 mill. kroner i 2009.

Det vises for øvrig til forslag til § 6-4 i Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2009.

Tabell 2.2 i proposisjonen viser minstepensjon og grenser for skatt etter skattebegrensningsregelen for enslige alderspensjonister og alderspensjonistektepar med gjeldende regler og forslag til endringer for hhv. 2008 og 2009. Forslaget for 2009 innebærer at en enslig pensjonist som kun har pensjonsinntekt, og ikke har fradrag utover standardfradrag eller nettoformue over 200 000 kroner, kan ha en pensjonsinntekt på om lag 148 450 kroner i 2009 uten å betale skatt. Til sammenlikning vil en enslig lønntaker med 148 450 kroner i lønn betale over 26 700 kroner i skatt i 2009.

Pensjonistektepar vil med de foreslåtte grensene ikke betale skatt dersom samlet brutto pensjonsinntekt er under om lag 267 800 kroner. Et ektepar med 267 800 kroner i samlet lønn vil betale om lag 46 000 kroner samlet i skatt med 2009-regler. Eksemplene forutsetter at inntekten er likt fordelt mellom ektefellene.

Figur 2.2 i proposisjonen viser beregnet skatt på pensjonsinntekt for enslige alderspensjonister og på lønnsinntekt for lønntakere i klasse 1 med Regjeringens forslag til skatteregler for 2009. Figuren illustrerer at pensjonister på alle inntektsnivåer betaler lavere skatt enn lønntakere. Figuren viser også hva enslige alderspensjonister ville betalt i skatt uten

skattebegrensningsregelen. Enslige alderspensjonister (uten formue over 200 000 kroner, uten andre inntekter enn pensjon og uten andre fradrag enn standardfradrag) vil med Regjeringens forslag betale skatt etter ordinære regler dersom pensjonsinntekten overstiger om lag 247 800 kroner.

Det anslås at om lag 45 pst. av pensjonister med avtalefestet pensjon (AFP) og alderspensjon vil bli skattlagt etter skattebegrensningsregelen i 2008. Av disse vil anslagsvis 75 pst. betale inntektsskatt, mens anslagsvis 25 pst. ikke vil betale skatt. Om lag 50 pst. av uførepensjonistene vil bli skattlagt etter skattebegrensningsregelen i 2008. Av disse vil anslagsvis 71 pst. betale inntektsskatt, mens anslagsvis 29 pst. ikke vil betale skatt.

Det foreslås at særfradraget for alder og uførhet mv. på 19 368 kroner holdes nominelt uendret fra 2008 til 2009. Pensjonister med særfradrag får dermed en reell skatteskjerpelse på opptil om lag 270 kroner i 2009. Å holde særfradraget nominelt uendret får kun virkning for dem som har så høy inntekt eller formue at de ikke skattlegges etter skattebegrensningsregelen.

4.4.1.3.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, slutter seg til Regjeringens forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2009 § 6-4.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at særfradraget for eldre har vært underregulert i mange år. Disse medlemmer mener at de eldre fortjener å "ta igjen det tapte" etter lang tids underregulering og foreslår derfor at fradraget økes med fra 19 368 kroner til 20 376 kroner.

Disse medlemmer viser til disse medlemmers forslag om endring av skatteloven § 6-81 i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

Disse medlemmer foreslår videre at arbeidsinntekt hos pensjonister over 69 år ikke skal avkortes mot pensjonen. Disse medlemmer er skuffet over at Regjeringen ikke har tatt med dette årskullet i sitt forslag til endring på dette området.

Disse medlemmer viser til disse medlemmers forslag om endring av folketrygdloven § 19-6 i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sine merknader i denne innstillings kapittel 2 og til sitt forslag Innst. O. nr. 1 (2008–2009) om å øke særfradraget for alder og uførhet med 1 000 kroner pr. år.

4.4.1.4 SKATT PÅ FORMUE

4.4.1.4.1 Sammendrag

Regjeringen legger vekt på at formuesskatten skal spille en sentral rolle i fordelingspolitikken. Formue gir skatteevne og bør derfor skattlegges. Avkastning av formue er dessuten den viktigste inntektskilden for personer med svært høye inntekter.

Regjeringen har gjort mye for å styrke formuesskattens fordelingsegenskaper og treffsikkerhet. Fjerningen av aksjerabatten har økt formuesskatten for de rikeste, som typisk har en stor andel av sin formue i aksjer. Videre får flesteparten av de aller mest formuende nedsatt formuesskatt med 80-prosentregelen. Disse har fått økt formuesskattesatsen fra 0,6 til 0,8 pst. Samtidig er bunnfradraget økt de senere årene, slik at mange med lave og middels formuer har fått lavere eller ingen formuesskatt.

Det gjenstår likevel viktige svakheter ved dagens formuesskatt. Spesielt er ligningsverdiene av fast eiendom betydelig lavere enn markedsverdiene. Den skjeve verdsettingen svekker treffsikkerheten og fordelingsegenskapene fordi skatten kan reduseres ved å plassere midlene i skattegunstige formuesobjekter.

Regjeringen foreslår følgende endringer i formuesskatten:

- 80-prosentregelen fjernes.
- Ligningsverdiene av næringsseiendom økes, bl.a. gjennom en ny verdsettelsesmetode for næringsseiendom som leies ut.
- Ligningsverdiene av bolig og fritidseiendom økes med 10 pst.
- Bunnfradraget i formuesskatten økes fra 350 000 kroner til 470 000 kroner, og den laveste satsen i formuesskatten fjernes fordi denne kun vil ha marginal betydning.

Samlet anslås disse endringene å gi en netto innstramming i formuesskatten på om lag 1,2 mrd. kroner påløpt og 480 mill. kroner bokført i 2009. Forslaget har gode fordelingsvirkninger. Det vises til nærmere omtale i kapittel 5 i proposisjonen.

80-prosentregelen

80-prosentregelen innebærer at formuesskatten skal nedsettes dersom formuesskatt og skatt på alminnelig inntekt samlet sett overstiger 80 pst. av skattyters alminnelige inntekt. Regelen gir altså nedsatt skatt for skattytere med høy skattepliktig formue relativt til alminnelig inntekt.

Det er i all hovedsak de mest velstående som får redusert skatten som følge av denne særregelen. I 2006 var de samlede nedsettelsene med 80-prosentregelen om lag 830 mill. kroner, hvorav halvparten tilfalt de 100 mest formuende. Som nevnt ble det

strammet inn i 80-prosentregelen i 2008, blant annet ved å øke minimumssatsen fra 0,6 pst. til 0,8 pst. av nettoformue over 1 mill. kroner. Regjeringen foreslår nå å fjerne 80-prosentregelen fra og med 2009. Forslaget vil først og fremst berøre dem med størst formuer. Forslaget anslås å øke provenyet med om lag 520 mill. kroner påløpt i 2009.

Det vises for øvrig til omtale i Ot.prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte- og avgiftsopplegget 2009 – lovendringer.

Økte ligningsverdier av bolig og fritidseiendom

Ligningsverdien av bolig og annen fast eiendom fastsettes når bygget er nyoppført, og settes som oftest til om lag 30 pst. av eiendommens kostpris. I tillegg gjelder en egen regel om at ligningsverdien ikke skal overstige 30 pst. av markedsverdien for bolig- og fritidseiendom. Ligningsverdiene av bolig er dermed i utgangspunktet betydelig lavere enn markedsverdiene. Ligningsverdiene endres ikke i forbindelse med omsetning, men ved generelle, prosentvise justeringer. I perioder med prisstigning i boligmarkedet er det nødvendig å øke ligningsverdiene jevnlig for å unngå at prisøkningen på bolig bidrar til å øke skjevhetene i formuesskatten.

Manglende oppjustering av ligningsverdiene, kombinert med høy vekst i boligprisene over flere år, har ført til at forskjellen mellom ligningsverdier og markedsverdier har økt betydelig. Forholdet mellom ligningsverdi og markedsverdi varierer dessuten mye mellom boliger. Spesielt har dyre boliger i sentrale strøk ofte en ligningsverdi som er svært lav i forhold til markedsverdi.

Figur 2.3 i proposisjonen viser utviklingen i boligpriser for selveierboliger sammenliknet med ligningsverdier fra 1996 til 2. kvartal 2008. I denne perioden har boligprisene i gjennomsnitt økt med om lag 167 pst. Ligningsverdiene har i den samme perioden kun blitt økt med 91 pst. Dette har ført til at det gjennom mange år har bygget seg opp økte forskjeller mellom ligningsverdier og reelle omsetningsverdier. Ifølge statistikk fra Statistisk sentralbyrå (SSB) utgjorde ligningsverdiene i gjennomsnitt 20 pst. av salgssummen for selveide boliger i 2004. Dersom en følger utviklingen i boligpriser og justeringen av ligningsverdier tilbake til 1996, framgår det at ligningsverdiene i gjennomsnitt utgjorde om lag 30 pst. av omsetningsverdiene i 1996.

Selv om boligprisveksten har vært svakere det siste året og ligningsverdiene ble økt med 10 pst. i 2008, utgjør ligningsverdiene av bolig fortsatt kun om lag 21 pst. av markedsverdiene i gjennomsnitt.

Regjeringen foreslår at ligningsverdiene av bolig økes med 10 pst. fra 2008 til 2009 for å kompensere for manglende oppjusteringer i en periode med sterk

prisstigning. Samtidig videreføres sikkerhetsventilen, som vil hindre urimelige utslag i enkelttilfeller.

Økte ligningsverdier av næringseiendom – ny verdsettelsesmetode for næringseiendom som leies ut

Ligningsverdiene av næringseiendom er i dag svært lave, anslagsvis 20-30 pst. av markedsverdiene. Mange næringseiendommer har imidlertid ligningsverdier vesentlig under dette. Ifølge Skattedirektoratet er det heller ikke uvanlig med tilfeller hvor ligningsverdien mangler helt eller er satt til én krone. Varierende prisvekst for ulike typer næringseiendom og i ulike områder av landet har ført til at skjevheten i formuesverdiene mellom ulike typer næringseiendom og mellom næringseiendommer i by og land er blitt svært stor. Ligningsverdien skal maksimalt utgjøre 80 pst. av markedsverdien (sikkerhetsventilen for næringseiendom).

Den skjeve verdsettingen av næringseiendom bidrar til at særlig de med høye reelle formuer framstår med en langt lavere skattemessig formue enn de har. Figur 2.4 viser fordelingen av gjennomsnittlig bruttoformue etter bruttoinntekt med dagens verdsettelsesregler for næringseiendom for alle personer 17 år og over, samt anslått fordeling av gjennomsnittlig bruttoformue dersom en legger til grunn anslåtte markedsverdier av næringseiendom. Avstanden mellom søylene er et uttrykk for størrelsen på dagens skattefavorisering i formuesskatten. Grafene viser at denne er klart økende med inntekten. Personer med en gjennomsnittlig bruttoinntekt på 3 mill. kroner eller mer, har med gjeldende regler for formuesverdsetting en gjennomsnittlig skattemessig bruttoformue på om lag 55 mill. kroner. Dersom denne formuen hadde vært verdsatt til markedsverdier, ville disse ha en gjennomsnittlig bruttoformue på anslagsvis 80 mill. kroner.

Dagens ligningsverdier for næringseiendom gir dermed store muligheter til å tilpasse seg bort fra formuesskatten. For eksempel vil en næringseiendom med markedsverdi på 100 mill. kroner og en ligningsverdi på 25 pst. av dette, få inntil 825 000 kroner lavere formuesskatt enn en tilsvarende investering i aksjer. For en næringseiendom som har en ligningsverdi på 25 pst. av markedsverdien, blir den effektive marginale formuesskattesatsen 0,275 pst. Den høyeste formelle formuesskattesatsen er i dag 1,1 pst.

Etter Regjeringens syn er det et stort behov for å få etablert en ny beregningsmetode for å fastsette ligningsverdier av næringseiendom. Regjeringen foreslår en ny verdsettelsesmetode for næringseiendom som i større grad skal ta utgangspunkt i reelle verdier. Forslaget inneholder følgende elementer:

Det innføres en forenklet verdsetting med utgangspunkt i den kapitaliserte utleieverdien for

næringseiendom som leies ut. Den nye ligningsverdien settes til 40 pst. av den kapitaliserte utleieverdien.

I de tilfellene næringseiendommen ikke leies ut, økes gjeldende ligningsverdi med 60 pst.

Gjeldende maksimalgrense i sikkerhetsventilen reduseres fra 80 pst. til 60 pst. Sikkerhetsventilen innbærer at dersom det kan dokumenteres at ligningsverdien som andel av markedsverdien er høyere enn maksimalgrensen, skal denne settes ned til maksimalgrensen.

Disse forslagene innebærer at gjennomsnittlig ligningsverdi for næringseiendom anslås å øke fra om lag 25 pst. til om lag 40 pst. av markedsverdien, noe som tilsvarer en gjennomsnittlig økning i ligningsverdien av næringseiendom på om lag 60 pst. Forslaget vil redusere formuesskattefordelingen av næringseiendom vesentlig og dermed styrke incentivene til å investere der den samfunnsøkonomiske avkastningen er høyest. Det vil bidra til å øke den samlede avkastningen av sparingen. Vilkårlighetene som kjennetegner dagens ligningsverdier av næringseiendom, vil også i stor grad bli redusert. I tillegg har forslaget svært gode fordelingsvirkninger fordi hoveddelen av næringseiendommer eies, enten direkte eller gjennom selskap, av dem med høye formuer og inntekter, jf. figur 2.4 i proposisjonen.

Nærmere om den nye verdsettingsmetoden for næringseiendom som leies ut

Den skjeve formuesverdsettingen av næringseiendom kunne i prinsippet vært rettet opp ved å fastsette nye ligningsverdier basert på en mer omfattende taksering. En slik taksering av den enkelte næringseiendom ville imidlertid vært svært kostbar og tatt lang tid.

Regjeringen foreslår på denne bakgrunn at det innføres en forenklet verdsetting med utgangspunkt i kapitalisert utleieverdi, dvs. nåverdien av den faste periodevise utleieinntekten. At formuesverdien beregnes med utgangspunkt i en nåverdimetode, er ikke noe nytt prinsipp i skattesystemet. Blant annet benyttes denne metoden i dag for å fastsette ligningsverdien av skog og eiendomsskattegrunnlaget for kraftanlegg.

For å dempe utslaget av tilfeldige eller konjunkturrelle svingninger i utleieinntekter vurderer departementet å benytte et glidende gjennomsnitt av utleieinntekter de siste 3 årene. Det er ikke aktuelt å benytte denne metoden i innføringsåret. Et glidende gjennomsnitt vil medføre en gradvis økning/reduksjon i formuesverdien dersom det ved reforhandlinger av leiekontrakter er aktuelt å sette opp eller ned leieverdien. Et glidende gjennomsnitt for nettoinntekt benyttes også ved fastsettelsen av eiendomsskattegrunnlaget for kraftanlegg. I perioder med inntekts-

bortfall beregnes en helårig leieinntekt. Dersom inntektsbortfallet gir uttrykk for en mer permanent lavere inntjening, slik at denne metoden gir for høy verdi, kan eier velge å benytte sikkerhetsventilen.

Nåverdimetoden fanger opp forskjeller mellom ulike eiendommer mht. f.eks. anvendelse og beskaffenhet når dette reflekteres i nivået på utleieinntekten. Beregningsmetoden vil imidlertid kunne gi forskjellige formuesverdier avhengig av blant annet hvordan utleier og leietaker har valgt å dele kostnader seg i mellom. Det legges derfor opp til at det skal tas hensyn til slike kostnader sjablonmessig gjennom en prosentvis reduksjon av brutto utleieinntekt. Dette vil sammen med kalkulasjonsrente mv. bli fastsatt i forskrift.

Regjeringen foreslår at alle eiendommer i næringsvirksomhet utenom kraftverk, jord- og skogbruk omfattes av den foreslåtte metoden fra 2009, uavhengig av om eiendommen eies av selskap eller personer direkte. Bolig- og fritidseiendom holdes i utgangspunktet utenfor forslaget. Unntak gjelder for utleie av slike boliger i næringsvirksomhet. Det er gjort nærmere rede for når boligutleie skal regnes som næringsvirksomhet i Ot.prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte- og avgiftsopplegget 2009 – lovendringer.

Nærmere om økningen i ligningsverdier for næringseiendom som ikke leies ut

Det er ikke mulig å benytte en nåverditilnærming for å fastsette formuesverdien av næringseiendommer som ikke leies ut, men inngår som en del av eierens øvrige virksomhet. Eiendommens avkastning inngår da som en ikke nærmere verdsatt andel av overskuddet av eierens samlede virksomhet. For å sikre relativt stor grad av likebehandling mellom næringseiendom med og uten leiepriser, foreslår Regjeringen at ligningsverdiandelene for næringseiendommer uten utleieinntekter økes fra 25 pst. til 40 pst. i gjennomsnitt, dvs. en økning av ligningsverdien på 60 pst. i 2009. Samtidig foreslås det å redusere nivået på sikkerhetsventilen for å sikre at ingen eiendommer får høyere ligningsverdi enn 60 pst. av markedsverdien.

For å sikre større grad av likebehandling tar Regjeringen sikte på å legge fram forslag i 2010-budsjettet om en ny sjablonmetode for verdsetting av næringseiendommer som ikke leies ut. Et slikt system vil kunne utformes på bakgrunn av den informasjonen en får om utleieverdier mv. ved innføringen av en ny verdsettingsmetode for næringseiendom som leies ut, samt annen relevant informasjon fra offentlige registre om kjennetegn ved eiendommene.

Økt bunnfradrag

Regjeringen foreslår at bunnfradraget i formuesskatten økes fra 350 000 kroner til 470 000 kroner for

enslige og fra 700 000 kroner til 940 000 kroner for ektepar. Av forenklingshensyn foreslås det samtidig at den lave satsen i formuesskatten fjernes. Kombinasjonen av økt bunnfradrag og fjerning av den lave satsen vil isolert sett gi netto uendret eller lavere formuesskatt på alle formuesnivåer. Samlet sett vil om lag 200 000 personer få økt formuesskatt, mens om lag 680 000 personer vil få redusert formuesskatt med Regjeringens forslag. Det anslås at om lag 110 000 færre vil betale formuesskatt, hvorav om lag 60 000 er pensjonister.

Det vises til forslag til kap. 2 i Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2009.

4.4.1.4.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, slutter seg til Regjeringens forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2009 kapittel 2. Flertallet viser for øvrig til merknader og forslag til vedtak i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at i forbindelse med den nye skattereformen var fjerning av formuesskatten en viktig forutsetning for innføringen av utbytteskatt. Begrunnelsen var at et slikt skifte i vektleggingen av kapitalbeskatningen fra formue til inntekt ville bringe de norske reglene nærmere skattleggingspraksis i andre land. Dette fordi de fleste land allerede har fjernet formuesskatten eller er i ferd med å gjøre det.

Disse medlemmer er derfor skuffet over at Regjeringen ikke følger opp kuttene i formuesskatt, men tvert imot skjerper den særnorske formuesskatten for store grupper av skattytere. Disse medlemmer viser til at partiet i sitt alternative statsbudsjett for 2006 gikk inn for at formuesskatten fjernes i sin helhet f.o.m. 1. januar 2006. Da dette forslaget kun fikk disse medlemmers stemmer vil disse medlemmer i sitt alternative statsbudsjett for 2009 fremme et mindre omfattende forslag som går ut på at bunnfradraget blir hevet til 750 000 kroner. Forslaget vil innebære at andelen av pensjonister og trygdede som betaler formuesskatt vil reduseres fra 29 pst. i 2008 til 23 pst. i 2009. Disse medlemmer vil også gå imot Regjeringens forslag om at eiendom får økt ligningsverdi og gå imot fjerning av den såkalte 80 prosentregelen. Disse medlemmers langsiktige mål er en fullstendig fjerning av formuesskatten.

Forslaget som fremmes innebærer at andelen pensjonister som betaler formuesskatt reduseres til 23 pst. Disse medlemmer viser til merknader og forslag i Innst. O. nr. 1 (2008–2009) der disse medlemmer går imot Regjeringens forslag om å

fjerne 80 prosentregelen. Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til skattevedtak for inntektsåret 2009 kapittel 2 med følgende endringer:

I

§ 2-1 skal lyde:

§ 2-1 Formuesskatt til staten - personlig skattyter og dødsbo

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den delen av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 750 000 kroner. Satsen skal være 0,4 pst. Ektefeller som lignes under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, svarer formuesskatt til staten av den delen av ektefellenes samlede antatte formue som overstiger 1 500 000 kroner. Satsen skal være 0,4 pst.

II

§ 2-3 skal lyde:

§ 2-3 Formuesskatt til kommunene

Det svares formuesskatt til kommunen dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kapittel 2. Skattyter som har krav på personfradrag etter skatteloven § 15-4, skal ha et fradrag i formuen på 750 000 kroner. For ektefeller som lignes under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, skal fradraget være 1 500 000 kroner. Når skattyter har formue i flere kommuner, fordeles fradraget etter reglene i skatteloven § 4-30 første og annet ledd. Satsen for formuesskatt til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. Maksimumssatsen gjelder når ikke lavere sats er vedtatt av kommunen."

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til de argumenter for en gradvis fjerning av formuesskatten på arbeidende kapital som representanter for Kristelig Folkeparti fremmet i Dokument nr. 8:49 (2007–2008).

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett for 2009 komme tilbake med en plan for gradvis reduksjon og avvikling av formuesskatt på arbeidende kapital."

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative budsjett reduserer Regjeringens foreslåtte formuesskattnivå med ca. 2,4 mrd. kroner. Dette skjer ved at disse medlemmer går imot økningen på 10 pst. fra Regjeringen i ligningsverdiene på folks boliger og fritidsboliger.

Disse medlemmer viser også til sine merknader og forslag i Innst. O. nr. 1 (2008–2009) når det gjelder tilbakeføring av fjerningen av 80-prosentregelen og å nulle ut belastningen på 1 mrd. kroner i forhøyet skatt på grunn av økte ligningsverdier på nærings-eiendommer, samt gjeninnføringen av aksjerabatten på 10 pst. for aksjer og grunnfondsbevis.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener at Regjeringen har valgt et svært uheldig tidspunkt for å foreslå skjerpelser i formuesbeskatningen av nærings-eiendom, og viser til merknader om dette i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres hovedmål om et skatte- og avgiftssystem som innebærer mer skatt på forbruk og helse- og miljøskadelig adferd og mindre skatt på arbeid og investeringer i næringsliv og arbeidsplasser. Dette medlem viser i den forbindelse til merknader i denne innstilling punkt 4.2.2 hvor det framgår at Venstre omprioriterer om lag 6 mrd. kroner i skatte- og avgiftsopplegget for 2009, med en samlet skatte- og avgiftslette på 876 mill. kroner.

Dette medlem konstaterer at Regjeringen er svært lite opptatt av å ta riktige grep i skattepolitikken, men heller fortsetter med en symbolpolitikk om å "ta de rike". Konsekvensen av Regjeringens skattepolitikk er at statlig og utenlandsk eierskap i norsk næringsliv blir kraftig favorisert, heller enn det spredte, private norske eierskap Venstre ønsker. Spesielt i en tid med finanskriser og utsikter til økning i konkurser og arbeidsledighet burde politikken vært lagt om i en retning som belønnet dem som ville investere i ny næringsvirksomhet og nye arbeidsplasser, spesielt innenfor områder som klima- og miljøteknologi og ved å stimulere til mer miljøvennlig omstilling i det øvrige norske næringslivet.

Dette medlem går på denne bakgrunn imot Regjeringens forslag om å fjerne 80-prosentregelen, øke ligningsverdiene for nærings-eiendom og øke ligningsverdiene av bolig og fritidseiendom med 10 pst. Dette medlem foreslår videre en økning i bunnfradraget i formuesskatten på 30 000 kroner utover Regjeringens forslag, slik at bunnfradraget blir på 500 000 kroner. Dette medlem foreslår også å gjeninnføre en aksjerabatt på 5 pst. i formuesbeskatning av aksjer og gjeninnføre formuesskattfritaket for midler plassert i individuelle livrenter. Dette medlem viser til merknader og forslag i Innst. O. nr. 1 (2008–2009) vedrørende dette.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til skattevedtak for inntektsåret 2009 kapittel 2 med følgende endringer:

§ 2-1 skal lyde:

§ 2-1 Formuesskatt til staten – personlig skatteyter og dødsbo

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den del av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 500 000 kroner. Satsen skal være 0,4 pst.

Ektefeller som lignes under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, svarer formuesskatt til staten av den del av ektefellenes samlede antatte formue som overstiger 1 000 000 kroner. Satsen skal være 0,4 pst.

§ 2-3 skal lyde:

§ 2-3 Formuesskatt til kommunene

Det svares formuesskatt til kommunen dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kapittel 2. Skattyter som har krav på personfradrag etter skatteloven § 15-4 skal ha et fradrag i formuen på 500 000 kroner. For ektefeller som lignes under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, skal fradraget være 1 000 000 kroner. Når skattyter har formue i flere kommuner, fordeles fradraget etter reglene i skatteloven § 4-30 første og annet ledd. Satsen for formuesskatt til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. Maksimumssatsen gjelder når ikke lavere sats er vedtatt av kommunen."

4.4.1.5 FRADRAG FOR FAGFORENINGSKONTINGENT

4.4.1.5.1 *Sammendrag*

Regjeringens politiske plattform fra Soria Moria varslet en dobling av fradraget for fagforeningskontingent fra nivået i 2005. Regjeringen foreslår å øke fradraget med ytterligere 450 kroner i 2009, til 3 600 kroner, og fullfører dermed opptrappingen av fradraget. For en som betaler en kontingent på minst 3 600 kroner, innebærer forslaget en isolert skattelettelse på om lag 80 kroner regnet i forhold til referansesystemet for 2009. Nominelt har opptrappingen siden 2005 dermed gitt en lettelse på opp til 500 kroner. Samlet anslås forslaget å gi et provenytnyt på om lag 90 mill. kroner påløpt og bokført i 2008.

Det vises til Ot.prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte- og avgiftsopplegget 2009 – lovendringer.

4.4.1.5.2 *Komiteens merknader*

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre, viser til merknader i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Innst. O. nr. 1 (2008–2009) der disse medlemmer foreslår fjerning av fagforeningsfradraget.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Innst. O. nr. 1 (2008–2009) med forslag om reduksjon av skattefradraget for fagforeningskontingent.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til forslag i Innst. O. nr. 1 (2008–2009) om at grensen for inntektsfradrag for fagforeningskontingent justeres med forventet lønnsvekst i 2009.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres hovedmål om et skatte- og avgiftssystem som innebærer mer skatt på forbruk og helse- og miljøskadelig adferd og mindre skatt på arbeid og investeringer i næringsliv og arbeidsplasser. Dette medlem viser i den forbindelse til merknader i denne innstilling punkt 4.2.2 hvor det framgår at Venstre omprioriterer om lag 6 mrd. kroner i skatte- og avgiftsopplegget for 2009, med en samlet skatte- og avgiftslette på 876 mill. kroner.

Dette medlem viser til merknad og forslag i Innst. O. nr. 1 (2007–2008) om å halvere fradraget for fagforeningskontingent til 1 800 kroner. Dette medlem mener på sikt at dette fradraget må fjernes da det bidrar til å holde fagforeningskontingenten kunstig høy.

4.4.1.6 BOLIGSPARING FOR UNGDOM (BSU)

4.4.1.6.1 *Sammendrag*

BSU-ordningen innebærer at personer under 33 år kan få fradrag i skatten for 20 pst. av sparebeløp inntil 15 000 kroner per år og inntil 100 000 kroner samlet. Renter opptjent i perioden fram til oppsparte midler disponeres, inngår ikke i maksimumsbeløpet på 100 000 kroner. Det er et vilkår for fradraget at sparebeløpet anvendes til erverv av bolig eller nedbetaling av gjeld på bolig.

I 2006 hadde om lag 235 000 personer skattefradrag knyttet til BSU, og disse fikk i gjennomsnitt 1 900 kroner i skattefradrag. Det samlede fradraget utgjorde om lag 441 mill. kroner.

Regjeringen foreslår å utvide BSU-ordningen fra 2009 ved at årlig maksimalt sparebeløp økes til 20 000 kroner og maksimalt samlet sparebeløp inntil fylte 33 år økes til 150 000 kroner.

Forslaget anslås å redusere provenyet med 175 mill. kroner påløpt og 140 mill. kroner bokført i 2009.

Det vises til omtale i Ot.prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte- og avgiftsopplegget 2009 – lovendringer.

4.4.1.6.2 *Komiteens merknader*

Komiteen viser til merknader i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er tilfreds med at Regjeringen nå har etterkommet et forslag som Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har foreslått ved en rekke budsjettbehandlinger, nemlig å heve beløpsgrensene i BSU-ordningen for å stimulere til økt sparing blant unge i etableringsfasen. Spesielt i en tid hvor det synes som om det blir vanskeligere å få fullfinansiert egen bolig er dette viktig.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har i flere år foreslått en forbedret BSU-ordning, og mener det var på høy tid at Regjeringen gjorde denne endringen.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre vil imidlertid styrke ordningen ytterligere og viser til forslag og merknader i Innst. O. nr. 1 (2008–2009) om å heve fradragsgrensen fra 20 til 28 pst. og øke det samlede sparebeløpet til 200 000 kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til merknad og forslag i Innst. O. nr. 1 (2008–2009) hvor det foreslås å øke den maksimale grensen for innskudd i BSU-ordningen til 200 000 kroner.

4.4.1.7 GRENSE FOR LØNNSOPPGAVEPLIKT VED ARBEID KNYTTET TIL HJEM OG FRITIDSBOLIG

4.4.1.7.1 *Sammendrag*

Den generelle regelen for lønnsoppgaveplikt fritar arbeidsgiver fra lønnsoppgaveplikt når de samlede lønnsutbetalinger ikke overstiger 1 000 kroner. For frivillige organisasjoner ble grensen for lønnsoppgaveplikt økt til 4 000 kroner i 2008-budsjettet. Grensen for lønnsoppgaveplikt ved arbeid knyttet til hjem og fritidsbolig ble hevet fra 1 000 kroner til 2 000 kroner i 2007.

Grensen for lønnsoppgaveplikt ved arbeid knyttet til hjem og fritidsbolig er fortsatt relativt lav i forhold til det som regnes som vanlige, mindre utgifter til denne type tjenester. For eksempel vil utgiftene til barnevaktjenester lett overstige 2 000 kroner i løpet av et år. Både praktiske hensyn og rimelighetsbetraktninger tilsier at grensen for lønnsoppgaveplikt ved private arbeidsoppdrag i hjem og fritidsbolig heves fra 2 000 kroner til 4 000 kroner. Endringen gjennomføres i forskrift til ligningsloven. Provenytapet anslås til 10 mill. kroner påløpt og 8 mill. kroner bokført i 2009.

4.4.1.7.2 *Komiteens merknader*

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Venstre, tar omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjeringen Bondevik II var opptatt av å legge forholdene bedre til rette for frivillige organisasjoner og at beløpsgrensen for lønnsoppgaveplikt i den sammenheng er sentral. Disse medlemmer ønsker derfor å heve beløpsgrensen til 8 000 kroner og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen endre forskrift av 30. desember 1983 nr. 1974 om begrensning av lønnsoppgaveplikten, slik at beløpsgrensen for lønnsoppgaveplikt for frivillige organisasjoner settes til 8 000 kroner."

Disse medlemmer viser videre til Regjeringens forslag om å heve grensen for lønnsoppgaveplikt ved arbeid knyttet til hjem og fritidsbolig til 4 000 kroner, og vil understreke at disse medlemmer i tidligere budsjetter har foreslått dette med de samme begrunnelser som Regjeringen nå bruker for sin økning av grensen. Disse medlemmer mener at grensen fortsatt er for lav for praktiske formål og ønsker at den skal heves til 6 000 kroner.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen heve grensen for lønnsoppgaveplikt og dermed grensen for skattefrihet opp til 6 000 kroner for private arbeidsoppdrag i tilknytning til betalerens hjem og fritidsbolig."

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti ønsker en ytterligere forenkling og avbyråkratisering av lønnsoppgaveplikten, og vil foreslå at grensen skal heves til 5 000 kroner både for private arbeidsoppdrag i hjemmet og for frivillige organisasjoner.

Dette medlem vil derfor fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen endre forskrift i ligningsloven slik at lønnsoppgaveplikt for private arbeidsoppdrag i tilknytning til betalerens hjem, og tilsvarende grense for frivillige organisasjoner, settes til 5 000 kroner."

Komiteens medlem fra Venstre støtter Regjeringens forslag om å øke grensene for lønnsoppgaveplikt ved private arbeidsoppdrag i hjem og fritidsbolig fra 2 000 kroner til 4 000 kroner. Dette medlem mener imidlertid ut fra samme argumenta-

sjon om praktiske hensyn og rimelighetsbetraktninger som Regjeringen bruker for dette forslaget at grensene for oppgaveplikt for frivillige organisasjoner bør økes fra 4 000 kroner til 8 000 kroner og den generelle lønnsoppgaveplikten økes fra 1 000 kroner til 3 000 kroner. Disse forslagene vil sammen medføre et moderat tap av inntekter for staten, beregnet til 63 mill. kroner bokført i 2009.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen endre forskrift i ligningsloven slik at lønnsoppgaveplikt generelt settes til 3 000 kroner og til 8 000 kroner for frivillige organisasjoner."

4.4.1.8 FISKERFRADRAGET

4.4.1.8.1 *Sammendrag*

I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2008 ble fiskerfradraget økt fra 80 000 kroner til 115 000 kroner. Regjeringen foreslår å øke fiskerfradraget ytterligere til 150 000 kroner med virkning fra og med inntektsåret 2009. Økningen må ses i sammenheng med innstramningen av nettolønnsordningen for sjøfolk som ble gjennomført i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2008. Provenytapet ved en økning av fiskerfradraget fra 115 000 til 150 000 kroner er anslått til om lag 34 mill. kroner påløpt og 28 mill. kroner bokført i 2009.

Regjeringen vil videre lempe på vilkårene for å kvalifisere til fiskerfradrag, slik at kravet om minst 130 dagers deltakelse i fiske eller fangst skal gjelde tilsvarende som 130-dagerskravet for sjømannsfradrag etter skatteloven § 6-61 med tilhørende forskrifter og praksis. For nærmere omtale vises det til Ot.prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte- og avgiftsopplegget 2009 – lovendringer.

Endringen anslås på usikkert grunnlag å redusere provenyet med 3 mill. kroner påløpt og 2 mill. kroner bokført i 2009.

4.4.1.8.2 *Komiteens merknader*

Komiteen viser til merknader i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre støtter Regjeringens forslag om å øke fiskerfradraget, og tar til etterretning at også på dette område fremmer Regjeringen forslag som regjeringspartiene stemte imot så sent som i juni i år i forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett for 2008.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har i flere år foreslått et høyere fiskerfradrag, og foreslo senest i forbindelse med Revi-

dert nasjonalbudsjett for 2008 at fradraget skulle settes til 160 000 kroner Disse medlemmer mener det var på høy tid at Regjeringen gjorde denne endringen.

4.4.1.9 FRADRAG FOR ARBEIDSREISE MELLOM HJEM OG ARBEIDSSTED

4.4.1.9.1 *Sammendrag*

Reisefradraget gis til alle yrkesaktive med reisekostnader som overstiger en nedre grense, uavhengig av reisemåte. Normale reisekostnader anses som inkludert i minstefradraget. Reisefradraget er 1,40 kroner per km (0,70 kroner per km over 35 000 km) i 2008, uavhengig av faktiske reisekostnader. Nedre grense for å få fradraget er 12 800 kroner, noe som tilsvarer i underkant av 40 km tur-retur ved daglige arbeidsreiser. Det gis kun fradrag for den delen av reisekostnadene som overstiger den nedre grensen. I overkant av 400 000 yrkesaktive fikk reisefradrag i 2006.

Regjeringen foreslår å øke kilometersatsen for reiser inntil 35 000 km med 10 øre, til 1,50 kroner per km. Samtidig økes nedre grense i reisefradraget fra 12 800 kroner til 13 700 kroner, slik at om lag det samme antall yrkesaktive som tidligere får nytte godt av reisefradraget. Det vises til omtale i Ot.prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte- og avgiftsopplegget 2009 – lovendringer. Provenytapet ved endringene i reisefradraget anslås til 95 mill. kroner påløpt og 75 mill. kroner bokført i 2009.

4.4.1.9.2 *Komiteens merknader*

Komiteen viser til merknader i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

4.4.1.10 FIRMABILBESKATNINGEN

4.4.1.10.1 *Sammendrag*

Lettelse for el-biler

Få el-biler er i dag registrert som firmabiler. Regjeringen ønsker å stimulere til økt bruk av elektrisk drevne firmabiler. El-biler har allerede gunstige regler for beregning av fordelen av privat bruk. Dette skyldes at den reelle fordelen ved å benytte en firmabil som bare kan kjøre om lag 100 km før den må lades, er betydelig mindre enn for en ordinær bil. Det er f.eks. lite attraktivt å benytte en el-bil ved lengre feriereiser. Regjeringen vil redusere beregningsgrunnlaget ytterligere for skattepliktig privat bruk av el-biler som brukes som firmabiler, fra 75 pst. til 50 pst. av ordinær fordelsverdi. Endringen vil gjøre det mer attraktivt å velge el-bil som firmabil. Lettelsen anslås til om lag 0,2 mill. kroner påløpt og bokført i 2009. Endringen gjennomføres i forskrift til skatteloven.

Endring i forskriftene til firmabilbeskatningen

Dersom skattyter disponerer flere firmabiler og disse faktisk brukes privat, er hovedregelen at skattyter skal skattlegges for alle bilene på vanlig måte etter sjablonreglene i firmabilbeskatningen. Det er likevel gjort unntak fra dette når skattyters forhold tilsier at bare én bil kan benyttes privat om gangen. Regjeringen vil fjerne denne unntaksbestemmelsen i forskrift 26. mars 1999 nr. 14 § 5-13-7 første ledd annet punktum med virkning fra og med inntektsåret 2009. Dette vil forenkle regelverket knyttet til firmabiler og bidra til økt likebehandling i skattleggingen av pengeytelser og naturalytelser. Unntaksregelen har vært lite brukt, og den samlede provenyvirkingen ved å fjerne den antas å være ubetydelig.

4.4.1.10.2 *Komiteens merknader*

Komiteen tar omtalen til orientering.

Komiteens medlem fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er enige i Regjeringens påpekning av behovet for ytterligere lettelse i fordelsbeskatningen av el-biler benyttet som firmabil. Disse medlemmer mener imidlertid at den foreslåtte lettelsen er for beskjeden til å få ønsket effekt. For å få til en klar overgang til el-bil eller andre nullutslippsbiler som firmabil, bør slike biler benyttet som firmabil fritas helt for fordelsbeskatning.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gjennomføre forskriftsendring slik at nullutslippsbiler benyttet som firmabil unntas helt for fordelsbeskatning."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet støtter Regjeringens forslag til lettelse i fordelsbeskatningen av el-bil.

Disse medlemmer viser til Dokument nr. 8:136 (2007–2008) fra Fremskrittspartiet om bedre og forenklet firmabilbeskatning. Disse medlemmer mener Regjeringen går i helt gal retning når den nå foreslår å stramme inn reglene for beskatning av biler som er tilgjengelige gjennom arbeidet. Etter det disse medlemmer erfarer praktiseres dagens regelverk alt for firkantet og i mange tilfeller til stor og urimelig ulempe for arbeidstakere som benytter arbeidsgivers bil i utførelsen av sitt yrke. Disse medlemmer frykter at endringen vil medføre ytterligere problemer for et allerede presset næringsliv. Disse medlemmer går imot Regjeringens forslag om skjerpet beskatning av tilgjengelige biler i arbeidsforhold.

4.4.1.11 SÆRFRADRAK FOR STORE SYKDOMS- UTGIFTER

4.4.1.11.1 *Sammendrag*

Før 2005 var diabetikere unntatt fra plikten til å dokumentere eller sannsynliggjøre merutgifter som følge av sykdom under ordningen med særfradrag for store sykdomsutgifter etter skatteloven § 6-83. Diabetikere kunne dermed få slikt fradrag ved å dokumentere diagnosen med legeerklæring. Diabetikere må nå, på samme måte som andre pasientgrupper, dokumentere eller sannsynliggjøre merutgifter som følge av sykdommen. Begrunnelsen da Regjeringen Bondevik II foreslo endringen var at diabetikere er en lite ensartet gruppe med varierende nivå på sine helsemessige merkostnader, og at det derfor ikke var riktig å gi særfradrag bare ut fra diagnosen. I tillegg ble diabetikere anbefalt å følge de generelle tilrådingene fra Statens råd for ernæring og fysisk aktivitet. Et automatisk særfradrag for denne gruppen kunne derfor ikke begrunnes ut fra særlig høye kostnader til diett. Også likhetshensyn tilsa at diabetikere bør behandles på samme måte som andre med sykdommer som kan gi opphav til merutgifter.

Det har vært betydelig misnøye blant diabetikerne med ligningsbehandlingen etter at det automatiske særfradraget ble fjernet. Dette skyldes opplevd forskjellsbehandling og uklarheter knyttet til dokumentasjonskravet. Sivilombudsmannen uttalte 9. juni 2008 at informasjonen som ble gitt i forbindelse med endringen for inntektsåret 2005, ikke var tilstrekkelig til at skattyterne kunne ivareta sine rettigheter og plikter på en god måte. Etter ombudsmanens oppfatning var de sentrale skattemyndighetenes retningslinjer ikke klare nok til å sikre ensartet behandling av denne skattytergruppen.

Regjeringen vil legge stor vekt på å gjennomgå Sivilombudsmannens uttalelse og vurdere tiltak som kan imøtekomme uttalelsen på en tilfredsstillende måte.

Det er gjort forenklinger og forbedringer innenfor rammene av vedtaket som den forrige regjeringen stod bak. Som en overgangsordning for inntektsåret 2005 ble det innført et sjablonfradrag for merutgifter til kost på 4 000 kroner for de diabetikerne som ikke kunne dokumentere merutgifter til kost. Sjablonsatsen er videreført for inntektsårene 2006 og 2007. For å lette saksbehandlingen ved skattekontorene er det for inntektsåret 2007 vedtatt at ligningsmyndighetene kan bruke et referansetall ved beregningen av eventuelle merkostnader til kost. Dette referansetallet baseres på Statens institutt for forbruksforskning (SIFO) standardbudsjett. I tillegg er omtalen av særfradragsordningen i Lignings-ABC forbedret de siste årene. Også skatteetaten har lagt vekt på å gi god veiledning og informasjon om særfradragsordningen for

denne skattytergruppen, både utad på sine hjemmesider og internt i retningslinjer til etaten.

Regjeringen mener utfordringene for denne pasientgruppen aktualiserer en bredere gjennomgang av hele ordningen med særfradrag for store sykdomsutgifter. Ordningen med rett til særfradrag for store sykdomsutgifter fungerer i dag ikke tilfredsstillende. Kriteriene for å innrømme særfradrag er vage og skjønnsmessige, og både blant skattyterne og ligningsmyndighetene er det usikkerhet om hvilke merutgifter som kan danne grunnlag for fradrag, og om hvordan utgiftene skal dokumenteres. Dette er situasjonen til tross for mange års praktisering av fradragsordningen. I tillegg er fordelingsvirkningene av ordningen uheldige ettersom fradragsretten er forbeholdt dem med høy nok inntekt til å dekke merutgiftene. Verken minstepensjonister eller andre som ikke betaler skatt, kan utnytte fradragsretten. Videre skaper ordningen betydelige administrative problemer og binder opp uforholdsmessig store ressurser i skatteetaten.

Regjeringen mener det er et klart behov for å gå gjennom ordningen med rett til særfradrag for store sykdomsutgifter med sikte på å få til et mer hensiktsmessig og rettferdig system. Det vil bli satt ned en interdepartemental arbeidsgruppe for å vurdere ordningen i sin helhet. Arbeidsgruppens rapport vil bli sendt på høring. Regjeringen vil avvente utfallet av arbeidsgruppens vurderinger og forslag før den eventuelt foreslår endringer i særfradragsordningen.

4.4.1.11.2 *Komiteens merknader*

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, tar omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet foreslår å gjeninnføre standardfradraget for personer som har store sykdomsutgifter, og viser til disse medlemmers forslag om endring av skatteloven § 6-83 i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

4.4.1.12 FRADRAK FOR GJELDSRENTER FOR ARBEIDSTAKERE OG PERSONLIG NÆRINGSDRIVENDE FRA ANDRE EØS-STATER

4.4.1.12.1 *Sammendrag*

Ved brev av 8. november 2007 åpnet EFTAs overvåkningsorgan formell undersøkelse av om de interne norske reglene for (utenlandske) arbeidstakeres fradrag for renteutgifter på fast eiendom i utlandet diskriminerer fysiske personer fra andre EØS-land og derfor er i strid med EØS-avtalen.

Regjeringen foreslår at arbeidstakere og personlig næringsdrivende fra EØS-stater kan kreve fradrag

for gjeldsrenter ved inntektslikningen etter de samme regler som personer bosatt her i landet etter norsk intern rett. Fradragsretten er betinget av at hele skattyterens inntekt i inntektsåret, eller tilnærmet hele inntekten (dvs. minst 90 pst.), skattlegges her i landet. Forslaget bidrar til å fjerne usikkerheten om hvorvidt Norge oppfyller sine forpliktelser i EØS-avtalens regelverk om fri bevegelighet og etableringsrett for arbeidstakere og personlig næringsdrivende.

Videre foreslås det at arbeidstakere og personlig næringsdrivende fra EØS-stater som krever fradrag for gjeldsrenter ved inntektslikningen etter de samme regler som personer bosatt her i landet etter norsk intern rett, skal skattlegges for renteinntekter og andre finansielle inntekter fra debitor bosatt, hjemmehørende eller med fast driftssted her i landet, forutsatt at slike inntekter etter eventuell skatteavtale kan skattlegges her.

Forslaget anslås å redusere provenyet med 30 mill. kroner påløpt og 25 mill. kroner bokført i 2009.

Det vises for øvrig til omtale i Ot.prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte- og avgiftsopplegget 2009 – lovendringer.

4.4.1.12.2 *Komiteens merknader*

Komiteen viser til merknader i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

4.4.1.13 ANDRE GRENSER OG FRADRAG

4.4.1.13.1 *Sammendrag*

Det legges opp til å lønnsjustere viktige grenser i personskattesystemet, herunder øvre grenser i personfradraget og minstefradraget i lønns- og pensjonsinntekt samt innslagspunktene i toppskatten. Dette innebærer at en person som har en lønnsvekst fra 2008 til 2009 tilsvarende gjennomsnittlig anslått lønnsvekst, i de fleste tilfeller vil få uendret skatt som andel av lønnen.

Enkelte beløpsgrenser holdes imidlertid nominelt uendret. Dette gjelder blant annet det særskilte fradraget i lønnsinntekt, nedre grense for betaling av trygdeavgift, særskilt fradrag i Finnmark og Nord-Troms, sjømannsfradraget, det særskilte fradraget for landbruk mv., fradraget for gaver til frivillige organisasjoner og særfradrag for store sykdomsutgifter. Sammen med samspillsvirkninger og avrundinger i skattemodellen LOTTE anslås nominell videreføring av disse beløpsgrensene å øke provenyet med 275 mill. kroner påløpt og 220 mill. kroner bokført i 2009. Når det gjelder særfradrag for store sykdomsutgifter, er det til gunst for skattyter at grensene holdes uendret.

4.4.1.13.2 *Komiteens merknader*

Komiteen viser til merknader i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett fremmer en rekke forslag til endringer i skattesystemet for å gjøre dette mer nærings- og miljøvennlig. Dette medlem foreslår bl.a. å øke skattepliktig fordel av ansattes kjøp av aksjer i egen bedrift fra 1 500 kroner til 5 000 kroner, gjeninnføre skattefritak for arbeidsgiverbetalte behandlingsutgifter og behandlingssikring, et eget skattefradrag for arbeidstakere mellom 62–67 år på 5 000 kroner for å stimulere til at disse står lenger i arbeid, en egen fradragsordning "KapitalFUNN" for å stimulere til langsiktige investeringer i nye bedrifter og innføre rett til minstefradrag for selvstendig næringsdrivende. Dette medlem viser til merknader og forslag i Innst. O. nr. 1 (2008–2009) for nærmere omtale av disse forslagene.

4.4.2 *Næringsbeskatningen*

4.4.2.1 OPPHEVING AV SKATTEFRITAK FOR GJENSIDIG BRANN- OG HUSDYRFORSIKRINGSSKAP, SJØFORSIKRINGSSKAP OG ENKELTE SKADEFORSIKRINGSSKAP

4.4.2.1.1 *Sammendrag*

I Revidert nasjonalbudsjett for 2008 ble det varslet at oppheving av skattefritaket for gjensidig brann- og husdyrforsikringsselskap skulle vurderes i forbindelse med statsbudsjettet for 2009. Det eksisterende skattefritaket savner en god begrunnelse, virker konkurransevridende og kan være problematisk med hensyn til EØS-avtalens regler om statsstøtte.

Skattefritaket for brann- og husdyrforsikringsselskap framgår av skatteloven § 2-30 h, som også gir skattefritak for diverse gjensidige sjøforsikringsselskap og enkelte mindre skadeforsikringsselskap. Med samme begrunnelse som for brann- og husdyrforsikringsselskapene foreslås det å oppheve skattefritaket også for de øvrige selskapene som er omfattet av bestemmelsen (f.eks. Norsk Hussoppforsikring Gjensidige, Fiskernes Gjensidige Ulykkestrygdslag, Sjøtrygdegruppen Gjensidig Skadeforsikringsselskap, Assuranseforeningen Havfiske - gjensidig, samt gjensidige sjøforsikringsselskap for så vidt virksomheten gjelder sjøforsikring med tilknytning til fiske).

Forslagene berører til sammen i overkant av 40 selskap med gjensidig selskapsform, som i dag er helt skattefrie. Disse selskapene har ikke tidligere levert selvangivelse. For at de skal få tid til å tilpasse seg de nye reglene, foreslås det at de nye reglene gis virkning fra 2009 for selskap som ikke tidligere har levert

selvangivelse. I tillegg har Gjensidige Forsikring BA skattefritak for deler av virksomheten. Det antas at utfordringene knyttet til innføring av skatteplikt for hele virksomheten er mindre for brann- og hysdyrforsikringsselskap som leverte selvangivelse for 2007, enn for de øvrige berørte selskapene. For brann- og hysdyrforsikringsselskap som leverte selvangivelse for 2007, oppheves skattefritaket med virkning fra 2008. De berørte selskapene vil som følge av den foreslåtte lovendringen betale skatt på overskudd og formuesskatt av hele sin virksomhet. Den samlede provenyvirkningen av forslaget anslås på usikkert grunnlag til om lag 360 mill. kroner påløpt i 2008 og 50 mill. kroner påløpt i 2009. 360 mill. kroner bokføres i 2009 og 50 mill. kroner bokføres i 2010.

Det vises for øvrig til omtale i Ot.prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte- og avgiftsopplegget 2009 – lovendringer.

4.4.2.1.2 *Komiteens merknader*

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til merknader i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet går imot Regjeringens forslag til innstramming, og viser til disse medlemmers merknader i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

4.4.2.2 INNSTRAMMING I FRITAKSMETODEN

4.4.2.2.1 *Sammendrag*

Fritaksmetoden som ble innført i 2004, innebærer at aksjeinntekter mv. til selskap ikke ilegges utbytte- eller gevinstbeskatning. Metoden skal sikre at selskapsoverskudd ikke beskattes flere ganger i eierkjeden, men én gang på selskapsnivå og én gang på personnivå. Metoden erstattet RISK- og godtgjørelsesmetoden, som også skulle motvirke kjedebeskatning.

Når inntektene er skattefrie, bør heller ikke kostnader til erverv av inntekter gi grunnlag for fradrag. Dette ble lagt til grunn ved innføringen av fritaksmetoden. Avgrensingsproblemer mot andre kostnader som ikke direkte kan relateres til den skattefrie inntekten, medførte imidlertid en særregel om at disse kostnadene likevel ble fradragsberettigede fra 2006.

Regjeringen mener fritaksmetoden er for liberal på dette punktet. Løpende kostnader med tilknytning til aksjeinntekter mv. som er skattefrie etter fritaksmetoden, bør ikke gi rett til fradrag. En direkte avskjæring av fradragsretten ville imidlertid medføre avgrensingsproblemer mot andre fradragsberettigede kostnader. Regjeringen vil derfor foreslå å innføre en sjablon for å kompensere for at kostnadsfradraget er for gunstig, ved å inntektsføre 3 pst. av de

skattefrie inntektene. Endringen trer i kraft fra den dagen budsjettet legges fram. Departementet vil vurdere mer treffsikre metoder for å begrense fradragsretten for eierkostnader i fritaksmetoden.

Forslaget anslås å øke påløpt proveny med 225 mill. kroner i 2008 og 475 mill. kroner i 2009. Inntektene bokføres året etter at de påløper siden selskapene er etterskuddspliktige.

Det vises til omtale i Ot.prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte- og avgiftsopplegget 2009 – lovendringer.

4.4.2.2.2 *Komiteens merknader*

Komiteen viser til merknader i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre går imot Regjeringens forslag til innføring av en skattesats på 3 pst. i fritaksmetoden, og viser til disse medlemmers merknader i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre ønsker et skatte- og avgiftssystem som innebærer mer skatt på forbruk og helse- og miljøskadelig adferd og mindre skatt på arbeid og investeringer i næringsliv og arbeidsplasser. Dette medlem viser i den forbindelse til merknader i denne innstilling punkt 4.2.2 hvor det framgår at Venstre omprioriterer om lag 6 mrd. kroner i skatte- og avgiftsopplegget for 2009, med en samlet skatte- og avgiftslette på 876 mill. kroner.

Konsekvensen av Regjeringens skattepolitikk er at statlig og utenlandsk eierskap i norsk næringsliv blir kraftig favorisert, heller enn det spredte, private norske eierskap Venstre ønsker. Spesielt i en tid med finanskriser og utsikter til økning i konkurser og arbeidsledighet burde politikken vært lagt om i en retning som belønnet dem som ville investere i ny næringsvirksomhet og nye arbeidsplasser, spesielt innenfor områder som klima- og miljøteknologi og ved å stimulere til mer miljøvennlig omstilling i det øvrige norske næringslivet.

Dette medlem går på denne bakgrunn imot Regjeringens forslag om innstramming i fritaksmodellen.

4.4.2.3 AVSKRIVNING AV FASTE TEKNISKE INSTALLASJONER I BYGG

4.4.2.3.1 *Sammendrag*

Faste tekniske installasjoner i næringsbygg avskrives i dag sammen med bygget og med en sats på 2 pst. for forretningsbygg (saldogruppe i) og 4 pst. for øvrige næringsbygg (som avskrives i saldogruppe h sammen med anlegg). Eksempler på faste tekniske installasjoner i bygg er varmeanlegg, kjøle- og fryse-

anlegg, elektrisk anlegg, sanitæranlegg, heisanlegg o.l.

Bransjen har lenge argumentert for å skille ut faste tekniske installasjoner som egen saldogruppe med en høyere avskrivningssats enn i dag. Dette har vært vurdert av Regjeringen, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2007. Regjeringen fant imidlertid ikke ny informasjon mht. økonomisk verdifall som ga grunnlag for å endre avskrivningssatsene for driftsmidler i hhv. saldogruppe h og i, herunder for faste tekniske installasjoner.

Dagens regelverk gir imidlertid incentiver til å investere i gammel teknologi i stedet for i mer energieffektive løsninger ved utskifting av faste tekniske installasjoner i bygg.

Den gunstige skattemessige behandlingen av gammel teknologi følger av at utskifting av deler av et avskrivningsobjekt etter gjeldende rett anses som vedlikehold og utgiftsføres direkte, med mindre utskiftningen innebærer en standardheving. Bygget anses å være ett avskrivningsobjekt, og avskrives derfor som én enhet. Dersom utskiftningen hever standarden på bygget, og følgelig også verdien, skal det imidlertid anses som en investering som skal aktiveres og avskrives med 2 pst. (alternativt 4 pst.). Dette vil være tilfellet for en del investeringer i energieffektive løsninger.

Denne skattemessige ulempen knyttet til investeringer i energieffektive installasjoner i bygg kan unngås ved å skille ut tekniske installasjoner i bygg som egen saldogruppe. Det vil da ikke lenger være mulig å utgiftsføre denne typen reinvesteringer direkte. Dermed fjernes dagens skattefordring av gammel teknologi på bekostning av mer energieffektiv teknologi. Regjeringen foreslår derfor å skille ut faste tekniske installasjoner i forretningsbygg og andre næringsbygg som egen ny saldogruppe j med 10 pst. avskrivningssats. En avskrivningssats på 10 pst. anslås å gi en rimelig tilnærming til det faktiske økonomiske verdifallet på tekniske installasjoner i bygg.

Omleggingen vil innebære administrative kostnader knyttet til fordeling av saldoverdier for bygg (som i dag inkluderer tekniske installasjoner) på de to nye saldogruppene for bygg og tekniske installasjoner. Det legges opp til å benytte en sjablonsats ved fordelingen av eksisterende saldoverdier. For nye investeringer kan det oppstå vanskelige grensdragninger mellom tekniske installasjoner og bygg, og dermed også tilpasningsmuligheter ved at større deler av bygget søkes klassifisert som tekniske installasjoner. For å få en best mulig vurdering av fordelingen av saldoverdier for eldre bygg på hhv. installasjoner og bygg, ønsker departementet å sende forslag til regler om dette på høring. Det vises til nærmere omtale av forslaget i Ot.prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte- og avgiftsopplegget 2009 – lovendringer.

Med rimelige forutsetninger om hyppigheten av utskiftninger av tekniske installasjoner, rente og prisvekst, vil nåverdien av samlede fradrag knyttet til investeringer i bygg bli om lag uendret med en avskrivningssats for tekniske installasjoner på 10 pst. En utskillelse av tekniske installasjoner i egen saldogruppe innebærer dermed at de samlede avskrivningsvilkårene for bygg og forretningsbygg vil være om lag som i dag.

Forslaget vil samlet øke provenyet i 2009 med om lag 50 mill. kroner påløpt og 65 mill. kroner bokført.

4.4.2.3.2 Komiteens merknader

Komiteen viser til merknader i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gjennomgå avskrivningsreglene med sikte på å fremme endringer som stimulerer til universell utforming av bygg og som fremmer investeringer med påvist miljøeffekt og/eller energieffektivisering."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Dokument nr. 8:122 (2007–2008) om gjennomgang av skattemessige avskrivningssatser.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til merknad og forslag i Innst. O. nr. 1 (2008–2009) om økte avskrivningssatser fra 20 til 22 pst. for saldogruppe c (vogntog, lastebiler, busser, varebiler mv.), og for saldogruppe d (personbiler, maskiner og inventar mv.), økning fra 14 til 16 pst. for saldogruppe e (skip, fartøyer, rigger med mer), samt økning i avskrivningssatsen for driftsbygninger i landbruket (ny saldogruppe) fra 4 til 6 pst.

Komiteens medlem fra Venstre støtter Regjeringens forslag til omlegging og endringer i avskrivningsregelverket, men mener at dette bare er et forsiktig første skritt. Dette medlem viser til at det i Venstres alternative statsbudsjett fremmes forslag om å øke avskrivningssatsene for saldogruppe d) til 23 pst. og at fiskefartøy skilles ut av saldogruppe e) og får en egen sats på 20 pst., mot 14 pst. i dag.

Dette medlem mener videre at skattepolitikken er et viktig redskap for å snu adferdsmønster i en mer miljø- og helsemessig retning, og viser i den forbindelse til at Venstre foreslår et skatteskifte i denne retning på om lag 3 mrd. kroner i sitt alternative budsjett. Dette medlem mener at avskrivnings-

reglene også bør kunne benyttes mer aktivt i denne retning, spesielt i en tid der byggebransjen sliter burde det være mulig å stimulere til for eksempel endringer i eksisterende bygg knyttet til universell utforming og miljøriktige løsninger.

4.4.2.4 SKATTELEGGING AV UREALISERTE GEVINSTER VED UTTAK AV EIENDELER MV. FRA NORSK BESKATNINGSOMRÅDE

4.4.2.4.1 *Sammendrag*

I økende grad foretas det omorganiseringer og flytting av virksomhet over landegrensene. Hvis det ytes vederlag ved overføringer av eiendeler fra Norge til utlandet, vil den realiserte gevinsten etter gjeldende skatteregler bli skattlagt i Norge. Hvis det derimot ikke ytes vederlag, gir gjeldende skatteregler i liten grad hjemmel for å skattelegge eventuelle urealiserte kapitalgevinster. Disse overføringene kan medføre at gevinster som er opparbeidet i Norge, ikke kommer til beskatning her.

Regjeringen foreslår at det innføres regler som gir hjemmel for å skattelegge urealiserte kapitalgevinster når eiendeler og forpliktelser tas ut av norsk beskatningsområde. Der skattyter er hjemmehørende i en EØS-stat, gis det fradrag for et eventuelt latent tap knyttet til de overførte eiendelene og forpliktelsene i samme utstrekning som en gevinst vil være skattepliktig.

Forslaget skal i hovedsak forhindre at økt mobilitet i skattegrunnlagene mellom land skal innebære tap av skattegrunnlag til andre skattejurisdiksjoner. I hovedsak dreier dette seg om utflytting av større driftsmidler av mobil karakter som f.eks. borerigger eller immaterielle eiendeler som patenter mv. Hyppighet og omfang av slike transaksjoner er svært vanskelig å anslå, og de økonomiske virkningene av at generelle uttaksregler innføres, er også vanskelig å tallfeste. Omfanget av utflytting av eiendeler med latente gevinster vil trolig være større på sikt, og provenyvirkningen for 2009 av en innstramning vil trolig ikke være nevneverdig stor.

Det vises til nærmere omtale i Ot.prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte- og avgiftsopplegget 2009 – lovendringer.

4.4.2.4.2 *Komiteens merknader*

Komiteen viser til merknader i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

4.4.2.5 KRAFTVERKSBEKATNINGEN

4.4.2.5.1 *Sammendrag*

I statsbudsjettet for 2008 ble det foreslått forbedringer i grunnrenteskatten. Flertallet i finanskomiteen sluttet seg til Regjeringens forslag om bl.a. å innføre adgang til å samordne ny, negativ grunnren-

teinntekt, fjerne risikotillegget i rentene som gjelder ved beregning av grunnrenteskatt, reduksjon av nedre grense for beregning av grunnrenteinntekt til 1 500 kVA og å øke grunnrenteskattesatsen til 30 pst.

Flertallet ba samtidig Regjeringen om å legge fram en bred vurdering av incentivene for økt miljøvennlig utbygging av vannkraft og annen fornybar energi i Revidert nasjonalbudsjett for 2008, jf. Innst. O. nr. 1 (2007–2008).

I tråd med anmodningen fra finanskomiteens flertall la Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett for 2008 fram en bred vurdering av incentiver for økt utbygging av vannkraft og annen fornybar energi. Gjennomgangen viste at de vesentligste fiskale hindringene for nye, lønnsomme vannkraftutbygginger er knyttet til konsesjonskraft, konsesjonsavgift og eiendomsskatt. Årsaken er at disse ordningene i stor grad er uavhengige av lønnsomheten i kraftverkene og dermed kan hindre utbygging av prosjekter som har lav, men positiv samfunnsøkonomisk lønnsomhet. Dette er imidlertid ordninger som gir vertskommunene en andel av verdiskapingen samt virker som en kompensasjon for ulemper av vannkraftproduksjon.

Grunnrenteskatt og ordinær selskapskatt er derimot basert på overskuddet i kraftverket. Dagens grunnrenteskatt er nøytralt utformet og hindrer dermed ikke samfunnsøkonomisk lønnsomme utbygginger.

Regjeringen foreslo i Revidert nasjonalbudsjett for 2008 følgende tiltak som nå fremmes som lovforslag for Stortinget:

- En ordning som fjerner skattemessige hindre for opprusting og utvidelse av eksisterende kraftverk. Opprusting og utvidelse av kraftverk er viktig for å nå målene om økt utbygging av fornybar energi.
- Det innføres en årlig utbetalingsordning av skatteverdien dersom selskapet har ny, negativ grunnrenteinntekt. Ordningen innebærer at dersom et selskap har ny, negativ grunnrenteinntekt vil staten årlig utbetale skatteverdien (fradragverdien) av grunnrenteskatten. Dette vil sikre små utbyggere like tidlige fradrag som større selskap, og kan dermed bedre deres likviditet. I petroleumssektoren har tilsvarende ordninger bidratt til økt aktivitet fra mindre aktører. En slik utbetalingsordning vil ikke påvirke grunnrenteskattens nøytralitetsegenskaper.
- Det innføres fradragrett for driftskostnader pådratt i byggetiden.
- Den nedre grensen for plikt til å beregne grunnrenteinntekt økes til 5 500 kVA for alle kraftverk.

Det største potensialet for økt utbygging av vannkraft er knyttet til utbygging av småkraftverk samt

opprusting og utvidelser av eksisterende kraftverk. Regjeringens forslag er derfor målrettet mot de områdene hvor potensialet for økt utbygging er størst. Endringene er antatt å gi et provenytnyt på om lag 50 mill. kroner påløpt i 2008. Beløpet bokføres i 2009.

En nærmere omtale av forslagene er gitt i Ot. prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte- og avgiftsopplegget 2009 – lovendringer.

4.4.2.5.2 *Komiteens merknader*

Komiteen viser til merknader i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

4.4.2.6 REINDRIFTSFRADRAGET

4.4.2.6.1 *Sammendrag*

I reindriftsforhandlingene våren 2008 ble det varslet at reindriftsfradraget skulle økes i 2009. Regjeringen foreslår å øke nedre grense i reindriftsfradraget fra 36 000 kroner til 54 200 kroner. Det prosentvise fradraget for næringsinntekt utover den nedre grensen foreslås økt fra 19 pst. til 32 pst. av inntekten som overstiger 54 200 kroner. Maksimalt fradrag økes fra 71 500 kroner til 142 000 kroner. Økningen av reindriftsfradraget anslås å redusere provenyet med om lag 4 mill. kroner påløpt og 3 mill. kroner bokført i 2009.

Det vises til Ot.prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte- og avgiftsopplegget 2009 – lovendringer.

4.4.2.6.2 *Komiteens merknader*

Komiteen viser til merknader i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

4.4.2.7 EIENDOMSSKATT I SJØOMRÅDET

4.4.2.7.1 *Sammendrag*

Finansdepartementet orienterte i statsbudsjettet for 2008 om at man ville vurdere mulige endringer og avklaringer i eiendomsskattelova samtidig med en vurdering av kommunenes adgang til å kreve betaling for bruk av areal i kystsonen. Departementet fremmer nå forslag om å innføre adgang til å utskrive eiendomsskatt på oppdrettsanlegg i sjø dersom kommunen skriver ut eiendomsskatt i hele kommunen, eller på verk og bruk i kommunen. Omsetningsverdien på det fysiske oppdrettsanlegget vil danne grunnlaget for eiendomsskatten. Verdien av fisk og av konsesjonen inngår ikke i grunnlaget.

Parallelt med framleggelsen av forslaget om eiendomsskatt på oppdrettsanlegg, vil Finansdepartementet sende på høring et forslag for å avklare eiendomsskattelovas virkeområde i sjøterritoriet. Det vil her bli foreslått at grensen trekkes ved grunnlinjene, og at endringen gis virkning fra og med skatteåret 2009. Grunnlinjene trekkes som rette linjer mellom

de ytterste skjær ved lavvann, tvers over fjordmunninger. Grunnlinjene danner utgangspunkt for å fastslå territorialgrensen og norsk økonomisk sone.

Forslagene er nærmere omtalt i Ot.prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte- og avgiftsopplegget 2009 – lovendringer.

4.4.2.7.2 *Komiteens merknader*

Komiteen viser til merknader i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

4.4.3 *Spørsmål om beskatning til kommunene for bruk av areal i kystsonen*

4.4.3.1 SAMMENDRAG

Innledning

Bruken av og oppmerksomheten rundt areal i kystsonen har økt de siste årene. Tilgang på arealer og infrastruktur er vesentlige innsatsfaktorer for næringsvirksomhet i kystsonen. Kystsonen er også av stor betydning for miljøet, rekreasjon og friluftsliv. Det er en viktig oppgave å avveie ulike interesser gjennom arealplanlegging og legge til rette for utvikling av infrastruktur. Dette reiser flere problemstillinger, bl.a. om sjøareal fortsatt bør stilles gratis til disposisjon for ulike næringsvirksomhet i kystnære områder. Et utredningsarbeid om disse spørsmålene ble derfor varslet i statsbudsjettet for 2008.

Utredningen ble gjennomført av en interdepartemental arbeidsgruppe på politisk nivå, som ble ledet av Finansdepartementet. Fiskeri- og kystdepartementet, Fornyings- og administrasjonsdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Olje- og energidepartementet deltok også i arbeidsgruppen. Kystkommuner, berørte næringer og organisasjoner som representerer miljø- og friluftsliv langs kysten, ble invitert til å bidra med beskrivelse av faktagrunnlag og synspunkter. I tillegg avholdt arbeidsgruppen møter med KS, Friluftsrådernes Landsforbund, Fiskeri- og havbruksnæringslandsforening, Norske Sjømatbedrifters Landsforening, Energibedriftenes landsforening, Oljeindustriens landsforening og NHO Reiseliv.

Innspill om betaling for bruk av areal i kystsonen

De fleste kommuner og fylkeskommuner som kom med innspill til arbeidsgruppen, er positive til betaling for bruk av areal i kystsonen. Kommunene gir forskjellige begrunnelser for en slik beskatning, der særlig følgende går igjen:

- Kommunene bør få dekket (noe av) sine kostnader med å lage kystsonerplaner og tilrettelegge for næringsvirksomhet i sjøområdet.

- Sikre at noe (mer) av verdiskapingen blir igjen lokalt.
- Arealavgift vil føre til mer effektiv bruk av sjøområdet.
- Sjøareal tilhører fellesskapet, brukerne bør betale for å disponere "allmennhetens areal" eller for bruk av en gratis naturressurs.

Mange av kommunene som ønsker en avgift, beskriver dette som en særavgift på oppdrettsnæringen, mens enkelte kommuner mener det bør være en generell avgift på bruk av sjøareal. Også friluftsansjonene ønsker en avgift for bruk av areal til næringsformål både på land og i sjø. Det synes å være bred enighet om at bruk av kystsonen til natur- og friluftsmål ikke må beskattes.

Næringslivet og en del kommuner framhever at det er funnet løsninger som tilfredsstillende ulike brukerinteresser, og at konflikter også kan løses med andre virkemidler enn en betaling for bruk av areal. Alle uttalelser fra næringslivet er kritiske eller negative til en betaling for bruk av areal i kystsonen. Havbruksnæringen viser til at den er en sterkt konkurranseutsatt næring, som allerede bidrar i lokalsamfunnet og i utgangspunktet har et høyt skatte- og avgiftsnivå. Olje-, energi- og telesektoren mener det vil være uheldig å avgiftslegge infrastruktur i kystsonen ytterligere, bl.a. fordi den allerede er hardt beskattet og bedriftene i visse tilfeller er lovpålagt å føre slik infrastruktur langs hele kysten.

Finansdepartementets vurdering

Finansdepartementet legger til grunn at virkemiddelbruken for kystsonen må vurderes opp mot mål om effektiv og bærekraftig bruk av sjøarealet. I teorien kunne det begrunne en avgift som reflekterer trengselskostnader og knapphet på areal, men i praksis vil det være vanskelig å fastsette en slik avgift.

Innkrevning av skatter og avgifter krever at det kan defineres og avgrenses et klart skattegrunnlag. Et mulig skattegrunnlag for en "arealavgift" kan være det areal som innretningen opptar i vannspeilet. Ulike virksomheter i sjøområdet beslaglegger imidlertid areal på forskjellige måter. Arealet som beslaglegges av ulike typer virksomhet, blir i dag ikke målt etter felles kriterier, og i forskjellig grad registrert innenfor de ulike næringene. Et alternativ kunne være å knytte beskatningen til det arealet som innretningen hindrer andre fra å bruke. En slik definisjon reiser spørsmål om "hvor mye forhindret", og vil neppe kunne presiseres og avgrenses tilfredsstillende som skattegrunnlag. En generell avgift forutsetter likebehandling og krever derfor at det kan etableres et beregningsgrunnlag på tvers av næringer.

En avgift som reflekterer trengselskostnader og knapphet på areal, kunne trolig bidra noe til mer

effektiv bruk av sjøarealet. Uansett kan en avgift ikke direkte løse interessekonflikter mellom næringsetablering og naturvern- og friluftinteresser – og kan tenkes å forsterke slike konflikter, dvs. mellom arealbruk som gir inntekter til kommunen, og andre formål som ikke betaler for arealbruken. I områder med trengsel og knapphet på egnede sjøområder, dvs. der det kan begrunnes å innføre en avgift ut fra effektivitetshensyn, har regulerende myndigheter allerede begrenset etableringen av ny næringsvirksomhet, f.eks. av intensiv oppdrettsvirksomhet langs Sørlandskysten.

Regjeringen mener det ikke bør innføres en særskilt beskatning til kommunene for bruk av areal i kystsonen. De fleste kommunene som har engasjert seg i spørsmålet, beskriver knapphet på areal og interessekonflikter som et problem særlig i forhold til oppdrettsanlegg i sjø. Disse anleggene har likhetstrekk med industrianlegg, men kommunen har i dag ikke anledning til å ilegge eiendomsskatt på en stor del av havbruksvirksomheten. Det skyldes at oppdrettsvirksomhet i hovedsak anvender flyttbare innretninger, og i mindre grad fast eiendom. Finansdepartementet fremmer nå forslag om å innføre adgang til å utskrive eiendomsskatt på oppdrettsanlegg i sjø, jf. avsnitt 2.3.7 i proposisjonen.

4.4.3.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen viser til merknader i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

4.4.4 **Skattefradrag for kostnader til forskning og utvikling**

4.4.4.1 SAMMENDRAG

Innledning

Skattefradrag for næringslivets kostnader til forskning og utvikling (Skattefunn) ble innført for små og mellomstore foretak fra 1. januar 2002, og for alle foretak fra 1. januar 2003. Skattefunn er en regelstyrt ordning, hvor foretakene selv velger ut støtteberettigede prosjekter. Alle prosjekter som tilfredsstiller kravene i lov og forskrift, gir rett til skattefradrag etter de samme kriteriene. Formålet er å stimulere næringslivets egen FoU-innsats. Regjeringen vil videreføre ordningen.

Skattefradragets størrelse beregnes og avgrenses etter nærmere regler i skatteloven § 16-40 med tilhørende forskrift. Grunnlaget er maksimalt 4 mill. kroner for egenutført FoU, og maksimalt 8 mill. kroner for summen av egenutført FoU og innkjøpt FoU fra godkjente FoU-institusjoner. Norges forskningsråd skal samme år som prosjektet starter opp eller først søker støtte, godkjenne innholdet ut fra forskriftens FoU-definisjon, men stiller ikke nærmere krav til tema eller formål. Videre er det et vilkår at kostna-

dene som tas med i fradragsgrunnlaget, er attestert av revisor. Ligningsmyndighetene kontrollerer oppgitte kostnader og fradrag ift. regelverket for Skattefunn og samlet offentlig støtte til foretaket ift. statsstøtte-regelverket. Dersom skattefradraget er høyere enn utlignet skatt for skattyteren, blir det overskytende beløpet utbetalt fra staten ifm. skatteoppgjøret.

Anvendelse og omfang

Næringslivet mottok 1 134 mill. kroner i støtte gjennom Skattefunn for inntektsåret 2006, en reduksjon på 6,6 pst. fra 2005. Det var det andre året på rad med redusert bruk av ordningen. Det har ikke skjedd endringer i regelverket som kan forklare denne utviklingen. Tabell 2.3 i proposisjonen viser utviklingen i skatteutgiften (tapte skatteinntekter) fra Skattefunn, og sammenhengen med foretakenes budsjetterte skattefradrag i søknader som Norges forskningsråd har godkjent. Dessuten framkommer hvor stor del av støtten som er utbetaling utover utlignet skatt. For 2007 er skatteutgiften anslått på grunnlag av godkjente prosjektsøknader.

Norges forskningsråd har godkjent om lag 3 700 prosjekter som vil være fradragsberettigede ved skatteoppgjøret for 2007 dersom de ble gjennomført i henhold til søknadene. Foretakene har budsjettert disse prosjektene til om lag 8,5 mrd. kroner i alt. Erfaringsmessig er det en betydelig del av prosjektene som blir avbrutt, utsatt i tid eller redusert i størrelse. De siste årene har den samlede skatteutgiften utgjort om lag 75 pst. av skattefradragene som lå inne i godkjente søknader.

Kostnadene for eget FoU-personell beregnes etter en sjablonregel som ble begrenset gjennom en forskriftsendring fra 1. januar 2007. Endringen i kostnadsberegningen sammen med andre tiltak for bedre økonomistyring i Skattefunn ble i statsbudsjettet for 2007 anslått å øke provenyet med om lag 150 mill. kroner. For prosjekter som er godkjent i 2006 eller tidligere, er imidlertid budsjettene satt opp etter den tidligere, mer sjenerøse beregningsmåten. I anslaget for skatteutgiften i 2007 er det korrigeret for endret kostnadsberegning i disse årgangene. På dette grunnlaget anslås skatteutgiften til om lag 975 mill. kroner for inntektsåret 2007. Søknader til Norges forskningsråd per 1. september 2008 indikerer en viss reduksjon i bruken av Skattefunn i forhold til i 2007. Skatteutgiften anslås til om lag 950 mill. kroner påløpt i 2008 (bokført i 2009).

En stor del av provenydet gjennom Skattefunn er utbetaling utover utlignet skatt. Det har vært en svak nedgang fra år til år i andelen av samlet støtte som kommer til utbetaling, noe som trolig skyldes generelt bedre lønnsomhet for næringsvirksomhet i Norge. For inntektsåret 2006 er 74 pst. av det samlede støttebeløpet utbetaling utover utlignet skatt.

Det viser at ordningen i hovedsak benyttes av foretak utenfor skatteposisjon. Skattefunn fungerer dermed i det vesentlige som en tilskuddsordning.

Evaluering av resultater, brukertilfredshet og administrativ gjennomføring

Statistisk sentralbyrå (SSB) har gjennomført en bred evaluering av Skattefunn, med hovedvekt på måloppnåelse og resultater. Dessuten inngår et delprosjekt om administrativ gjennomføring, der det gis en vurdering av ordningens tilgjengelighet og brukertilfredshet samt effektiviteten i de administrative rutineene. Evalueringen har også forsøkt å avdekke om det skjer uønsket skattetilpasning. SSB la fram sluttrapporten i januar 2008.

Evalueringen omfatter virksomheten i Skattefunn fra etableringen i 2002 t.o.m. inntektsåret 2006. SSB mener at Skattefunn i hovedsak virker etter hensikten. Ordningen utløser mer FoU i foretakene, og avkastningen av denne er positiv og ikke klart mindre enn for annen FoU. Brukerundersøkelser viser at ordningen er godt kjent, og at næringslivet er overveiende positivt til Skattefunn.

Analysen av FoU-statistikken indikerer at Skattefunn fører til økt FoU-innsats for foretak med FoU-kostnader under beløpsgrensen på 4 mill. kroner. SSB anslår som beste estimat at én krone i skatteutgift utløser to kroner i FoU. Dette er høyt i forhold til resultatene fra undersøkelser av tilsvarende ordninger i andre land. Økningen i næringslivets samlede FoU-utgifter har imidlertid vært beskjeden i den perioden som foretakene har hatt mulighet til å få støtte gjennom Skattefunn, og har gått tilbake som andel av BNP. SSBs anslag innebærer at uten Skattefunn ville næringslivets samlede FoU-utgifter vært 2,4 mrd. kroner lavere i 2005 enn de faktisk var.

Bruken av Skattefunn økte fram til 2004, og har deretter gått en del tilbake. Målt i antall prosjekter er reduksjonen markert, mens skatteutgiften er litt lavere nominelt både i 2005 og 2006 sammenliknet med 2003 og 2004. SSB har ikke funnet noen god forklaring på hvorfor bruken av Skattefunn har gått tilbake. Beløpsgrensene er fastsatt nominelt, og derfor redusert reelt over perioden, men fortsatt er det bare hvert femte foretak som utnytter beløpsgrensen på 4 mill. kroner fullt ut. SSB antyder at man kan ha nådd et nivå for hvor mye en ordning av denne typen kan utløse av nye prosjekter på årlig basis.

Resultater av statistiske analyser tyder på at skattefunnprosjekter påvirker produktivitet og produktivitetsvekst positivt og om lag i samme grad som annen FoU-aktivitet. Den bedriftsøkonomiske lønnsomheten øker i gjennomsnitt moderat som følge av at foretak tar i bruk ordningen. Skattefunn ser imidlertid ikke ut til å bidra til innovasjoner i form av nye produkter for markedet eller foretakenes patentering.

Det er ikke påvist noen virkning av Skattefunn på forskningsinstituttens strategier, selv om beløpsgrensen er satt høyere for innkjøp fra forskningsinstitusjoner (8 mill. kroner) enn for egenutført FoU (4 mill. kroner).

Skattefunn har lave administrasjonskostnader (tilsvarende om lag 7 pst. av samlet skattefradrag). Det skyldes til dels at Skatteetaten har satt inn beskjedne ressurser på kontroll. Lønnskostnadene som foretakene rapporterer i Skattefunn, sammenholdt med regnskapstall, kan indikere at en del småforetak tilpasser seg gjennom å drive opp beregningsgrunnlaget for personellkostnader. Denne vurderingen er basert på data fra før det ble innført tak på timesats og antall timer for eget FoU-personell. SSB mener en støtteordning som Skattefunn bør utformes på en slik måte at skattyteren i minst mulig grad selv skal kunne påvirke beregningsgrunnlaget (annet enn å drive mer FoU). Det innebærer bl.a. bruk av normpriser, eventuelt supplert med utgiftstak per prosjektmedarbeider av den type som ble innført med endringene i regelverket for kostnadsberegningen fra 2007.

FoU er definert annerledes i forskriften til skatte-loven enn den definisjonen av FoU som brukes til statistiske formål (Frascati-definisjonen). SSB påpeker at forskriftens definisjon lett kan oppfattes som videre ved å inkludere "informasjon og erfaring" i tillegg til "ny kunnskap". Det mangler også henvisning til "systematisk arbeid" som finnes både i Frascati-definisjonen og i det opprinnelige forslaget til regelverk, jf. NOU 2000:7 Ny giv for nyskaping. SSB synes det uansett er behov for en oppdatering av ordvalget i FoU-definisjonen i Skattefunn, og anbefaler å følge Frascati-definisjonen.

Spørreundersøkelser har avdekket misnøye med at ordningen administreres gjennom skattesystemet både fra brukerne og Skatteetaten. Brukerne må forholde seg til hhv. Innovasjon Norge, Norges forskningsråd og Skatteetaten. Skatteetaten skal kontrollere kostnadene og at de tilhører det godkjente prosjektet, men har ikke selv ekspertise på FoU. SSB konstaterer at Skattefunn i stor grad fungerer som en tilskuddsordning ved at om lag 75 pst. av støttebeløpet blir utbetalt til foretakene (dvs. de som ikke er i skatteposisjon). Skattefradrag medfører også at betalingen kommer etter at kostnadene er påløpt, mens tilskudd utbetales fortløpende i prosjektperioden.

SSB anbefaler at Skattefunn videreføres uten store endringer. Det innebærer bl.a. at man ikke utvider Skattefunn til å omfatte flere typer aktiviteter som skal kunne falle inn under ordningen, men holder fast på FoU-begrepet slik dette offisielt blir omtalt og brukt. Man bør imidlertid vurdere å omgjøre Skattefunn til en rettighetsbasert tilskuddsordning som forvaltes av Norges forskningsråd (fortsett med bistand fra Innovasjon Norge). Videre fore-

slår SSB at beløpsgrensen på 4 mill. kroner økes til 5 mill. kroner for å bringe realverdien av øvre støttebeløp tilbake til 2002-nivå. SSB mener at taket for personellkostnader på 500 kroner per time, som ble innført fra 1. januar 2007, er satt for lavt i dagens situasjon.

SSB har også lagt fram en rapport om skattebaserte ordninger i andre land som skal stimulere næringslivets FoU-innsats. Rapporten viser at skattebasert FoU-støtte har blitt mer vanlig i OECD-land, men også at det er land som ikke har skatteincentiver for FoU (bl.a. Sverige, Finland og Tyskland). Ifølge SSB må den norske ordningen isolert sett kunne sies å være ganske sjenerøs i et internasjonalt perspektiv. Dette skyldes at Skattefunn omfatter relativt mange foretak og den samlede skatteutgiften er relativt høy sammenliknet med skattebaserte ordninger i andre land.

Økonomistyringen i Skattefunn

Det er gjennomført flere tiltak for bedre økonomistyring i Skattefunn. Fra 1. januar 2007 er fradragsgrunnlaget for eget FoU-personell (lønn og indirekte kostnader) begrenset til 500 kroner per time og maksimalt 1 850 timer årlig per person, mens det tidligere ikke var noen beløps- eller timegrense per person. Norges forskningsråd og Skatteetaten har gjennomført og arbeider med flere andre tiltak som vil styrke økonomistyringen innenfor gjeldende forskrift, bl.a. presiseringer og klargjøringer i skjema med veiledningsmaterieell og en nettbasert mal for prosjektregnskap. Tiltakene bidrar også til at ordningen blir lettere tilgjengelig og mer forutsigbar for brukerne.

Bakgrunnen for tiltakene var bl.a. en evaluering av økonomistyringen og administreringen av Skattefunn som ble utført av Senter for statlig økonomistyring (SSØ) etter oppdrag fra Finansdepartementet. Forslagene fra SSØ er beskrevet i St.prp. nr. 1 (2006–2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, avsnitt 2.3.10 i proposisjonen.

Finansdepartementets vurdering

SSB anbefaler å vurdere å omgjøre Skattefunn til en rettighetsbasert tilskuddsordning som forvaltes av Norges forskningsråd. Samtidig viser evalueringen at Skattefunn i hovedsak virker etter hensikten, og at brukerne er positive til ordningen. Regjeringen vil videreføre Skattefunn, og fremmer ikke forslag om endringer i ordningen i statsbudsjettet for 2009.

SSB foreslår å heve beløpsgrensen for egenutført FoU fra 4 mill. kroner til 5 mill. kroner. Det tilsvarende om lag lønns- og kostnadsveksten siden 2002. Finansdepartementet viser til at fire av fem foretak som benytter Skattefunn, fortsatt har lavere prosjekt-kostnader enn maksimalt støttegrunnlag for egenut-

ført FoU. Beløpsgrensen på 4 mill. kroner bør bl.a. derfor videreføres.

Evalueringen gir støtte til innføringen av et tak for lønn og indirekte kostnader for egne FoU-ansatte, men SSB mener at 500 kroner per time er for lavt i dagens situasjon. Finansdepartementet vil understreke at maksimalsatsen gjelder bare egne ansatte, mens det ikke er fastsatt noen maksimalsats for timelønnen i innkjøpte FoU-tjenester eller for innleid personell. Timelønnstaket er derfor i liten grad begrensende for samarbeidsprosjekter med FoU-institusjoner, og kan i noen grad stimulere slikt samarbeid ved at det begrenser støttenivået for egne ansatte. Finansdepartementet vil også påpeke at foretakene får fradrag i næringsbeskatningen for den lønnen som faktisk utbetales, slik at støtten gjennom Skattefunn er et tilskudd som kommer i tillegg til alminnelig kostnadsfradrag. Skattefunn er heller ikke den eneste kilden næringslivet har for offentlig støtte til sin FoU-satsing. Foretak med høytlønnet FoU-personell har ofte spisskompetanse og solid forskningserfaring og stiller derfor sterkt i konkurransen om FoU-midler fra ulike programmer og satsinger i Norges forskningsråd. Taket på timelønn inkl. indirekte kostnader ble innført fra 2007 for å bedre økonomistyringen i ordningen og hindre misbruk. Den gjeldende satsen bør få virke lenger før effekten av dette tiltaket vurderes. FoU-definisjonen i forskriften til skatteloven har en del svakheter som er påpekt i evalueringen. Finansdepartementet er enig i at det kan være grunnlag for å vurdere en oppdatering av FoU-definisjonen, bl.a. fordi det har skjedd enkelte endringer i EØS-avtalens regelverk for statsstøtte som kan være relevante.

Finansdepartementet mener økonomistyringen i Skattefunn er styrket med endringene i forskriften fra 1. januar 2007 og andre tiltak som Norges forskningsråd og Skatteetaten har gjennomført. Et særtrekk ved Skattefunn som støtteordning er at en annen etat enn den som i utgangspunktet godkjenner prosjektinnholdet (Norges forskningsråd) har ansvar for å kontrollere kostnadene (Skatteetaten). En slik todeling gjør at økonomistyringen av ordningen fortsatt er krevende, og bidrar til at det er nødvendig med en videre oppfølging av bl.a. tildelingskriterier og kontrollrutiner. En god økonomistyring er også viktig for at ressursbruken over tid skal oppfattes som troverdig og berettiget.

4.4.4.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre, tar omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folke-

parti og Venstre viser til at Skattefunn ble opprettet i 2002 av regjeringen Bondevik II som et tiltak for å øke norsk næringslivs forsknings- og utviklingsinnsats. Skattefunn-ordningen er en skattefradragsordning hvor støtten til forskning og utvikling (FoU) gis som fradrag i utlignet skatt.

Disse medlemmer mener at kunnskapsutvikling, herunder forsknings- og teknologiutvikling, er blant de viktigste drivkreftene for økonomisk utvikling. Å styrke bedriftenes konkurransekraft er av stor betydning for å sikre fremtidig velferd gjennom økonomisk vekst, spesielt når vi er på vei inn i en tid med enda tydeligere kunnskaps- og tjensteøkonomi. En slik utvikling understreker enda sterkere enn før at forskning må prioriteres høyere enn det den sittende regjering har gjort så langt. Avkastningen av økt forskningsinnsats er formidabel, og uten å være på høyden i ny kunnskap, faller vi tilbake også som velferdssamfunn.

Disse medlemmer er av den oppfatning at en offensiv satsing på utviklingen av ny kunnskap og smartere arbeidsmetoder, er selve fundamentet for å lykkes i omstillingen til det miljøvennlige lavutslippssamfunnet, og for stadig knoppsskyting av nye bedrifter og arbeidsplasser. Økt forskning, og økt næringsrettet forskning spesielt, er svaret på utfordringene for den kunnskapsøkonomien som Norges framtid hviler på. Det er også svaret for det framtidige næringslivet og den samfunnsutvikling vi ønsker.

Disse medlemmer viser videre til at Statistisk sentralbyrå (SSB) har evaluert Skattefunn-ordningen, og avleverte sluttrapport i januar 2008 (rapport 2 av 2008). Evalueringen viser blant annet at for hver krone som gis under Skattefunn, øker FOU-innsatsen i bedriftene med det dobbelte, at verdiskaping og innovasjon har økt i perioden Skattefunn har eksistert, og at mange bedrifter som ikke hadde noen FOU-aktivitet, nå er stimulert til å starte et langsiktig arbeid, og at forskningsinnsatsen i bedriftene i 2005 ble 2,4 mrd. kroner høyere enn uten Skattefunn. For hver krone Skattefunn-ordningen har brukt på norsk næringsliv har vi fått 2 kroner tilbake i økt forskningsinnsats.

Disse medlemmer har videre merket seg at Regjeringen i forslaget for statsbudsjett for 2009 ikke foreslår noen endringer i Skattefunn-ordningen, og at enkelte representanter fra regjeringspartiene nærmest framstiller dette som en slags politisk seier og en økt satsing på næringsrettet forskning fra Regjeringens side. Med en videreføring av nominelle beløpsgrenser vil Regjeringens forslag imidlertid bety mindre bevilgninger til næringsrettet forskning gjennom Skattefunn.

Dette føyer seg inn i et større bilde av en regjering som er lite opptatt av å styrke forskningen generelt, og den næringsrettede forskningen spesielt.

Regjeringen har flere ganger foreslått, og fått vedtatt med regjeringspartienes stemmer i Stortinget, innstramminger i Skattefunn-ordningen bl.a. i forbindelse med statsbudsjettet for 2007. Disse innstrammingerne har resultert i en betydelig nedgang i bruken av ordningen. Under den sittende regjering har den samlede norske forskningsinnsatsen falt til om lag 1,5 pst. av BNP, stikk i strid med løftene fra regjeringserklæringen fra Soria Moria hvor det heter at "Regjeringen vil øke forskningsinnsatsen til 3 pst. av BNP innen 2010". Disse medlemmer konstaterer at Regjeringen er svært langt unna å oppfylle dette løftet.

Disse medlemmer viser til at en rekke høringsinnstanser, som for eksempel Akademikerne, Bedriftsforbundet, NHO, Abelia, og IKT-Norge i forbindelse med komiteens åpne høringer om statsbudsjettet for 2009 ba om at Skattefunn-ordningen ble styrket i tråd med hovedlinjene i Dokument nr. 8:102 (2007–2008). Dette samme budskapet er gjentatt i brev til komiteen fra Tekna, Akademikerne og Abelia datert 22. oktober 2008 med forslag til forbedringer av Skattefunn-ordningen for å sikre næringslivets investeringer i forskning og utvikling i en mulig lavkonjunkturperiode.

Disse medlemmer viser videre til at Stortinget 17. juni 2005 fattet vedtak om innføring av en ny tilskuddsordning for ulønnet arbeid som ikke omfattes av den ordinære Skattefunnordningen. Ulønnet arbeidsinnsats vil typisk finnes i enkeltpersonforetak og noen gründerselskaper. Det ble også bevilget samlet 70 mill. kroner til ordningen i forbindelse med prosjekter som oppfyller Skattefunns FoU-kriterier og som kunne dokumentere ulønnet arbeid utført i perioden 2002–2005. Den sittende regjering har imidlertid valgt å ikke videreføre denne ordningen med bakgrunn i at ESA i mars 2006 besluttet å åpne en formell undersøkelsesprosedyre. EFTAs overvåkingorgan ESA har imidlertid nå fattet positivt vedtak om tilskuddsordningen for ulønnet arbeid i Skattefunnprosjekter. ESAs vedtak åpner trolig ikke for at ordningen skal gis tilbakevirkende kraft for årene 2006 og 2007, men at den kan gjelde for inneværende år. Imidlertid er det fullt mulig å gi støtte til ulønnet forskningsinnsats i 2006 og 2007, slik mange småbedrifter har lagt til grunn, som bagatellmessig støtte på samme måte som for årene 2002–2005. Regjering og regjeringsspartiene har imidlertid ikke benyttet denne muligheten, men tvert imot stemt ned forslag fra opposisjonen om å gjeninnføre ordningen så sent som i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2008.

Disse medlemmer mener på denne bakgrunn at Skattefunn-ordningen bør styrkes som skatteincentiv for å sikre at den i enda større grad kan bidra til forskning, verdiskaping og velferd.

Disse medlemmer viser videre til disse medlemmers forslag i Dokument nr. 8:102 (2007–2008) som behandles parallelt med denne innstilling:

"I

Stortinget ber Regjeringen styrke Skattefunn-ordningen ved at beløpsgrensen for egenutførte forsknings- og utviklingsprosjekter heves til 8 mill. kroner for bedriftsintern støtte og til 10 mill. kroner for bedriftsekstern støtte fra og med 2009, og samlet fradragsgrunnlag skal ikke overstige 10 mill. kroner i inntektsåret. Beløpsgrensen indeksreguleres deretter hvert år.

II

Stortinget ber Regjeringen styrke Skattefunn-ordningen ved at regelen om maksimal timesats på 500 kroner fjernes.

III

Stortinget ber Regjeringen evaluere hvordan Skattefunn-ordningen kan innrettes for å bidra bedre til forskning og utvikling også for større virksomheter.

IV

Stortinget ber Regjeringen opprette et eget styringsorgan for Skattefunn, med flertall av brukerrepresentanter.

V

Stortinget ber Regjeringen styrke Skattefunn-ordningen ved at regelen om at ved personal- og indirekte kostnader begrenses antall timer for egne ansatte til maksimalt 1 850 timer pr. år, fjernes.

VI

Stortinget ber Regjeringen gjeninnføre tilskuddsordningen for ulønnet arbeid som ikke omfattes av den ordinære Skattefunnordningen med virkning fra og med arbeid som er utført i 2008. Ulønnet arbeid som har funnet sted i 2006–2007 gis tilskudd i form av bagatellmessig støtte på samme måte som for perioden 2002–2005."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre viser videre til forslag om å bevilge 40 mill. kroner til å gjeninnføre tilskuddsordning til ulønnet arbeidsinn-

sats i Skattefunn-ordningen, nærmere omtalt under rammeområde 16 i Budsjett-innst. S. I. (2008–2009).

4.4.5 *Endringer i kommunale og fylkeskommunale skattører og fellesskatt for 2009*

4.4.5.1 SAMMENDRAG

Fastsettingen av skattørene skjer innenfor et samlet opplegg for kommuneøkonomien, og må ses i sammenheng med skattereglene, skattegrunnlagene og fordelingen av inntektsveksten til kommunene på rammeoverføringer og skatter. For 2008 anslås skatteinntektenes andel av kommunesektorens samlede inntekter til 47 pst. I Kommuneproposisjonen 2009 ble det signalisert at skattørene for 2009 vil bli fastsatt slik at skatteinntektene utgjør 45 pst. av kommunesektorens samlede inntekter. Dette trekker isolert sett i retning av lavere kommunale og fylkeskommunale skattører og høyere rammeoverføringer. Den kommunale selskapsskatten avvikles fra 2009. Dette fører isolert sett til at kommunene må få en økt andel av skatten fra personlige skattytere fra og med 2009, dvs. til en økning i de kommunale skattørene for personlige skattytere.

Den kommunale skattøren for personlige skattytere foreslås økt fra 12,05 pst. i 2008 til 12,80 pst. i 2009, dvs. med 0,75 prosentpoeng. De fylkeskommunale skattørene foreslås holdt uendret på 2,65 pst. Forslaget innebærer at skattenes andel av kommunesektorens samlede inntekter anslås å utgjøre 45 pst. i 2009. Satsen for fellesskatt til staten foreslås redusert fra 13,30 pst. i 2008 til 12,55 pst. i 2009, dvs. en reduksjon med 0,75 prosentpoeng. Samlet skatt på alminnelig inntekt fra personlige skattytere utgjør dermed 28 pst.

I statsbudsjettet for 2005 ble det besluttet å tilbakeføre en andel av selskapsskatten til kommunene. Selskapsskatten har for årene 2005–2008 blitt utbetalt som en del av rammetilskuddet til kommunene.

Regjeringen Bondevik II la opprinnelig opp til at kommunene fra og med 2007 skulle få tilført selskapsskatten via et felleskommunalt skattefond. Som følge av arbeidet med et nytt inntektssystem for kommunesektoren valgte den nåværende regjeringen å videreføre ordningen med tilføring av selskapsskatt som overføringer i 2007 og 2008. Satsen for det felleskommunale skattefondet ble satt til null. Det er nå avgjort at den kommunale selskapsskatten avvikles fra 2009. Det felleskommunale skattefondet kan dermed tas ut av de årlige skattevedtakene, slik at over-skuddsskatten på 28 pst. for selskap og andre etter-skuddspliktige skattytere entydig tilfaller staten.

Tabellen 2.4 i proposisjonen oppsummerer forslaget til endring i skattørene for personlige og etter-skuddspliktige skattytere.

4.4.5.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til Stortingets skattevedtak §§ 3-2 og 3-8.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Innst. O. nr. 1 (2007–2008) der disse medlemmer går imot Regjeringens forslag til oppheving av skatteloven § 5-2 annet ledd og endringen i § 1-2 tredje ledd.

4.5 Kap. 5506 Avgift på arv og gaver

4.5.1 *Sammendrag*

Regjeringen varslet i Nasjonalbudsjettet 2008 at den ville endre arveavgiften med sikte på å gjøre den mer rettferdig og dermed øke legitimiteten til avgiften. For å oppnå dette vil Regjeringen i større grad likebehandle ulike formuesobjekter, redusere satsene og øke innslagspunktene i arveavgiften.

Arveavgiftssatsene for arvelaters/givers barn og foreldre er 8 pst. på arv og avgiftspliktige gaver mellom 250 000 og 550 000 kroner og 20 pst. på det overskytende, mens satsene for andre mottakere er 10 pst. og 30 pst. Regjeringen foreslår å øke innslagspunktene for trinn 1 til 470 000 kroner og for trinn 2 til 800 000 kroner. Satsene for barn og foreldre foreslås redusert til 6 pst. i trinn 1 og 10 pst. i trinn 2. For øvrige mottakere foreslås satsene redusert til 8 pst. i trinn 1 og 15 pst. i trinn 2. Det vises til §§ 4 og 5 i forslag til vedtak om avgift til statskassen på arv og gaver for budsjetterminen 2009.

På grunn av ulik verdsetting av ulike typer arv og avgiftspliktig gave kan mottakere av reelt like store verdier få svært forskjellig arveavgift. Avgiften vil avhenge av hvilke typer formuesobjekter som mottas, hvordan arv/gave er organisert og om overdratt virksomhet er et aksjeselskap eller enkeltpersonforetak, jf. boks 2.1 i proposisjonen. Denne forskjellsbehandlingen kommer særlig de rikeste til gode, som ofte har store deler av formuen plassert i ikke-børsnoterte aksjer. I 2006 eide de 10 pst. rikeste (målt etter nettoformue) om lag 90 pst. av verdien av alle unoterte aksjer (målt til skattemessig verdi). Forskjellsbehandlingen av ulike typer formuesobjekter fører til at de reelle omfordelingsegenskapene til avgiften er svake. For å sikre større grad av likebehandling, en mer rettferdig utforming og en bedre fordelingsprofil foreslår Regjeringen endringer i reglene for verdsetting av ikke-børsnoterte aksjer og andeler. Samtidig er det et viktig hensyn for Regjeringen at endringer i arveavgiften ikke medfører en uforholdsmessig ulempe for familieeide bedrifter.

Mottakere av aksjer i ikke-børsnoterte aksjeselskap og andeler i ansvarlige selskap og kommandittselskap får i dag rabatt på 70 pst. ved verdsetting av aksjene/andelene, med mindre de velger å verdsette

aksjene/andelene til 100 pst. Rabatten for ikke-børsnoterte aksjer og andeler ble innført i 1992 og satt lik rabatten som da gjaldt for aksjer ved beregning av formuesskatt. Aksjerabatten i formuesskatten er blitt gradvis redusert de senere årene, og er fjernet fra og med 2008, mens aksjerabatten i arveavgiften er holdt uendret. Rabatten beregnes med utgangspunkt i aksjenes andel av de skattemessige formuesverdiene i selskapet, som kan være vesentlig lavere enn reelle verdier. Skattemessig verdi av næringseiendom i aksjeselskap anslås til om lag 25 pst. av markedsverdi i gjennomsnitt.

Regjeringen foreslår å redusere rabatten fra 70 pst. til 40 pst. og å begrense den til et arveavgiftsgrunnlag på 10 mill. kroner knyttet til ikke-børsnoterte aksjer og andeler for den enkelte mottaker. Over denne grensen inngår aksjene i avgiftsgrunnlaget uten rabatt.

Økningen av de skattemessige formuesverdiene av næringseiendom, jf. avsnitt 2.2.4 i proposisjonen, vil øke arveavgiften for dem som mottar aksjer/andeler i selskap som eier næringseiendom. For aksjer i ikke-børsnoterte aksjeselskap får dette virkning fra og med 1. januar 2009 som en automatisk følge av forslagene til endringer i formuesskatten. Uten spesielle tiltak ville dette imidlertid ikke få virkning for beregning av arveavgift for andeler i ansvarlig selskap og kommandittselskap som er gjenstand for arv og gave i 2009.

Regjeringen foreslår derfor en overgangsordning slik at 40 pst. av markedsverdi i utgangspunktet blir verdsettningsnorm for næringseiendom i slike selskap ved verdsetting av andeler overført fra og med 1. januar 2009. For å oppnå dette foreslås det at eksisterende ligningsverdier for formuesskatteformål oppjusteres med 60 pst. i forbindelse med verdsetting for arveavgiften i 2009. Samtidig får sikkerhetsventilen for næringseiendom i formuesskatten, jf. avsnitt 2.2.4 i proposisjonen, også anvendelse for arveavgiften i 2009 for slik eiendom som eies av ansvarlig selskap og kommandittselskap. Dette innebærer at dersom mottaker kan dokumentere at ligningsverdien som andel av markedsverdien er høyere enn 60 pst., skal ligningsverdien settes ned til dette nivået.

Regjeringen foreslår videre å utvide dagens rentefrie avdragsordning for betaling av arveavgiften ved overføring av familiebedrifter. Den rentefrie avdragsordningen foreslås utvidet fra 7 til 12 år, og størrelsesbegrensningen på hvilke foretak som kan omfattes av ordningen, foreslås fjernet.

Regjeringen foreslår også enkelte andre endringer i arveavgiften fra 2009:

- Ved verdsetting av ikke-børsnoterte aksjer og andeler skal det tas hensyn til eierstyrte kapital-

endringer i selskapene mellom 1. januar og tidspunktet for overføring.

- Privatbiler, motorsykler, snøscootere, moped, mopedbiler og campingvogner vil fra 2009 bli verdsatt etter samme metode som i formuesskatten, dvs. til listepris redusert med sjablonmessig aldersfradrag.
- Det ekstra fradraget ved arv (ikke gave) for avgiftspliktige som ikke har fylt 21 år, økes. Fradraget er i dag 50 000 kroner ganger antall år under 21 år. Beløpet økes til 1G ved årets begynnelse, dvs. p.t. 70 256 kroner per år. Fradrag for ulegitimerte utgifter til begravelse, gravsted og skifte økes fra 35 000 kroner til 0,5 G ved årets begynnelse, dvs. p.t. 35 128 kroner. Det vises til § 2 i forslag til vedtak om avgift til statskassen på arv og gaver for budsjetterterminen 2009.

Departementet vil i samarbeid med skatteetaten gjennomgå praksis ved verdsetting av fast eiendom for å sikre likebehandling og bidra til tilfredsstillende etterlevelse av eksisterende arveavgiftsregler.

Det foreslås økt bevilgning til skatteetaten på 25 mill. kroner i 2009 for å følge opp de foreslåtte endringene i arveavgiften, sikre likebehandling ved fastsetting av verdier på fast eiendom ved beregning av arveavgift og for å bygge ned restanser på arveavgiftsområdet, jf. forslag i St.prp. nr. 1 (2008–2009) Finansdepartementet.

De aller fleste vil få redusert arveavgift med de nye reglene. Basert på arveavgiftsundersøkelsen for 2005 anslås det på usikkert grunnlag at om lag 90-95 pst. av alle personer som betalte arveavgift, ville fått lavere avgift med de foreslåtte endringene. Personer som kun mottar ikke-børsnoterte aksjer i selskaper uten fast eiendom, og som benytter rabatten, vil som tidligere få null avgift hvis de skattemessige formuesverdiene er lavere enn om lag 783 300 kroner. For høyere verdier vil arveavgiften øke med de nye reglene. Hvis aksjene er i selskaper som eier fast eiendom (eventuelt via underliggende selskaper), vil også dette bidra til å øke arveavgiften. Samtidig vil verdien av avgiften reduseres hvis den utvidede rentefrie avdragsordningen benyttes. Som nevnt eide de 10 pst. rikeste (målt etter nettoformue) om lag 90 pst. av verdien av alle unoterte aksjer (målt til skattemessig verdi) i 2006. Det tyder på at skjerpelsen i arveavgiften særlig vil berøre personer med høye formuer. Mottakere av arv og gave i form av kontanter, bankinnskudd, bolig/fritidsbolig mv. vil komme til dels vesentlig bedre ut som følge av lavere avgiftssatser og økte innslagspunkt.

Virkningene for familiebedrifter av forslagene til endringer i arveavgiften vil bl.a. avhenge av størrelsen på avgiftsendringen for mottaker, mottakers finansielle stilling og i hvilken grad en eventuell

avgiftsøkning finansieres gjennom bedriften ved at mottaker tar ut egenkapital/overskudd eller ved at bedriften tar opp gjeld. Også antall arvinger og om generasjonsskiftet skjer brått eller gradvis vil kunne ha betydning. En eventuell avgiftsøkning vil særlig avhenge av om mottaker ønsker å benytte aksjerabatt og av omfanget av næringseiendom med lave ligningsverdier i det enkelte selskap.

For overtakere av aksjer og andeler gjelder kontinuitetsprinsippet, og inngangsverdien vil være den laveste verdien av enten tidligere eiers inngangsverdi eller arveavgiftsgrunnlaget. I tilfeller hvor mottakers arveavgiftsgrunnlag ligger lavere enn tidligere eiers inngangsverdi, vil en økning i arveavgiftsgrunnlaget derfor gi økt inngangsverdi på aksjene på mottakers hånd. Dette vil igjen øke mottakers skjermingsgrunnlag og gi grunnlag for redusert skatt på aksjeutbytte og på eventuell gevinst ved senere salg.

Variasjonen i avgiftsøkning mellom virksomheter vil være stor. De største avgiftsøkningene kommer for dem som arver bedrifter med store reelle verdier, som ville fått svært lav avgift med dagens regler. Arv av slike solide bedrifter gir samtidig større skatteevne. Lite solide bedrifter vil få relativt lav avgift fordi nettoverdiene i bedriften er små.

Ved bruk av den rentefrie avdragsordningen for familiebedrifter blir den årlige avgiften ved overføring fra foreldre til barn maksimalt om lag 0,8 pst. av nettoverdiene i virksomheten. Det innebærer at dersom avkastningen etter skatt er minst 0,8 pst. av nettoverdiene i slike virksomheter, kan avgiften finansieres gjennom selskapets overskudd i avdragsperioden. Det vil dermed ikke være behov for å ta opp lån eller tære på oppspart egenkapital.

På denne bakgrunn mener Regjeringen at utvidelsen av avdragsordningen i kombinasjon med de betydelige satsreduksjonene vil ivareta hensynet til generasjonsskifte i familiebedrifter.

Endringene i arveavgiften anslås å redusere provenyet med 1 365 mill. kroner påløpt og 410 mill. kroner bokført i 2009. Det vises til omtale i Ot.prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte- og avgiftsopplegget 2009 – lovendringer.

4.5.2 *Komiteens merknader*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til sine merknader i Innst. O. nr. 1 (2008–2009) og slutter seg til forslag til vedtak om avgift til Statskassen på arv og gaver for budsjetterminen 2009.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"§ 1-5 i forslag til vedtak om avgift til statskassen på arv og gaver for budsjetterminen 2009 oppheves."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet foreslår å avskaffe arveavgiften med virkning fra 2009. Disse medlemmer viser til forslag i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre mener arveavgiften rammer ofte urettferdig, spesielt ved arv av familieeiendommer og ved generasjonsskifte i bedrifter. Med dagens arveavgiftssatser har mange ikke råd til å overta en eiendom eller en bedrift som har vært i familiens eie i generasjoner. Disse medlemmer har derfor tidligere foreslått å innføre en ordning med betinget fritak for arveavgift både for familieeiendommer, ved at arvemottaker først må betale arveavgift dersom eiendommen selges, og ved generasjonsskifte i familieeide bedrifter, ved at arvemottaker betaler arveavgift dersom bedriften selges i løpet av 10 år etter generasjonsskiftet i tillegg til generelle hevinger av innslagpunktene i arveavgiften. I forslaget til statsbudsjettet for 2009 har Regjeringen kommet Høyre og Venstre i møte når det gjelder det siste og foreslått en betydelig heving av innslagpunktet, men har samtidig foreslått innstramminger som gjør generasjonsskifte i mange bedrifter helt umulig.

Disse medlemmer viser til at som følge av Regjeringens mange forslag til endringer i arveavgiften er provenyeffekten av å fjerne hele arveavgiften beregnet til å utgjøre et provenytap på 340 mill. kroner i 2009. Disse medlemmer mener derfor at arveavgiften bør fjernes fra og med 1. januar 2009 og viser til forslag om dette i Ot.prp. nr. 1 (2008–2009).

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til merknad i Innst. O. nr. 1 (2008–2009) hvor dette medlem går imot Regjeringens forslag til skjerping av arveavgiften for enkelte familieeide bedrifter, og til forslag om en utsettelse og gradvis nedskrivning av arveavgiften over 10 år ved generasjonsskifte i familieeide bedrifter, betinget av at neste generasjon driver bedriften videre.

4.6 **Kap. 5507 Skatt og avgift på utvinning av petroleum**

4.6.1 *Sammendrag*

Kapitlet omfatter ordinær skatt på oljeformue og -inntekt, særskatt på oljeinntekter, samt arealavgift med videre. Regjeringen foreslår inntektsanslag under post 71 Ordinær skatt på formue og inntekt på 94,9 mrd. kroner, under post 72 Særskatt på oljeinntekter på 155,8 mrd. kroner og under post 74 Arealavgift mv. på 1,9 mrd. kroner.

4.6.2 *Komiteens merknader*

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Venstre, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår en økning i avgiften på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen på 10 øre pr. tonn som et ledd i omlegging av skatte- og avgiftspolitikken i en mer miljøvennlig retning. Denne endringen i CO₂-avgiften får automatisk konsekvenser for skatteinntektene under kap. 5507 hhv. post 71 og post 72.

Dette medlem foreslår på denne bakgrunn å øke bevilgningene på post 71 med 55 mill. kroner og post 72 med 106 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

4.7 **Kap. 5700 Trygdeavgifter og andre avgifter til folketrygden**

4.7.1 *Post 71 Trygdeavgift m.m.*

4.7.1.1 SAMMENDRAG

Næringsinntekt ilegges en trygdeavgift på 11 pst., mens satsen er 7,8 pst. på lønnsinntekt. I primærnæringene betaler den enkelte næringsdrivende 7,8 pst. trygdeavgift. Den formelle satsen er imidlertid 11 pst. også her, som for annen næringsinntekt. Mellomlegget dekkes av en særskilt produktavgift i fiskerinæringen, jf. nedenfor, og av staten over jordbruksavtalen for jord- og skogbruksnæringen. Av pensjonsinntekt mv. betales det en trygdeavgift på 3 pst. Den høyere satsen for selvstendig næringsdrivende utenom primærnæringene skyldes at det ikke ilegges arbeidsgiveravgift på næringsinntekt.

Den nedre grensen for å betale trygdeavgift er etter gjeldende regler 39 600 kroner. Deretter trappes trygdeavgiften opp med 25 pst. av lønnsinntekten mellom 39 600 kroner og 57 558 kroner. Fordi det ikke blir innkrevd skatt dersom samlet skatt er under 100 kroner, og trygdeavgiften utgjør 25 pst. av lønnsinntekten, er nedre grense for å betale skatt i praksis 40 000 kroner. Dette omtales gjerne som "frikortgrensen".

Produktavgiften i fiskerinæringen skal dekke forskjellen mellom høy sats og mellomsats for trygdeavgiften. Med forslaget for 2009 er forskjellen mellom høy sats og mellomsats 3,2 prosentpoeng. Videre skal produktavgiften dekke arbeidsgiveravgift på hyre, en kollektiv medlemspremie til yrkesskadetrygd (0,2 pst. av inntekten), de faktiske utgiftene som folketrygden har i forbindelse med frivillig tilleggstrygd for sykepengene, samt utgifter i forbindelse med stønad til arbeidsledige i næringen. Regjeringen foreslår i tråd med tilråding fra Fiskeri- og kystdepartementet av 16. september 2008 at produktavgiftssatsen fast-

settes til 2,8 pst. i 2009. I brevet fra Fiskeri- og kystdepartementet heter det blant annet:

"Fiskeri- og kystdepartementet har innhentet prognose på førstehåndsverdi og pensjonsgivende inntekt fra Fiskeridirektoratet. NAV har kommet med opplysninger om utviklingen i kostnadene ved kollektiv tilleggstrygd til sykepengene for fiskere, samt oversikt over innbetalt produktavgift hittil i 2008. Garantikassen for fiskere har opplyst om utviklingen i utbetalingene av arbeidsledighetstrygd for fiskere så langt i år, og gitt prognose for 2009.

Følgende størrelser ligger til grunn ved fastsetting av nivået på produktavgiften for 2009:

	Mill. kroner
Førstehåndsverdi som det skal betales produktavgift av	12 200,0
Dette gir en pensjonsgivende inntekt på	4 701,0

Fiskeri- og kystdepartementet vil legge til grunn følgende prognoser for det produktavgiften skal dekke i 2009.

Andel medlemsavgift (3,2 pst. av inntekt)	150,4
Yrkesskadetrygd (0,2 pst. av inntekt) .	9,4
Dagpenger ved arbeidsledighet	25,0
Kollektiv tilleggstrygd for sykestrygd .	153,0
Totalt	337,8

Avgiftssatsen for 2008 er på 2,7 pst., og det ble ikke vurdert som nødvendig å justere satsen i Revidert nasjonalbudsjett 2008. Foreløpige regnskapstall og prognoser for resten av året viser at avgiftssatsen for hele 2008 skulle vært 2,6 pst. Prognosene som lå til grunn for fastsetting av satsen for hele året, ser så langt ut til å være gode estimater.

Beregning ut fra prognosene for 2009 tilsier at riktig sats på produktavgiften vil være 2,8 pst. for 2009, som er en oppgang på 0,1 prosentpoeng sammenliknet med satsen for 2008."

Det vises til forslag til Stortingets vedtak om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringen for 2009.

4.7.1.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til vedtak om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Venstre, slutter seg til Regjeringens forslag til § 2 i fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2009.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative forslag til statsbudsjett for 2009 foreslår en del endringer for å redusere antallet AFP-pensjonister og for å få flere til å stå lenger i

arbeid i tråd med hovedintensjonene i pensjonsforliket. Venstre foreslår i sitt alternative budsjett derfor et eget skattefradrag på 5 000 kroner for arbeidstakere mellom 62–67 år, kombinert med økt trygdeavgift for AFP-pensjonister. Samlet mener dette medlem at disse tiltakene (en kombinasjon mellom gulrot og pisk) vil gi 1 000 færre AFP-pensjonister årlig.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2009 kapittel med følgende endringer:

§ 2 Trygdeavgift skal lyde:

- a) Av pensjon i og utenfor arbeidsforhold, unntatt avtalefestet pensjon mottatt før skattyter fyller 67 år, føderåd, livrente som ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangsutbetaling fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, engangsutbetaling fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet og personinntekt for skattyter under 17 år og over 69 år, som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 1: 3 pst.
- b) Av lønnsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 2: 7,8 pst.
- c) Av næringsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 3: 11,0 pst.
- d) Av avtalefestet pensjon mottatt før skattyter fyller 67 år, som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 4: 5,4 pst.
- e) Avgift av næringsinntekt (annen ervervsinntekt) i jord- og skogbruk samt reindrift som overstiger 7,8 pst. av inntekten, skal dekkes med tilskudd knyttet til næringsavtalene i landbruket. Næringsinntekt i jordbruk er i denne sammenheng inntekt som nevnt i Finansdepartementets forskrift til skatteloven § 8-1-11. Inntekt av skogbruk og reindrift i denne sammenheng omfatter også inntekter som nevnt i forskriften § 8-1-11 nr. 1 annet ledd og nr. 2."

4.7.2 Post 72 Arbeidsgiveravgift

4.7.2.1 SAMMENDRAG

I Stortingets årlige vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden er det behov for å foreta enkelte endringer. Disse endringene er i hovedsak tekniske justeringer som ikke vil ha materielle virkninger.

Innarbeiding av nye næringskoder

I gjeldende vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden § 1 bokstav g annet ledd og bokstav k første ledd knyttes særregler om henholdsvis bagatellmessig støtte og primærnæringer til visse næringsgrupper. ESA har godkjent avgrensningene mht. hvilke næringsgrupper som skulle omfattes av hvilke regler.

De aktuelle næringsgruppene er angitt i vedtaket ved bruk av næringskoder fastsatt av Statistisk sentralbyrå. Kodene som til nå har vært benyttet i vedtaket, tilsvarer Statistisk sentralbyrås Standard for næringsgruppering av 2002 (SN2002). Statistisk sentralbyrå har imidlertid i ettertid erstattet denne standarden med en ny, jf. Standard for næringsgruppering av 2007 (SN2007). Departementet har som en følge av dette, og i samarbeid med Statistisk sentralbyrå, oppdatert de aktuelle henvisningene til næringskodene i vedtaket. En har i dette arbeidet tilstrebet en nøyaktig teknisk oppdatering, slik at det ikke oppstår realitetsendringer i forhold til tidligere vedtak. Det vises til forslag til vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden § 1 bokstav g annet ledd og bokstav k første ledd.

Presisering av hvor en virksomhet anses drevet når arbeidsgiver er privatperson

Gjeldende vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden § 1 bokstav i første ledd bestemmer at en arbeidsgiver anses å drive virksomhet i den kommunen hvor foretaket er registrert. Det er her behov for en supplerende bestemmelse om hva som skal gjelde når arbeidsgiver ikke er et foretak, men en person. Skattemyndighetene har i praksis lagt til grunn at virksomheten i så fall drives i den kommunen hvor arbeidsgiver er folkeregistrert som bosatt. Dette er etter departementets vurdering en hensiktsmessig løsning, som bør framgå av vedtaket. Det vises til forslaget til vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden § 1 bokstav i første ledd.

Endring av vilkår om registrering av underenhet

For å benytte satsen i sonen hvor arbeidet utføres, istedenfor satsen i sonen hvor virksomheten er registrert, er det etter gjeldende regler et vilkår at enhetsregisterreglene på grunn av virksomhetens karakter "ikke tillater" registrering av underenhet i sonen hvor arbeidet utføres. Et slikt vilkår vil imidlertid ikke kunne oppfylles. I visse tilfeller påbyr Enhetsregisterreglene registrering av underenhet, jf. § 4 i lov 3. juni 1994 nr. 15 om Enhetsregisteret. I andre tilfeller påbyr ikke reglene registrering av underenhet, men reglene inneholder ikke i noen sammenheng noe forbud mot registrering av underenhet. Departementet foreslår at vilkåret endres fra "ikke tillater" til

"ikke påbyr". Ordlyden i denne bestemmelsen i vedtaket blir da i samsvar med praksis og regelverket for øvrig. Det vises til forslag til vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden § 1 bokstav i tredje ledd.

Fjerning av bestemmelser om tilskudd til folketrygden fra kommunene og fylkeskommunene

I gjeldende vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden § 3 er det gitt bestemmelser om "tilskudd fra kommunene og fylkeskommunene som nevnt i folketrygdloven § 23-9". Etter folketrygdloven § 23-9 skal kommuner og fylkeskommuner betale tilskudd til folketrygden, etter satser som fastsettes i det årlige trygdeavgiftsvedtaket. Siden 1992 har imidlertid satsen vært fastsatt til null, og bestemmelsene om slike tilskudd må derfor anses som uaktuelle. Departementet foreslår derfor at denne paragrafen i vedtaket utgår. Gjeldende § 4 i vedtaket foreslås derfor som § 3.

Det foreslås også at den korresponderende bestemmelsen i folketrygdloven § 23-9 oppheves. Det vises til opphevelsesforslag i Ot.prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte og avgiftsopplegget 2009 – lovendringer.

4.7.2.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, slutter seg til Regjeringens forslag til Stortingets vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2009 § 1 bokstav g annet ledd, bokstav k første ledd og bokstav i første og tredje ledd.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til den økende mangel på kvalifisert arbeidskraft i håndverksfag, samtidig som det fortsatt er for stor ledighet blant en del ungdomsgrupper. Disse medlemmer mener at halvert arbeidsgiveravgift for nye lærlinger vil være et godt virkemiddel for å få flere unge inn på et arbeidsmarked hvor de trengs og et egnet virkemiddel for å hindre at mange av de som sliter med motivasjon i videregående skole slutter og etter hvert går direkte over på uføretrygd eller andre stønader.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2009 med følgende endring:

§ 1 ny bokstav n skal lyde:

Denne bokstav gjelder for lønn og annen godtgjørelse for arbeid og oppdrag i og utenfor tjenesteforhold som arbeidsgiver plikter å innberette for

arbeidstakere som er lærlinger. For slik lønn og godtgjørelse skal arbeidsgiver betale avgift etter følgende satser fra 1. juli 2009:

- sone V: 0 pst.
- sone IV: 2,55 pst.
- sone IVa: 3,95 pst.
- sone III: 3,2 pst.
- sone II: 5,3 pst.
- sone Ia: 7,05 pst.
- sone I: 7,05 pst."

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til den generelle mangelen på kvalifisert arbeidskraft i håndverksfag, og faren for økt ledighet i forbindelse med finanskrisen, ikke minst blant en del utsatte ungdomsgrupper. For å bedre muligheten for at ungdom får lærlingplass, ønsker dette medlem å redusere arbeidsgiveravgiften med 25 pst.

Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2009 med følgende endring:

§ 1 ny bokstav n skal lyde:

Denne bokstav gjelder for lønn og annen godtgjørelse for arbeid og oppdrag i og utenfor tjenesteforhold som arbeidsgiver plikter å innberette for arbeidstakere som er lærlinger. For slik lønn og godtgjørelse skal arbeidsgiver betale avgift etter følgende satser:

- sone V: 0 pst.
- sone IV: 3,83 pst.
- sone IVa: 5,93 pst.
- sone III: 4,8 pst.
- sone II: 7,95 pst.
- sone Ia: 10,58 pst.
- sone I: 10,58 pst."

4.8 Indirekte skatter

4.8.1 Sammendrag

Indirekte skatter omfatter merverdiavgift, særavgifter og toll. Særavgiftene og merverdiavgiften utgjør mer enn én tredel av de samlede skatte- og avgiftsinntektene fra Fastlands-Norge. Hovedtrekkene i avgiftsopplegget omtales i kapittel 1 i proposisjonen, mens kapittel 3 gir en nærmere omtale av de enkelte avgiftene. Toll er omtalt i kapittel 4 i proposisjonen.

Merverdiavgift er en generell avgift på innenlands omsetning av varer og tjenester. Det beregnes også merverdiavgift ved import og ved uttak av varer og tjenester fra avgiftspliktig virksomhet. Den gene-

relle avgiftssatsen er på 25 pst. I tillegg er det en redusert sats på 14 pst. for matvarer og en lav sats på 8 pst. for persontransport mv., kinoforestillinger, overnatting og NRKs allmennkringkastingsvirksomhet. Flere tjenesteområder er imidlertid utenfor merverdiavgiftssystemet, bl.a. finansielle tjenester, helsetjenester og en rekke tjenester innenfor kultur- og idrettsområdet. Virksomheter innenfor disse tjenesteområdene skal betale merverdiavgift på anskaffelser til virksomheten, men ikke beregne utgående merverdiavgift på vederlaget for tjenesten. I tillegg har enkelte virksomheter såkalt nullsats, dvs. at virksomheten har full fradragsrett for inngående merverdiavgift selv om det ikke beregnes utgående merverdiavgift på omsetningen.

Merverdiavgiften skal beregnes i alle omsetningsledd. Retten til å fradregse inngående merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester medfører at avgiften ikke belastes de avgiftspliktige virksomhetene i omsetningskjeden. Merverdiavgiften er derfor i hovedsak en beskatning av forbruk.

Særavgiftene legges på bestemte varer mv. Til forskjell fra merverdiavgiften, som beregnes i alle omsetningsledd og ved innførsel, beregnes de fleste særavgiftene i utgangspunktet kun i ett ledd. Mens

merverdiavgiften først og fremst har til hensikt å finansiere offentlige utgifter, benyttes noen av særavgiftene også som virkemiddel for å prise eksterne effekter, f.eks. knyttet til bruk av helse- og miljøskadelige produkter.

Særavgiftene og merverdiavgiftssatsene fastsettes av Stortinget ved plenarvedtak for ett år av gangen i medhold av Grunnloven § 75 bokstav a. Vurderingene av avgiftssatsene inngår i den årlige budsjettbehandlingen. Av plenarvedtakene om særavgiftene framgår også bestemmelser om fritak mv. Bestemmelser om oppkreving, kontroll mv. er gitt i egne forskrifter med hjemmel i særlover som f.eks. lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter og lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter. For merverdiavgiften framgår bestemmelsene om fritak, unntak, oppkreving mv. av lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift med tilhørende forskrifter.

Tabell 3.1 i proposisjonen viser gjeldende satser for merverdiavgiften og særavgiftene samt forslag til satser for 2009. Alle særavgiftssatsene er i utgangspunktet justert opp med 3,0 pst. fra 2008 til 2009 for å ta hensyn til forventet prisstigning. Små avvik fra dette skyldes avrundinger.

4.8.2 Komiteens merknader

Komiteen viser til tabell 4.2 nedenfor.

Tabell 4.2 Oversikt over forslag til avgiftssatser for 2009

	St.prp. nr. 1 (2008-2009)	A, SV, Sp	FrP	H	KrF	V
<i>Merverdiavgift, pst. av omsetningsverdien</i>						
Generell sats	25	25	25	25	25	25
Redusert sats	14	14	14	14	14	15
Lav sats	8	8	8	8	8	8
<i>Avgift på alkoholholdige drikkevarer</i>						
Brennevinsbaserte drikkevarer over 0,7 vol pst., kr/vol.pst. og liter	6,07	6,07	5,46	6,07	6,37	6,07
Annen alkoholholdig drikk fra 4,7 til og med 22 vol pst., Kr/vol. post. og liter	3,96	3,96	3,56	3,96	4,16	3,96
Alkoholholdig drikk til og med 4,7 vol pst., kr/liter						
a) 0,0-0,7 vol pst.	2,71	2,71	2,44	2,71	2,71	1,73
b) 0,7-2,7 vol pst.	2,71	2,71	2,44	2,71	2,85	2,71
c) 2,7-3,7 vol pst.	10,23	10,23	9,21	10,23	10,74	10,23
d) 3,7-4,7 vol pst.	17,72	17,72	15,95	17,72	18,08	17,72

	St.prp. nr. 1 (2008-2009)	A, SV, Sp	FrP	H	KrF	V
Avgift på alkoholfrie drikkevarer						
Ferdigvare, kr/liter	2,71	2,71	1,73	2,71	1,73	1,73
Konsentrat (sirup), kr/liter	16,53	16,53	10,52	16,53	10,56	10,56
<i>Avgift på drikkevareemballasje, kr/stk.</i>						
<i>Miljøavgift</i>						
a) Glass og metall	4,88	4,88	4,88	4,88	4,88	4,88
b) Plast	2,95	2,95	2,95	2,95	2,95	2,95
c) Kartong og papp	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22
Grunnavgift, engangsemballasje, kr/stk.	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
<i>Sukkeravgift, kr/kg</i>	6,70	6,70	6,7	6,70	6,70	6,70
<i>Dokumentavgift, pst. av salgsverdi</i>	2,5	2,5	2	2,5	2,5	2,5

¹ Gruppe a: Personbiler, varebiler i klasse 1 og busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser. For kjøretøy der CO₂-utslipp ikke er oppgitt, brukes slagvolum som avgiftskomponent.

² Gruppe b: Varebiler klasse 2.

³ Gruppe c: Campingbiler

⁴ Gruppe h: Drosje og transport av funksjonshemmede

⁵ Gruppe j: Busser under 6 meter med inntil 17 sitteplasser, hvorav minst 10 er montert i fartsretningen

⁶ Bensin som har et svovelinnhold på 10 ppm eller lavere

⁷ Bensin som har et svovelinnhold mellom 10 ppm og 50 ppm

⁸ Diesel som har et svovelinnhold på 10 ppm eller lavere

⁹ Diesel som har et svovelinnhold på mellom 10 ppm og 50 ppm

4.8.2.1 ENDRINGER I SÆRAVGIFTSVEDTAKENE

4.8.2.1.1 *Sammendrag*

Redaksjonelle endringer i særavgiftsvedtakene

I gjeldende særavgiftsvedtak er inndelingen av paragrafer ikke konsekvent. Dette foreslås endret i særavgiftsvedtakene for 2009 slik at paragrafene i tillegg til ledd, konsekvent først deles inn ved bruk av bokstaver, deretter eventuelt nummer. Dette er i tråd med de generelle retningslinjer som gjelder for utarbeidelse av lovttekster.

I vedtakene om avgift på alkohol, tobakk og engangsvavgift er avgiftssatsene lagt inn i tabeller. Dette er forkorting og forenkling av vedtakene, men innebærer ingen materiell endring.

Etter gjeldende særavgiftsvedtak kan departementet gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er under en fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales. Tilsvarende bestemmelse er gitt i skattebetalingsloven § 10-4. Ved iverksettelse av skattebetalingsloven 1. januar 2008 for særavgiftenes vedkommende ble særavgiftsvedtakenes bestemmelser om dette overflødige og disse foreslås ikke videreført i vedtakene for 2009.

Departementet har i tillegg foretatt enkelte mindre redaksjonelle og språklige endringer av vedtakene. Endringene er ikke av materiell karakter.

Endringer som følge av ny tollov

Lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) skal tre i kraft 1. januar 2009. Loven vil blant annet erstatte tolltariffens innledende bestemmelser. I forbindelse med høring av ny tollovsforskrift ble det også sendt på høring forslag til nødvendige endringer i særavgiftsregelverket. Det vises til omtalen i avsnitt 4.1 i proposisjonen.

I flere gjeldende særavgiftsvedtak vises det til tolltariffens innledende bestemmelser og de materielle fritaksregler som er gitt der. Henvisningene fra avgiftsvedtakene til tollregelverket foreslås gjennomført ved at det vises til den aktuelle bestemmelse i tolloven. Henvisningen omfatter da også forskriftsbestemmelser som er gitt med hjemmel i loven. De bestemmelsene det henvises til er tolloven §§ 4-23, 4-30, 5-1, 5-2, 5-3 og 5-9. Det vises til nærmere omtale nedenfor.

Tolloven regulerer innførsel. For de ordinære vareavgiftene oppstår imidlertid plikten til å betale

særavgift både ved innførsel og ved innenlands uttak av avgiftspliktige varer fra registrerte virksomheters godkjente lokale (utsatt avgiftsbetaling). En henvisning til et fritak i tolloven vil dermed ikke omfatte fritak ved innenlands omsetning, med mindre det uttrykkelig fastsettes i vedtaket. I forslag til avgiftsvedtak er det uttrykkelig regulert om fritaket gjelder i begge tilfeller eller ikke.

Tolloven § 5-1 fastsetter tollfritak for varer som innføres som reisegods, brukt utstyr tilhørende norske borgere som har avgått ved døden utenfor tollområdet, flyttegods, premie og gave og arvegods. I dag er det kun fritaket for reisegods som er hjemlet i avgiftsvedtakene. I praksis er det imidlertid gitt fritak ved innførsel på linje med det som er gitt for toll. Denne praksisen foreslås kodifisert i avgiftsvedtakene ved at det gis en generell henvisning til § 5-1. I vedtakene om avgift på tobakk og alkohol gis det kun fritak for reisegods. Dette samsvarer med avgrensningen som gjelder for tollfritaket. Gjeldende vedtak om avgift på smøreolje § 2 første ledd bokstav f foreslås ikke videreført. Bestemmelsen er unødvendig da henvisningen til tolloven § 5-1 om fritak for reisegods vil dekke tilfellet, jf. forslaget § 2 bokstav e.

I gjeldende vedtak om avgift på alkoholfrie og alkoholholdige drikkevarer, sjokolade- og sukkervarer, sukker og tobakk, henvises det til tolltariffens innledende bestemmelser § 24. Bestemmelsen gjelder avgiftsfritak ved utførsel mv. av ufortollede varer, herunder proviant til skip og luftfartøyer. Henvisningen til tolltariffens innledende bestemmelser erstattes av en henvisning til tolloven § 4-30, og er en kodifisering av gjeldende rett.

I flere avgiftsvedtak foreslås det innarbeidet en ny fritaksbestemmelse som henviser til tolloven § 4-23 om varer som leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn (tax free). Det foreligger ingen klar hjemmel for avgiftsfritak for slike leveranser i dagens regelverk. Fritaket vil gjelde både ved innførsel og ved levering av varer fra registrert virksomhets lokaler. Det er i praksis kun konsumvarer (alkoholfrie og alkoholholdige drikkevarer, sjokolade- og sukkervarer, sukker) og tobakkvarer som leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn. Henvisningen til tolloven § 4-23 er derfor kun tatt inn i disse vedtakene.

I de fleste gjeldende avgiftsvedtak er det gitt fritak for varer som selges til eller innføres av NATO mv., diplomater, styrker fra landene som deltar i Partnerskap for fred eller varer som er nødvendig for Den nordiske investeringsbankens offisielle virksomhet. Disse fritakene videreføres i avgiftsvedtakene for 2009 ved en henvisning til tolloven § 5-3. Tolloven § 5-3 omfatter foruten de nevnte organisasjoner, også en rekke andre konvensjonsbaserte fritak for toll som i dag ikke gjelder for særavgiftene. Dette gjelder varer til FN og FNs særorganisasjoner, Organisasjo-

nen for Sikkerhet og Samarbeid i Europa (OSSE), Western European Armament Organisation (WEAO), European Space Agency (ESA), Den sivile internasjonale romstasjon, Inspeksjonsgruppen som er opprettet etter kjemivåpenkonvensjonen og EUMETSAT. En generell henvisning til tolloven § 5-3 vil innebære en utvidelse av hvilke organisasjoner som får avgiftsfritak. Det foreslås ingen slik utvidelse. I vedtakene nevnes uttrykkelig hvilke av de organisasjoner som er nevnt i tolloven § 5-3 som er berettiget til fritak.

Etter forvaltningspraksis gis det avgiftsfritak for varer av mindre verdi enn 200 kroner. Det foreslås at avgiftsfritaket kodifiseres. Det foreslås derfor en henvisning til tolloven § 5-9 slik at denne gjelder tilsvarende for særavgiftspliktige varer. På grunn av beløpsgrensen vil avgiftsfritaket i første rekke være aktuelt for sukker mv., sjokolade- og sukkervarer, alkoholfrie drikkevarer, drikkevareemballasje og smøreolje. Fritaket er likevel innarbeidet i alle vedtakene.

Særlig om avgift på båtmotorer

Vedtaket om avgift på båtmotorer har en rekke henvisninger til tolltariffens innledende bestemmelser. Henvisningen til tolltariffens innledende bestemmelser § 11 pkt. 12 og pkt. 14 bokstav e innebærer at det gis avgiftsfritak for båtmotorer som innføres som flyttegods. Henvisningen til § 11 pkt. 12 omfatter båtmotorer som innføres separat. For motorer som innføres installert i fartøy, er det gitt fritak i forskrift 21. desember 1982 nr. 1809 (flyttebåtforskriften). Forskriften er gitt med hjemmel i § 11 pkt. 14 bokstav e. Fritakene videreføres gjennom den foreslåtte henvisningen til tolloven § 5-1.

Det gis også fritak ved innførsel av båtmotorer som premier, se gjeldende avgiftsvedtak § 2 bokstav d, jf. tolltariffens innledende bestemmelser § 11 pkt. 14 bokstav b. Henvisningen til tolloven § 5-1 viderefører fritaket.

Fritak for båtmotorer innført som arvegods er fastsatt i gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav d, jf. tolltariffens innledende bestemmelser § 11 pkt. 13. Fritaket videreføres gjennom henvisningen til tolloven § 5-1.

Etter forvaltningspraksis gis det avgiftsfritak ved midlertidig innførsel av båtmotorer. Departementet foreslår at fritaket kodifiseres i avgiftsvedtaket ved en henvisning til tolloven kapittel 6.

Særlig om engangsavgiften

Etter forskrift 20. juni 1991 nr. 381 gis det avgiftsfritak ved innførsel og midlertidig bruk av utenlandsregistrert motorvogn i Norge. Det foreslås at fritaket kodifiseres i avgiftsvedtaket § 5 ved en henvisning til tolloven § 6-1 annet ledd. Etter denne

bestemmelsen gis det tollfritak uten sikkerhetsstillelse ved midlertidig innførsel av nærmere angitte transportmidler og utstyr.

Særlig om avgift på HFK og PFK

Forskrift 20. juni 1991 nr. 381 om avgiftsfri innførsel og midlertidig bruk av utenlandsregistrert motorvogn i Norge gjelder motorvogn. I praksis er det blitt gitt fritak også for deler av eller utstyr til kjøretøy som inneholder HFK og PFK.

Det foreslås at fritaket kodifiseres i avgiftsvedtaket § 3 ved en henvisning til tolloven § 6-1 annet ledd.

4.8.2.1.2 Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

4.8.2.2 MÅLING AV ADMINISTRATIVE BYRDER KNYTTET TIL SÆRAVGIFTENE

4.8.2.2.1 Sammendrag

I 2005 gjennomførte Nærings- og handelsdepartementet et prosjekt hvor de administrative byrdene som påføres næringslivet ved at de ilegges særavgifter ble målt. Målingene ble gjort av konsultantselskapet Oxford Research, etter den såkalte standardkostnadsmetoden. I rapporten anslås de samlede administrative byrder for næringslivet til vel 70 mill. kroner årlig. Dette utgjør vel 0,1 pst. av inntektene som særavgiftene innbringer. Det vises til proposisjonens punkt 3.1.2 for nærmere redegjørelse.

4.8.2.2.2 Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

4.8.2.3 TOLL- OG AVGIFTSFRITAKET FOR LEVERANSER TIL CRUISESKIP I INNENRIKSFART

4.8.2.3.1 Sammendrag

Proviant og bunkers til passasjerskip i innenriksfart er som hovedregel underlagt toll- og avgiftsplikt. På 1980-tallet ble det etablert en ordning i Bergen hvor tolldistriktet ga enkelte cruiseskip dispensasjon fra toll- og avgiftsbestemmelsene for å kunne proviantere og bunkre toll- og avgiftsfritt i forbindelse med fjordcruise langs norskekysten. Ordningen ble iverksatt for at norsk næringsliv skulle få en større del av leveransene til disse skipene. Begrepet snuhavn er brukt om ordningen og innebærer at skipet tar om bord og setter i land passasjerer i Norge uten å gå til utenlandsk havn. Siden 1990 har Finansdepartementet gitt dispensasjoner fra regelverket for toll og avgifter for cruiseskip som benytter snuhavn, slik at skipene har kunnet bunkre og proviantere toll- og avgiftsfritt dersom passasjerene kommer fra utlandet

på gruppereise med fly. I forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 2 (1997–1998) Revidert nasjonalbudsjett vedtok Stortinget 19. juni 1998 å innvilge dispensasjon for toll og avgifter for cruiseskip i innenriksfart for ti år framover i tid. Tanken var at denne perioden ville gi tilstrekkelig tid til å se konsekvensene av en eventuell lovendring. Ordningen har imidlertid svært liten betydning i praksis, og har ikke vært benyttet de siste årene når det gjelder proviant. Gjeldende dispensasjon varer ut 2008.

4.8.2.3.2 Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

4.8.3 Kap. 5521 Merverdiavgift mv.

4.8.3.1 MERVERDIAVGIFT PÅ FINANSIELLE TJENESTER

4.8.3.1.1 Sammendrag

Merverdiavgiften er en generell avgift på forbruk av varer og tjenester, og avgiftsgrunnlaget bør være bredest mulig. Det er i dag flere unntak fra avgiftsplikt i det norske merverdiavgiftsregelverket, bl.a. for finansielle tjenester, helsetjenester og en rekke andre tjenester innenfor kultur- og idrettsområdet.

Mer enn 130 land har i dag et merverdiavgiftssystem, og alle har unntak fra avgiftsplikt for finansielle tjenester. Hovedbegrunnelsen er den samme i alle land. Det er i praksis svært vanskelig å finne et egnet avgiftsgrunnlag for å beregne merverdiavgift av slike tjenester. Dette skyldes bl.a. at merverdien som skapes gjennom finansieringstjenester i stor grad ligger skjult i rentemarginen (netto renteinntekter) som finansinstitusjonen opparbeider.

Det norske unntaket for finansielle tjenester er fastsatt i merverdiavgiftsloven § 5 b første ledd nr. 4. Bestemmelsen omfatter et vidt spekter av tjenester innen bank-, finans- og forsikringssektoren. Inn- og utlånstjenester, omsetning av selskapsandeler, valutatransaksjoner, betalingsformidling og forsikringstjenester omfattes. Unntaket omfatter også omsetning av verdipapirer samt forvaltning av verdipapirfond. Videre omfatter unntaket formidling av finansielle tjenester. Det betyr f.eks. at forsikringsmegling, låneformidling, valutamegling og meglertjenester ved omsetning av finansielle instrumenter er unntatt fra avgiftsplikt.

Finansielle tjenester skal avgrenses mot tjenester av ren økonomisk, administrativ og juridisk art. Denne avgrensningen fører til enkelte problemer i praksis, bl.a. knyttet til såkalte corporate finance-tjenester. Corporate finance-tjenester er sammensatte tjenester som ytes med henblikk på eller i forbindelse med børsintroduksjoner, emisjoner, fusjoner og selskapsoverdragelser mv. Spørsmål om grensen mellom ikke-avgiftspliktige finansielle tjenester og

avgiftspliktige rådgivnings- eller konsulenttjenester er til domstolsbehandling i flere saker knyttet til corporate finance-tjenester.

I EU har Kommisjonen i COM (2007) 747, 28. november 2007, foreslått å modernisere regelverket for merverdiavgift knyttet til finansielle tjenester og forsikring. Forslaget innebærer bl.a. en oppdatering og presisering av unntaket som gjelder i EU for finansielle tjenester og forsikring. Det foreslås blant annet klarere definisjoner av tjenester som er unntatt fra merverdiavgift.

Departementet mener dagens regelverk på dette området er uheldig både i forhold til prinsippene bak merverdiavgiftssystemet og fordi omfanget av unntaket er uklart etter dagens regelverk. På denne bakgrunn vil departementet vurdere dagens regelverk nærmere, bl.a. i lys av forslaget til modernisering av regelverket i EU. Siktemålet er å klargjøre dagens rettsstilstand på området og eventuelt utvide avgiftsgrunnlaget.

4.8.3.1.2 *Komiteens merknader*

Komiteen tar omtalen til orientering.

4.8.3.2 OPPFØLGINGEN AV KULTURMOMS-UTVALGET OG SPØRSMÅLET OM MERVERDI-AVGIFT OG FRIVILLIG SEKTOR

4.8.3.2.1 *Sammendrag*

Ved kongelig resolusjon 1. desember 2006 ble det nedsatt et utvalg for å gjennomgå merverdiavgiftsregelverket på kultur- og idrettsområdet, herunder frivillig sektor. Utvalget skulle jobbe med sikte på å utvide avgiftsgrunnlaget og forenkle bestemmelsene i merverdiavgiftsregelverket. Utvalget overleverte sin utredning 26. februar 2008 (NOU 2008:7 Kulturmomsutvalget – Utvidelse av merverdiavgiftsgrunnlaget på kultur- og idrettsområdet).

Kulturmomsutvalget anbefaler en bred modell for utvidelse av merverdiavgiftsgrunnlaget på kultur- og idrettsområdet. Den foreslåtte modellen, som utvalget kaller breddemodellen, innebærer bl.a. merverdiavgift på billetter til kultur- og idrettsarrangementer og bruk av treningssentre. Utvalget foreslår en sats på 8 pst. Basert på regnskapstall for 2006 anslår utvalget at forslaget vil gi staten et provenytap på om lag 640 mill. kroner. For å skjerme små virksomheter i frivillig sektor går utvalget inn for at den særskilte registreringsgrensen for veldedige og allmenntjenende organisasjoner økes fra 140 000 til 300 000 kroner.

Utredningen ble sendt på alminnelig høring 2. april med frist 30. juni 2008. I forbindelse med høringen ble det opplyst at Regjeringen vil ta stilling til Kulturmomsutvalgets forslag og høringsinnspillene som ledd i framtidige budsjettprosesser, se også

omtalen i St.meld. nr. 2 (2007–2008) Revidert nasjonalbudsjett 2008 avsnitt 3.8.3.

I høringsrunden har Finansdepartementet mottatt et stort antall høringsuttalelser som er nyttige innspill i det videre arbeidet. En eventuell omlegging av merverdiavgiftsregelverket på kultur- og idrettsområdet vil kreve en grundig vurdering, og det er flere spørsmål knyttet til Kulturmomsutvalgets forslag som må avklares nærmere. Det gjelder både med hensyn til de økonomiske konsekvensene for ulike aktører og den mer tekniske utformingen av nye regler. Finansdepartementet mener utvalget, sammen med innspillene i høringsrunden, har lagt et godt grunnlag for det videre arbeidet. Regjeringen tar sikte på å komme tilbake til saken i statsbudsjettet for 2010.

Frivillighet Norge er et samarbeidsforum for frivillige virksomheter. Frivillighet Norge har fremsatt krav om at frivillige organisasjoner skal unngå merverdiavgiftsbelastning på kjøp av varer og tjenester som organisasjonene benytter i frivillig virksomhet. Den delen av sektoren som er merverdiavgiftspliktig etter dagens regelverk, skal fortsatt forholde seg til det generelle merverdiavgiftsregelverket. Frivillighet Norge har skissert ulike løsninger for hvordan dette kan gjøres.

Finansdepartementet viser til at en ordning i merverdiavgiftsloven som innebærer at frivillige organisasjoner som ikke er merverdiavgiftspliktige, unngår hele avgiftsbelastningen på kjøp av varer og tjenester, i realiteten betyr at organisasjonene får nullsats for store deler av sin virksomhet. Med nullsats menes at organisasjonene får full fradragsrett på sine anskaffelser, men ikke skal legge utgående merverdiavgift på sin omsetning. En slik løsning vil bety at frivillig sektor får bedre økonomiske rammevilkår gjennom merverdiavgiftssystemet med utgangspunkt i hvor store innkjøp og investeringer hver enkelt virksomhet foretar.

Regjeringen vil øke satsingen på frivillig sektor i årene framover. Frivillighet Norge har antydnet at deres forslag vil medføre om lag 1 mrd. kroner i økt støtte til frivillig sektor.

Regjeringen ønsker å trappe opp støtten med opp mot 1 mrd. kroner. Økt støtte kan gis på ulike måter. Et av alternativene som har vært foreslått, og som også ble varslet utredet i Soria Moria-erklæringen, er å omgjøre dagens kompensasjonsordning for frivillige organisasjoner til en varig, generell og ramlestyrt ordning som kan trappes opp gjennom gradvise bevilgningsøkninger. I tillegg er det naturlig å vurdere om økt støtte bør skje mer direkte til utvalgte prioriterte områder innenfor frivillig sektor.

I forbindelse med opptrappingen av støtten til frivillig sektor i de enkelte statsbudsjettene, vil Regjeringen også ta stilling til hvordan støtten skal fordeles mellom ulike virkemidler innenfor statsbudsjettet.

Det vises til proposisjonens punkt 3.2.2 for nærmere redegjørelse.

4.8.3.2.2 *Komiteens merknader*

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Kristelig Folkeparti, tar omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til merknad og forslag i Budsjett-innst. S. I (2008–2009) pkt. 8.2 om å få gjennomført en ordning som fritar hele frivillig sektor for momsbelastningen knyttet til innkjøp.

4.8.3.3 TILBAKEBETALING AV MERVERDIAVGIFTSKOMPENSASJON

4.8.3.3.1 *Sammendrag*

EFTAs overvåkningsorgan (ESA) fattet 3. mai 2007 vedtak om at en del av kompensasjonsordningen for kommunesektoren er i strid med statsstøtteregulverket i EØS-avtalen. Dette gjelder den begrensede delen av ordningen som omfatter merverdiavgiftsunntatte virksomhetsområder hvor kommunesektoren driver økonomisk aktivitet i konkurranse med private aktører. Vedtaket innebar at ulovlig utbetalt støtte må tilbakebetales til staten.

I lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. § 4 annet ledd nr. 4 ble det med virkning fra 1. januar 2008 tatt inn en begrensning som innebærer at kommunesektoren ikke får rett til kompensasjon på de områder som er nevnt ovenfor, se nærmere omtale i St.prp. nr. 1 (2007–2008) Skatte-, avgifts- og tollvedtak avsnitt 3.2.1 og Ot.prp. nr. 1 (2007–2008) Skatte- og avgiftsopplegget 2008 – lovendringer avsnitt 32.1.

Finansdepartementet iverksatte vinteren 2008 en prosess med sikte på å få ulovlig støtte tilbakebetalt fra kommunesektoren. Skatteetaten har håndtert prosessen. I alt 29 virksomheter (kommuner, fylkeskommuner og interkommunale selskap) har rapportert at de har mottatt kompensasjon som må tilbakebetales. Beløpet utgjør til sammen i underkant av 43 mill. kroner inklusive renter. Skattedirektoratet har opplyst at tilbakebetalingsprosessen i det alt vesentlige er avsluttet og at bare mindre beløp, som ennå ikke er forfalt til betaling, gjenstår å tilbakebetale.

4.8.3.3.2 *Komiteens merknader*

Komiteen tar omtalen til orientering.

4.8.3.4 MERVERDIAVGIFT PÅ MAT

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til bestemmelsen om ulik

merverdiavgiftssats på mat som kjøpes på spisesteder etter hvorvidt man spiser på spisestedet eller tar maten med seg ut. Disse medlemmer er av den oppfatning at dette skaper unødig byråkrati og belastning for næringen, og mener dette regelverket bør gjennomgås på nytt med sikte på forenkling. Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen foreta en vurdering og fremme sak om å innføre matmoms også for mat som blir spist på restauranter og kafeer. Stortinget ber om at sak om dette blir lagt frem for Stortinget i forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett for 2009."

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at sterke ernæringsmessige argumenter taler for å redusere merverdisatsen på frisk frukt og grønnsaker. En avgiftsmessig stimulanse av forbruk av disse matvarene kan vanskelig gjennomføres på andre måter enn gjennom redusert merverdiavgift. Samtidig mener dette medlem at provenytapet ved en slik reform kan dekkes inn gjennom å øke merverdiavgiften på sukkerholdige drikkevarer og brus med søtstoff, som er en viktig årsak til at fedme er et voksende problem blant barn og unge. Dette medlem viser samtidig til at det later til å være en sammenheng mellom sosiale faktorer som inntekt og levekår, og kosthold. Stimulanse til bedre sammensetning av kosthold har således en gunstig utjevne effekt av levekårsforskjeller i befolkningen. Konkret foreslår dette medlem full merverdiavgiftssats (25 pst.) på brus og sterkt sukkerholdig drikke, og at merverdiavgiften på frukt og grønt reduseres fra 14 til 8 pst.

Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om merverdiavgift for budsjetterminen 2009 med følgende endringer:

§ 2 ny bokstav e skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det betales 14 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for næringsmidler. Som næringsmidler anses enhver mat- eller drikkevare og enhver annen vare som er bestemt til å konsumeres av mennesker, unntatt:

e) alkoholfrie drikkevarer som er tilsatt sukker eller søtstoff.

§ 3 ny bokstav g skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det betales 8 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for:

g) frisk frukt og grønnsaker."

Komiteens medlem fra Venstre mener videre at skattepolitikken er et viktig redskap for å snu adferdsmønster i en mer miljø- og helsemessig retning, og viser i den forbindelse til at Venstre foreslår et skattesifte i denne retning på om lag 3 mrd. kroner i sitt alternative budsjett. Som et ledd i et slikt skifte foreslår Venstre at merverdiavgiften på frisk frukt og grønt reduseres til 8 pst. og merverdiavgiftsatsen på brus og sterkt sukkerholdig drikke økes til 25 pst. Samtidig som den generelle merverdiavgiftsatsen økes til 15 pst.

Dette medlem mener også at en slik omlegging av merverdiavgiftssatsene er mer treffende enn Regjeringens forslag til endringer i avgiftene for alkoholfrie drikkevarer, nærmere omtalt under kapittel 4.8.16 i denne innstilling.

Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om merverdiavgift for budsjetterminen 2009 med følgende endringer:

§ 2 ny bokstav e skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det betales 15 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for næringsmidler. Som næringsmidler anses enhver mat- eller drikkevare og enhver annen vare som er bestemt til å konsumeres av mennesker, unntatt:

e) alkoholfrie drikkevarer som er tilsatt sukker eller søtstoff

§ 3 ny bokstav g skal lyde:

Fra 1. januar 2008 skal det betales 8 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for:

g) frisk frukt og grønnsaker."

4.8.3.5 MERVERDIAVGIFT VED INNFØRSEL AV VARER

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at disse medlemmer gang på gang har foreslått å heve grensen for tollfri import uten å få gjennomslag. Disse medlemmer viser for øvrig til sin skattepakke der disse medlemmer foreslår ekstraordinære og betydelige lettelser i personbeskatningen. Disse medlemmer har i år valgt å konsentrere skattelettforslagene om inntektsbeskatningen, fremfor å smøre tynt utover på en rekke tiltak. Dette betyr på ingen måte at disse medlemmer har endret standpunkt i forhold til tidligere om fradragsordninger som bør styr-

kes og avgifter som bør reduseres. Disse medlemmer vil også vurdere den samfunnsøkonomiske situasjonen løpende og forbeholder seg retten til å komme med ytterligere forslag på skatte- og avgiftsområdet dersom disse medlemmer vurderer dette som nødvendig.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at i dagens regelverk er varer under 200 kroner fritatt for merverdiavgift og eventuelle andre avgifter. Disse medlemmer mener at denne grensen bør økes til 400 kroner og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen endre forskrift 12. desember 1975 nr. 2 (nr. 12) om beregning av merverdiavgift ved innførsel av varer § 5 første ledd nr. 2 slik at grensen for avgiftsfri import økes til 400 kroner."

4.8.4 Kap. 5526 Avgift på alkohol

4.8.4.1 POST 70 PRODUKTAVGIFT PÅ ALKOHOLHOLDIGE DRIKKEVARER

4.8.4.1.1 Sammendrag

Regjeringen foreslår at avgiftene på alkoholholdige drikkevarer prisjusteres fra 2008 til 2009, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Det vises til proposisjonen for nærmere omtale.

4.8.4.1.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på alkohol.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet påpeker at Norge ligger på verdenstoppen når det gjelder alkoholavgifter, og at vi i dag har et avgiftsnivå som er langt høyere enn våre naboland. Dette er lite fornuftlig da høyere avgifter uten tvil fører til mer ulovlig alkoholomsetning som illegal produksjon og smugling. Økt grensehandel resulterer i at salget av norske produkter går ned, norske arbeidsplasser trues og tradisjonsrike bryggerier står i fare for å bli lagt ned. Disse medlemmer ser med uro på utviklingen av handelslekkasjen til utlandet. Grensehandelen ligger allerede på et høyt nivå, og det er anslått av bransjeorganisasjoner til å utgjøre rundt 10 mrd. kroner i året. For å minske grensehandel, smugling og redde norske arbeidsplasser foreslår disse medlemmer derfor å redusere avgiften på øl, vin og brennevin med 10 pst. fra dagens nivå. Det innebærer 670 mill. kroner i kutt i alkoholavgifter.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på alkohol med følgende endringer:

§ 1 første ledd punkt A og B skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel eller innenlandsk tilvirking av sprit, brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl mv. med følgende beløp:

- A. Brennevinsbasert drikk med alkoholstyrke over 0,7 volumprosent: kr 5,46 pr. volumprosent og liter.
- B. Annen alkoholholdig drikk:
1. med alkoholstyrke over 4,7 til og med 22 volumprosent alkohol: kr 3,56 pr. volumprosent og liter.
 2. med alkoholstyrke:
 - a) til og med 0,7 volumprosent alkohol avgiftslegges etter regelverket for alkoholfrie drikkevarer,
 - b) over 0,7 til og med 2,7 volumprosent alkohol: kr 2,44 pr. liter,
 - c) over 2,7 til og med 3,7 volumprosent alkohol: kr 9,21 pr. liter,
 - d) over 3,7 til og med 4,7 volumprosent alkohol: kr 15,95 pr. liter."

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at det er allment anerkjent at en reduksjon av alkoholforbruket ville gi store helsegevinster, frigjøre betydelig kapasitet i helsetjenesten og politi som kunne benyttes til andre prioriterte formål, og gi tryggere oppvekstvilkår for barn og unge. Dette medlem ønsker å bruke avgiftssystemet som et – men ikke eneste – virkemiddel for å påvirke totalforbruket, og fremmer derfor forslag om 5 pst. reell økning i avgiftene på øl, vin og brennevin.

Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på alkohol med følgende endringer:

§ 1 bokstav A og B skal lyde:

- A) Brennevinsbasert drikk med alkoholstyrke over 0,7 volumprosent: kr 6,37 pr. volumprosent og liter.
- B) Annen alkoholholdig drikk:
1. med alkoholstyrke over 4,7 til og med 22 volumprosent alkohol: kr 4,16 pr. volumprosent og liter.
 2. med alkoholstyrke
 - a) til og med 0,7 volumprosent alkohol avgiftslegges etter regelverket for alkoholfrie drikkevarer,

- b) over 0,7 til og med 2,7 volumprosent alkohol: kr 2,85 pr. liter,
- c) over 2,7 til og med 3,7 volumprosent alkohol: kr 10,74 pr. liter,
- d) over 3,7 til og med 4,7 volumprosent alkohol: kr 18,08 pr. liter."

4.8.5 Kap. 5531 Avgift på tobakkvarer

4.8.5.1 POST 70 AVGIFT

4.8.5.1.1 Sammendrag

Regjeringen foreslår å øke avgiften på snus og skrå med 10 pst. ut over prisjustering. Det anslås at forslaget vil gi et merproveny på 35 mill. kroner påløpt og 30 mill. kroner bokført i 2009. De øvrige tobakkavgiftene foreslås prisjustert fra 2008 til 2009, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Avgiftsvedtaket § 1 angir de avgiftspliktige produktene og satsene. For å forenkle vedtaket foreslår departementet en redaksjonell endring av § 1 ved at produktene og satsene settes inn i en tabell.

4.8.5.1.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på tobakksvarer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet påpeker at Norge ligger på verdenstoppen når det gjelder tobakksavgifter, og at vi i dag har et avgiftsnivå som er langt høyere enn våre naboland. Dette er lite fornuftlig da høyere avgifter uten tvil fører til mer ulovlig tobakksomsetning og organisert smugling. Disse medlemmer ser med uro på utviklingen av handelslekkasjen til utlandet. For å minske grensehandel, smugling og redde norske arbeidsplasser foreslår disse medlemmer derfor å redusere avgiften på snus og tobakk med 10 pst. fra dagens nivå. Det innebærer 490 mill. kroner i kutt i tobakksavgifter.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på alkohol med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Produkt	Kr	Per
Sigarer	1,782	gram av pakningens nettovekt
Sigaretter	1,782	stk.
Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning	1,782	gram av pakningens nettovekt
Skråtobakk	0,693	gram av pakningens nettovekt
Snus	0,693	gram av pakningens nettovekt
Sigarettpapir og sigarethylser	0,02718	stk."

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at den målrettede innsatsen for å få redusert antallet nye røykere, blant annet gjennom en suksessfull røykelov, har gitt resultater. Denne innsatsen bør føres videre og forsterkes, også gjennom aktiv bruk av avgiftssystemet. Det er vanskelig å peke på tiltak som vil ha mer gunstig effekt for folkehelsen generelt enn redusert tobakksforbruk, og disse medlemmer fremmer derfor forslag om 5 pst. reell økning i avgiftene på tobakk.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på tobakksvarer, med følgende endringer:

§ 1 bokstav a til e skal lyde:

- Sigarer: kr 2,08 pr. gram av pakningens nettovekt. Vekten av fastmunnstykke skal tas med i den nettovekt som danner grunnlaget for beregning av avgiften.
- Sigaretter: kr 2,08 pr. stk. Med en sigarett menes en sigarett som har en lengde til og med 90 mm, som to regnes sigaretten dersom den har en lengde på over 90 mm, men maks 180 mm, osv. Filter og munnstykke tas ikke med ved beregningen av lengden.
- Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning: kr 2,08 pr. gram av pakningens nettovekt."

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på tobakksvarer, med følgende endringer:

§ 1 bokstav a til e skal lyde:

- Sigarer: kr 2,08 pr. gram av pakningens nettovekt. Vekten av fastmunnstykke skal tas med i den nettovekt som danner grunnlaget for beregning av avgiften.
- Sigaretter: kr 2,08 pr. stk. Med en sigarett menes

en sigarett som har en lengde til og med 90 mm, som to regnes sigaretten dersom den har en lengde på over 90 mm, men maks 180 mm, osv. Filter og munnstykke tas ikke med ved beregningen av lengden.

- Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning: kr 2,08 pr. gram av pakningens nettovekt.
- Skråtobakk: kr 0,81 pr. gram av pakningens nettovekt."

Komiteens medlem fra Venstre mener videre at skattepolitikken er et viktig redskap for å snu adferdsmønster i en mer miljø- og helsemessig retning, og viser i den forbindelse til at Venstre foreslår et skatteskifte i denne retning på om lag 3 mrd. kroner i sitt alternative budsjett. Som et ledd i et slikt skifte foreslår Venstre å øke tobakksavgiftene gjennomgående med 5 pst. ut over Regjeringens forslag.

4.8.6 Kap. 5536 Motorvognavgifter

4.8.6.1 SAMMENDRAG

Regjeringen gjorde i budsjettene for 2007 og 2008 endringer i engangsavgiften, årsavgiften og vrakpanten for å gi incentiver til endringer i sammensetningen av bilparken som kan redusere globale og lokale utslipp fra veitrafikken. Innføringen av en CO₂-komponent i engangsavgiften fra 2007 har ført til en reduksjon i gjennomsnittlig CO₂-utslipp fra både dieslbiler og bensinbiler, og omleggingen av motorvognavgiftene har samlet sett hatt en positiv effekt på miljøet, jf. avsnitt 3.5.3 i proposisjonen.

Regjeringen vil fortsette omleggingen av motorvognavgiftene i miljøvennlig retning. Det legges derfor opp til å endre satsene i CO₂-komponenten for ytterligere å stimulere til kjøp av lavutslippsbiler og for å øke kostnadene ved kjøp av biler med høyt CO₂-utslipp. Regjeringen er også opptatt av veitrafikkens uheldige virkninger på klima og miljø, for å kunne innrette bruken av virkemidler slik at skadelige utslipp kan reduseres mest mulig effektivt.

Motorvognavgiftene omfatter seks avgifter. Disse avgiftene har til dels ulik begrunnelse og formål. Avgiftene kan deles inn i to hovedgrupper, bruksavhengige og ikke-bruksavhengige avgifter. De bruksavhengige avgiftene er avgiftene på bensin og

diesel. Nivået på de bruksavhengige avgiftene skal i prinsippet være slik at brukeren stilles overfor de vei-bruks-, kø-, ulykkes- og miljøkostnadene som bruk av bil medfører. De øvrige motorvognavgiftene (engangsavgift, årsavgift, vektårsavgift og omregistreringsavgift) er ikke-bruksavhengige og er hovedsakelig fiskalt begrunnet.

Det vises til proposisjonen for nærmere omtale av:

- Utredning av veiprisering for tunge kjøretøy
- Kartlegging av lokale helse- og miljøproblemer ved diesel- og bensinbiler.

4.8.6.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen tar omtalen til orientering og viser til de respektive merknader nedenfor.

4.8.6.3 POST 71 ENGANSAVGIFT PÅ MOTORVOGNER MV.

4.8.6.3.1 *Sammendrag*

Engangsavgiften har først og fremst til hensikt å skaffe staten inntekter. Avgiften beregnes på grunnlag av mest mulig objektive kriterier og skal ivareta hensynet til miljø og sikkerhet. I tillegg skal kostnadene ved å administrere avgiften holdes på et lavest mulig nivå. Gjennom en progressiv satsstruktur er det også lagt vekt på fordelingshensyn.

Engangsavgiften betales ved førstegangsregistrering i det sentrale motorvognregisteret. Den pålegges alle biler unntatt lastebiler og busser med lengde over 6 meter og med mer enn 17 seteplasser. De avgiftspliktige kjøretøyene er delt inn i 9 avgiftsgrupper med til dels ulike satser og/eller beregningsgrunnlag.

For kjøretøy i avgiftsgruppe a (hovedsakelig personbiler) beregnes engangsavgiften som hovedregel på grunnlag av kjøretøyenes CO₂-utslipp, motoreffekt og egenvekt. For kjøretøy i gruppe a som ikke omfattes av plikten til å dokumentere drivstofforbruk eller CO₂-utslipp, beregnes avgift på grunnlag av slagvolum som alternativ til CO₂-utslipp. Slagvolumkomponenten har forskjellige satser avhengig av om motorvognen er bensindreven eller ikke.

For kjøretøy i avgiftsgruppene b, c, h og j (varebiler klasse 2, campingbiler, drosjer og minibusser) beregnes engangsavgiften som en prosentvis andel av avgiften i avgiftsgruppe a. Fra 1. januar 2008 beregnes avgiften for de fleste varebiler klasse 2 etter CO₂-utslipp, og ikke etter slagvolum som tidligere. Denne forsinkede omleggingen skyldes at varebilene først ble omfattet av plikten til å dokumentere CO₂-utslipp i 2008. I avgiftsgruppe e (beltebiler) beregnes avgiften på grunnlag av tollverdien. For kjøretøy i avgiftsgruppe f (motorsykler) benyttes slagvolum og motoreffekt som beregningsgrunnlag, sammen med

en stykkavgift. I avgiftsgruppe g (beltemotorsykler) beregnes engangsavgiften ut fra kjøretøyenes slagvolum, motoreffekt og egenvekt. For kjøretøy i avgiftsgruppe i (veteranbiler), ilegges det kun en stykkavgift. Avgiftsgruppe d (kombinerte biler) ble avvirket fra 1. januar 2007.

Det er til dels store forskjeller i avgiftsnivået mellom de ulike avgiftsgruppene. Avgiftssatsene er gjengitt i tabell 3.1 i proposisjonen og fremgår av avgiftsvedtak § 2.

Justeringer i CO₂-komponenten i engangsavgiften

Med virkning fra 1. januar 2007 ble engangsavgiften for førstegangsregistrering av kjøretøy i Norge lagt om ved at CO₂-utslipp som hovedregel erstattet slagvolum som et av beregningsgrunnlagene. Engangsavgiften beregnes i dag som hovedregel ut fra CO₂-utslipp, motorvolum og egenvekt. Omleggingen har medført at gjennomsnittlig CO₂-utslipp fra nye kjøretøy er redusert fra over 170 g/km til et nivå i underkant av 160 g/km. Det siste året er det imidlertid ikke observert ytterligere nedgang i gjennomsnittlig CO₂-utslipp fra nye kjøretøy.

Regjeringen har en målsetting om at gjennomsnittlig CO₂-utslipp i nybilparken i 2012 skal være 120 g/km. For å nå dette målet mener Regjeringen det er viktig å stimulere til at flere velger kjøretøy med ekstra lave CO₂-utslipp. Avgiftsincinivet ved å velge en bil med utslipp under 120 g/km er i dagens regelverk for liten.

Regjeringen foreslår derfor at satsstrukturen i CO₂-komponenten endres ved at det innføres et fast fradrag i avgiften på 500 kroner per gram CO₂ under 120 g/km. Dette fradraget gis kun til kjøretøy med utslipp under 120 g/km. I tillegg foreslås det å sette avgiftssatsen som gjelder i intervallet mellom 0 og 120 g/km til 0 kroner per gram, se forslag til avgiftsvedtak § 2.

Med et betydelig fradrag for kjøretøy med lave CO₂-utslipp kan samlet beregnet engangsavgift for enkelte motorvogner kunne bli negativ. Det forelås lagt inn begrensninger slik at ingen kjøretøy kan få fastsatt negativ engangsavgift.

Det er også viktig å forsterke incentivene til å redusere utslippene for bilene med høyest CO₂-utslipp. Det foreslås derfor å innføre et nytt trinn i CO₂-komponenten i engangsavgiften med en sats på 2 500 kroner per gram for CO₂-utslipp over 250 g/km. Dette omfatter store biler med svært høye utslipp.

Regjeringen legger opp til å gjennomføre endringene i engangsavgiften innenfor en provenynøytral ramme. Innføringen av et fradrag i CO₂-komponenten i engangsavgiften må derfor motsvares av økt sats på et høyere trinn. Det foreslås å øke satsen mellom

121 og 140 g/km til 526 kroner. Det foreslås å justere de øvrige satsene i CO₂-komponenten. Forslag til avgiftsstruktur i CO₂-komponenten framgår av tabell 3.7 i proposisjonen.

Forslaget innebærer at man sparer 500 kroner i avgift per gram redusert utslipp ved kjøp av biler med CO₂-utslipp lavere enn 120 g/km. I intervallet mellom 121 og 140 g/km sparer man 526 kroner per gram redusert utslipp. Dette er en betydelig høyere avgiftsbesparelse per gram enn i dagens system. De foreslåtte endringene er dermed et målrettet tiltak for å øke incentivet for kjøp av kjøretøy med lave utslipp. Forslaget innebærer at biler med utslipp mellom 140 og 250 g/km får en reell avgiftsøkning på nesten 1 400 kroner. For kjøretøy med lave utslipp vil det bli betydelig avgiftslettelse. Eksempelvis får en bil med utslipp på 110 g/km en reell lettelse på om lag 9 700 kroner og en bil med utslipp på 100 g/km får en reell lettelse på om lag 14 200 kroner. I figur 3.13 i proposisjonen er avgiftsbelastningen fra CO₂-komponenten ved de foreslåtte endringene sammenliknet med avgiftsbelastningen med dagens avgiftsstruktur.

Etter hvert som gjennomsnittlig CO₂-utslipp går ned, vil forslaget til nye satser i CO₂-komponenten gi et større provenyutap enn dagens regelverk. Regjeringen mener likevel at disse endringene er nødvendige for å stimulere til fortsatt nedgang i gjennomsnittlig CO₂-utslipp fra nye kjøretøy. Nyregistrerte biler i dag må antas å ha en levetid på 15–20 år, slik at miljøgevinsten gjennom reduserte utslipp vil ha stor betydning i framtiden.

Wrakpantavgift

Oppsamlingssystemet for bilvrak skal sørge for innsamling og gjenvinning av kjøretøy. Ordningen ble iverksatt i 1978 og omfatter i dag bl.a. personbiler og campingbiler, snøscootere og minibusser. Oppsamlingssystemet skal gi en økonomisk motivasjon til å levere inn biler til vraking.

Wrakpantavgiften inngår i engangsavgiften, jf. forslag til avgiftsvedtaket § 2, og er i 2008 på 1 300 kroner. Ved levering av kjøretøy til vraking utbetales en wrakpant, som i 2008 er på 1 500 kroner per kjøretøy. For de av kjøretøyene med tillatt totalvekt under 7 500 kg som har høyest miljøkostnad knyttet til utslipp av NO_x og partikler, er wrakpanten midlertidig forhøyet i 2008 til 5 000 kroner. Foreløpige tall for vraking så langt i 2008 indikerer kun en svak økning i vrakingen av eldre biler sammenliknet med 2007. Ordningen med forhøyet wrakpant videreføres ikke i 2009.

Det foreslås ingen endringer i wrakpantavgiften for 2009. Wrakpantordningen er beskrevet i St.prp. nr. 1 (2008–2009) Miljøverndepartementet.

Bruksfradragene

Engangsavgiften betales ved førstegangsregistrering av motorvogner i det sentrale motorvognregisteret. Ved registrering av kjøretøy som importeres brukt, gis det et fradrag i avgiften basert på kjøretøyets alder. Fradragene er ment å avspeile det gjennomsnittlige verdifallet et tilsvarende kjøretøy har hatt på det norske bruktbilmarkedet.

Reglene for fastsettelse av engangsavgift ved registrering av bruktimporterte kjøretøy ble endret med virkning fra 1. mai 2007. Endringen besto i at systemet med prosentvis fradrag, ble supplert med en mulighet til å be om en alternativ avgiftsberegning basert på en mer individuell vurdering av verdifallet for det enkelte kjøretøy.

Bakgrunnen for omleggingen var at EFTAs overvåkningsorgan (ESA) i en grunngitt uttalelse (reasoned opinion) konkluderte med at metoden for fastsettelse av de norske bruksfradragene var i strid med EØS-avtalen. ESA begrunnet dette med at det tidligere systemet ikke med tilstrekkelig presisjon gjenspeilet det faktiske verdifallet for det enkelte kjøretøy, og at det derfor ikke kunne utelukkes at den beregnede avgiften i enkelttilfeller oversteg den "gjenværende" avgiften på en tilsvarende bil på det norske bruktbilmarkedet.

Toll- og avgiftsdirektoratet har på oppdrag fra Finansdepartementet evaluert den nye ordningen. I sin oppsummering konkluderer direktoratet med at ordningen slik den foreligger i dag, fungerer tilfredsstillende, og at det kun er behov for mindre justeringer. ESA har i brev av 6. august 2008 meddelt at de ikke finner grunnlag for å gå videre med saken, og at saken derfor avsluttes fra deres side.

Nye krav til avgiftsmessig klassifisering av campingbiler

Campingbiler ilegges i dag 22 pst. av engangsavgiften på personbiler. Den gunstige avgiftsmessige behandlingen av campingbiler har gitt et visst press for å få registrert ombygde personbiler som campingbiler. Ofte er dette biler med helt minimal bostandard. Avgrensingen av hvilke kjøretøy som regnes som campingbiler følger av engangsavgiftsforskriften. Det har vært en del tvil rundt praktiseringen av disse bestemmelsene, noe som henger sammen med at gjeldende regelverk har få konkrete målkrav.

Toll- og avgiftsdirektoratet har på denne bakgrunnen utarbeidet forslag til ny avgrensning. Forslaget har vært på høring, og bransjen samt andre berørte parter er gjennomgående positive til forslaget, som vil bli gjennomført i forskrift. Forslaget har ikke vesentlige provenyvirkninger.

Redaksjonelle endringer i engangsavgiftsvedtaket

Avgiftsvedtaket § 2 inneholder avgiftsgrupper og satser, differensiert etter ulike avgiftskomponenter (egenvekt, motoreffekt, CO₂-utslipp og slagvolum). Bestemmelsen er omfattende, og departementet forslår ut fra forenklingshensyn en redaksjonell endring av § 2 ved at avgiftsgruppene og satsene settes inn i en tabell. Det foreslås også enkelte andre redaksjonelle endringer i engangsavgiftsvedtaket.

4.8.6.3.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på motorvogner punkt I.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener nye biler er for dyre i Norge, som følge av et høyt avgiftsnivå. Dette gjør at bilpar-

ken i Norge forblir eldre enn den burde være, og at bilene nordmenn kjører rundt i ikke er så sikre og miljøvennlige som de burde ha vært. Disse medlemmer foreslår en reduksjon i engangsavgiftene på 10 pst. i alle satser som et første skritt for å få et avgiftsnivå på linje med gjennomsnittet i Europa. Det tilsvarer et avgiftskutt på 1,2 mrd. kroner.

Disse medlemmer mener avgiftsbestemmelsene for personbiler i dag tolkes for strengt, og går imot endrede forskrifter dersom disse medfører en avgiftsinnstramming.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på motorvogner med følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

Avgiften skal betales med følgende beløp:

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motoreffekt (kW)	CO ₂ -utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet/pst.	Vrakpant-avgift	
Avgiftsgruppe A						kr 1 300	
Personbiler, varebil kl 1, busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser	0-1 150				kr 31,536		
	1 151-1 400				kr 68,733		
	1 401-1 500				kr 137,484		
	over 1 500				kr 159,885		
			0-65			kr 114,696	
			66-90			kr 477,9	
			91-130			kr 1 146,951	
		over 130			kr 2 389,482		
Motorvogner med plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp, og med							
- CO ₂ -utslipp 120 g/km og over			0-120		kr 0		
			121-140		kr 473,40		
			141-180		kr 477,90		
			181-250		kr 1 338,102		
			over 250		kr 2 250,00		
- CO ₂ -utslipp under 120 g/km, gjøres følgende fradrag pr g/km for den del av utslippet som ligger under 120						kr -550	
Motorvogner uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp,							

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motoreffekt (kW)	CO ₂ -utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet/pst.	Vrakpant-avgift
– bensindrevne				0–1 200	kr 12,249	
				1 201–1 800	kr 32,067	
				1 801–2 200	kr 75,42	
				Over 2 200	kr 94,212	
– ikke bensindrevne				0–1 200	kr 9,387	
				1 201–1 800	kr 24,588	
				1 801–2 200	kr 57,825	
				Over 2 200	kr 72,225	
Avgiftsgruppe B						kr 1 300
Varebiler klasse 2, lastebiler med tillatt totalvekt mindre enn 7 501 kg og godsrom med lengde under 300 cm og bredde under 190 cm						22 pst. av avgiftsgruppe A
Avgiftsgruppe C						kr 1 300
Campingbiler						22 pst. av avgiftsgruppe A
Avgiftsgruppe D (opphevet)						
Avgiftsgruppe E						kr 0
Beltebiler						36 pst. av verdiavgiftsgrunnlaget
Avgiftsgruppe F						kr 0
Motorsykler						kr 10101 per stk
		0–11			kr 0	
		over 11			kr 449,51	
				0–125	kr 0	
				126–900	kr 34,69	
				over 900	kr 76,08	
Avgiftsgruppe G						kr 1 300
Beltemotorsykler (snø-scootere)						
	0–100				kr 14,23	
	101–200				kr 28,48	
	over 200				kr 56,93	
		0–20			kr 37,97	
		21–40			kr 75,90	
		over 40			kr 151,80	
				0–200	kr 2,98	
				201–400	kr 5,93	
				over 400	kr 11,86	
Avgiftsgruppe H						kr 1 300

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motoreffekt (kW)	CO ₂ -utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet/pst.	Vrakpant-avgift
Motorvogner i avgiftsgruppe a, som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på løyveinnehaver til bruk som ordinær drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede					40 pst. av avgiftsgruppe A	
Avgiftsgruppe I						kr 1 300
Avgiftspliktige motorvogner som er 30 år eller eldre					kr 2 993,4 per stk	
Avgiftsgruppe J						kr 1 300
Busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser, hvorav minst 10 er fastmontert i fartsretningen					40 pst. av avgiftsgruppe A	

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil bruke avgiftssystemet sterkere til å stimulere til vridning av kjøp av biler bort fra biler med store klimagassutslipp til biler med lave klimagassutslipp. Dette medlem vil derfor øke avgiftsrabatten på såkalte E-85 biler fra eksisterende 10 000 kroner. Dagens rabatt har i praksis ikke vist seg å være sterk nok til å stimulere etterspørselen i stor nok grad. Dette medlem viser til at det er svært stor usikkerhet knyttet til hvilket proveny tap som vil følge av en ytterligere avgiftsrabatt, og at anslag fra bransjen selv og fra Finansdepartementet fortsatt avviker sterkt. Dette medlem har satt av 100 mill. kroner i sitt forslag til skatte- og avgiftsopplegg, og antar på et usikkert grunnlag at dette vil kunne finansiere en avgiftsreduksjon fra 1. januar 2009 på 15 000 kroner, det vil si en total avgiftsrabatt på 25 000 kroner.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om engangsavgift på motorvogner mv. med følgende endring:

§ 5 andre ledd første punktum skal lyde:

For motorvogner som kan benytte etanol som drivstoff gjøres et fradrag i avgiften etter § 2 på 25 000 kroner."

4.8.6.4 POST 72 ÅRSAVGIFT PÅ MOTORVOGNER MV.

4.8.6.4.1 *Sammendrag*

Årsavgiften er en fiskal avgift som pålegges ulike typer kjøretøy med tillatt totalvekt under 7 500 kg.

Avgiften er delt inn i fire avgiftsgrupper med ulike satser, avhengig av type kjøretøy. Inndelingen er gitt i avgiftsvedtaket § 1 og er som følger (gjeldende satser i parentes):

1. Personbiler, varebiler, campingbiler, minibusser, kombinerte biler, lastebiler, trekkbiler med tillatt totalvekt fra og med 3 500 kg og årsprøvekjennermerker for kjøretøy (3 090 kroner for dieselkjøretøy uten fabrikkmontert partikkelfilter per år i 2008. 2 660 kroner for de øvrige kjøretøyene i denne klassen, samt årsprøvekjennermerker for kjøretøy),
2. campingtilhengere med egenvekt over 350 kg (995 kroner per år i 2008),
3. motorsykler (1 690 kroner per år i 2008),
4. traktorer, mopeder, veterankjøretøy mv. (380 kroner per år i 2008).

Med virkning fra 1. januar 2008 ble årsavgiften miljødifferensiert, ved at dieslbiler uten fabrikkmontert partikkelfilter fikk 430 kroner høyere årsavgift enn andre kjøretøy i avgiftsgruppe 1. Differensieringen er i første rekke innført for å redusere utslipp av partikler.

Det foreslås at årsavgiften på motorsykler i avgiftsgruppe 3 reduseres slik at satsen tilsvarer halvparten av gjennomsnittlig avgift for personbiler. Denne lettelsen anslås å gi et proveny tap på om lag 7 mill. kroner påløpt og bokført i 2009. Det foreslås at de øvrige satsene i årsavgiften prisjusteres for 2009, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

4.8.6.4.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Kristelig Folkeparti, slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på motorvogn punkt II.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti ønsker at biler som benytter hydrogengass som drivstoff skal unntas årsavgift, på samme måte som el-biler.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på motorvogn punkt II med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

For 2009 betales i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter, årsavgift til statskassen for innenlandsregistrerte kjøretøy med tillatt totalvekt mindre enn 7 500 kg etter følgende satser:

1. Miljødifferensiert avgift
 - a) kr 2 696 for følgende kjøretøy; personbiler, varebiler, campingbiler, busser, kombinerte biler, lastebiler, samt trekkbiler med tillatt totalvekt fra og med 3 500 kg.
 - b) kr 3 129 for dieseldrevne kjøretøy under nr. 1 bokstav a som ikke har fabrikkmontert partikkelfilter.
2. kr 2 694 for årsprøvekjennermerker for kjøretøy
3. kr 1 008 av campingtilhengere med egenvekt over 350 kg.
4. kr 1 711 av motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge.
5. kr 385 av:
 - c) motorvogn som er registrert på innehaver av løyve etter § 9 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn eller fartøy som drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede,
 - d) motorvogn som er registrert på innehaver av løyve etter § 6 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn eller fartøy, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Dette gjelder også motorvogn som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som innehar slikt ruteløyve,
 - e) motorvogn som er godkjent og registrert som ambulans eller som er registrert som begra-

velseskjøretøy på begravellesbyrå og lignende,

- f) kjøretøy som er registrert på kjennemerker som lysegule typer på sort bunn,
- g) motorvogn som bare bruker elektrisitet til fremdrift, herunder motorvogn hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller,
- h) motorredskap,
- i) beltekjøretøy,
- j) trekkbiler som ikke faller inn under nr. 1,
- k) mopeder,
- l) traktorer,
- m) motorvogn som er 30 år eller eldre.

§ 1 nr. 5 ny bokstav f skal lyde:

Motorvogn som til fremdrift benytter stempeldrevet forbrenningsmotor som kun kan benytte hydrogen som drivstoff. Første punktum omfatter også kjøretøy som til fremdrift benytter slik motor i kombinasjon med elektrisk motor (hybridbiler).

Nåværende § 1 nr. 5 bokstav f-k blir nye § 1 nr. 5 bokstav g-l."

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at det er viktig å stimulere til bedre miljøadferd ved kjøp av nye biler, og disse medlemmer mener at en miljøkomponent i årsavgiften for nye biler, slik at biler med lavere utslipp enn 120 g/km får redusert årsavgift, vil være hensiktsmessig for riktige miljøadferd ved bilkjøp.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"I Stortingets vedtak om årsavgift § 1 gjøres følgende endring:

§ 1 nytt annet ledd skal lyde:

For motorvogn som nevnt i første ledd bokstav a og b som har CO₂-utslipp under 120 g/km gjøres fradrag i avgiften på x (x 250, 500 eller 1 000) kroner. Dette gjelder bare motorvogn som er registrert i det sentrale motorvognregistret etter 1. januar 2009.

Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd."

4.8.6.5 POST 73 VEKTÅRSAVGIFT

4.8.6.5.1 Sammendrag

Vektårsavgiften består av en vektgradert årsavgift og en miljødifferensiert årsavgift. Avgiften gjaldt tidligere alle kjøretøy og kombinasjoner av kjøretøy med tillatt totalvekt på 12 tonn og over, men fra 1. januar 2006 ble avgiften utvidet til å gjelde alle kjøretøy og kombinasjoner av kjøretøy med tillatt totalvekt på 7 500 kg og over.

1. Vektgradert årsavgift

Den vektgraderte årsavgiften er gradert etter kjøretøyets totalvekt, fjæringssystem og antall aksler. Denne graderingen er utformet slik at det tas hensyn til veislitasje.

2. Miljødifferensiert årsavgift

Den miljødifferensierte årsavgiften graderes ut fra vekt og utslippskrav kjøretøyene oppfyller. Utslippskravene følger kjøretøyforskriftens EURO-klassifisering, som stiller krav til maksimalt utslipp av blant annet nitrogendioksider og partikler.

Det foreslås at satsene prisjusteres for 2009, se forslag til avgiftsvedtaket § 1.

4.8.6.5.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på motorvogner punkt III.

4.8.6.6 POST 75 OMREGISTRERINGSAVGIFT

4.8.6.6.1 Sammendrag

Det skal ikke betales merverdiavgift ved omsetning av kjøretøy som tidligere har vært registrert her i landet (brukte kjøretøy). Det betales imidlertid en særavgift ved omregistrering av slike kjøretøy. Kjøretøyene som omfattes av denne avgiftsplikten er delt i fire grupper:

- a) Mopeder, motorsykler mv.
- b) Personbiler og busser
- c) Lastebiler, varebiler, kombinerte biler, campingbiler mv.
- d) Biltilhengere, semitrailere mv.

Avgiften er gradert etter vekt og alder.

Redusert omregistreringsavgift for eldre biltilhengere

Med virkning fra 1989 ble det innført en ny aldersklasse for motorsykler, personbiler og busser eldre enn 12 år, hvor omregistreringsavgift ble redusert. I 1993 ble den reduserte satsen utvidet til også å omfatte eldre lastebiler, varebiler mv. med egenvekt til og med 3 tonn. Biltilhengere har ikke fått en slik reduksjon, noe som innebærer at omregistreringsavgiften for eldre biltilhengere er betydelige høyere enn bl.a. for eldre personbiler. Det foreslås å rette opp i denne skjevheten, ved at omregistreringsavgiften for biltilhengere eldre enn 12 år med egenvekt fra 350 kg til og med 3 000 kg får samme sats som like gamle personbiler. Påløpt provenytnap av dette forslaget utgjør om lag 8 mill. kroner i 2009, mens bokført provenytnap utgjør om lag 7 mill. kroner.

Det foreslås at de øvrige satsene prisjusteres for 2009. Se forslag til avgiftsvedtak for en oversikt over avgiftssatsene.

Arbeidet med å erstatte omregistreringsavgiften med avansemoms

Finansdepartementet har i en tid arbeidet med den avgiftsmessige behandlingen av kjøretøy i merverdiavgiftsregelverket. Blant annet har et forslag om å erstatte omregistreringsavgiften med merverdiavgift på omsetning av brukte kjøretøy (avansemoms) vært på høring, jf. brev 22. desember 2008 – Høring – Forslag til endring av omregistreringsavgift og beregning av merverdiavgift ved omsetning av kjøretøy.

I høringsrunden kom det inn flere motforestillinger mot forslaget, bl.a. at forslaget kan vri omsetningen av brukte biler fra salg gjennom avgiftspliktige forhandlere og over til salg mellom privatpersoner. Det har også kommet flere innvendinger knyttet til manglende nøytralitet ved avgiftsleggingen av personkjøretøy.

Dagens merverdiavgiftsregelverk er ikke nøytralt ved anskaffelse og omsetning av personkjøretøy. Som flere av høringsinstansene har påpekt, vil imidlertid forslaget om avansemoms bare delvis løse disse problemene.

Forslaget om å erstatte omregistreringsavgiften med avansemoms er omtalt i Revidert nasjonalbudsjett 2008, se St.meld. nr. 2 (2007–2008) Revidert nasjonalbudsjett 2008 avsnitt 3.8.5. I omtalen heter det at etter departementets foreløpige vurdering synes det ikke hensiktsmessig å gjennomføre forslaget i den form det ble sendt på høring. I omtalen er det også vist til flere forslag som har kommet etter høringsrunden. Forslagene er ment å gi en mer nøytral avgiftslegging av kjøretøy.

I omtalen pekes det på at disse forslagene innebærer omfattende endringer, og at det er nærliggende å se problemstillingene knyttet til den avgiftsmessige behandlingen av personkjøretøy i sammenheng med forslaget om å erstatte omregistreringsavgiften med avansemoms. Et sentralt element i innspillene gjelder spørsmålet om å innføre fradragsrett for personkjøretøy til bruk i avgiftspliktig virksomhet. Den lovhjemlede avskjæringen av fradragsretten for personkjøretøy er blant annet begrunnet i muligheten for fradrag for merverdiavgift for kjøretøy som også brukes privat. Det framgår at departementet vil vurdere innspillene nærmere før en tar endelig stilling til om det skal fremmes et forslag for Stortinget om å erstatte omregistreringsavgiften med avansemoms.

Skattedirektoratet, som er blitt forelagt spørsmålet om generell fradragsrett ved anskaffelse av personkjøretøy til avgiftspliktig virksomhet, viser til at spørsmålet er blitt vurdert flere ganger i årenes løp,

bl.a. av Stovrikutvalget i NOU 1990:11, se avsnitt 7.6.7.1. Utvalget mente det ville være betydelige kontrollmessige problemer ved å skille mellom private og virksomhetsrelevante utgifter. Utvalget viste her særlig til de vanskeligheter som eksisterte på skatteområdet i forbindelse med bruk av personkjøretøy i næring og privat. Ut i fra disse erfaringene fant utvalget ikke å ville tilrå en slik fradragsrett.

Finansdepartementet inntok samme standpunkt til spørsmålet i Ot.prp. nr. 2 (2000–2001) Om lov om endringer i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift (Merverdiavgiftsreformen 2001), se avsnitt 6.2.2.5.3. Departementet viste til kontrollproblemene og at en fradragsrett ville åpne for uberettigede fradrag for privat forbruk.

Skattedirektoratet uttaler at det isolert sett ikke foreligger grunnlag for å vurdere dette spørsmålet annerledes i dag. Direktoratet viser også til at det heller ikke i Sverige eller Danmark foreligger generell fradragsrett for registrerte næringsdrivendes anskaffelse av personkjøretøy.

Overfor departementet er det også foreslått å innføre en sjablonmessig uttaksmerverdiavgift etter prinsippene som ligger til grunn for firmabilbeskatningen. Dette innebærer at beregningsgrunnlaget for merverdiavgiften vil være den private fordelten etter beregningsmetoden i firmabilbeskatningen korrigeret for kostnader som ikke er merverdiavgiftspliktige. Dette forslaget må ses i sammenheng med forslaget om å innføre generell fradragsrett for personkjøretøy til bruk i avgiftspliktig virksomhet. Skattedirektoratet peker på at firmabilbeskatningen bygger på andre prinsipper enn merverdiavgiftssystemet, og som ikke uten videre lar seg innpasse uten å komplisere regelverket betydelig. Direktoratet påpeker også at regelverket for firmabilbeskatningen er relativt omfattende og med flere skjønnsmessige begreper.

Skattedirektoratet er videre usikker på om de positive effektene ved et mer nøytralt system vil veie opp for de negative sidene ved forslaget. I denne sammenheng vises det til at det aldri har foreligget generell rett til fradrag for inngående merverdiavgift på personkjøretøy i det norske merverdiavgiftssystemet.

Bortsett fra forhold regulert i merverdiavgiftsfor-skriftene nr. 69 og 90, er direktoratet ikke kjent med at det er tatt opp særlige problemstillinger knyttet til nøytralitet og med begrunnelse i manglende fradragsrett ved anskaffelse og drift av personkjøretøy. Direktoratet vil på bakgrunn av ovenstående ikke tilrå at det innføres fradragsrett for personkjøretøy.

Etter departementets oppfatning vil innspillene som er omtalt i Revidert nasjonalbudsjett 2008 i prinsippet være egnet til å gi en mer nøytral avgiftsmessig behandling av personkjøretøy. Departementet deler imidlertid Skattedirektoratets vurderinger når

det gjelder de praktiske sider ved gjennomføringen av forslagene. I likhet med direktoratet er departementet usikker på om virkningene av uheldige vridninger pga. manglende kontrollmuligheter vil overstige gevinsten ved å innføre mer nøytrale regler. Etter en samlet vurdering er det etter departementets oppfatning ikke hensiktsmessig å gå videre med forslaget på dette tidspunkt. Departementet vil imidlertid vurdere hvorvidt det er hensiktsmessig å se nærmere på forslaget om å erstatte omregistreringsavgiften med merverdiavgift på omsetning av brukte kjøretøy i en noe endret form.

4.8.6.6.2 *Komiteens merknader*

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på motorvogner punkt IV og tar for øvrig omtalen til orientering.

4.8.6.7 POST 76 AVGIFT PÅ BENSIN

4.8.6.7.1 *Sammendrag*

Bensinavgiften ble innført i 1933 og har til hensikt å stille brukeren overfor de eksterne kostnadene knyttet til ulykker, kø, støy, veislitasje samt helse- og miljøskadelige utslipp til luft (eksklusive utslipp av CO₂) som bruk av bil medfører.

Avgiftsplikten omfatter bensin. Videre omfattes blandinger dersom bensin er hovedbestanddelen, og blandingen kan benyttes som motordrivstoff. Avgiftsplikten oppstår som hovedregel ved uttak fra godkjent lager eller ved innførsel.

Det gis avgiftsfritak for bl.a. bensin som anvendes i fly, til tekniske og medisinske formål, i tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområdene utenfor norsk territorialgrense samt i båter og snøscootere i veiløse strøk.

Avgiftssatsene i 2008 er 4,33 kroner per liter for svovelfri bensin (under 10 ppm svovel) og 4,37 kroner per liter for lavsvovlet (under 50 ppm svovel) og annen bensin.

Det foreslås å prisjustere avgiftssatsene for 2009, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Særavgiftene på bensin (bensinavgiften og CO₂-avgiften) ble økt flere ganger i midten av 1990-årene, før de ble redusert i 2001. Fra 2001 til 2008 var særavgiftene på bensin reelt uendret fram til bensinavgiften ble økt med 5 øre per liter fra 1. juli 2008.

Alternative drivstoff

De siste årene har det kommet en rekke alternativer til bensin og diesel på markedet, deriblant bioetanol, biodiesel, biogass, autogass (LPG), naturgass (CNG og NGL), hydrogen, hytan og elektrisitet. I tillegg tilbys noen av disse drivstoffene som blandingsprodukter. Omsetningen av alternative drivstoff er foreløpig begrenset, men økende.

På prinsipielt grunnlag bør alle trafikanter betale avgift som tilsvarer de kostnadene de påfører samfunnet i form av ulykker, kø, støy, utslipp til luft og veislitasje. Det meste av kostnadene ved bruk av personbil er knyttet til ulykker, kø og støy. Dette er kostnader som i liten grad varierer med valg av drivstoff. Dette taler for at også alternative drivstoff, som i dag er avgiftsfrie, bør ilegges drivstoffavgifter.

Det foreslås ikke nå å innføre drivstoffavgifter på alternative drivstoff, hovedsakelig for å stimulere til bruk av mer klimavennlige drivstoff.

4.8.6.7.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på motorvogner punkt V.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser på bilen som et gode som gir folk flest mobilitet både i arbeid og fritid. Norge har store avstander og spredt bosetting, noe som gjør høye bensin- og diesellavgifter til en ekstra belastning. Disse medlemmer foreslår derfor å senke avgifter på bensin med 1,25 kroner per liter (inkl. mva.) fra 1. januar 2009, noe som tilsvarer en reduksjon i bevilgning på 1,5 mrd. kroner.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på bensin med følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av bensin med følgende beløp per liter:

- a) svovelfri bensin (under 10 ppm svovel): kr 3,46,
- b) lavsvovlet bensin (under 50 ppm svovel): kr 3,50,
- c) annen bensin: kr 3,50.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten. Departementet kan videre gi forskrift om at det skal betales avgift av annet flytende brennstoff som anses anvendelig som motor drivstoff. Departementet avgjør hva som er anvendelig som motordrivstoff."

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til klimaforlikets vedtak om å blande

inn bioetanol i bensin med sikte på å redusere CO₂-utslippet fra biltrafikken. Ut fra hensynet til at drivstoffavgiftene prinsipielt bør settes slik at det er drivstoffets miljøegenskaper som bestemmer avgiften, ønsker dette medlem å innføre fritak for bensinavgift for andel bioetanol fra 1. juli 2009.

Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på motorvogner punkt V med følgende endringer:

I

§ 2 første ledd bokstav n skal lyde:

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på bensin til følgende anvendelsesområder:

- n) andel av innblandet bioetanol i bensin.

II

Endringen under I gjøres gjeldende fra 1. juli 2009."

4.8.6.8 POST 77 AVGIFT PÅ MINERALOLJE TIL FRAMDRIFT AV MOTORVOGN (AUTODIESEL-AVGIFT)

4.8.6.8.1 Sammendrag

Autodieselavgiften avløste kilometeravgiften i 1993 og har, i likhet med bensinavgiften, til hensikt å stille brukeren overfor de eksterne kostnadene knyttet til ulykker, kø, støy, veislitasje samt helse- og miljøskadelig utslipp til luft (eksklusive utslipp av CO₂) som bruk av bil medfører.

Avgiftsplikten omfatter mineralolje til framdrift av motorvogn (autodiesel). Som mineralolje anses bl.a. parafin, fyringsparafin, gassolje, diesellole og fyringsolje. Som mineralolje til framdrift av motorvogn anses all mineralolje som ikke er merket på det tidspunktet avgiftsplikten oppstår. Avgiftsplikten oppstår som hovedregel ved uttak fra godkjent lager eller ved innførsel. Merket olje kan benyttes i enkelte motorvogner, herunder traktorer, anleggsmaskiner og motorredskaper. Slik olje er ikke ilagt autodieselavgift, men ilegges grunnavgift på fyringsolje.

Innblandet biodiesel i mineralolje inngår ikke i avgiftsgrunnlaget for autodieselavgiften.

Avgiftssatsene i 2008 er 3,40 kroner per liter for svovelfri autodiesel (under 10 ppm svovel) og 3,45 kroner per liter for lavsvovlet autodiesel (under 50 ppm svovel) og annen autodiesel.

Det foreslås å prisjustere avgiftssatsene for 2009, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Omsetningen av avgiftspliktig autodiesel er nå om lag 100 pst. høyere enn for 10 år siden. Denne

utviklingen skyldes først og fremst overgang fra bensindrevne til dieseldrevne personbiler.

Realprisen på autodiesel økte moderat gjennom siste halvdel av 1990-årene før prisveksten tiltok i 1999 og 2000. Avgiftsreduksjonene i 2001 bidro til at prisene falt tilbake til nivået fra midten av 1990-årene. Fra 2004 har prisen på autodiesel økt. Realprisen på autodiesel var i juli 2008 om lag 16 pst. høyere enn i september 2000.

Særavgiftene på autodiesel (autodieselavgift og CO₂-avgift) ble økt flere ganger i midten av 1990-årene, før de ble redusert i 2001.

I St.prp. nr. 1 (2006–2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak ble det signalisert at avgiftsforskjellen mellom bensin og autodiesel burde reduseres over tid. Dette ble fulgt opp i statsbudsjettet for 2008 da autodieselavgiften ble økt med 20 øre per liter utover prisjustering. I Revidert nasjonalbudsjett 2008 ble avgiftsforskjellen ytterligere redusert ved at autodieselavgiften, i tråd med klimaforliket, ble økt med 5 øre per liter mer enn bensinavgiften. Forskjellen mellom bensinavgiften og autodieselavgiften er likevel fremdeles 93 øre per liter.

4.8.6.8.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på motorvogn punkt VI.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser på bilen som et gode som gir folk flest mobilitet både i arbeid og fritid. Norge har store avstander og spredt bosetting, noe som gjør høye bensin- og dieselaavgifter til en ekstra belastning. Disse medlemmer foreslår derfor å senke avgiftene på diesel med 1,25 kroner per liter (inkl. mva.) fra 1. januar 2009, noe som tilsvarer et kutt på 2,3 mrd. kroner.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på mineralolje til fremdrift av motorvogn (autodieselavgift) med følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje til framdrift av motorvogn med følgende beløp per liter:

- a) svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 2,50,

- b) lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 2,55,
- c) annen mineralolje: kr 2,55.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten. Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂- og svovelaavgift på mineralske produkter."

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at syntetisk diesel bør likestilles med andre alternative drivstoff som biodrivstoff, autogass og naturgass og fritas for autodieselavgift. Siden det i dag er svært begrenset omsetning av syntetisk diesel i Norge, vil provenyeffekten av å innføre et slikt fritak i en introduksjonsfase være marginal, men det vil gi et viktig og riktig miljøpolitisk signal.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på mineralolje til fremdrift av motorvogn (autodieselavgift) med følgende endringer:

§ 4 bokstav d og e skal lyde:

- d) syntetisk diesel basert på naturgass,
- e) for andel syntetisk diesel basert på naturgass i mineraloljen."

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener prinsipielt at drivstoffavgiftene bør settes slik at det er drivstoffets miljøegenskaper som bestemmer avgiften. Den eksisterende avgiftsforskjell mellom bensin og diesel kan ikke begrunnes slik. Dette medlem viser til at det i St.prp. nr. 1 (2006–2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak ble signalisert at avgiftsforskjellen mellom bensin og autodiesel burde reduseres over tid. Dette medlem fremmer derfor forslag om å øke dieselaavgiften med 5 øre.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn og fritidsbåt (dieselaavgift), med følgende endring:

§ 1 bokstav a, b og c skal lyde:

- a) for svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 3,55,
- b) for lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 3,60,
- c) for annen mineralolje: kr 3,60."

Komiteens medlem fra Venstre mener videre at skattepolitikken er et viktig redskap for å

snu adferdsmønster i en mer miljø- og helsemessig retning, og viser i den forbindelse til at Venstre foreslår et skatteskifte i denne retning på om lag 3 mrd. kroner i sitt alternative budsjett. Som et ledd i et slikt skifte foreslår Venstre å øke autodieselavgiften med 10 øre literen. En slik økning vil også bidra til å redusere avgiftsforskjellen mellom bensin og diesel som etter dette medlems syn ikke kan begrunnes ut fra et miljømessig ståsted.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn og fritidsbåt (dieselavgift), med følgende endring:

§ 1 bokstav a, b og c skal lyde:

- a) for svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 3,60,
- b) for lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 3,65,
- c) for annen mineralolje: kr 3,65."

4.8.7 **Kap. 5537 Avgift på båter mv.**

4.8.7.1 POST 71 AVGIFT PÅ BÅTMOTORER

4.8.7.1.1 *Sammendrag*

Særagiften på båtmotorer ble innført i 1978. Avgiften skal bl.a. bidra til å redusere ulempene knyttet til støy og stor fart ved at den skal vri etterspørselen over til mindre motorer.

Avgiftsplikten omfatter båtmotorer (framdriftsmotorer) med minst ni hestekrefter, herunder motorer som er innmontert i båt. Avgiftsplikten oppstår som hovedregel ved uttak fra godkjent lager eller ved innførsel.

Det gis fritak for avgiften for bl.a. motorer som leveres til bruk i fartøy registrert i fiskebåtregisteret, fartøy registrert i skipsregisteret (med unntak av fritidsbåter) samt Forsvarets marinefartøy.

Avgiften er i 2008 på 143,50 kroner per hk. Det foreslås at avgiftssatsen prisjusteres for 2009, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

4.8.7.1.2 *Komiteens merknader*

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på båtmotorer.

4.8.8 **Kap. 5541 Avgift på elektrisk kraft**

4.8.8.1 POST 70 FORBRUKSAVGIFT

4.8.8.1.1 *Sammendrag*

Forbruksavgiften på elektrisk kraft omfatter all elektrisk kraft som forbrukes i Norge, enten den er

produsert innenlands eller importert. Den generelle satsen i el-avgiften er 10,50 øre per kWh i 2008.

Industri, bergverk og fjernvarmeproduksjon ilegges el-avgift med redusert sats på 0,45 øre per kWh. Etter EFTAs overvåkningsorgan (ESA) sitt vedtak 30. juni 2004 kan den reduserte satsen ikke settes lavere enn 0,5 euro per MWh fastsatt i nasjonal valuta per første virkedag i oktober i året før budsjettåret. Dette samsvarer med minimumssatsen i EUs Rådskivedtak 2003/96/EF (energiskattedirektivet).

Leveranser til flere kraftintensive industriprosesser er fritatt for el-avgift. Disse prosessene er kjemisk reduksjon, elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser. I praksis innebærer dette at produksjonsprosessene i metallindustrien, sementindustrien og deler av kjemisk råvareindustri ikke betaler avgift. Veksthusnæringen betaler heller ikke avgift.

I utgangspunktet omfattes kraftkrevende prosesser i treforedlingsindustrien av den reduserte satsen på 0,45 øre per kWh. ESAs retningslinjer om miljøstøtte (miljøstøtteretningslinjene) åpner for fritak fra minstesatsen for energiintensive bedrifter dersom disse gjennomfører miljøtiltak som tilsvarer effekten av avgiftssatsen, f.eks. gjennom et energieffektiviseringsprogram. I regi av Olje- og energidepartementet er det derfor utarbeidet et program for energieffektivisering for treforedlingsbedrifter. Programmet ble godkjent av ESA i juni 2005 med virkning fra 1. juli 2004. Norges vassdrags- og energidirektorat har etablert en søknadsprosedyre for treforedlingsbedrifter som ønsker å delta i programmet. Flere bedrifter har søkt om deltakelse og fått sin søknad godkjent. I 2006 står disse bedriftene for om lag 95 pst. av forbruket i treforedlingsindustrien. Årlig besparelse av elektrisk energi som bedriftene legger opp til gjennom deltakelse i programmet er om lag 73 GWh.

Næringsvirksomhet i tiltakssonen (Finnmark og enkelte kommuner i Nord-Troms) er ilagt den reduserte satsen på 0,45 øre per kWh. Tidligere betalte denne gruppen i praksis ikke el-avgift fordi statsstøttereglene for bagatellmessig støtte ble utnyttet fullt ut. Fra 1. januar 2008 ble imidlertid slik bruk av bagatellmessig støtte ulovlig, og ordningen med fullt el-avgiftsfritak for næringslivet i tiltakssonen ble avvirket, jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008) Skatte-, avgifts- og tollvedtak. Næringsvirksomhet i tiltakssonen betaler derfor redusert sats i dag. Offentlig forvaltning og husholdninger i tiltakssonen er fritatt for el-avgift.

Foreløpige forbrukstall fra 2007 viser at i underkant av 40 pst. av det totale nettoforbruket av elektrisk kraft er fritatt for el-avgift. Figur 3.16 i proposisjonen viser totalt nettoforbruk av elektrisk kraft i perioden 1986 til 2007. I løpet av perioden har forbruket økt med i overkant av 25 pst. Figur 3.16 i proposisjonen viser at forbruket falt fra 2001 til 2003 og

fra 2005 til 2006. Foreløpige tall antyder at forbruket i 2007 vil bli litt høyere enn i 2005. Fallet i forbruket i 2003 og 2006 må ses i sammenheng med høye strømpriser og økt bruk av andre energikilder, som fyringsolje.

Figur 3.17 i proposisjonen viser utviklingen i gjennomsnittlig pris på elektrisitet til husholdninger inkludert nettleie og avgifter og utviklingen i den generelle avgiftssatsen. I perioden etter 1993 har kraftprisene til husholdningene variert betydelig – med pristopper i 2003 og 2006. Etter siste pristopp i fjerde kvartal 2006 falt prisene i de første kvartalene av 2007, men økte i fjerde kvartal. Prisøkningen fortsatte i første kvartal 2008, men en ser en viss avdemping i andre kvartal. Gjennomsnittlig pris til husholdninger inkludert nettleie og avgifter i andre kvartal 2008 er om lag 4,5 pst. høyere enn samme kvartal i 2007.

Det foreslås at den generelle satsen prisjusteres fra 2008 til 2009, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Krav om tilbakeføring av ulovlig støtte

EFTAs overvåkningsorgan (ESA) fattet 30. juni 2004 vedtak om at industriens fritak for el-avgift var å anse som ulovlig offentlig støtte, jf. St.prp. nr. 63 (2003–2004) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i Statsbudsjettet medregnet folketrygden 2004. Som omtalt i St.prp. nr. 1 (2004–2005) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, brakte Regjeringen ESAs vedtak inn for EFTA-domstolen. I sin avgjørelse 21. juli 2005 ga EFTA-domstolen ESA medhold i at industriens tidligere fritak for el-avgift var offentlig støtte. I tillegg fikk ESA medhold i at støtten ble ulovlig fra 1. januar 2002, som var fristen for å tilpasse eksisterende støtteordning til de nye miljøstøtteretningslinjene. Avgjørelsen endrer ikke ESAs tidligere aksept av at industrien har vært i såkalt god tro fram til 6. februar 2003. Det er derfor bare støtte mottatt etter dette tidspunktet og fram til 1. januar 2004, da alt næringsliv ble fritatt for el-avgift, som skal tilbakeføres (med renter).

Toll- og avgiftsdirektoratet igangsatte i siste halvdel av 2006 en kartlegging av om lag 10 500 potensielle støttemottakerne. Vedtak om tilbakeføring av ulovlig støtte ble fattet av tollregionene i 2007. Totalt er det fattet vedtak om at om lag 126 mill. kroner inklusive renter skal tilbakeføres. Kravene gjelder 65 bedrifter. 17 bedrifter påklaget tollregionens vedtak til Toll- og avgiftsdirektoratet i 2007. Toll- og avgiftsdirektoratet har i 2008 fattet endelig vedtak i samtlige klagesaker. Totalt gjenstår om lag 67,5 mill. kroner inklusive renter som ikke er tilbakeført.

Redusert sats for fjernvarmeproduksjon i næringsparker

Etter Stortingets vedtak om forbruksavgift på elektrisk kraft § 1 annet ledd bokstav a skal det bl.a. for elektrisk kraft som benyttes til produksjon av fjernvarme betales avgift med redusert sats (0,45 øre per kWh). Nærmere bestemmelser om redusert sats for fjernvarmeprodusenter er gitt i forskrift 21. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter § 3-12-5 hvor det blant annet er vilkår om at virksomheten skal være registrert innenfor Statistisk sentralbyrås næringsgruppe 40.3 (SN2002). Vilkåret har medført at næringsparker med egen fjernvarmeproduksjon ikke kan få levert kraft med redusert sats. Dette skyldes at næringsparkens registrering er knyttet til en annen kode. Departementet tar sikte på å utvide den reduserte satsen til også å omfatte fellesleverandører til næringsparker, slik at disse likestilles med andre produsenter av fjernvarme, uavhengig av registreringen. De øvrige vilkårene om bruk av energikilde og sluttbruker av fjernvarmen vil også omfatte disse produsentene. Et utkast til endringer i regelverket vil i løpet av høsten bli sendt på alminnelig høring. Forslaget må notifiseres og godkjennes av ESA før det kan tre i kraft.

4.8.8.1.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om forbruksavgift på elektrisk kraft.

Flertallet tar omtalen om krav om tilbakeføring til orientering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener avgiften på elektrisitet er høy, og utgjør med Regjeringens forslag 10,82 øre per kWh. I tillegg kommer en avgift på 1 øre til Enova. Dette utgjør 2 364 kroner ved et årsforbruk på 20 000 kWh, som kommer i tillegg til en allerede høy strømgjeld. Disse medlemmer foreslår å redusere elavgiften med 2 øre per kWh, noe som tilsvarer et avgiftskutt på ca. 880 mill. kroner.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til forbrukeravgift på elektrisk kraft med følgende endring:

§ 1 første punktum skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med 8,82 øre per kWh på elektrisk kraft som leveres her i landet."

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener at husholdningene bør stimuleres til energiøkonomisering, både gjennom støtte til ulike enøktiltak og gjennom avgiftssystemet. Dette medlem fremmer derfor forslag om å øke elavgiften med 1 øre pr. kWh.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til forbruksavgift på elektrisk kraft med følgende endring:

§ 1 første punktum skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med 11,82 øre pr. kWh på elektrisk kraft som leveres her i landet."

4.8.9 Kap. 5542 Avgift på mineralolje mv.

4.8.9.1 POST 70 AVGIFT PÅ MINERALOLJE

4.8.9.1.1 *Sammendrag*

Grunnavgiften på fyringsolje mv. ble innført i 2000. Avgiften ble begrunnet med at økningen i elavgiften i 2000 ikke skulle bidra til en miljømessig uheldig overgang fra bruk av elektrisitet til bruk av fyringsolje til oppvarming.

Avgiftsplikten omfatter mineralolje. Som mineralolje anses bl.a. parafin, fyringsparafin, gassolje, dieselolje og fyringsolje. Avgiftsplikten oppstår som hovedregel ved uttak fra godkjent lager eller ved innførsel.

Unntatt fra avgiftsplikten er flyparafin samt olje som pålegges autodieselavgift. Det gis fritak for avgiften for bl.a. mineralolje til bruk i skip i utenriks fart, gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart, fiske og fangst i nære og fjerne farvann, anlegg på kontinentalsokkelen, forsyningsflåten samt sildemel- og fiskemelindustrien.

Den generelle avgiftssatsen i 2008 er 0,845 kroner per liter mineralolje. Mineralolje som leveres til treforedlingsindustrien er ilagt en lav sats på 0,12 kroner per liter mineralolje. Den lave satsen for treforedlingsindustrien ble godkjent av EFTAs overvåkingsorgan (ESA) 16. juli 2008 og trådte i kraft 1. september 2008.

Det foreslås å prisjustere avgiftssatsene for 2009, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Lav sats for produksjon av fargestoffer og pigmenter

Det foreslås å utvide den reduserte satsen som omfatter mineralolje levert til treforedlingsindustrien til også å omfatte mineralolje levert til produksjon av fargestoffer og pigmenter. Den nærmere avgrensning vil bli fastsatt i forskrift. Forslaget vil gi et proveny- tap på om lag 15 mill. kroner påløpt og om lag 14

mill. kroner bokført i 2009. Forslaget må notifiseres til og godkjennes av ESA før det kan tre i kraft. Det foreslås at Finansdepartementet gis fullmakt til å iverksette den reduserte satsen, se forslag til avgiftsvedtak II.

4.8.9.1.2 *Komiteens merknader*

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Kristelig Folkeparti og Venstre, slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om grunnavgift på mineralolje.

Når det gjelder farge- og pigmentindustrien, vil komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, understreke behovet for å erstatte bruk av fyringsolje med mer klima- og miljøvennlige energibærere, som biobrensel og gass, og forventer at bedrifter følger opp sitt ansvar for å gjennomføre slik omlegging. Flertallet mener imidlertid det finnes grunner til å redusere avgiften inntil slik omstilling er praktisk mulig og alternative energibærere er fysisk tilgjengelige.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det gis fritak for mineraloljeavgift for skip i utenriksfart, gods- og passasjertrafikk i innenriks sjøfart, fiske og fangst i nære og fjerne farvann, anlegg på kontinentalsokkelen og forsyningsflåten. Dette medfører at så godt som all bruk av skip i næringsøyemed er fritatt for avgiften, bortsett fra et lite antall taretrålere. Disse medlemmer vil vise til at disse genererer direkte og indirekte en ikke ubetydelig verdiskaping langs kysten som råstoffleverandør til alginatindustrien. Svak lønnsomhet i bransjen bl.a. på bakgrunn av avgiftsdiskrimineringen kan sette næringen i fare og disse medlemmer vil derfor ta til orde for en harmonisering av regelverket som også gjelder taretrålerne.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gjennomgå regelverket for mineraloljeavgift på nytt slik at også taretrålerne blir fritatt for avgiften."

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til sitt forslag om å øke elavgiften med 1 øre, og foreslår ut fra prinsippet om at fyringsolje skal ha samme avgiftsbelastning som elektrisitet brukt til oppvarming at grunnavgiften på mineralolje økes med 7,5 øre pr. liter utover Regjeringens forslag.

Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om grunnavgift på fyringsolje mv. med følgende endring:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på mineralolje med kr 0,945 pr. liter."

Komiteens medlem fra Venstre mener videre at skattepolitikken er et viktig redskap for å snu adferdsmønster i en mer miljø- og helsemessig retning, og viser i den forbindelse til at Venstre foreslår et skatteskifte i denne retning på om lag 3 mrd. kroner i sitt alternative budsjett. Som et ledd i et slikt skifte foreslår Venstre å øke grunnavgiften på mineralolje med 10 øre literen og samtidig oppheve redusert sats i grunnavgiften for treforedlings- og pigmentindustrien.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om grunnavgift på fyringsolje mv. med følgende endring:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innlands produksjon av mineralolje med 0,970 kroner pr. liter. For mineralolje til treforedlingsindustrien og pigmentindustrien skal det betales avgift med 0,870 kroner pr. liter."

4.8.9.2 POST 71 AVGIFT PÅ SMØREOLJE MV.

4.8.9.2.1 *Sammendrag*

Særavgiften på smøreolje ble innført i 1988. Avgiften skal bidra til å redusere uheldig disponering/forbrenning av spillolje ("brukt" smøreolje) og dermed redusere skadevirkningene på helse og miljø.

Avgiftsplikten omfatter motor- og girsmøreoljer, industrielle smøreoljer, hydrauliske oljer, mineraloljebaserte smøreoljer samt tilsvarende produkter av annen opprinnelse. Avgiftsplikten oppstår som hovedregel ved uttak fra godkjent lager eller ved innførsel.

Det gis fritak for avgiften for bl.a. smøreolje som anvendes i utenriks fart, fiske og fangst i fjerne farvann, anlegg på kontinentalsokkelen, forsyningsflåten og i fly.

Avgiftssatsen i 2008 er 1,72 kroner per liter.

Det foreslås å prisjustere avgiftssatsen for 2009, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Miljøverndepartementet innførte i 1994 en ordning for refusjon av smøreoljeavgift for spillolje som

leveres til godkjent innsamler. Refusjonsordningen administreres av Statens forurensningstilsyn og er nærmere omtalt i St.prp. nr. 1 (2008–2009) Miljøverndepartementet.

4.8.9.2.2 *Komiteens merknader*

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på smøreolje.

4.8.10 *Kap. 5543 Miljøavgifter på mineralske produkter*

4.8.10.1 POST 70 CO₂-AVGIFT

4.8.10.1.1 *Sammendrag*

CO₂-avgiften på mineralske produkter ble innført i 1991 og ble i 1999 skilt ut i et eget avgiftsvedtak. Avgiftens formål er å bidra til kostnadseffektive reduksjoner av utslipp av klimagassen CO₂. Avgiftsplikten omfatter mineralolje, bensin, naturgass og LPG og oppstår som hovedregel ved uttak fra godkjent lager eller ved innførsel.

Avgiften på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen ble innført i 1991. Avgiftens formål er å redusere utslipp av klimagassen CO₂ fra petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen.

CO₂-avgiften på mineralolje, bensin og gass er hjemlet i vedtaket om CO₂-avgift på mineralske produkter, mens CO₂-avgiften på sokkelen er hjemlet i vedtaket om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen. Avgiftene oppkreves etter henholdsvis lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter og lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen.

De ulike elementene i CO₂-avgiften er omtalt nedenfor.

CO₂-avgift på mineralolje

Som mineralolje anses bl.a. parafin, fyringsparafin, gassolje, dieselolje og fyringsolje.

Det gis fritak for avgiften bl.a. for mineralolje som brukes i skip i utenriks fart, i fiske og fangst i fjerne og nære farvann og i fly i utenriks fart. I forbindelse med budsjettet for 2008 ble det vedtatt fritak for CO₂-avgift for mineralske produkter som leveres til bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven. Fritaket ble godkjent av EFTAs overvåkingsorgan (ESA) 16. juli 2008 og trådte i kraft 1. september 2008.

Avgiftssatsen i 2008 er 0,55 kroner per liter mineralolje. For mineralolje til bruk i innenriks luftfart er avgiftssatsen 0,65 kroner per liter mens avgiftssatsen for mineralolje til bruk i treforedlings-

industrien, sildemel- og fiskemelindustrien er 0,28 kroner per liter.

Det foreslås å prisjustere avgiftssatsene for 2009, se forslag til avgiftsvedtak § 1 første ledd bokstav a.

CO₂-avgift på bensin

Avgiftsplikten omfatter bensin og blandinger dersom bensin er hovedbestanddel og blandingen kan benyttes som motordrivstoff.

Det gis fritak for avgiften for bl.a. bensin brukt i fly i utenriks fart og bensin gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).

Avgiftssatsen i 2008 er 0,82 kroner per liter bensin.

Det foreslås å prisjustere avgiftssatsen for 2009, se forslag til avgiftsvedtak § 1 første ledd bokstav b.

CO₂-avgift på naturgass og LPG

I forbindelse med budsjettet for 2007 ble det vedtatt å innføre CO₂-avgift på gass til oppvarming av bygg fra 1. juli 2007.

Avgiftssatsene i 2008 er 0,48 kroner per Sm³ naturgass og 0,62 kroner per kg LPG.

Det foreslås å prisjustere avgiftssatsene for 2009, se forslag til avgiftsvedtak II § 1 første ledd bokstav c og d.

CO₂-avgiften på gass til oppvarming av bygg er vedtatt som en generell avgift på gass, men med et fritak for gass som benyttes til annet enn oppvarming. Dette fritaket må godkjennes av EFTAs overvåkingsorgan (ESA) før det kan tre i kraft. ESA åpnet formell undersøkelse i saken 23. november 2007 og avgiften har derfor ikke trådt i kraft som forutsatt. ESA skal om mulig fatte en beslutning innen 18 måneder etter iverksettelsen av undersøkelsen.

Det foreslås at Finansdepartementet gis fullmakt til å iverksette avgiften, se forslag til avgiftsvedtak II.

CO₂-avgiften i petroleumsvirksomheten

Avgiftssatsene i 2008 er 0,45 kroner per Sm³ gass og 0,45 kroner per liter olje eller kondensat.

Fra 2008 ble CO₂-utslipp fra petroleumsvirksomheten inkludert i kvotesystemet. I Ot.prp. nr. 66 (2006–2007) Om lov om endringer i klimakvoteloven m.m. framgikk det at:

"Regjeringen har som utgangspunkt at de samlede utslippskostnadene for petroleumssektoren forutsettes videreført på tilnærmet dagens nivå. Dermed vil de økonomiske incentivene for utslippsreduksjoner på sokkelen opprettholdes. () CO₂-avgiften vil bli sett i sammenheng med kostnadene petroleumsindustrien blir pålagt ved å måtte kjøpe kvoter, slik at den totale utslippskostnaden blir videreført på tilnærmet dagens nivå."

På dette grunnlaget ble CO₂-avgiften på sokkelen nedjustert med 35 øre per Sm³/liter, tilsvarende en forventet kvotepris på 160 kroner per tonn CO₂.

Departementet legger til grunn at formuleringen "videreført tilnærmet på dagens nivå" innebærer at utslippskostnadene skulle holdes om lag uendret ved overgangen til kvotesystemet. For at kvotesystemet skal få virke i størst mulig grad, bør også petroleumsnæringen eksponeres for variasjoner i kvoteprisen på linje med annen næringsvirksomhet. Det legges derfor ikke opp til å endre CO₂-avgiften for å motvirke endringer i kvoteprisen.

Det foreslås å prisjustere avgiftssatsene for 2009, se forslag til avgiftsvedtak første ledd bokstav a og b.

I dag skal det ikke betales slik CO₂-avgift for olje og kondensat som er avgiftsbelagt etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter. Etter at EFTAs overvåkingsorgan (ESA) har godkjent fritaket for CO₂-avgift for mineralske produkter som leveres til bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven, kan unntaksbestemmelsen for CO₂-avgift i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen oppheves.

Utslipp av klimagasser og CO₂

Norge skal etter Kyoto-protokollen sørge for at klimagassutslippene i perioden fra 2008 til 2012 i gjennomsnitt ikke overskrider summen av de kvoter Norge ble tildelt i Kyoto-protokollen og de kvoter Norge skaffer via de såkalte Kyoto-mekanismene, herunder kjøp av utslippskvoter og utslippsreduksjoner i andre land.

I Kyoto-protokollen fikk Norge tildelt en årlig kvotemengde som i gjennomsnitt er 1 pst. høyere enn utslippene i 1990. Dette tilsvarer om lag 50,1 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i gjennomsnitt per år. Kvoteplikten gjelder samlet for 5-årsperioden under ett.

De samlede norske klimagassutslippene var 55,0 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i 2007. Dette er en økning på 2,8 pst. fra 2006. I perioden 1990 til 2007 har utslippene økt med drøyt 10 pst. Det meste av veksten skjedde i perioden fram til 1999, mens utslippene etter dette har vært relativt stabile.

Kvoteprisen

EUs kvotedirektiv (2003/87/EF) etablerte fra og med 2005 et system for kvotehandel med klimagasser i EU med formål å redusere EUs utslipp av klimagasser på en kostnadseffektiv måte. Handel med CO₂-kvoter startet opp i løpet av første halvår 2005.

Det har vært store variasjoner i kvoteprisen på kvoter med levering i andre handelsperiode (Kyoto-perioden 2008–2012). Prisen på kvoter med levering i desember 2008 (EUADCE08) har variert mellom

98 kroner per tonn CO₂ i februar 2007 til 235 kroner per tonn CO₂ i juli 2008. Det siste året har kvoteprisen i hovedsak ligget mellom 150 og 200 kroner per tonn CO₂. Kvoter med levering i desember 2009 (EUADEC09) har i august 2008 blitt omsatt for om lag 200 kroner per tonn CO₂.

Kvoteprisen har siden 2007 ligget på om lag samme nivå som CO₂-avgiften på mineralolje, men vesentlig under CO₂-avgiften på bensin. Petroleumsvirksomheten er siden 1. januar 2008 ilagt både CO₂-avgift og kvoteplikt. Som en konsekvens av økningen i kvoteprisen har dette gitt en moderat økning av marginalkostnaden ved CO₂-utslipp for denne næringsen.

4.8.10.1.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Kristelig Folkeparti og Venstre, slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om CO₂-avgift.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti er enig med Regjeringen i at en intensivert innsats for å få ned innenlandske klimagassutslipp også må få konsekvenser for innenlandsk flytrafikk. Det vil bli svært krevende å nå ambisiøse mål for klimagassreduksjoner i Norge med en fortsatt vekst i utslippene fra denne sektoren. Dette medlem mener at en avgiftsøkning som motsvarer en økt billettpris på 3 kroner pr. flyreise mellom Oslo og Bergen neppe bidrar sterkt i så måte, og vil derfor foreslå å øke CO₂-avgiften på mineralolje brukt i innenlandsk flytrafikk ytterligere med 25 øre pr. liter utover prisjustering. Dette medlem mener dessuten at det bør innføres en CO₂-avgift for fossilgass i transportsektoren, med like stor avgift per tonn CO₂ som bensin, dvs. 363 kroner pr. tonn CO₂.

Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter, med følgende endringer:

§ 1 bokstav a skal lyde:

Mineralolje: kr 0,57 pr. liter. For innenriks luftfart er satsen kr 0,92 pr. liter. For treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien er satsen kr 0,29 pr. liter.

§ 1 bokstav c skal lyde:

Fossilgass: For personbiler, tunge kjøretøy og skip og båter – kysttrafikk m.m. er satsen kr 363 pr. tonn CO₂."

Komiteens medlem fra Venstre mener videre at skattepolitikken er et viktig redskap for å snu adferdsmønster i en mer miljø- og helsemessig retning, og viser i den forbindelse til at Venstre foreslår et skatteskifte i denne retning på om lag 3 mrd. kroner i sitt alternative budsjett. Som et ledd i et slikt skifte foreslår Venstre å øke CO₂-avgiften på mineralske produkter med 15 øre literen i alle anvendelser, med unntak av innenriks luftfart hvor det foreslås en økning med 25 øre literen.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter, med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon med følgende beløp:

- a) Mineralolje: kr 0,72 per liter. For innenriks luftfart er satsen 0,92 kroner per liter. For mineralolje til treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien skal det betales avgift med 0,44 per liter.
- b) Bensin: 0,99 per liter."

4.8.10.2 POST 71 SVOVELAVGIFT

4.8.10.2.1 Sammendrag

Svovlavgift på mineralske produkter ble innført i 1970 og ble i 1999 skilt ut i et eget avgiftsvedtak. Avgiften er miljømessig begrunnet og skal bidra til å redusere utslippene av svovel.

Avgiftsplikten omfatter mineralolje. Som mineralolje anses bl.a. parafin, fyringsparafin, gassolje, dieselolje og fyringsolje. Avgiftsplikten oppstår som hovedregel ved uttak fra godkjent lager eller ved innførsel.

Det gis avgiftsfritak for bl.a. bruk av mineralolje i skip i utenriks fart, fiske og fangst i fjerne farvann og fly i utenriks fart. I tillegg kan hele eller deler av avgiften refunderes dersom utslippet av svovel til atmosfæren er mindre enn svovelinnholdet i de benyttede produktene skulle tilsi.

Avgiftssatsen i 2008 er 7,2 øre per liter mineralolje for hver påbegynt 0,25 pst. vektandel svovel i olje som inneholder over 0,05 pst. vektandel svovel.

Det foreslås å prisjustere avgiftssatsen for 2009, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Norge er i henhold til Gøteborg-protokollen av 1999 forpliktet til å redusere de årlige utslippene av svoveldioksid (SO₂) til maksimalt 22 000 tonn fra og

med 2010. I de siste tiårene har det vært en markant nedgang i de norske utslippene av SO₂. I 2007 var utslippene på 19 700 tonn, noe som er en reduksjon på 62 pst. siden 1990. I henhold til foreløpige tall gikk utslippene ned med 1 200 tonn fra 2006 til 2007. Utslippene ligger dermed 2 300 tonn eller om lag 10 pst., under utslippsforpliktelsen etter Gøteborg-protokollen.

4.8.10.2.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om svovelavgift.

4.8.11 Kap. 5546 Avgift på sluttbehandling av avfall

4.8.11.1 POST 70 AVGIFT PÅ SLUTTBEHANDLING AV AVFALL

4.8.11.1.1 Sammendrag

Særagiften på sluttbehandling av avfall ble innført i 1999. Avgiften består av en avgift på deponering av avfall og en avgift på forbrenning av avfall. Avgiften skal prise miljøkostnadene ved sluttbehandling av avfall og stimulere til økt gjenvinning og reduserte avfallsmengder. Forbrenningsavgiften skal i tillegg stimulere til rensing av utslipp og utsortering av utslippsintensive avfallsfraksjoner.

Avgift på deponering av avfall

Avgiftsplikten omfatter avfall innlevert til sluttbehandling ved deponi og oppstår ved innlevering av avfallet til deponiet. Det gis fritak for deponiavgiften for farlig avfall, avfall som innleveres til anlegg for ombruk, gjenvinning eller sortering for gjenvinning, avfall som består av uorganisk materiale og som legges på særskilt opplagsplass, avfall som er restavfall fra utnyttelse av returfiber i treforedlingsindustrien samt avfall som består av forurensede jord- og løsmasser.

Deponiavgiften er differensiert ut fra deponiets miljøstandard. Avgiftssatsen i 2008 er 434 kroner per tonn avfall som leveres til anlegg med høy miljøstandard. For andre anlegg er avgiftssatsen i 2008 566 kroner per tonn avfall. Det foreslås å prisjustere avgiftssatsene for 2009, se forslag til avgiftsvedtak § 2.

Miljøverndepartementet har i forskrift fastsatt at det fra 1. juli 2009 vil være forbudt å deponere nedbrytbart avfall, jf. St.prp. nr. 1 (2008–2009) Miljøverndepartementet. Forbudet innebærer at biologisk nedbrytbare fraksjoner som papir, tre, våtorganisk avfall, tekstiler og slam må behandles på andre måter enn deponering. Avfall som deponeres etter at forbudet har trådt i kraft, vil derfor ha en vesentlig annen sammensetning enn tidligere, slik at utslippene av klimagasser og miljøgifter per tonn avfall vil bli

reduisert. Deponiavgiften, som ble innført for å prise miljøkostnadene ved deponering, bør justeres for å reflektere denne endringen. Regjeringen vil komme tilbake med en vurdering av nivået på avgiftssatsene i forhold til miljøkostnadene i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2009.

Avgift på forbrenning av avfall

Avgiftsplikten omfatter utslipp av støv, gassene hydrogenfluorid (HF), hydrogenklorid (HCl), nitrogenoksider (NO_x) og svoveldioksid (SO₂), dioksiner, tungmetallene kvikksølv (Hg), kadmium (Cd), bly (Pb), krom (Cr), mangan (Mn), arsen (As) og nikkel (Ni) samt karbondioksid (CO₂) ved forbrenning av avfall innlevert til sluttbehandling ved forbrenningsanlegg. Avgiftsplikten oppstår ved utslipp til luft av avgiftspliktige stoffer ved forbrenning av avfall. CO₂-komponenten i avgiften er knyttet til avfallet, ikke selve utslippet, og avgiftsplikten oppstår ved innlevering av avfall til forbrenning. Energianlegg i industrien som kun benytter avfallsbaserte brenslere i produksjonen, anses som gjenvinningsanlegg og omfattes derfor ikke av avgiftsplikten. Anlegg som brenner avfall som inneholder fossilt materiale, skal betale avgift for utslipp av CO₂. Avfallsfraksjonene til forbrenning skal være positivt utsortert, og det må dokumenteres at avfallet ikke inneholder fossilt materiale.

Avgiftssatsene på utslipp av de enkelte stoffene varierer og er fastsatt ut fra beregnet miljøskade. Regjeringen foreslår å prisjustere avgiftssatsene for 2009, se forslag til avgiftsvedtak § 3.

4.8.11.1.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på sluttbehandling av avfall.

4.8.12 Kap. 5547 Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier

4.8.12.1 POST 70 TRIKLORETEN (TRI) OG POST 71 TETRAKLORETEN (PER)

4.8.12.1.1 Sammendrag

Avgiften på de helse- og miljøskadelige kjemikalierne trikloreten (TRI) (post 70) og tetrakloreten (PER) (post 71) ble innført i 2000. Avgiftens formål er å redusere bruken av disse kjemikalierne.

Avgiftsplikten omfatter TRI og PER, herunder gjenvunnet TRI og PER. Videre omfattes TRI og PER som inngår som bestanddel i andre produkter dersom mengden av TRI og PER overstiger henholdsvis 1 pst. og 0,1 pst. av produktets totale vekt. Avgiftsplikten oppstår som hovedregel ved uttak fra godkjent lager eller ved innførsel. Det gis fritak for

avgiften bl.a. for TRI og PER som er gjenvunnet til eget bruk.

Avgiftssatsene i 2008 er 59,19 kroner per kg ren TRI eller PER. For varer hvor kun en del av innholdet er TRI eller PER, blir det beregnet en forholdsmessig avgift. Satsene avspeiler innholdet av TRI eller PER i produktene.

Det foreslås å prisjustere avgiftssatsene for 2009, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Miljøverndepartementet har etablert en refusjonsordning for avfall som inneholder TRI og som innleveres til godkjent mottak eller behandlingsanlegg for farlig avfall. Refusjonsordningen administreres av Statens forurensningstilsyn og er nærmere omtalt i St.prp. nr. 1 (2008–2009) Miljøverndepartementet.

4.8.12.1.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på miljøskadelige kjemikalier.

4.8.13 Kap. 5548 Miljøavgift på klimagasser

4.8.13.1 POST 70 HYDROFLUORKARBONER (HFK) OG PERFLUORKARBON (PFK)

4.8.13.1.1 Sammendrag

Avgiften på klimagassene hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK) ble innført i 2003. Avgiftens formål er å redusere utslippene av HFK og PFK gjennom å stimulere til bruk av alternative gasser og til utvikling av ny teknologi som ikke bruker HFK og PFK.

Avgiftsplikten omfatter alle blandinger av HFK og PFK, både innbyrdes blandinger og blandinger med andre stoffer, samt HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer. Avgiftsplikten oppstår som hovedregel ved uttak fra godkjent lager eller ved innførsel. Det gis fritak for avgiften bl.a. for HFK og PFK som gjenvinnes.

Avgiftssatsene er gradert ut fra gassenes globale oppvarmingspotensial (GWP) og tilsvarer i 2008 om lag 199 kroner per tonn CO₂-ekvivalent. Dette innebærer at de ulike HFK- og PFK-forbindelsene har ulike satser avhengig av hvor kraftig klimaeffekt de antas å ha. Det foreslås å prisjustere avgiftssatsene for 2009, se forslag til avgiftsvedtak § 2.

Miljøverndepartementet har etablert en refusjonsordning for HFK og PFK som innleveres for destruksjon til godkjent destruksjonsanlegg. Refusjonsordningen administreres av Statens forurensningstilsyn og er nærmere omtalt i St.prp. nr. 1 (2008–2009) Miljøverndepartementet.

4.8.13.1.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på klimagasser.

4.8.14 Kap. 5549 Avgift på utslipp av NO_x

4.8.14.1 POST 70 AVGIFT PÅ UTSLIPP AV NO_x

4.8.14.1.1 Sammendrag

Avgiften på utslipp av NO_x ble innført i 2007. Avgiftens formål er å bidra til kostnadseffektive reduksjoner i utslippene av nitrogenoksider (NO_x) og sammen med andre virkemidler bidra til å oppfylle Norges utslippsforpliktelse etter Gøteborg-protokollen. Avgiftsplikten omfatter utslipp av NO_x ved energiproduksjon fra

- framdriftsmaskineri med samlet installert motoreffekt på mer enn 750 kW,
- motorer, kjeler og turbiner med samlet installert innfyrt effekt på mer enn 10 MW, og
- fakler på offshoreinstallasjoner og anlegg på land. Avgiftsplikten oppstår ved utslipp av NO_x.

Det gis fritak for avgiften for bl.a. utslipp fra fartøy som går i direkte fart mellom norsk og utenlandsk havn, luftfartøy som går i direkte fart mellom norsk og utenlandsk lufthavn, fartøy som brukes til fiske og fangst i fjerne farvann samt utslippskilder omfattet av miljøavtale med staten om gjennomføring av NO_x-reduserende tiltak i samsvar med et fastsatt miljømål. Miljøverndepartementet og 14 næringsorganisasjoner inngikk 14. mai 2008 en slik miljøavtale. EFTAs overvåkingsorgan (ESA) godkjente 16. juli 2008 avgiftsfritaket for virksomheter som er omfattet av miljøavtalen som lovlig statsstøtte. Virksomheter som har tilsluttet seg miljøavtalen innen 1. juli 2008 kan etter søknad til Toll- og avgiftsetaten få refundert avgift for 2008. Det vises til nærmere omtale av miljøavtalen i St.prp. nr. 1 (2008–2009) Miljøverndepartementet.

Avgiftssatsen i 2008 er 15,39 kroner per kg utslipp av NO_x. Det foreslås å prisjustere avgiftssatsen for 2009, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Ved innføringen av avgiften på utslipp av NO_x i 2007 ble det lagt vekt på at utslippene skulle reduseres uten at den økonomiske belastningen for næringsene skulle bli for høy. Det ble derfor lagt til grunn drøyt 400 mill. kroner i NO_x-avgiftskompensasjoner. Ved inngåelsen av miljøavtalen faller grunnlaget for en stor del av kompensasjonene bort. I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2008 ble derfor kompensasjonene redusert med om lag 130 mill. kroner samtidig med at inntektene fra avgiften ble justert ned. Det ble samtidig varslet at det kunne bli behov for ytterligere reduksjoner i kompensasjonene. Det foreslås derfor å redusere kompensasjonsordningene ytterligere med om lag 60 mill. kroner i budsjettet for 2009. Forslag til reduksjoner i kompensasjonene er

nærmere beskrevet i de respektive departementers fagproposisjoner for 2009-budsjettet.

Utslipp av NO_x

Norge er i henhold til Gøteborg-protokollen av 1999 forpliktet til å redusere de årlige utslippene av NO_x til maksimalt 156 000 tonn fra og med 2010. I de siste tiårene har det vært en moderat reduksjon i de norske utslippene av NO_x. I henhold til foreløpige utslippstall for 2007 er utslippene redusert med 9 pst. siden 1990. Utslippene av NO_x var i 2007 på 189 600 tonn. Dette er en reduksjon på 1 200 tonn siden 2006. Utslippene ligger dermed 33 600 tonn eller om lag 22 pst., over utslippsforpliktelsen etter Gøteborg-protokollen.

4.8.14.1.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på utslipp av NO_x.

4.8.15 Kap. 5555 Avgift på sjokolade- og sukkervarer

4.8.15.1 POST 70 AVGIFT

4.8.15.1.1 Sammendrag

Avgiften på sjokolade- og sukkervarer ble innført i 1922. Avgiften er først og fremst fiskalt begrunnet, men avgiften er også gitt en helsemessig begrunnelse.

Avgiftsplikten omfatter sukkervarer, herunder hvit sjokolade, tyggegummi, karameller, pastiller, sukkertøy og drops. Avgiftsplikten omfatter også sjokolade og andre næringsmidler som inneholder kakao. Ulike typer kjeks som søte kjeks, småkaker, vafler og vaffelkjeks er avgiftspliktig når de enten er helt overtrukket (eventuelt unntatt bunnen) med sjokolade-, kakao- og/eller sukkerholdig masse, eller er delvis overtrukket og/eller har mellomlag av sjokolade-, kakao- eller sukkermasse, og hvor vekten av massen utgjør mer enn 50 pst. av kjeksens samlede vekt. Avgiftsplikten omfatter også drops, tyggegummi og andre godterier, herunder pastiller mv., uten innhold av sukker. Avgiftsplikten oppstår som hovedregel ved uttak fra godkjent lager eller ved innførsel. Det gis fritak for avgiften bl.a. for varer som brukes som råstoff mv. ved framstilling av varer.

I 2008 er sjokolade- og sukkervareavgiften 16,79 kroner per kg av varens avgiftspliktige vekt. Det foreslås at avgiftssatsen prisjusteres for 2009, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

En generell avgift på sukker

Sjokolade- og sukkervareavgiften byr på avgrensingsproblemer og innebærer ulik avgiftsbehandling av søtsaker og snacks. Hensynet til et

enkler regelverk og likebehandling av avgiftspliktige varer og nære substitutter, taler for å avvikle avgiften på sjokolade- og sukkervarer.

Særavgiftsutvalget (NOU 2007:8 En vurdering av særavgiftene) anbefalte på prinsipielt grunnlag at avgiften på sjokolade- og sukkervarer, avgiften på alkoholfrie drikkevarer og avgiften på sukker erstattes med en generell sukkeravgift gradert etter tilsatt sukker i mat- og drikkevarer. En gradert avgift betyr at varer med lite sukker avgiftslegges lavere enn varer med mye sukker. Dette kan oppnås ved at produktet avgiftslegges etter antall gram tilsatt sukker.

Utvalget mente imidlertid at det ville være betydelige administrative problemer med en slik avgift. Utvalget fant også at en omlegging kan være problematisk etter EØS-avtalen. Utvalget anbefalte derfor at dagens merkeregler endres før en avgift etter sukkerringhold i mat- og drikkevarer innføres. Det bør da vurderes om en avgift skal omfatte alle mat- og drikkevarer, eller bare omfatte utvalgte varer.

Departementet slutter seg i utgangspunktet til Særavgiftsutvalgets prinsipielle syn om at avgiften på sjokolade- og sukkervarer, avgiften på alkoholfrie drikkevarer og avgiften på sukker bør erstattes med en generell sukkeravgift. En gradert avgift forutsetter blant annet at begrepet "sukker" lar seg hensiktsmessig avgrense, og at det kan fastslås og kontrolleres hvor mye sukker som er tilsatt varen. Videre må avgiften utformes i samsvar med EØS-avtalens regler om det frie varebyttet.

Etter departementets oppfatning knytter det seg usikkerhet til om disse forutsetningene kan oppfylles. Det skyldes bl.a. at begrepet "sukker" ikke er entydig. For eksempel kan ulike konsentrater av frukt og bær tilsettes varer som søtning. Det vil være vanskelig å skille mellom sukker som er tilsatt og sukker som forekommer naturlig i varen. Ikke minst vil det ved kontroll av varen være vanskelig å fastslå mengden tilsatt sukker. Administrative konsekvenser av å innføre avgift på alle eller større grupper mat- og drikkevarer tilsatt sukker, vil være betydelige. Departementet mener derfor at administrative og avgiftstekniske hensyn tilsier at det først må være på plass et merkeregulverk som angir tilsatt sukkerringhold før det arbeides videre med en gradert sukkeravgift. Dagens merkeregulverk er basert på harmoniserte EU-direktiver. Det er ikke rom for at det fastsettes nasjonale regler på et område som er harmonisert etter EØS-avtalen. Sammen med Helse- og omsorgsdepartementet vil departementet prøve å påvirke EUs arbeid med nytt merkeregulverk slik at det kan danne grunnlag for en ny, gradert sukkeravgift.

4.8.15.1.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på sjokolade- og sukkervarer.

4.8.16 *Kap. 5556 Produktavgift på alkoholfrie drikkevarer*

4.8.16.1 POST 70 AVGIFT

4.8.16.1.1 *Sammendrag*

Avgiften på alkoholfrie drikkevarer ble lagt om fra 1. januar 2007. Dagens avgift omfatter drikkevarer som er tilsatt sukker eller søtstoff. Det innebærer at brus, lettbrus, nektar, saft, melkeprodukter mv. avgiftslegges dersom drikkevarene er tilsatt sukker eller søtstoff. Drikkevarer som naturlig inneholder sukker, f.eks. presset fruktjuice, avgiftslegges ikke. Varene avgiftslegges med en avgift per liter salgsvare, og satsen er 1,68 kroner for 2008. Sirup tilsatt sukker eller søtstoff til ervervsmessig framstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere mv., omfattes også av avgiften. Melkeprodukter som kun er tilsatt en mindre mengde sukker (til og med 15 gram sukker per liter), og varer i pulverform er fritatt for avgiften.

Avgiftsplikten omfatter også alkoholholdige drikkevarer med alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent alkohol. Drikkevarer som f.eks. alkoholfritt øl, avgiftslegges derfor kun dersom de er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff. I all hovedsak produseres alkoholfritt øl uten at sukker eller søtstoff tilsettes.

Tilgjengelighet, informasjon og pris er virkemidler som kan påvirke kostholdsvanene. Brus er en av de viktigste årsakene til overforbruk av sukker som igjen er en medvirkende årsak til overvekt og fedme. Økt pris på sukkerholdig og søtet drikke kan bidra til å redusere forbruket. For å øke prisforskjellen mellom sukret/søtet drikke og andre alkoholfrie drikkevarer foreslås det å øke avgiften på alkoholfrie drikkevarer opp til nivået for lettøl, dvs. opp til nivået for øl med alkoholinnhold mellom 0,7 og 2,7 volumprosent. Forslaget innebærer en avgiftsøkning utover normal prisjustering på vel 55 pst. Satsen for konsentrat (sirup) økes tilsvarende. Det anslås at avgiftsøkningen vil gi et merproveny på om lag 600 mill. kroner påløpt og om lag 550 mill. kroner bokført i 2009. Se forslag til avgiftsvedtak § 1.

For omtale av Særvavgiftsutvalgets (NOU 2007:8) forslag om en generell avgift på sukker, vises det til avsnitt 3.16 i proposisjonen.

4.8.16.1.2 *Komiteens merknader*

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på alkoholfrie drikkevarer.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, mener at denne avgiften kan være et godt virkemiddel i helsepolitikken. Flertallet viser

likevel til at avgiften ikke er finglydert etter produktinnhold og ikke nødvendigvis gir tilstrekkelige incentiver til omlegging av produksjon og forbruk. Flertallet ber derfor Regjeringen om å vurdere muligheter for en mer treffsikker utforming av avgiften fram mot Revidert nasjonalbudsjett for 2009.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på alkoholfrie drikkevarer mv., med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særvgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp per liter salgsvare:

- Alkoholfrie drikkevarer som er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff: kr 1,73,
- Sirup som er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff som nyttes til ervervsmessig framstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere, fontener o.l.: kr 10,56."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Regjeringen øker avgiften på alkoholfrie drikkevarer med over 60 pst., noe som vil bidra til konkurransevridning, øke grensehandelen og sette arbeidsplasser i fare. Det spesielle er at avgiftsøkningen ikke er konsekvensutredet og det er svakheter ved den helsemessige begrunnelsen for avgiften. Det ulogiske er at produkter med omtrent like stort sukkerinnhold behandles ulikt. Brus avgiftslegges, men ikke juice. Disse medlemmer minner om at sukkerforbruket i Norge allerede er redusert fra 43 kg til 35 kg per innbygger fra år 2000 til år 2007 uten aktiv bruk av avgiftsvirkemiddelet. Den kraftige avgiftsøkningen som Regjeringen foreslår fremstår dermed som ren fiskalavgift og nok et eksempel på uforutsigbar finans- og næringslivspolitik fra Regjeringen.

Disse medlemmer viser til at bransjen selv anslår en omsetningssvikt som følge av avgiften på 5 pst., noe som i seg selv er alvorlig når vi står ved inngangen til en nedgangsperiode. For å minske grensehandel, ha en forutsigbar politikk og redde norske arbeidsplasser går disse medlemmer imot Regjeringens forslag om å øke avgiften for alkoholfrie drikkevarer som har en proveny på 550 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre mener at skattepolitikken er et viktig redskap for å snu adferdsmønster i en mer miljø- og helsemessig retning, og viser i den forbindelse til at Venstre foreslår et skatteskifte i denne retning på om lag 3 mrd. kroner i sitt alternative budsjett. Som et ledd i et slikt skifte foreslår Venstre at merverdiavgiften på frisk frukt og grønt reduseres til 8 pst. og merverdiavgiftssatsen på brus og sterkt sukkerholdig drikke økes til 25 pst. Samtidig som den generelle merverdiavgiftssatsen økes til 15 pst.

Dette medlem mener at en slik omlegging av merverdiavgiftssatsene er mer treffende enn Regjeringens forslag til endringer i avgiftene for alkoholfrie drikkevarer. Dette medlem foreslår således bare en prisjustering av avgiftene for alkoholfrie drikkevarer i 2009.

4.8.17 Kap. 5557 Avgift på sukker mv.

4.8.17.1 POST 70 AVGIFT

4.8.17.1.1 *Sammendrag*

Avgiften på sukker ble innført i 1981. Avgiften er først og fremst fiskalt begrunnet, men avgiften er også gitt en helsemessig begrunnelse.

Avgiftsplikten omfatter sukker (roe- og rørsukker) samt sirup og sukkeroppløsninger. Avgiftsplikten oppstår som hovedregel ved uttak fra godkjent lager eller ved innførsel. Det gis fritak for avgiften bl.a. for sukker som nyttes til ervervsmessig framstilling av varer.

I 2008 er avgiften på sukker 6,50 kroner per kg. Det foreslås at avgiftssatsen prisjusteres for 2009, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

For omtale av Særagiftsutvalgets (NOU 2007:8) forslag om en generell avgift på sukker, vises det til avsnitt 3.16 i proposisjonen.

4.8.17.1.2 *Komiteens merknader*

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på sukker.

4.8.18 Kap. 5559 Avgift på drikkevareemballasje

4.8.18.1 POST 70 GRUNNAVGIKT PÅ ENGANGSEMBALLASJE, POST 71 MILJØAVGIKT PÅ KARTONG, POST 72 MILJØAVGIKT PÅ PLAST, POST 73 MILJØAVGIKT PÅ METALL OG POST 74 MILJØAVGIKT PÅ GLASS

4.8.18.1.1 *Sammendrag*

Grunnavgiften på engangsemballasje for drikkevarer (post 70)

Drikkevareemballasje som ikke kan brukes om igjen i sin opprinnelige form (engangsemballasje), blir ilagt en grunnavgift. Grunnavgiften på engangs-

emballasje for drikkevarer ble innført 1. januar 1994. I 2008 er avgiftssatsen 0,97 kroner per enhet.

I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2005 ble grunnavgiften på PET-flasker (plastflasker) vedtatt fjernet fra 1. juli 2005. Regjeringen Bondevik II foreslo å avvikle grunnavgiften helt fra 1. januar 2006. I St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2005–2006) Om endring av St.prp. nr. 1 om statsbudsjettet 2006 reverserte Regjeringen dette forslaget og gjeninnførte samtidig grunnavgiften på plastflasker.

EFTAs overvåkningsorgan (ESA) åpnet 13. juni 2007 formell sak mot Norge om at grunnavgiften på engangsemballasje er i strid med EØS-avtalen artikkel 14. Bestemmelsen forbyr diskriminerende avgiftsbehandling mellom innenlandske og utenlandske produkter. ESAs begrunnelse er at avgiften i hovedsak rammer importerte drikkevarer. Importerte drikkevarer er av praktiske årsaker tappet på engangsemballasje og er dermed avgiftspliktige. Norske produsenter kan unngå avgiften ved å bruke ombruksemballasje. ESA hevder videre at grunnavgiften ikke kan opprettholdes med en miljøbegrunnelse etter EØS-avtalen, og at det uansett ikke kan dokumenteres at ombruksemballasje er mer miljøvennlig enn engangsemballasje som kan gjenvinnes. Norge fastholdt i brev 13. september 2007 til ESA at grunnavgiften kan opprettholdes etter EØS-avtalen som en miljøavgift.

Finansdepartementet mottok 16. april 2008 grunnlagt uttalelse hvor ESA opprettholder sitt syn om at avgiften er i strid med diskrimineringsforbudet. ESAs uttalelse omfatter engangsemballasje til brus og vann. Uttalelsen ble besvart 23. juni 2008. I svarbrevet fastholdes tidligere syn om at grunnavgiften kan opprettholdes som en miljøavgift etter EØS-avtalen.

Det foreslås at avgiftssatsen prisjusteres fra 2008 til 2009, se forslag til avgiftsvedtak § 3.

Miljøavgift på drikkevareemballasje (post 71–74)

Miljøavgiften på drikkevareemballasje skal prise kostnadene ved at drikkevareemballasje havner som søppel i naturen. Avgiften er utformet slik at emballasje av henholdsvis glass, metall og plast/kartong har ulike avgiftssatser. Differensieringen er begrunnet med at ulike typer emballasje gir ulike miljøskade i naturen. Miljøavgiften er også gradert etter returandel, slik at emballasje som inngår i godkjente retursystemer får redusert miljøavgiftssats etter returandelen. Ved returandel på 95 pst. eller høyere faller avgiften bort. Det er Statens forurensningstilsyn (SFT) som godkjenner retursystemer og fastsetter returandel.

Avgiftsvedtaket § 8 gir hjemmel til å fastsette overgangsordninger ved systemomlegging av avgiftene. Bestemmelsen foreslås ikke videreført da det

ikke lenger er behov for den, jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 (1999–2000).

Det foreslås at avgiftssatsene prisjusteres fra 2008 til 2009, se forslag til avgiftsvedtak § 2.

4.8.18.1.2 *Komiteens merknader*

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak på drikkevareemballasje.

4.8.19 **Kap. 5556 Dokumentavgift**

4.8.19.1 POST 70 AVGIFT

4.8.19.1.1 *Sammendrag*

Dokumentavgiften avløste stempelavgiften i 1976. Avgiften er fiskalt begrunnet og har til hensikt å skaffe staten inntekter. Størrelsen på avgiften er derfor ikke ment å dekke statens kostnader ved tinglysing. Disse kostnadene dekkes av tinglysingsgebyret.

Avgiftsplikten inntreder ved tinglysing av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom, herunder bygning på fremmed grunn og tilhørende festerett til tomta. Avgiften utgjør 2,5 pst. av eiendommens salgsverdi, men minst 250 kroner. Ved tinglysing av første gangs overføring av hjemmel til eierseksjon eller til fysisk del av eiendom i forbindelse med oppløsning av borettslag og boligaksjeselskaper, betales en fast avgift på 1 000 kroner per hjemmelsoverføring.

Det foreslås ingen satsendringer i avgiften for 2009, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Departementet foreslår å utvide fritaket for dokumentavgift ved overføring av felles bolig, i de tilfeller samboerskapet opphører som en følge av den ene partens død. Fritaket utvides slik at det ikke lenger stilles krav om felles folkeregistrert adresse de siste to år før samboerskapet opphører. For nærmere omtale se Ot.prp. nr. 1 (2008–2009) Skatte- og avgiftsopplegget 2009 – lovendringer.

4.8.19.1.2 *Komiteens merknader*

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om dokumentavgift og viser for øvrig til merknader i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at dokumentavgiften kun har til hensikt å skaffe inntekter til statskassen. Den straffer de som har behov for å flytte på seg, enten av arbeidsmessige grunner eller av andre grunner, og er dermed med på å redusere fleksibiliteten i det norske arbeidsmarkedet. Den rammer spesielt unge i etableringsfasen hardt, da disse ofte i tillegg til høye boliglån må ta opp dyre topplån for å betale denne avgiften

til staten. Disse medlemmer vil foreslå å redusere dokumentavgiften med 20 pst., fra 2,5 pst. til 2 pst., som ledd i en nedtrapping, noe som er totalt avgiftskutt på 1,220 mill. kroner i 2009.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om dokumentavgift med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift betales avgift til statskassen ved tinglysing av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom, herunder bygning på fremmed grunn og tilhørende festerett til tomta. Avgift skal betales med 2 pst. av avgiftsgrunnlaget, men minst 250 kroner.

Ved tinglysing av første gangs overføring av hjemmel til eierseksjon eller til fysisk del av eiendom i forbindelse med oppløsning av borettslag og boligaksjeselskaper betales avgift med 1 000 kroner per hjemmelsoverføring."

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at dokumentavgiften ved boligkjøp er en ekstraavgift til staten som rammer særlig hardt unge mennesker, ofte med anstrengt økonomi, som skal etablere seg for første gang. Disse medlemmer ønsker å redusere dokumentavgiften og vil som et første skritt på veien foreslå at personer som er under 30 år og førstegangskjøpere av bolig, skal innrømmes et bunnfradrag på 500 000 kroner i beregningsgrunnlaget for avgiften, og fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om dokumentavgift med følgende endring:

§ 1 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

For personer som ikke har fylt 30 år og som ikke tidligere har vært hjemmelshaver til fast eiendom eller innehaver av andel, aksje og lignende til andels- eller aksjeleilighet og lignende, utgjør avgiften 2,5 prosent av den del av avgiftsgrunnlaget som overstiger 500 000 kroner."

4.8.20 **Kap. 5568 Sektoravgifter under Kultur- og kirke departementet**

4.8.20.1 POST 71 ÅRSAVGIFT-STIFTELSE

4.8.20.1.1 *Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Kultur- og kirke departementet*

Posten gjelder den årlige avgiften alle stiftelser registrert i stiftelsesregisteret må betale i henhold til § 4 i forskrift 21. desember 2004 nr. 1793 om stiftelsesloven. Inntekten fra avgiften anslås til 13,8 mill.

kroner. Inntektene fra årsavgiften skal sammen med gebyret for registrering av stiftelser, jf. kap. 3305, post 4 Gebyrstiftelser, dekke kostnadene ved Lotteri- og stiftelsestilsynets virksomhet etter stiftelsesloven, jf. kap. 305 post 1.

4.8.20.1.2 *Komiteens merknader*

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

4.8.20.2 POST 72 INNTEKTSUAVHENGIG VEDERLAG FRA TV2

4.8.20.2.1 *Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Kultur- og kirke departementet*

Posten gjelder det inntektsuavhengige vederlaget fra TV2, som til og med 2007 ble budsjettert under kap. 3334 post 71.

Som en del av konsesjonsvilkårene til TV2 ble vederlaget fastsatt til 25 mill. kroner og skal betales 1. juli hvert år. Vederlaget skal justeres for endringer i konsumprisindeksen. Vederlaget for 2008 som skal innbetales i 2009 anslås til 28,9 mill. kroner. For 2007 er det i 2008 innbetalt 28 mill. kroner.

4.8.20.2.2 *Komiteens merknader*

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

4.8.21 **Kap. 5572 Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet**

4.8.21.1 POST 70 LEGEMIDDELOMSETNINGSAVGIFT

4.8.21.1.1 *Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Helse- og omsorgsdepartementet*

I 2008 ble det budsjettert med 156 mill. kroner i avgift gjennom en avgiftssats på 1,3 pst. som ble lagt på all legemiddelomsetning ut fra grossist. For 2009 foreslås det at avgiften reduseres med 90 mill. kroner, og at avgiftssatsen settes til 0,55 pst. Dette er et ledd i en generell omlegging, hvor sektoravgifter skal reflektere kostnader ved spesifikke formål innenfor sektoren. Avgiften dekker blant annet utgiftene til tilskudd til fraktrefusjon av legemidler, Relis, etterutdanning og tilskudd til apotek mv. jf. omtale under kap. 751 post 70, samt delfinansiere driften ved Statens legemiddelverk, jf. Ot.prp. nr. 61 (2000–2001) og St.prp. nr. 1 (2000–2001).

4.8.21.1.2 *Komiteens merknader*

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Venstre, slutter seg til Regjeringens forslag, jf. forslag til vedtak I og II.

Komiteens medlem fra Venstre støtter Regjeringens politikk som innebærer en reduksjon i

apotekavansen, kombinert med lavere legemiddelomsetningsavgift. Dette medlem mener imidlertid at reduksjonen i legemiddelomsetningsavgiften bør kunne trappes ned over to år og foreslår derfor at avgiften reduseres med 45 mill. kroner og at avgiftssatsen settes til 0,85 pst. i 2009.

4.8.21.2 POST 71 VINMONOPOLAVGIFT

4.8.21.2.1 *Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Helse- og omsorgsdepartementet*

Vinmonopolavgiften utgjør i praksis det beløpet AS Vinmonopolet skulle ha betalt i kommuneskatt på bakgrunn av regnskapsåret 2007, og beregnes som 28 pst. av virksomhetens resultat. Avgiften skal innbetales til staten i januar 2009 og vil utgjøre 51,1 mill. kroner.

4.8.21.2.2 *Komiteens merknader*

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

4.8.21.3 POST 72 AVGIFT UTSALGSSTEDER UTENOM APOTEK

4.8.21.3.1 *Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Helse- og omsorgsdepartementet*

Det ble i 2004 innført konsesjonsgebyr og årlig avgift knyttet til omsetning av reseptfrie legemidler utenom apotek. Fra 1. januar 2007 er søknadsgebyr og årsavgift erstattet med en omsetningsbasert avgift for utsalgssteder som selger legemidler i henhold til forskrift om omsetning mv. av visse reseptfrie legemidler utenom apotek. Avgiften kreves inn som en prosentvis avgift basert på grossistenes omsetning til utsalgssteder utenom apotek. Inntektene skal dekke Legemiddelverkets kostnader knyttet til administrasjon av ordningen, samt Mattilsynets kostnader forbundet med tilsyn.

4.8.21.3.2 *Komiteens merknader*

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

4.8.21.4 POST 73 LEGEMIDDELKONTROLLAVGIFT

4.8.21.4.1 *Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Helse- og omsorgsdepartementet*

Avgiften legges på legemiddelprodusentenes omsetning og skal blant annet finansiere kvalitetskontroll, bivirkningsovervåkning, informasjonsvirksomhet mv., jf. St.prp. nr. 1 (1991–1992).

4.8.21.4.2 *Komiteens merknader*

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

4.8.22 **Kap. 5574 Sektoravgifter under Nærings- og handelsdepartementet**

4.8.22.1 POST 70 BERGVESENET MED BERGMESTEREN FOR SVALBARD

4.8.22.1.1 *Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Nærings- og handelsdepartementet*

Inntektene kommer fra produksjonsavgifter. For 2009 budsjetteres det med 1,2 mill. kroner i avgifter, som kommer fra Norcems uttak av kalkstein i Telemark og Hammerfall Dolomitt i Nordland.

4.8.22.1.2 *Komiteens merknader*

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

4.8.23 **Kap. 5578 Sektoravgifter under Miljøverndepartementet**

4.8.23.1 POST 70 SEKTORAVGIFTER UNDER SVALBARD MILJØVERN FOND

4.8.23.1.1 *Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Miljøverndepartementet*

Posten er knytt til resultatområde 5, Internasjonalt samarbeid og miljø i nord- og polarområda. Denne posten blir nytta til avgifter som er innbetalte til fondet. Miljøavgift for reisande til Svalbard er hovudinntektskjelda til fondet, men under denne posten blir det òg budsjettert med refusjon av fondsmidler som stammar frå sal av jakt- og fiskekort m.m.

4.8.23.1.2 *Komiteens merknader*

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

4.8.24 **Kap. 5580 Sektoravgifter under Finansdepartementet**

4.8.24.1 POST 70 KREDITTILSYNET, BIDRAG FRA TILSYNSENHETENE

4.8.24.1.1 *Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Finansdepartementet*

Tilsynets utgifter dekkes i sin helhet av de institusjoner som er under tilsyn etter kredittilsynsloven § 1 eller annen lovhjemmel. Unntak gjelder for merutgifter grunnet utsatt flytting som refunderes fra Norges Bank. Utlikningen foretas av Kredittilsynet og godkjennes av Finansdepartementet. Inndekningen av utgiftene er hjemlet i § 9 i kredittilsynsloven. Det totale bidrag fra tilsynsenhetene i 2009 er budsjettert til 245,5 mill. kroner. Fordi beregningen og betalingen av den enkelte tilsynsenhets bidrag skjer etterskuddsvis, vil ikke de budsjetterte inntektene for 2009 bli inntektsført før i 2010. Bakgrunnen for dette er at det totale utlikningsbeløpet ikke vil være klart før på slutten av budsjettåret. Oversikten over hvilke enheter som det skal utliknes på, vil heller ikke fore-

ligge før året er omme. Siden 2005 er utgifter også utliknet på filialer av foretak hjemmehørende i andre EØS-land. Fordi tilsynsoppgavene rettet mot filialene er mindre omfattende enn for norske selskap, betaler disse en redusert tilsynsavgift.

4.8.24.1.2 *Komiteens merknader*

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

4.8.25 **Kap. 5582 Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet**

4.8.25.1 POST 70 BIDRAG TIL KULTURMINNEVERN

4.8.25.1.1 *Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Olje- og energidepartementet*

Mange vassdragsreguleringer, der konsesjoner er gitt før 1960, er utbygd uten at det er gjennomført kulturhistoriske undersøkelser. I tiden som kommer skal flere konsesjoner fornyes. Konsesjonsvilkårene i eldre konsesjoner kan revideres, og vilkår knyttet til kulturminner kan være aktuelle.

I 2008 ble det innført en sektoravgift hvor inntektene øremerkes finansiering av statlige utgifter knyttet til kulturminnetiltak i vassdrag. Ordningen innebærer at det innføres et standardvilkår om at konsesjonærene ved revisjon og fornyelse av konsesjoner må innebetale et bidrag på henholdsvis kr 7 000 og kr 12 000 per GWh magasinkapasitet.

Bidrag fra konsesjonærer til kulturminnetiltak i vassdrag med reviderte eller fornyede tillatelser budsjetteres som en sektoravgift under OED, jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008). I forbindelse med planlagte revisjoner av konsesjoner budsjetteres det med innbetalinger på 6,5 mill. kroner i 2009. Når det blir aktuelt vil OED komme tilbake til Stortinget med forslag om hvordan midlene skal anvendes for kulturminneformål i vassdrag med reviderte eller fornyede tillatelser.

Det budsjetteres med innbetalinger på 6,5 mill. kroner for 2009, en reduksjon på 9,2 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2008.

4.8.25.1.2 *Komiteens merknader*

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

4.8.26 **Kap. 5583 Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser**

4.8.26.1 POST 70 INNTEKTER FRA TELESEKTOREN

4.8.26.1.1 *Sammendrag*

Frekvensavgifter

Prising av frekvenser for mobiltelefoni ble foreslått i St.prp. nr. 70 (1995–1996) Om avvikling av resterende eneretter i telesektoren, og fikk tilslutning i Stortinget, jf. Innst. S. nr. 284 (1995–1996). Sam-

ferdselsdepartementet stilte krav om en årlig frekvensavgift for første gang i 1998, ved tildelingen av frekvenser i 1 800 MHz-båndet (DCS/GSM 1 800). Det er senere blitt stilt vilkår om årlig frekvensavgift ved nye tillatelser på mobilområdet.

For disponering av frekvenser i 450, 900 og 1 800 MHz-båndene bestemmes frekvensavgiften av tildelt frekvensmengde. For disponering av frekvenser i 900 og 1 800 MHz-båndene ble avgiften fastsatt til 200 000 kroner per duplex-kanal (2 x 200 kHz) da den ble tildelt for første gang i 1998. For disponering av frekvenser i 450 MHz-båndet ble avgiften fastsatt til 1 mill. kroner per MHz (duplex) da den ble fastsatt første gang i 2005.

For disponering av frekvenser til etablering og drift av tredje generasjons mobilsystemer (3 G) ble det i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2000 bestemt å stille vilkår om betaling av en årlig frekvensavgift på 20 mill. kroner per konsesjon fra 2001. Opprinnelig ble det tildelt fire konsesjoner for 3 G i Norge, men to av konsesjonene er senere levert tilbake til staten. I forbindelse med ny utlysning av de to ledige konsesjonene sluttet Stortinget seg til forslaget om at frekvensavgiften på 20 mill. kroner per konsesjon skulle videreføres i nye konsesjoner, jf. St.meld. nr. 32 (2001–2002), St.meld. nr. 18 (2002–2003) og Innst. S. nr. 192 (2002–2003). Alle de fire konsesjonene for 3 G i Norge er nå tildelt.

Frekvensavgiftene for mobiltelefoni var til og med 2007 nominelt videreført fra tidligere år, noe som førte til en reell reduksjon i avgiftssatsene. Andre særavgifter prisjusteres normalt årlig i forbindelse med budsjettene, med anslått utvikling i konsumprisindeksen. For 2008 ble det vedtatt at frekvensavgiftene skulle oppjusteres på grunnlag av historisk og anslått konsumprisutvikling fra det tidspunkt avgiften ble fastsatt første gang, jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 (2007–2008) avsnitt 4.8.25. Det ble videre vedtatt at frekvensavgiftene skulle prisjusteres årlig på linje med andre særavgifter, og at avgiftssatsene skal fastsettes i plenarvedtaket.

På dette grunnlaget foreslås det at frekvensavgiftene økes med anslått prisutvikling i 2009. Gjeldende satser for frekvensavgiftene og forslag for 2009 framgår av tabell 3.9 i proposisjonen.

For 2008 utgjør totale frekvensavgifter vel 170 mill. kroner. For 2009 anslås totale frekvensavgifter etter inflasjonsjustering til om lag 180 mill. kroner. Det vises til forslag til vedtak om avgift på frekvenser.

Nummeravgifter

Fra 1999 har Post- og teletilsynet lagt ut femsifrede telefonnummer for salg direkte til sluttbrukere. En sluttbruker som får tildelt et femsifret nummer, skal betale en årlig avgift for retten til å inneha

og bruke nummeret. De femsifrede numrene er delt inn i forskjellige priskategorier. Avgift per nummer varierer fra 25 000 kroner til 100 000 kroner per år. For 2008 er inntekten fra nummeravgifter anslått til drøyt 23 mill. kroner. Provenyet fra nummeravgifter anslås til om lag 23,5 mill. kroner i 2009. Det vises til forslag til vedtak om avgift på frekvenser.

4.8.26.1.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på frekvenser.

4.8.27 Kap. 5309 Tilfeldige inntekter

4.8.27.1 POST 29 YMSE

4.8.27.1.1 Inntekter ved tildeling av konsesjoner

4.8.27.1.1.1 Sammendrag

Staten kan kreve betaling ved tildeling av eksklusive rettigheter til en ressurs, f.eks. frekvenstillatelser og tillatelser til oppdrett av laks og ørret. Betalingen kan være fastsatt på forhånd eller bestemmes gjennom bruk av auksjon. Når tildelingen skjer ved auksjon vil størrelsen på disse inntektene variere avhengig av selskapenes betalingsvilje for de tillatelser som utlyses.

Den fjerde ledige 3 G-frekvenstillatelsen ble lyst ut i 2006, men det meldte seg ingen budgivere til selve auksjonen. Samferdselsdepartementet mottok i 2007 søknad på den fjerde ledige 3 G-tillatelsen. Samferdselsdepartementet gjennomførte derfor en auksjon av frekvensene hvor det kom inn ett bud pålydende 47 mill. kroner. Post- og teletilsynet gjennomførte i februar 2008 en auksjon av frekvenser i båndet 2680–2690 MHz. Tilsynet mottok ett bud pålydende 2,7 mill. kroner. Samferdselsdepartementet har fullmakt fra Stortinget til å innhente inntekter for 2008 ved tildeling av konsesjoner for frekvenser.

Det foreligger på dette tidspunkt planer om å gjennomføre to auksjoner for å tildele konsesjoner og frekvenser i 2008. Post- og teletilsynet har varslet at det vil gjennomføres en auksjon av frekvensene i båndet 10 GHz. Videre er det varslet at det vil tildeles ressurser ved auksjon i båndet 23 GHz. Det kan derfor forventes inntekter i disse auksjonene. Det kan likevel oppstå flere situasjoner der det er hensiktsmessig å tildele mot betaling for enkelte frekvenstillatelser. Det foreslås derfor at vedtaket om inntekter ved tildeling av konsesjoner under Samferdselsdepartementet videreføres for 2009.

Etablering av oppdrettsanlegg er konsesjonsregulert. Antall tillatelser er imidlertid begrenset bare for kommersiell matfiskoppdrett av laks, ørret og regnbueørret og for havbeite. Det betales et vederlag til staten ved tildeling av nye lakse- og ørretkonsesjoner.

I 2002 og 2003 ble til sammen 90 nye tillatelser for oppdrett av laks og ørret utlyst med forhåndsfastsatt vederlag. Til den fastsatte prisen var det imidlertid ingen kjøpere for de 10 konsesjonene som var utlyst i Finnmark. Først i 2006 ble konsesjonene tildelt i Finnmark, men da etter en lukket budrunde med prekvalifisering.

Innenfor de eksisterende lakse- og ørretkonsesjonene er potensialet for videre produksjonsøkning nå nær fullt utnyttet. Regjeringen har bestemt at det skal tildeles nye tillatelser for oppdrett av laks og regnbueørret i 2009. Det foreslås derfor et vedtak om inntekter ved tildeling av konsesjoner under Fiskeri- og kystdepartementet for 2009.

4.8.27.1.1.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om inntekter ved tildeling av konsesjoner. Flertallet viser for øvrig til merknader til kap. 5309 post 29 under rammeområde 19 Tilfeldige utgifter og inntekter.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet går imot Regjeringens forslag til konsesjonsavgift. Disse medlemmer viser ellers til sine merknader under kapittel 3.3.1.2. og 3.2.1.2.

4.9 Kap. 5511 Tollinntekter

4.9.1 Sammendrag

Ved innførsel av varer skal det svares toll etter tolltariffens ordinære satser vedtatt av Stortinget, med mindre det er innrømmet tollfrihet i henhold til preferanseavtaler eller -ordninger, eller det er gitt tollfritak med hjemmel i stortingsvedtak. Toll oppkreves i hovedsak bare på viktige landbruksprodukter, samt klær og andre tekstilvarer. Tolltariffen angir, i tillegg til de ordinære tollsatsene, også preferansetollsats i henhold til inngåtte handelsavtaler. Preferansetollbehandling forutsetter at krav til varens opprinnelse er oppfylt og dokumentert. Det samme gjelder for den ensidige preferanseordningen overfor utviklingsland.

Lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) trer i kraft fra 1. januar 2009. Loven vil erstatte de materielle regler i tolltariffens innledende bestemmelser om blant annet preferansetollbehandling, tollverdi, tollfrihet, tollnedsettelse og -reduksjon, handelstiltak mv. Forslaget til vedtak om toll er derfor noe nedkortet i forhold til gjeldende vedtak, ved at det viser til bestemmelser i loven. Forslaget bygger på utkastet til vedtak om toll i Ot.prp. nr. 58 (2006–2007) Om lov om toll og vareførsel, se avsnitt 7.2 og vedlegg 2 og 3. Det vises til forslag til vedtak § 1 hvor tollsatsene for 2008 foreslås videre-

ført med de endringer som følger av vedleggene 3 og 4.

4.9.1.1 OM TOLL OG TOLLSATSER

Toll bidrar til å beskytte enkelte norske varer – i all hovedsak landsbruksprodukter – fra utenlandsk konkurranse på det norske markedet. Tolltariffen inneholder også tollsats som er historisk begrunnet, og som ikke gir nevneverdig beskyttelse for norsk produksjon av tilsvarende varer.

Av industrivarene er for tiden bare enkelte klær og tekstilvarer pålagt toll. Dette gjelder i alt 299 varenumre. Disse tollsatsene ligger mellom 5,6 pst. og 13,7 pst. av varens verdi. Regjeringen foreslår å fjerne toll på en del klær som undertøy, nattøy, badekåper mv. for damer og herrer. Forslaget bidrar til å fjerne vilkårlige forskjeller i tollsatsene for enkelte av disse varene. I tillegg gir dette u-landene en mulighet til å konkurrere på like vilkår som Norges frihandelspartnere.

Tollbeskyttelse på landbruksvarer står sentralt i norsk landbrukspolitik. Importvernet bidrar til å sikre omsetning av norske landbruksvarer til priser fastsatt i jordbruksavtalen. Tollbeskyttelsen er en viktig del av den samlede støtten til norsk jordbruk, og utgjør en overveiende del av skjermingsstøtten, som ifølge OECDs beregninger for 2007 er på 5,3 mrd. kroner. I tillegg kommer skjermingsstøtte som følge av tollbeskyttelsen av den landbruksbaserte næringsmiddelindustrien.

Tollsatsene for landbruksvarer varierer sterkt, bl.a. avhengig av beskyttelsesbehovet. Satsene er dels spesifikke, dels verdibaserte (såkalte ad valorem-satser). De høyeste tollsatsene er på viktige landbruksvarer som også produseres i Norge, f.eks. storfekjøtt og melkeprodukter. For bearbejdede landbruksvarer, som f.eks. pizza, bakervarer og sjokolade er tollnivået moderat, mens det er tollfrihet for landbruksvarer som ikke produseres i Norge, eksempelvis sitrusfrukter, bananer, kaffe og ris.

For landbruksvarer gis det gjennom året et stort antall administrative tollnedsettelse. Den faktiske tollbelastningen vil derfor ofte være betydelig lavere enn de tollsatsene som følger av tolltariffen. For en nærmere oversikt over de administrative tollnedsettelsene vises det til tabell 2.1 i vedlegg 2 i proposisjonen og omtale i avsnitt 4.5.1 i proposisjonen.

Tollsatsene er bundet gjennom internasjonale avtaler. Gjennom flere forhandlingsrunder i GATT/WTO har Norge forpliktet seg til å redusere toll, sist ved WTO-avtalen i 1994. Foruten en viss nedtrapping av toll på industrivarer, medførte WTO-avtalen forpliktelser med hensyn til markedsadgang, internstøtte og eksportstøtte for landbruksvarer. De multilaterale forhandlingene i regi av WTO omtales under avsnitt 4.2 i proposisjonen.

I tillegg til forpliktelsene knyttet til WTO-avtalen, har Norge ved EØS-avtalen og ved handelsavtaler med tredjeland i regi av EFTA forpliktet seg til ytterligere tollreduksjoner, i form av preferansetoll. Handelsavtalene er omtalt under avsnitt 4.4.1 i proposisjonen.

Overfor utviklingslandene er det etablert et generelt tollpreferansesystem (Generalized System of Preferences, GSP) slik at import fra disse landene oppnår særlige lempninger i tollene. Fra 1. januar 2008 er det gitt toll- og kvotefrihet til 14 nye utviklingsland. I alt 64 av de fattigste landene i verden har nå tollfri markedsadgang til Norge.

Swaziland har i dag dårligere markedsadgang til Norge enn andre land i det sørlige Afrika, som Botswana og Namibia. For å få større grad av likebehandling mellom disse landene foreslås det at den eksisterende særordningen i GSP for Botswana og Namibia utvides til å omfatte Swaziland. Dette vil gi tollfri import fra Swaziland for alle varer, med de unntak som er angitt for visse landbruksvarer. Når det gjelder storfekjøtt, foreslås det å etablere et eget indikativt tak på 500 tonn per år for import fra Swaziland. GSP-ordningen og forslaget om tollettelsen for Swaziland er nærmere omtalt under avsnitt 4.3 i proposisjonen.

Inntektene fra toll beløp seg til 2 126 mill. kroner i 2007, noe som utgjør om lag 0,3 pst. av statens samlede inntekter fra skatter, avgift og toll. Av totale deklarerte tollinntekter sto landbruksvarer (inkl. bearbejdede landbruksvarer som bakervarer, sjokolade og sukkervarer – såkalte RÅK-varer) for nesten 70 pst., mens industrivarer sto for i overkant av 30 pst. Figur 4.1 i proposisjonen viser deklarerert toll fra landbruksvarer og industrivarer i 2007. Figuren skiller mellom EU, utviklingsland og øvrige land, og det framgår at det er utviklingslandene som betaler en stor del av tollene på industrivarer, mens EU står for det meste av tollene på landbruksvarer.

Inntekter fra auksjon av tollkvoter på en del landbruksvarer regnes også som del av tollinntektene. Inntektene fra auksjoner utgjorde 112 mill. kroner i 2007. Forvaltningen av tollkvoter for landbruksvarer er nærmere omtalt under avsnittene 4.5.2 og 4.5.4 i proposisjonen.

4.9.2 *Komiteens merknader*

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om tollavgifter for budsjetterminen 2009.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om tollavgifter for budsjetterminen 2009, med følgende endring:

§ 2 skal lyde:

Departementet gis fullmakt til å iverksette endringer i GSP-ordningen slik at alle land som inngår på OECDs DAC-liste innvilges full tollfrihet, samt besørge de nødvendige notifikasjoner overfor WTO og UNCTAD."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til flere rapporter som konkluderer med at de u-land som har satset på frihandel og eksport av varer har oppnådd mer velferd og økonomisk vekst. Disse medlemmer mener det er dobbeltmoral at samtidig som man bidrar med bistand og nødhjelp til u-land, hindrer man de samme land å eksportere varer til Norge. Dette i form av høye tollmurer på flere hundre prosent. Da blir det veldig vanskelig for bønder og andre produsenter i u-land som skal kunne få solgt sine varer til Norge. For verdens fattige land er handel med vestlige land uten tvil viktig for å kunne bedre befolkningens velferd, samt stimulere til utenlandske investeringer i utlandet. Disse medlemmer foreslår derfor å fjerne all toll på varer fra u-land (OECD-listen), noe som tilsvarer 570 mill. kroner i reduserte tollinntekter. Dette vil resultere i økt handel med u-land og billigere varer for forbrukere i Norge.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener at alle land som er ført opp som lavinntektsland på OECDs DAC-liste bør innvilges full tollfrihet til Norge, uavhengig av om landet har mer eller mindre enn 75 millioner mennesker. Det innebærer at også varer fra India, Nigeria, Pakistan og Vietnam får full tollfrihet til Norge. Disse medlemmer viser til at Bangladesh, med sine 141 millioner innbyggere, er innvilget full tollfrihet til Norge, slik at å legge hele OECDs DAC-liste til grunn for hvilke land som får tollfrihet, ikke innebærer noe nytt prinsipp i norsk handelspolitikk.

4.10 Evaluering av skattereformen

4.10.1 *Sammendrag*

Regjeringen er opptatt av at skattesystemet skal være rettferdig, virke omfordelende og ha legitimitet i befolkningen. For å sikre dette må en unngå hull i systemet som gjør det mulig å redusere skatten.

Skattereformen ble gjennomført i budsjettene 2004–2006 etter en bred politisk prosess basert på anbefalinger i NOU 2003:9 Skatteutvalget. Hovedhensikten var å løse det stigende problemet med inntektsskifting, hvor faktiske arbeidsinntekter ble

kamuflert som kapitalinntekter gjennom tilpasninger til delingsmodellen. Siden kapitalinntekter ble skattlagt vesentlig lavere enn arbeidsinntekter på marginen, var slike tilpasninger svært lønnsomme.

De sentrale endringene i reformen var:

- å innføre skatt på aksjeinntekter over det som tilsvarende en risikofri avkastning på personlige eieres hånd
- å redusere skatten på arbeidsinntekter
- å fjerne skatt på aksjeinntekter til selskapsaksjonærer for å unngå kjedebeskatning

På denne måten ble de marginale skattesatsene på eierinntekt og arbeidsinntekt utjevnet, og delingsmodellen kunne avvikles. Endringen av aksjeinntektsbeskatningen løste dessuten problemet med at de tidligere reglene trolig var i strid med EØS-reglene. For personlig næringsdrivende ble delingsmodellens prinsipp om å dele næringsinntekten i hhv. inntekt fra arbeid og inntekt fra kapital, erstattet med skjermingsmodellens prinsipp om ekstra skatt på næringsinntekt som overstiger det som tilsvarende en risikofri avkastning av kapitalen.

For øvrig ble de grunnleggende prinsippene fra den forrige store skattereformen i 1992 videreført og til dels styrket. Det betyr blant annet at skattegrunnlagene så langt som mulig skal gjenspeile de faktiske økonomiske forholdene, og at en så langt som mulig skal likebehandle ulike eierformer, finansieringsformer, investeringer og næringer. Disse prinsippene har vist seg å være robuste og bidrar til stabilitet. Brede skattegrunnlag og likebehandling er viktig for å sikre høye skatteinntekter til en lavest mulig samfunnsøkonomisk kostnad, for å unngå skattetilpasninger, og for å oppnå de fordelingspolitiske målene med beskatningen.

Prinsippet om likebehandling av finansieringsformer ligger bak skjermingsfradraget i utbytte- og gevinstbeskatningen. Skjermingen skal sikre at utbytteskatten ikke øker finansieringskostnaden ved ny, norsk egenkapital sammenliknet med andre finansieringskilder. Dette er spesielt viktig for nystartede og små selskap som ikke kan finansiere nye investeringer med tilbakeholdt overskudd, eller som har begrenset tilgang til kredittmarkedene eller internasjonale kapitalmarkeder.

Finansdepartementet legger i det videre arbeidet opp til en bred evaluering av skattereformen, der en involverer både relevante fagmiljøer og organisasjoner. Viktige spørsmål i en slik evaluering vil være om en har lyktes i å fjerne de tidligere tilpasningsmulighetene og om det har oppstått nye, hvordan reformen har virket på inntektsfordelingen etter skatt, om reformen er godt tilpasset økt internasjonalisering med mer mobile skattegrunnlag over landegrensene,

om en gjennom utformingen av aksjeinntektsbeskatningen har lyktes i å innføre utbytteskatt uten realøkonomiske skadevirkninger og om de administrative kostnadene for skattemyndighetene og skattyterne knyttet til det nye systemet er akseptable.

Skattereformen er nå inne i sitt tredje år, men en har foreløpig kun statistikk for det første året skattereformen var fullt gjennomført, inntektsåret 2006. Det foreligger derfor ikke et tilstrekkelig datagrunnlag til å kunne trekke konklusjoner om virkningene av reformen. Det er imidlertid ønskelig å oppsummere erfaringene så langt. I dette kapitlet presenteres derfor analyser basert på datamateriale fram til og med 2006.

Mange aksjonærer tilpasset seg reformen på forhånd. Særlig tok mange i den mest formuende delen av befolkningen ut store, skattefrie utbytter før den varslede skatteøkningen. Mesteparten av de ekstraordinære utbytterne ble trolig tilbakeført til selskapene som egenkapital eller lån. Det er derfor ikke grunn til å tro at tilpasningene har påvirket selskapenes soliditet, drift og investeringer. De reinvesterte midlene kan utbetales til eierne som nedskrivning av egenkapital eller som tilbakebetaling av lån, uten at det blir ilagt utbytteskatt. Dette innebærer at utbytteskatten trolig vil være lavere de første årene etter reformen enn årene framover.

Utbytterne i 2006 var særlig lave som følge av tilpasningene, men allerede i 2007 begynte utbyttenivået å stige noe igjen. Samtidig ser man at mesteparten av utbyttet som ble tatt ut i 2006, faktisk var skattepliktig. Benyttet skjermingsfradrag utgjorde om lag 10 pst. av utbetalte utbytter til personer dette året. Personlige aksjonærers utbytter i 2006 var svært moderate i forhold til de store overskuddene i selskapene. Det er imidlertid knyttet en betydelig latent skatteplikt til overskuddene som ble holdt tilbake i selskapene, dvs. at de ikke kan utbetales til personlige aksjonærer uten skatt på den delen som overstiger skjermingsfradraget.

Også blant personlig næringsdrivende har det vært tilpasninger til skattereformen. En viktig endring for denne gruppen er at gevinster som tidligere ble skattlagt med 28 pst., nå inngår ved beregningen av personinntekt og dermed kan få en vesentlig høyere skatt på marginen. Mange personlig næringsdrivende valgte derfor å realisere gevinster før reformen. Også for denne gruppen kan altså tilpasningene innebære at datagrunnlaget for 2005 og 2006 er lite representativt. For personlig næringsdrivende som ble definert som passive under delingsmodellen, dvs. at hele næringsinntekten ble skattlagt som kapitalinntekt, har imidlertid reformen betydd en entydig innstramming. Også personlig næringsdrivende som ble definert som aktive under delingsmodellen og dermed fikk beregnet en personinntekt, kan ha fått et

bredere personinntektsgrunnlag. Disse kan samtidig ha fått en lettelse gjennom reduserte toppskattesatser.

I vurderingen av fordelingsvirkningene av skattereformen vil det være relevant også å se på virkningene av en forbedret formuesskatt. Regjeringen ser formuesskatten som et supplement til skattereformen, blant annet ved at formuesskatten sikrer at aksjeeiere skattlegges løpende, også i år hvor det ikke tas ut utbytte. I løpet av stortingsperioden har formuesskatten økt mye for dem med store aksjeformuer. Dette er en kursendring i fordelingspolitikken sammenliknet med regjeringen Bondevik II, som mente skattereformen burde kombineres med en nedtrapping og deretter fjerning av formuesskatten. Det vises til kapittel 5 for en oversikt over fordelingsvirkningene av endringene i formuesskatten.

I dette kapitlet gjøres det først rede for bakgrunnen for og hovedelementene i skattereformen 2006. Deretter presenteres de empiriske resultatene basert på datamateriale fram til og med 2006 for henholdsvis aksjonærer og personlig næringsdrivende. Tilpassningene ved overgangen til det nye systemet preger datamaterialet, og er derfor vektlagt i drøftingen. Så ses skattereformens endringer i lys av internasjonale trender i kapital- og selskapsbeskatningen. Til slutt orienteres det om administrative sider ved skattereformen.

4.11 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger

Tabell 4.1 Fraksjonenes forslag til bevilgninger. Avvik fra Regjeringens forslag i parentes.

Inntekter (i hele tusen kroner)								
Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
5501		Skatter på formue og inntekt						
	70	Toppskatt mv.	28 200 000	28 200 000 (0)	25 096 000 (-3 104 000)	27 350 000 (-850 000)	28 101 800 (-98 200)	26 130 000 (-2 070 000)
	72	Fellesskatt	157 500 000	157 500 000 (0)	141 956 800 (-15 543 200)	153 791 000 (-3 709 000)	156 775 700 (-724 300)	155 985 000 (-1 515 000)
	73	Skatt av opparbeidede forpliktelser i rederiene	1 400 000	1 400 000 (0)	1 400 000 (0)	1 400 000 (0)	1 400 000 (0)	1 400 000 (0)
5506		Avgift av arv og gaver						
	70	Avgift	2 200 000	2 200 000 (0)	1 860 000 (-340 000)	1 860 000 (-340 000)	2 059 000 (-141 000)	1 857 000 (-343 000)
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum						
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	94 900 000	94 900 000 (0)	94 900 000 (0)	94 900 000 (0)	94 900 000 (0)	94 845 000 (-55 000)
	72	Særskatt på oljeinntekter	155 800 000	155 800 000 (0)	155 800 000 (0)	155 800 000 (0)	155 800 000 (0)	155 694 000 (-106 000)
	74	Arealavgift mv.	1 900 000	1 900 000 (0)	1 900 000 (0)	1 900 000 (0)	1 900 000 (0)	1 900 000 (0)

Det vises til proposisjonens kapittel 6 for nærmere redegjørelse.

4.10.2 Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre er uenige med Regjeringen i at formuesskatten vurderes som et supplement til skattereformen. En av forutsetningene for skattereformen med utjevning av nivået mellom skatt på arbeid og skatt på kapital og innføring av utbytteskatt på personlige aksjeeiere, var at formuesskatten skulle avvikles. Disse medlemmer konstaterer at Regjeringen har gått i stikk motsatt retning ved å øke formuesskatten betydelig på eierskap i norske bedrifter og investeringer i norske arbeidsplasser, og det fremstår som uforståelig at en slik politikk prolongeres også i budsjettet for 2009 sett i lys av den internasjonale finanskrisen og de nedgangstider som er i ferd med å slå inn også over Norge. Disse medlemmer viser til at Regjeringens utsagn i proposisjonen om å ha økt formuesskatten for dem med store formuer er en erkjennelse av å ha økt beskatningen og den økonomiske belastningen på tusenvis av arbeidsplasser ved inngangen til en nedgangskonjunktur.

Inntekter (i hele tusen kroner)								
Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
5508		Avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinental-sokkelen						
	70	Avgift	2 400 000	2 400 000 (0)	2 400 000 (0)	2 400 000 (0)	2 400 000 (0)	2 672 000 (+272 000)
5511		Tollinntekter						
	70	Toll	2 228 000	2 228 000 (0)	1 658 000 (-570 000)	2 131 000 (-97 000)	2 163 000 (-65 000)	2 228 000 (0)
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	85 000	85 000 (0)	85 000 (0)	85 000 (0)	85 000 (0)	85 000 (0)
5521		Merverdiavgift						
	70	Avgift	205 000 000	205 000 000 (0)	205 000 000 (0)	204 993 300 (-6 700)	205 104 000 (+104 000)	205 660 000 (+660 000)
5526		Avgift på alkohol						
	70	Produktavgift på alkoholholdige drikkevarer	11 474 000	11 474 000 (0)	10 804 000 (-670 000)	11 474 000 (0)	11 774 000 (+300 000)	11 474 000 (0)
5531		Avgift på tobakkvarer						
	70	Avgift	7 618 000	7 618 000 (0)	7 098 000 (-520 000)	7 813 000 (+195 000)	7 828 000 (+210 000)	7 813 000 (+195 000)
5536		Avgift på motorvogner mv.						
	71	Engangsavgift på motorvogner mv.	18 800 000	18 800 000 (0)	17 600 000 (-1 200 000)	18 800 000 (0)	18 700 000 (-100 000)	18 800 000 (0)
	72	Årsavgift	8 304 000	8 304 000 (0)	8 304 000 (0)	8 294 000 (-10 000)	8 304 000 (0)	8 304 000 (0)
	73	Vektårsavgift	374 000	374 000 (0)	374 000 (0)	374 000 (0)	374 000 (0)	374 000 (0)
	75	Omregistreringsavgift	2 315 000	2 315 000 (0)	2 315 000 (0)	2 315 000 (0)	2 315 000 (0)	2 315 000 (0)
	76	Avgift på bensin	7 755 000	7 755 000 (0)	6 206 000 (-1 549 000)	7 755 000 (0)	7 595 000 (-160 000)	7 755 000 (0)
	77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)	8 355 000	8 355 000 (0)	6 088 000 (-2 267 000)	8 355 000 (0)	8 455 000 (+100 000)	8 555 000 (+200 000)
5537		Avgifter på båter mv.						
	71	Avgift på båtmotorer	351 000	351 000 (0)	351 000 (0)	351 000 (0)	351 000 (0)	351 000 (0)
5541		Avgift på elektrisk kraft						
	70	Forbruksavgift	6 574 000	6 574 000 (0)	5 694 000 (-880 000)	6 574 000 (0)	7 019 000 (+445 000)	6 574 000 (0)
5542		Avgift på mineralolje mv.						
	70	Avgift på mineralolje	1 260 000	1 260 000 (0)	1 260 000 (0)	1 260 000 (0)	1 350 000 (+90 000)	1 440 000 (+180 000)
	71	Avgift på smøreolje mv.	100 000	100 000 (0)	100 000 (0)	100 000 (0)	100 000 (0)	100 000 (0)
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.						
	70	CO ₂ -avgift	4 662 000	4 662 000 (0)	4 662 000 (0)	4 662 000 (0)	4 775 000 (+113 000)	6 862 000 (+2 200 000)

Inntekter (i hele tusen kroner)								
Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
	71	Svovelavgift	78 000	78 000 (0)	78 000 (0)	78 000 (0)	78 000 (0)	78 000 (0)
5546		Avgift på sluttbehandling av avfall						
	70	Avgift på sluttbehandling av avfall	715 000	715 000 (0)	715 000 (0)	715 000 (0)	715 000 (0)	715 000 (0)
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier						
	70	Trikloretten (TRI)	2 000	2 000 (0)	2 000 (0)	2 000 (0)	2 000 (0)	2 000 (0)
	71	Tetrakloretten (PER)	3 000	3 000 (0)	3 000 (0)	3 000 (0)	3 000 (0)	3 000 (0)
5548		Miljøavgift på klimagasser						
	70	Hydrofluorkarbon (HFK) og Perfluorkarbon (PFK)	270 000	270 000 (0)	270 000 (0)	270 000 (0)	270 000 (0)	270 000 (0)
5549		Avgift på utslipp av NO_x						
	70	Avgift på utslipp av NO _x	50 000	50 000 (0)	50 000 (0)	50 000 (0)	50 000 (0)	50 000 (0)
5555		Avgift på sjokolade- og sukkervarer						
	70	Avgift	1 150 000	1 150 000 (0)	1 150 000 (0)	1 150 000 (0)	1 150 000 (0)	1 150 000 (0)
5556		Produktavgift på alkoholfrie drikkevarer mv.						
	70	Avgift	1 686 000	1 686 000 (0)	1 136 000 (-550 000)	1 686 000 (0)	1 686 000 (0)	1 136 000 (-550 000)
5557		Avgift på sukker						
	70	Avgift	196 000	196 000 (0)	196 000 (0)	196 000 (0)	196 000 (0)	196 000 (0)
5559		Avgift på drikkevareemballasje						
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	780 000	780 000 (0)	780 000 (0)	780 000 (0)	780 000 (0)	780 000 (0)
	71	Miljøavgift på kartong	210 000	210 000 (0)	210 000 (0)	210 000 (0)	210 000 (0)	210 000 (0)
	72	Miljøavgift på plast	88 000	88 000 (0)	88 000 (0)	88 000 (0)	88 000 (0)	88 000 (0)
	73	Miljøavgift på metall	152 000	152 000 (0)	152 000 (0)	152 000 (0)	152 000 (0)	152 000 (0)
	74	Miljøavgift på glass	56 000	56 000 (0)	56 000 (0)	56 000 (0)	56 000 (0)	56 000 (0)
5565		Dokumentavgift						
	70	Avgift	6 390 000	6 390 000 (0)	5 190 000 (-1 200 000)	6 390 000 (0)	6 390 000 (0)	6 390 000 (0)
5568		Sektoravgifter under Kultur- og kirkedepartementet						
	71	Årsavgift-stiftelser	13 840	13 840 (0)	13 840 (0)	13 840 (0)	13 840 (0)	13 840 (0)
	72	Inntektsuavhengig vederlag TV2	28 956	28 956 (0)	28 956 (0)	28 956 (0)	28 956 (0)	28 956 (0)

Inntekter (i hele tusen kroner)								
Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
5572		Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet						
	70	Legemiddelomssetningsavgift	66 025	66 025 (0)	66 025 (0)	66 025 (0)	66 025 (0)	66 025 (0)
	71	Vinmonopolavgift	51 100	51 100 (0)	51 100 (0)	51 100 (0)	51 100 (0)	51 100 (0)
	72	Avgift utsalgssteder utenom apotek	4 381	4 381 (0)	4 381 (0)	4 381 (0)	4 381 (0)	4 381 (0)
	73	Legemiddelkontrollavgift	60 322	60 322 (0)	60 322 (0)	60 322 (0)	60 322 (0)	60 322 (0)
5574		Sektoravgifter under Nærings- og handelsdepartementet						
	70	Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard	1 200	1 200 (0)	1 200 (0)	1 200 (0)	1 200 (0)	1 200 (0)
5578		Sektoravgifter under Miljøverndepartementet						
	70	Sektoravgifter under Svalbard miljøvernfond	11 425	11 425 (0)	11 425 (0)	11 425 (0)	11 425 (0)	11 425 (0)
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet						
	70	Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	245 500	245 500 (0)	245 500 (0)	245 500 (0)	245 500 (0)	245 500 (0)
5582		Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet						
	70	Bidrag til kulturminnevern	6 500	6 500 (0)	6 500 (0)	6 500 (0)	6 500 (0)	6 500 (0)
5583		Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser						
	70	Inntekter fra telesektoren	203 200	203 200 (0)	203 200 (0)	203 200 (0)	203 200 (0)	203 200 (0)
5700		Folketrygdens inntekter						
	71	Trygdeavgift	87 600 000	87 600 000 (0)	87 600 000 (0)	87 695 000 (+95 000)	87 510 000 (-90 000)	87 719 000 (+119 000)
	72	Arbeidsgiveravgift	127 300 000	127 300 000 (0)	127 300 000 (0)	127 247 000 (-53 000)	127 075 200 (-224 800)	127 237 000 (-63 000)
		Sum utgifter	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
		Sum inntekter	956 973 449	956 973 449 (0)	928 580 249 (-28 393 200)	952 197 749 (-4 775 700)	956 732 149 (-241 300)	956 097 449 (-876 000)
		Sum netto	-956 973 449	-956 973 449 (0)	-928 580 249 (+28 393 200)	-952 197 749 (+4 775 700)	-956 732 149 (+241 300)	-956 097 449 (+876 000)

Komiteen viser til at i samsvar med Stortingets forretningsorden § 19 femte ledd skal bare de forslag som summerer seg til den rammen som er vedtatt ved behandlingen av Budsjett-innst. S. I (2008–2009) tas opp til votering ved behandling av denne budsjettinnstilling.

Komiteen viser til at Regjeringens forslag har tilslutning fra flertallet i finanskomiteen. Dette forslaget er ført opp under kapittel 10 Komiteens tilråding.

De øvrige forslagene er ført opp under kapittel 8 Forslag fra mindretall under rammeområde 22.

5. RAMMEOMRÅDE 23 – UTBYTTE MV.

5.1 Innledning

5.1.1 Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) Gul bok

I tabellen nedenfor fremgår Regjeringens forslag til bevilgninger på kapitler og poster under rammeområde 23.

Tabell 6.1 Regjeringens forslag til bevilgninger

Kap.	Post	Formål	St. prp. nr. 1
Inntekter i hele kroner			
<i>Renter og utbytte mv.</i>			
5611		Aksjer i NSB AS	221 000 000
	85	Utbytte	221 000 000
5616		Aksjeutbytte i Kommunalbanken AS	35 000 000
	85	Aksjeutbytte	35 000 000
5625		Renter og utbytte fra Innovasjon Norge	579 000 000
	80	Renter på lån fra statskassen	560 000 000
	81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen	1 000 000
	85	Utbytte, lavrisikolåneordningen	15 000 000
	86	Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa	3 000 000
5630		Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon as	8 700 000
	85	Utbytte	8 700 000
5631		Aksjer i AS Vinmonopolet	56 802 000
	85	Statens overskuddsandel	56 800 000
	86	Utbytte	2 000
5651		Aksjer i selskaper under Landbruks- og matdepartementet	950 000
	85	Utbytte	950 000
5652		Innskuddskapital i Statskog SF	5 000 000
	85	Utbytte	5 000 000
5656		Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning	17 184 000 000
	85	Utbytte	17 184 000 000
5680		Innskuddskapital i Statnett SF	595 000 000
	85	Utbytte	595 000 000
5685		Aksjer i StatoilHydro ASA	16 940 000 000
	85	Utbytte	16 940 000 000
5692		Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank	36 800 000
	85	Utbytte	36 800 000
		Sum inntekter rammeområde 23	35 662 252 000
		Netto rammeområde 23	-35 662 252 000

Det foreslås samlede inntekter fra utbytte på om lag 35,1 mrd. kroner for 2009. Dette er en økning i forhold til anslag på regnskap for 2008 på 868,5 mill. kroner. Det foreslås blant annet økte utbytter fra Statkraft SF, Kommunalbanken AS, Argentum Fondsinvesteringer AS og Statnett SF. 99 mill. kroner i utbytte fra Aker Holding AS, hvor staten gikk inn som eier i 2008, bidrar også til økningen. Reduserte utbytter fra NSB AS, Posten Norge AS, Avinor AS, Baneservice AS og Norsk Hydro ASA trekker i motsatt retning. I forbindelse med en ekstern verddivurdering av Avinor vurderes det å nedskrive selskapets driftsmidler. En nedskrivning vil kunne medføre et negativt driftsresultat i Avinor i 2008, og det foreslås dermed ikke utbytte fra selskapet i 2009. Posten Norge AS vil ikke være i utbytteposisjon i 2009 som følge av underskudd og manglende fri egenkapital i selskapet. For Statkraft vises det til omtale i St.prp. nr. 1 (2008–2009) for Nærings- og handelsdepartementet.

I forhold til saldert budsjett 2008 foreslås utbytteinntektene økt med i overkant av 5,8 mrd. kroner. Det er særlig utbytte fra StatoilHydro ASA, Telenor ASA, DnB NOR ASA, Yara International ASA, Argentum Fondsinvesteringer AS, Statkraft SF og Statnett SF som foreslås økt.

For de børsnoterte selskapene har ikke Regjeringen laget egne anslag på utbytte i 2009, men teknisk videreført utbetalt utbytte per aksje i 2008. For Norsk Hydro ASA legger Regjeringen til grunn en teknisk videreføring av det ordinære utbyttet i 2008.

5.1.2 Komiteens merknader

Komiteen viser til sine merknader i punktene nedenfor når det gjelder de enkelte kapitler og poster.

5.2 Kap. 5611 Aksjer i NSB AS

5.2.1 Post 85 Utbytte

5.2.1.1 SAMMENDRAG FRA ST.PRP. NR. 1 (2008–2009) SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

Gjeldende utbyttepolitikk for NSB AS innebærer at utbytte skal beregnes som statens innlansrente multiplisert med verdjustert egenkapital, begrenset oppad til 75 pst. etter skatt. Både egenkapitalen og resultatet skal vurderes på konsernnivå.

Foreløpig resultatanslag for 2008 innebærer at prosentsatsen vil være den begrensende faktor. På dette grunnlag foreslås det budsjettert med 221 mill. kroner i utbytte fra NSB AS i 2009. Endelig utbytte fastsettes av selskapets generalforsamling.

5.2.1.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til disse merknad til kapittel 5.9.1.2.

5.3 Kap. 5616 Aksjeutbytte i Kommunalbanken AS

5.3.1 Post 85 Aksjeutbytte

5.3.1.1 SAMMENDRAG FRA ST.PRP. NR. 1 (2008–2009) KOMMUNAL- OG REGIONAL-DEPARTEMENTET

Avkastningskravet for Kommunalbanken fastsettes for en periode på tre år. Avkastningskravet for perioden 2007–2009 er basert på kapitalverdimodellen. Det er gjort rede for denne modellen i St.prp. nr. 1 (2001–2002) Gul bok, pkt. 7.7.1 Generelle virkemidler for eierstyring. Avkastningskravet defineres som den forventede avkastningen eieren kunne ha oppnådd ved en alternativ plassering med tilsvarende risiko. Kravet er stilt i forhold til den avkastningen selskapet har etter skatt på egenkapitalen.

Aksjeutbytte settes til en gitt andel av den verdijusterte egenkapitalen, maksimalt 75 pst. av årsresultatet etter skatt. Prosentsatsen bør utgjøre om lag halvparten av det normerte avkastningskravet. For 2009 foreslås utbytte til staten på 35 mill. kroner.

5.3.1.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

5.4 Kap. 5625 Renter og utbytte fra Innovasjon Norge

5.4.1 Post 80 Renter på lån fra statskassen

5.4.1.1 SAMMENDRAG FRA ST.PRP. NR. 1 (2008–2009) NÆRINGS- OG HANDELS-DEPARTEMENTET

Innovasjon Norge foretar innlån fra statskassen til valgfri løpetid og en rentesats som tilsvarer renten på statspapirer med tilsvarende løpetid for å finansiere sine utlån. Det vises til nærmere omtale av innlånssystemet under kap. 2421 post 90. Rentene er knyttet til lavrisikolåneordningen, innovasjonslåneordningen og distriktsrettet låneordning. Til sammen foreslås en bevilgning på 560 mill. kroner. Bevilgningsanslaget er usikkert, og Regjeringen vil om nødvendig foreslå bevilgningsendring i forbindelse med endring av budsjettet våren eller høsten 2009.

5.4.1.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

5.4.2 Post 81 Rentemargin, innovasjonslåneordningen

5.4.2.1 SAMMENDRAG FRA ST.PRP. NR. 1 (2008–2009) NÆRINGS- OG HANDELS-DEPARTEMENTET

Renten på innlån fra statskassen for å finansiere Innovasjon Norges utlån under innovasjonslåneordningen følger renten på statspapirer med tilsvarende løpetid. Ordningens administrasjonskostnader dekkes innenfor rentemarginen. Nettobeløpet, etter at administrasjonskostnadene er dekket, skal tilbakeføres til statskassen. Netto rentemargin for regnskapsåret 2008 foreslås budsjettetert med 1 mill. kroner med tilbakeføring i statsbudsjettet for 2009. Dette er et anslag, og Regjeringen vil om nødvendig foreslå bevilgningsendring i forbindelse med endring av budsjettet 2009.

5.4.2.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

5.4.3 Post 85 Utbytte, lavrisikolåneordningen

5.4.3.1 SAMMENDRAG FRA ST.PRP. NR. 1 (2008–2009) NÆRINGS- OG HANDELS-DEPARTEMENTET

Overskuddet under lavrisikolåneordningen ble gjennom flere år benyttet til å bygge opp egenkapital, slik at den skulle komme opp i minimum 8 pst. av netto utlån. Ved utgangen av 2007 var egenkapitalen på 872,437 mill. kroner, tilsvarende en egenkapitalandel på 9,82 pst. Resultatet i 2007 medførte utbetaling av utbytte på 29,2 mill. kroner i 2008. Det forventes at resultatet fra lavrisikolåneordningen vil kunne bli noe lavere i 2008. Utbyttet fra ordningen vil bli fastsatt til 75 pst. av årsresultatet, begrenset oppad til statens gjennomsnittlige innlånsrente i løpet av året, multiplisert med ordningens innskuddskapital på 619,8 mill. kroner. Innlånsrenten beregnes på bakgrunn av renten på 5-års statsobligasjoner. Utbytte i 2008, som kommer til utbetaling i 2009, er anslått til 15 mill. kroner. Dette er et anslag, og Regjeringen vil om nødvendig foreslå bevilgningsendring i forbindelse med endring av budsjettet våren 2009.

5.4.3.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

5.4.4 Post 86 Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa

5.4.4.1 SAMMENDRAG FRA ST.PRP. NR. 1 (2008–2009) NÆRINGS- OG HANDELS-DEPARTEMENTET

Det foreslås en bevilgning på 3 mill. kroner i utbytte fra de to fondene for regnskapsåret 2008 med utbetaling i 2009. Beløpet er basert på anslåtte renteinntekter da man ikke forventer realisering av investeringer i 2008. Regjeringen vil om nødvendig foreslå bevilgningsendring i forbindelse med endring av budsjettet våren 2009.

5.4.4.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

5.5 Kap. 5630 Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon AS

5.5.1 Post 85 Utbytte

5.5.1.1 SAMMENDRAG FRA ST.PRP. NR. 1 (2008–2009) JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENTET

Det er besluttet en utbyttepolitikk for selskapet hvor utbyttet fastsettes til 80 pst. av årsoverskuddet etter skatt. Endelig vedtak om utbytte for regnskapsåret 2008 blir truffet på ordinær generalforsamling i 2009. Basert på forventet utvikling i forbindelse med regnskapstallene for Norsk Eiendomsinformasjon as for 2008 og Justisdepartementets utbyttepolitikk er statens utbytte i 2009 beregnet til 8,7 mill. kroner.

5.5.1.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

5.6 Kap. 5631 Aksjer i A/S Vinmonopolet

5.6.1 Post 85 Statens overskuddsandel

5.6.1.1 SAMMENDRAG FRA ST.PRP. NR. 1 (2008–2009) HELSE- OG OMSORGS-DEPARTEMENTET

Statens andel i 2008 av driftsoverskuddet i AS Vinmonopolet er fastsatt til 40 pst. av resultatet i 2007, før ekstraordinære poster og etter vinmonopolavgift. Det foreslås å sette opp statens andel av overskuddet til 50 pst. av resultatet i 2008, før ekstraordinære poster og etter vinmonopolavgift. Overskuddsandel er på bakgrunn av budsjettetert resultat anslått til 56,8 mill. kroner for 2008. Dersom resultatutviklingen blir bedre enn anslått, blir inntektene større enn dette. Tilsvarende blir inntekten lavere dersom utviklingen blir dårligere enn antatt. Dette følger av romertallsvedtaket om at statens andel av overskuddet fastsettes med en bestemt prosent.

Forslaget til statens andel av overskuddet for 2008 bygger på en vurdering av selskapets framtidige

kapitalbehov, bl.a. i forbindelse med utvidelse av butikknett, økt tilgjengelighet i sin alminnelighet og ønsket kapitalstruktur.

5.6.1.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag, jf. forslag til vedtak I og II.

5.6.2 Post 86 Utbytte

5.6.2.1 SAMMENDRAG FRA ST.PRP. NR. 1 (2008–2009) HELSE- OG OMSORGS-DEPARTEMENTET

AS Vinmonopolets aksjekapital utgjorde 50 000 kroner ved utgangen av 2007. Utbyttet er i vinmonopolloven fastsatt til 5 pst. av aksjekapitalen og utgjør 2 000 kroner.

5.6.3 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sin merknad til kapittel 5.9.1.2.

5.7 Kap. 5651 Aksjer i selskaper under Landbruks- og matdepartementet

5.7.1 Post 85 Utbytte

5.7.1.1 SAMMENDRAG FRA ST.PRP. NR. 1 (2008–2009) LANDBRUKS- OG MAT-DEPARTEMENTET

Graminor AS driv planteforedling, sortsrepresentasjon og oppformering for å sikre at norsk jord- og hagebruk får tilgang på klimatilpassa, variert og sjukdomsfritt plantemateriale. Selskapet mottok lisens- og foredlaravgift ved omsetning av sjukdomsfritt plantemateriale i marknaden, forskingsmidlar frå jordbruksavtalen og statleg tilskott jf. omtale under kap. 1143 post 74.

Staten sin eigardel i selskapet er 34 pst. Dette skal sikre eigar- og samfunnsinteressene når det gjeld planteforedling og oppformering av plantemateriale i Noreg.

Graminor AS hadde i 2007 ein omsetnad på 47,1 mill. kroner og eit resultat etter skatt på 3,9 mill. kroner. Det blei utbetalt 2,1 mill. kroner i utbytte og av dette blei om lag 0,6 mill. kroner utbetalt til Landbruks- og matdepartementet. Det blir ikkje budsjettet med utbytte i 2009, m.a. fordi det gode resultatet i 2007 skuldast at verksemda dette året har vore av til dels ekstraordinær karakter knytt til omstrukturering, og at kapitalbehovet framleis er stort grunna omstrukturering av verksemda.

Staur Gård AS har ansvar for å drive eigedommen Staur Gård. Garden er i statleg eige for å sikre bruk av garden til forskning og utvikling, møteverk-

send og representasjon. Samtidig er det ei viktig og krevjande oppgåve å halde ved like den spesielle eigedommen på ein slik måte at eigenarta blir teke vare på. Selskapet blei etablert for å drive eigedommen på ein rasjonell måte innanfor ramma av desse samfunnsmessige omsyna.

Staur Gård AS hadde i 2007 ein omsetnad på 4,7 mill. kroner og eit overskott på 0,13 mill. kroner. Ein synar elles til omtale under kap. 1100 post 70.

VESO er ei kunnskapsbedrift med fagleg fundament i norske veterinærmedisinske og liknande miljø. Landbruks- og matdepartementet eig pr. juli 2008 51 pst. av aksjane. Dei resterande 49 pst. av aksjane er eigd av Aquanova Invest AS. Omsetninga i 2007 var på 157 mill. kroner. Dette er ein reduksjon på om lag 9 mill. kroner frå 2006. Det meste av omsetninga er knytt til norsk oppdrett og akvakultur. Resultatet etter skatt blei 0,021 mill. kroner. Det blei utbetalt eit utbytte til Landbruks- og matdepartementet på 0,765 mill. kroner for 2007.

Kimen Såvarelaboratoriet AS blei etablert 1. juli 2004 etter at det tidlegare Såvarelaboratoriet blei skilt ut frå Mattilsynet, jf. St.prp. nr. 63 (2003–2004).

Selskapet er Noregs kompetansesenter på frøkvalitet og frøanalysar og har status som nasjonalt referanselaboratorium på såvareanalysar.

Selskapet har sitt virke retta mot såvarebransjen og forvaltninga. Sal av laboratorieanalysar og tenester m.a. til Mattilsynet, samt rettleiing og opplæring i såvare spørsmål, er ein del av hovudoppgåvene.

Statens eigardel i selskapet er 51 pst. I tillegg eig Felleskjøpet Agri BA 34 pst. og Strand Brænderi AS 15 pst.

Selskapet hadde i 2007 ein omsetnad på 12 mill. kroner og eit overskot etter skatt på 0,95 mill. kroner. Det blei utbetalt eit utbytte på 0,55 mill. kroner, og av dette blei 0,28 mill. kroner utbetalt til Landbruks- og matdepartementet. Selskapet har hatt ei særskilt god resultatutvikling sidan etableringa i 2004 og fram til og med 2007. Ein forventar ei noko svakare utvikling i 2008 og 2009.

Ein budsjetterer med eit samla utbytte på 0,95 mill. kroner frå selskap under Landbruks- og matdepartementet i 2009.

5.7.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

5.8 Kap. 5652 Innskuddskapital i Statskog SF

5.8.1 Post 85 Utbytte

5.8.1.1 SAMMENDRAG FRA ST.PRP. NR. 1 (2008–2009) LANDBRUKS- OG MAT-DEPARTEMENTET

Det sterke resultatet frå Statskog SF i 2007 skuldast i stor grad ekstraordinære inntekter knytt til

erstatningar for skogvern. Med bakgrunn i resultatet for 2007 der ein ser bort frå ekstraordinære inntekter og utgifter, anslår departementet at utbytte frå Statkog SF for resultatåret 2008 blir 5 mill. kroner. Endeleg berekning av utbytte vil bli gjort i tråd med utbyttepolitikken, og endringar vil bli tekne inn i revidert nasjonalbudsjett for 2009. Vedtak om utbytte blir gjort på ordinært føretaksmøte første halvår 2009.

5.8.1.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

5.9 Kap. 5656 Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning

5.9.1 Post 85 Utbytte

5.9.1.1 SAMMENDRAG FRA ST.PRP. NR. 1 (2008–2009) NÆRINGS- OG HANDELS-DEPARTEMENTET

Det budsjetteres med 17 184 mill. kroner i utbytte i 2009 fra statens aksjer i selskaper under Nærings- og handelsdepartementets forvaltning. Beløpet omfatter forventet aksjeutbytte for regnskapsåret 2008 fra selskapene Statkraft SF, Norsk Hydro ASA, DnB NOR ASA, Telenor ASA, Kongsberg Gruppen ASA, Yara International ASA, Cermaq ASA, Argentum Fondsinvesteringer AS, Electronic Chart Centre AS, Entra Eiendom AS, Aker Holding AS, Flytoget AS, Nammo AS, Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S og GIEK Kredittforsikring AS. Regjeringen har ikke beregnet egne anslag på utbytte i 2009 for børsnoterte selskaper, men har teknisk videreført utbetalt utbytte pr. aksje i 2008.

For Argentum Fondsinvesteringer AS, Entra Eiendom AS og Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S er det budsjettert med utbytte på henholdsvis 246, 168,9 og 7 mill. kroner.

For Statkraft SF foreslås det et utbytte på 10 mrd. kroner. I St.meld. nr. 13 (2006–2007) ga Regjeringen uttrykk for at utbyttet fra Statkraft SF normalt vil ligge i øvre kvartil. I St.prp. nr. 1 (2007–2008) ble konsekvensene av omlegging til regnskapsstandarden IFRS diskutert og det ble konkludert med at utbyttet vil bli beregnet "av konsernresultatet etter skatt og minoritetsinteresser justert for urealiserte gevinster og tap". Nærings- og handelsdepartementet har på bakgrunn av utviklingen så langt i år anslått at Statkraft SF i 2008 vil få et resultat fra underliggende virksomhet etter skatt og justert for minoritetsinteresser og urealiserte verdiendringer på 7,5 mrd. kroner. I tillegg har Statkraft i 2008 signert en avtale med det tyske energiselskapet E.ON om bytte av eiendeler til en verdi av om lag 36 mrd. kroner. Statkraft bytter her en minoritetspost i E.ON Sverige, tidligere Sydkraft, mot en rekke produksjonsanlegg i Sverige, Tyskland

og Storbritannia samt en aksjepost i det børsnoterte E.ON. Avtalen ventes å bli gjennomført med regnskapsmessig effekt i 2008 og vil medføre en bokført gevinst som Statkraft har anslått til rundt 18 mrd. kroner. Samlet resultat for Statkraft justert for minoritetsinteresser og urealiserte verdiendringer anslås dermed til 25,5 mrd. kroner.

Gevinsten fra byttehandelen med E.ON Sverige er en stor engangsgevinst som ikke gjøres opp med kontanter, men med aksjer i E.ON og fysiske aktiva (kraftverk mv.). Transaksjonen gir således ingen direkte effekt på Statkrafts kontantstrøm. Samtidig reflekterer salgsgevinsten i realiteten en akkumulert opptjening fra tidligere år. Siden Statkraft ble medeier i E.ON Sverige i 1996 har Statkraft bundet opp betydelig kapital i dette eierskapet, som bare i begrenset grad har gitt direkteavkastning gjennom utbytte. Når den historiske avkastningen nå realiseres gjennom bytteavtalen med E.ON, tilsier det at staten som eier tar ut en del av gevinsten som utbytte. Hensynet til Statkrafts likviditet og framtidige kapitalbehov tilsier imidlertid at staten bør legge til grunn en vesentlig lavere utbytteprosent enn hva som følger av ordinær utbyttepolitikk når størstedelen av Statkrafts årsresultat for 2008 består av engangseffekter knyttet til gevinstrealisasjon.

5.9.1.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener utbyttene staten tar fra selskap staten har eierandeler i ikke burde være så høye at de fratår virksomheten muligheten til å gjøre nødvendige investeringer. Disse medlemmer mener utbytte som hovedregel ikke burde overstige 75 pst. av overskuddet. Disse medlemmer foreslår derfor å redusere utbyttet fra Entra Eiendom AS med 60 mill. kroner.

Disse medlemmer viser videre til likviditetspakken Stortinget gikk inn for i St.prp. nr. 5 (2008–2009), Innst. S. nr. 12 (2008–2009), hvor disse medlemmer uttalte man blant annet ikke burde ta ut store utbytter dersom man valgte å gå inn i ordningen. Disse medlemmer foreslår derfor at det ikke tas utbytte fra DnBNOR for 2008, og foreslår å redusere bevilgningen med 2 mrd. kroner. Totalt foreslår disse medlemmer at bevilgningen under kap. 5656, post 85 Utbytte reduseres med 2 085 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår at

ramme 23 settes til -35 642 252 000 kroner, som er en økning i forhold til Regjeringen på 280 000 000 kroner.

Disse medlemmer foreslår å ta ut utbytte fra selskapene NSB (80 pst.), Vinmonopolet AS (75 pst.), Flytoget AS (75 pst.) og Statkraft SF (40 pst.), hvilket innebærer en forsiktig økning.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til merknad i Budsjett-innst. S. I (2008–2009) kapittel 3.2.23.2.4, og mener at utbyttet fra Flytoget AS bør settes til 75 pst., og at utbyttet fra Statkraft bør økes med 250 mill. kroner ut over Regjeringens forslag. Dette vil øke samlet utbytte fra aksjer i selskaper under NHDs forvaltning med 282,5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre legger til grunn at det er mulig å ta ut et noe større utbytte fra selskapene Argentum, Statkraft og Flytoget enn det Regjeringen legger opp til. Samlet foreslår dette medlem derfor økt utbytte på til sammen 302 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

5.10 Kap. 5680 Innskuddskapital i Statnett SF

5.10.1 Post 85 Utbytte

5.10.1.1 SAMMENDRAG FRA ST.PRP. NR. 1 (2008–2009) OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET

Ved behandlingen av St.prp. nr. 1 (2006–2007) ble den etablerte langsiktige utbyttepolitikken på 50 pst. av konsernets årsresultat etter skatt forlenget fram til og med 2010.

For regnskapsåret 2007 ble utbyttet fra Statnett SF satt til 50 pst. av konsernets resultat etter skatt justert for mer-/mindreinntekt etter skatt. Dette utgjorde 318 mill. kroner. For regnskapsåret 2008 vil et utbytte på 50 pst. av konsernets resultat etter skatt justert for mer-/mindreinntekt etter skatt utgjøre 595 mill. kroner basert på siste resultatanslag. Endelig vedtak om utbytte fastsettes i foretaksmøte våren 2009 basert på faktisk resultat for 2008.

NVE regulerer nettselskapenes inntekt. Fakturert tariffinntekt utover denne maksimale inntekten er merinntekt, mens mindreinntekt oppstår når den fakturerte inntekten er lavere. Merinntekt skal redusere framtidig tariff, mens mindreinntekt kan tillegges framtidig tariff. Før 2007 ble mer/mindreinntekt balanseført, men fra og med 2007 må den tas inn i årsresultatet i henhold til IFRS-reglene.

5.10.1.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

5.11 Kap. 5685 Aksjer i StatoilHydro ASA

5.11.1 Post 85 Utbytte

5.11.1.1 SAMMENDRAG FRA ST.PRP. NR. 1 (2008–2009) OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET

Styrene i Statoil ASA og Norsk Hydro ASA meddelte 18. desember 2006 at de anbefalte sine aksjonærer sammenslåing av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet. Den 12. og 13. mars 2007 behandlet og undertegnet styret i henholdsvis Statoil og Hydro en plan for fisjon av Hydro som ledd i en sammenslåing av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet. Denne sammenslåingsplanen ble godkjent av selskapenes generalforsamlinger 5. juli 2007, og sammenslåingen trådte i kraft fra 1. oktober 2007. Staten eide etter sammenslåingen 62,5 pst. av aksjene i StatoilHydro ASA.

Allmennaksjelovens bestemmelser regulerer prosedyrer med henhold til utbetaling av utbytte. Forslag om utdeling av utbytte fremsettes av styret og vedtas formelt av generalforsamlingen. Generalforsamlingen kan vedta å redusere, men ikke øke utbyttet som er foreslått av styret.

Statoils utbyttepolitikk ble videreført for det sammenslåtte StatoilHydro. Selskapets utbyttepolitikk lyder som følger:

"StatoilHydros ambisjon er å utbetale et økende ordinært kontantutbytte målt i NOK per aksje. StatoilHydro har videre til hensikt å distribuere til sine aksjonærer, gjennom kontantutbytte og tilbakekjøp av egne aksjer, et beløp i størrelsesorden 45-50 pst. av konsernets årsoverskudd i henhold til IFRS. I det enkelte år kan imidlertid summen av kontantutbytte og tilbakekjøp utgjøre en høyere eller lavere andel av årsoverskuddet enn 45-50 pst. avhengig av selskapets vurdering av forventet kontantstrømutvikling, investeringsplaner, finansieringsbehov og hensiktsmessig finansiell fleksibilitet."

Da det ikke foreligger offentlig informasjon med foreløpig prognose for StatoilHydro ASAs årsresultat for 2008, legges det i budsjettet for 2009 til grunn det beløp som ble utbetalt i utbytte fra StatoilHydro ASA i 2008 for regnskapsåret 2007. På denne bakgrunn budsjetteres det med 16 940 mill. kroner under posten. Det understrekes at budsjettert utbytte er en teknisk fremskriving av utbyttet som ble utbetalt fra StatoilHydro ASA for 2007. Vedtak om utbytte for regnskapsåret 2008 fattes på StatoilHydro ASAs generalforsamling våren 2009. Utbetaling av utbytte vil bli presentert i revidert budsjett for 2009, eventuelt nysalderingen for 2009.

5.11.1.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

5.12 Kap. 5692 Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank

5.12.1 Post 85 Utbytte

5.12.1.1 SAMMENDRAG FRA ST.PRP. NR. 1 (2008–2009) FINANSDEPARTEMENTET

Den nordiske investeringsbank utbetaler utbytte i forhold til innskutt kapital. Utbyttets størrelse vedtas av bankens styre på grunnlag av regnskapsmessige resultater av virksomheten foregående år. Basert på

NIBs regnskap for 2007 ble det i 2008 vedtatt et utbytte til den norske stat på 4,6 mill. euro. Basert på samme utbytte i 2009 som i 2008 og eurokursen per 8. september 2008, foreslås det bevilget 36,8 mill. kroner for 2009.

5.12.1.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

5.13 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger

Tabell 5.1 Fraksjonenes forslag til bevilgninger. Avvik fra Regjeringens forslag i parentes.

Kap.	Post	Formål	Inntekter (i hele tusen kroner)					
			St.prp. nr. 1	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
5611		Aksjer i NSB AS						
	85	Utbytte	221 000	221 000 (0)	221 000 (0)	236 000 (+15 000)	221 000 (0)	221 000 (0)
5616		Aksjeutbytte i Kommunalbanken AS						
	85	Aksjeutbytte	35 000	35 000 (0)	35 000 (0)	35 000 (0)	35 000 (0)	35 000 (0)
5625		Renter og utbytte fra Innovasjon Norge						
	80	Renter på lån fra statskassen	560 000	560 000 (0)	560 000 (0)	560 000 (0)	560 000 (0)	560 000 (0)
	81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen	1 000	1 000 (0)	1 000 (0)	1 000 (0)	1 000 (0)	1 000 (0)
	85	Utbytte, lavrisikolåneordningen	15 000	15 000 (0)	15 000 (0)	15 000 (0)	15 000 (0)	15 000 (0)
	86	Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa	3 000	3 000 (0)	3 000 (0)	3 000 (0)	3 000 (0)	3 000 (0)
5630		Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon as						
	85	Utbytte	8 700	8 700 (0)	8 700 (0)	8 700 (0)	8 700 (0)	8 700 (0)
5631		Aksjer i AS Vinmonopolet						
	85	Statens overskuddsandel	56 800	56 800 (0)	56 800 (0)	85 300 (+28 500)	56 800 (0)	56 800 (0)
	86	Utbytte	2	2 (0)	2 (0)	2 (0)	2 (0)	2 (0)

			Inntekter (i hele tusen kroner)					
Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
5651		Aksjer i selskaper under Landbruks- og matdepartementet						
	85	Utbytte	950	950 (0)	950 (0)	950 (0)	950 (0)	950 (0)
5652		Innskuddskapital i Statskog SF						
	85	Utbytte	5 000	5 000 (0)	5 000 (0)	5 000 (0)	5 000 (0)	5 000 (0)
5656		Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning						
	85	Utbytte	17 184 000	17 184 000 (0)	15 124 000 (-2 060 000)	17 420 500 (+236 500)	17 466 500 (+282 500)	17 486 000 (+302 000)
5680		Innskuddskapital i Statnett SF						
	85	Utbytte	595 000	595 000 (0)	595 000 (0)	595 000 (0)	595 000 (0)	595 000 (0)
5685		Aksjer i StatoilHydro ASA						
	85	Utbytte	16 940 000	16 940 000 (0)	16 940 000 (0)	16 940 000 (0)	16 940 000 (0)	16 940 000 (0)
5692		Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank						
	85	Utbytte	36 800	36 800 (0)	36 800 (0)	36 800 (0)	36 800 (0)	36 800 (0)
		Sum utgifter	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
		Sum inntekter	35 662 252	35 662 252 (0)	33 602 252 (-2 060 000)	35 942 252 (+280 000)	35 944 752 (+282 500)	35 964 252 (+302 000)
		Sum netto	-35 662 252	-35 662 252 (0)	-33 602 252 (+2 060 000)	-35 942 252 (-280 000)	-35 944 752 (-282 500)	-35 964 252 (-302 000)

Komiteen viser til at i samsvar med Stortingets forretningsorden § 19 femte ledd, skal bare de forslag som summerer seg til den rammen som er vedtatt ved behandlingen av Budsjett-innst. S. I (2008–2009), tas opp til votering ved behandling av denne budsjettinnstilling.

Komiteen viser til at Regjeringens forslag har tilslutning fra flertallet i finanskomiteen. Dette forslaget er ført opp under kapittel 10 Komiteens tilråding. De øvrige forslagene er ført opp under kapittel 9 Forslag fra mindretall under rammeområde 23.

6. FORSLAG FRA MINDRETALL UNDER RAMMEOMRÅDE 18

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Rammeområde 18 (Rammetilskudd mv. til kommunesektoren)

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
571		Rammetilskudd til kommuner		
	21	Kunnskapsutvikling og drift av inntektssystemet, <i>kan overføres</i>	8 058 000	
	60	Innbyggertilskudd	42 964 364 000	
	61	Distriktstilskudd Sør-Norge	310 661 000	
	62	Nord-Norge- og Namdalstilskudd	1 384 069 000	
	63	Småkommunetilskudd	964 791 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572 post 64</i>	1 636 000 000	
	65	Hovedstadstilskudd	300 000 000	
	66	Veksttilskudd	218 492 000	
	67	NY POST Styrking av eldreomsorgen, øremerket nye pleieårsverk	1 000 000 000	
	68	NY POST Styrking av grunnopplæringen (øremerket)	500 000 000	
	69	NY POST Midler til vedlikehold	3 000 000 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner		
	60	Innbyggertilskudd	15 963 827 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd	500 791 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571 post 64</i>	890 000 000	
	65	Tilskudd til barnevern/hovedstadstilskudd	504 573 000	
	66	NY POST Styrking av grunnopplæringen (øremerket)	200 000 000	
575		Ressurskrevende tjenester		
	60	Toppfinansieringsordning, <i>overslagsbevilgning</i>	3 480 000 000	
		Totale utgifter		73 825 626 000

II

Omdisponeringsfullmakter i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Båtsfjord kommune

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2009 i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Båtsfjord kommune, får adgang til å omdisponere mellom bevilgningene under:

1. kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 60 Innbyggertilskudd.

2. kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 60 Innbyggertilskudd.

III

Omdisponeringsfullmakter i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Oslo kommune

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2009 i samråd med Arbeids- og inkluderingsdepartementet i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Oslo kommune, får

adgang til å omdisponere mellom bevilgningene under:

1. kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 60 Innbyggertilskudd.
2. kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter.
3. kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere.

Forslag fra Høyre:

Forslag 3

Rammeområde 18 (Rammetilskudd mv. til kommunesektoren)

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
571		Rammetilskudd til kommuner		
	21	Kunnskapsutvikling og drift av inntektssystemet, <i>kan overføres</i>	8 058 000	
	60	Innbyggertilskudd	37 849 818 000	
	61	Distriktstilskudd Sør-Norge	310 661 000	
	62	Nord-Norge- og Namdalstilskudd	1 384 069 000	
	63	Småkommunetilskudd	964 791 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572 post 64</i>	1 636 000 000	
	65	Hovedstadstilskudd	300 000 000	
	66	Veksttilskudd	218 492 000	
	69	Kommunal selskapskatt	8 720 000 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner		
	60	Innbyggertilskudd	15 741 827 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd	500 791 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571 post 64</i>	890 000 000	
	65	Tilskudd til barnevern/hovedstadstilskudd	504 573 000	
575		Ressurskrevende tjenester		
	60	Toppfinansieringsordning, <i>overslagsbevilgning</i>	3 285 000 000	
		Totale utgifter		72 314 080 000

II

Omdisponeringsfullmakter i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Båtsfjord kommune

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2009 i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Båtsfjord kommune,

Forslag fra Høyre og Venstre:

Forslag 2

Tilsagnsfullmakt

Kommunal- og regionaldepartementet kan i 2009 gi tilsagn om tilskudd til kommuner som frivillig slår seg sammen med inntil 150 mill. kroner under kap. 571 post 64 Skjønnstilskudd. Midlene skal benyttes til infrastrukturtiltak som kan oppveie eventuelle negative konsekvenser av sammenslåing.

får adgang til å omdisponere mellom bevilgningene under:

1. kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 60 Innbyggertilskudd.
2. kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 60 Innbyggertilskudd.

III

Omdisponeringsfullmakter i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Oslo kommune

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2009 i samråd med Arbeids- og inkluderingsdepartementet i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Oslo kommune, får

adgang til å omdisponere mellom bevilgningene under:

1. kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 60 Innbyggertilskudd.
2. kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter.
3. kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere.

Forslag fra Kristelig Folkeparti:*Forslag 4***Rammeområde 18****(Rammetilskudd mv. til kommunesektoren)**

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
571		Rammetilskudd til kommuner		
	21	Kunnskapsutvikling og drift av inntektssystemet, <i>kan overføres</i>	8 058 000	
	60	Innbyggertilskudd	42 950 718 000	
	61	Distriktstilskudd Sør-Norge	310 661 000	
	62	Nord-Norge- og Namdalstilskudd	1 384 069 000	
	63	Småkommunetilskudd	964 791 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572 post 64</i>	1 636 000 000	
	65	Hovedstadstilskudd	300 000 000	
	66	Vekststilskudd	218 492 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner		
	60	Innbyggertilskudd	15 963 827 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd	500 791 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571 post 64</i>	890 000 000	
	65	Tilskudd til barnevern/hovedstadstilskudd	504 573 000	
575		Ressurskrevende tjenester		
	60	Toppfinansieringsordning, <i>overslagsbevilgning</i>	3 285 000 000	
		Totale utgifter		68 916 980 000

II

Omdisponeringsfullmakter i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Båtsfjord kommune

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2009 i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Båtsfjord kommune,

får adgang til å omdisponere mellom bevilgningene under:

1. kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 60 Innbyggertilskudd.
2. kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 60 Innbyggertilskudd.

III

Omdisponeringsfullmakter i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Oslo kommune

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2009 i samråd med Arbeids- og inkluderingsdepartementet i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Oslo kommune, får

adgang til å omdisponere mellom bevilgningene under:

1. kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 60 Innbyggertilskudd.
2. kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter.
3. kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere.

Forslag fra Venstre:*Forslag 5***Rammeområde 18****(Rammetilskudd mv. til kommunesektoren)**

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
571		Rammetilskudd til kommuner		
	21	Kunnskapsutvikling og drift av inntektssystemet, <i>kan overføres</i>	8 058 000	
	60	Innbyggertilskudd	45 736 818 000	
	61	Distriktstilskudd Sør-Norge	310 661 000	
	62	Nord-Norge- og Namdalstilskudd	1 384 069 000	
	63	Småkommunetilskudd	964 791 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572 post 64</i>	1 636 000 000	
	65	Hovedstadstilskudd	300 000 000	
	66	Veksttilskudd	218 492 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner		
	60	Innbyggertilskudd	15 618 827 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd	500 791 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571 post 64</i>	890 000 000	
	65	Tilskudd til barnevern/hovedstadstilskudd	504 573 000	
575		Ressurskrevende tjenester		
	60	Toppfinansieringsordning, <i>overslagsbevilgning</i>	3 285 000 000	
		Totale utgifter		<u>71 358 080 000</u>

II

Omdisponeringsfullmakter i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Båtsfjord kommune

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2009 i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Båtsfjord kommune, får adgang til å omdisponere mellom bevilgningene under:

1. kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 60 Innbyggertilskudd.

2. kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 60 Innbyggertilskudd.

III

Omdisponeringsfullmakter i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Oslo kommune

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2009 i samråd med Arbeids- og inkluderingsdepartementet i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Oslo kommune, får

adgang til å omdisponere mellom bevilgningene under:

1. kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 60 Innbyggertilskudd.

2. kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter.
3. kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere.

7. FORSLAG FRA MINDRETALL UNDER RAMMEOMRÅDE 19

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 6

Rammeområde 19 (Tilfeldige utgifter og inntekter)

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
2309		Tilfeldige utgifter		
	1	Driftsutgifter	12 798 557 000	
		Totale utgifter		12 798 557 000
Inntekter				
5309		Tilfeldige inntekter		
	29	Ymse	50 233 000	
		Totale inntekter		50 233 000

Forslag fra Høyre:

Forslag 7

Rammeområde 19 (Tilfeldige utgifter og inntekter)

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
2309		Tilfeldige utgifter		
	1	Driftsutgifter	12 488 074 000	
		Totale utgifter		12 488 074 000
Inntekter				
5309		Tilfeldige inntekter		
	29	Ymse	635 233 000	
		Totale inntekter		635 233 000

Forslag fra Kristelig Folkeparti:*Forslag 8*

Rammeområde 19
(Tilfeldige utgifter og inntekter)

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
2309		Tilfeldige utgifter		
	1	Driftsutgifter	13 088 074 000	
		Totale utgifter		13 088 074 000
Inntekter				
5309		Tilfeldige inntekter		
	29	Ymse	535 233 000	
		Totale inntekter		535 233 000

Forslag fra Venstre:*Forslag 9*

Rammeområde 19
(Tilfeldige utgifter og inntekter)

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
2309		Tilfeldige utgifter		
	1	Driftsutgifter	12 280 074 000	
		Totale utgifter		12 280 074 000
Inntekter				
5309		Tilfeldige inntekter		
	29	Ymse	535 233 000	
		Totale inntekter		535 233 000

Forslag 10

Stortinget samtykker i at det spares inn 200 mill. kroner på departementenes driftsbudsjetter (postene 1–29, unntatt post 24). Regjeringen gis fullmakt til å foreta den endelige fordelingen av beløpet. Innsparingen spesifiseres på kapitler og poster, og Stortin-

get orienteres om fordelingen i forbindelse med saldering av statsbudsjettet for 2009. Innsparingen foretas ved å redusere kap. 2309 Tilfeldige utgifter med 200 mill. kroner. Når beløpet er fordelt på kapitler og poster, tilbakeføres 200 mill. kroner til kap. 2309.

8. FORSLAG FRA MINDRETALL UNDER RAMMEOMRÅDE 22

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 11

Stortinget ber Regjeringen styrke Skattefunnordningen ved at beløpsgrensen for egenutførte forsknings- og utviklingsprosjekter heves til 8 mill. kroner for bedriftsintern støtte og til 10 mill. kroner for bedriftsekstern støtte fra og med 2009, og samlet fradraggrunnlag skal ikke overstige 10 mill. kroner i inntektsåret. Beløpsgrensen indeksreguleres deretter hvert år.

Forslag 12

Stortinget ber Regjeringen styrke Skattefunnordningen ved at regelen om maksimal timesats på 500 kroner fjernes.

Forslag 13

Stortinget ber Regjeringen evaluere hvordan Skattefunnordningen kan innrettes for å bidra bedre til forskning og utvikling også for større virksomheter.

Forslag 14

Stortinget ber Regjeringen opprette et eget styringsorgan for Skattefunn, med flertall av brukerrepresentanter.

Forslag 15

Stortinget ber Regjeringen styrke Skattefunnordningen ved at regelen om at ved personal- og indirekte kostnader begrenses antall timer for egne ansatte til maksimalt 1 850 timer pr. år, fjernes.

Forslag 16

Stortinget ber Regjeringen gjeninnføre tilskuddsordningen for ulønnet arbeid som ikke omfattes av den ordinære Skattefunnordningen med virkning fra

og med arbeid som er utført i 2008. Ulønnet arbeid som har funnet sted i 2006–2007 gis tilskudd i form av bagatellmessig støtte på samme måte som for perioden 2002–2005.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 17

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om tollavgifter for budsjetterminen 2009, med følgende endring:

§ 2 skal lyde:

Departementet gis fullmakt til å iverksette endringer i GSP-ordningen slik at alle land som inngår på OECDs DAC-liste innvilges full tollfrihet, samt besørge de nødvendige notifikasjoner overfor WTO og UNCTAD.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre:

Forslag 18

§ 1-5 i forslag til vedtak om avgift til statskassen på arv og gaver for budsjetterminen 2009 oppheves.

Forslag fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 19

Stortinget ber Regjeringen gjennomføre forskriftsendring slik at nullutslippsbiler benyttet som firmabil unntas helt for fordelsbeskatning

Forslag 20

Stortinget ber Regjeringen gjennomgå avskrivningsreglene med sikte på å fremme endringer som stimulerer til universell utforming av bygg og som fremmer investeringer med påvist miljøeffekt og/eller energieffektivisering.

Forslag fra Fremskrittspartiet:*Forslag 21*

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
5501		Skatter på formue og inntekt		
	70	Toppskatt mv.	25 096 000 000	
	72	Fellesskatt	141 956 800 000	
	73	Skatt av opparbeidede forpliktelser i rederiene	1 400 000 000	
5506		Avgift av arv og gaver		
	70	Avgift	1 860 000 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum		
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	94 900 000 000	
	72	Særskatt på oljeinntekter	155 800 000 000	
	74	Arealavgift mv.	1 900 000 000	
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen		
	70	Avgift	2 400 000 000	
5511		Tollinntekter		
	70	Toll	1 658 000 000	
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	85 000 000	
5521		Merverdiavgift		
	70	Avgift	205 000 000 000	
5526		Avgift på alkohol		
	70	Produktavgift på alkoholholdige drikkevarer	10 804 000 000	
5531		Avgift på tobakkvarer		
	70	Avgift	7 098 000 000	
5536		Avgift på motorvogner mv.		
	71	Engangsavgift på motorvogner mv.	17 600 000 000	
	72	Årsavgift	8 304 000 000	
	73	Vektårsavgift	374 000 000	
	75	Omregistreringsavgift	2 315 000 000	
	76	Avgift på bensin	6 206 000 000	
	77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)	6 088 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5537		Avgifter på båter mv.		
	71	Avgift på båtmotorer	351 000 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft		
	70	Forbruksavgift	5 694 000 000	
5542		Avgift på mineralolje mv.		
	70	Avgift på mineralolje	1 260 000 000	
	71	Avgift på smøreolje mv.	100 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.		
	70	CO ₂ -avgift	4 662 000 000	
	71	Svovelavgift	78 000 000	
5546		Avgift på sluttbehandling av avfall		
	70	Avgift på sluttbehandling av avfall	715 000 000	
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier		
	70	Trikloretten (TRI)	2 000 000	
	71	Tetrakloretten (PER)	3 000 000	
5548		Miljøavgift på klimagasser		
	70	Hydrofluorkarbon (HFK) og Perfluorkarbon (PFK)	270 000 000	
5549		Avgift på utslipp av NO _x		
	70	Avgift på utslipp av NO _x	50 000 000	
5555		Avgift på sjokolade- og sukkerverer		
	70	Avgift	1 150 000 000	
5556		Produktavgift på alkoholfrie drikkevarer mv.		
	70	Avgift	1 136 000 000	
5557		Avgift på sukker		
	70	Avgift	196 000 000	
5559		Avgift på drikkevareemballasje		
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	780 000 000	
	71	Miljøavgift på kartong	210 000 000	
	72	Miljøavgift på plast	88 000 000	
	73	Miljøavgift på metall	152 000 000	
	74	Miljøavgift på glass	56 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5565		Dokumentavgift		
	70	Avgift	5 190 000 000	
5568		Sektoravgifter under Kultur- og kirke departementet		
	71	Årsavgift-stiftelser	13 840 000	
	72	Inntektsuavhengig vederlag TV2	28 956 000	
5572		Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet		
	70	Legemiddelomsetningsavgift	66 025 000	
	71	Vinmonopolavgift	51 100 000	
	72	Avgift utsalgssteder utenom apotek	4 381 000	
	73	Legemiddelkontrollavgift	60 322 000	
5574		Sektoravgifter under Nærings- og handelsdepartementet		
	70	Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard	1 200 000	
5578		Sektoravgifter under Miljøvern departementet		
	70	Sektoravgifter under Svalbard miljøvernfond	11 425 000	
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet		
	70	Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	245 500 000	
5582		Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet		
	70	Bidrag til kulturminnevern	6 500 000	
5583		Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser		
	70	Inntekter fra telesektoren	203 200 000	
5700		Folketrygdens inntekter		
	71	Trygdeavgift	87 600 000 000	
	72	Arbeidsgiveravgift	127 300 000 000	
		Totale inntekter		<u>928 580 249 000</u>

II

Fullmakt

Stortinget samtykker i at det av avgiftspliktig omsetning for legemiddelgrossister i 2009 skal betales avgift tilsvarende 0,55 pst.

III

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til skattevedtak for inntektsåret 2009 kapittel 3 med følgende endringer:

§ 3-1 første og annet ledd skal lyde:

§ 3-1 Toppskatt

Personlig skattyter skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare toppskatt til staten med 9 pst. for den delen av inntekten som overstiger 500 000 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 716 600 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Personlig skattyter i en kommune i Finnmark, eller i kommunene Karlsøy, Kvæangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke, skal likevel bare svare toppskatt til staten av

inntekt som nevnt i første ledd med 7 pst. av den inntekten som overstiger 500 000 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 716 600 kroner i klasse 0, 1 og 2.

IV

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til skattevedtak for inntektsåret 2009 kapittel 6 med følgende endringer:

§ 6-1 første og annet ledd skal lyde:

§ 6-1 Minstefradrag

Minstefradrag i lønnsinntekt mv. etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a skal ikke settes lavere enn 31 800 kroner, og ikke settes høyere enn 82 000 kroner.

Minstefradrag i pensjonsinntekt etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav b skal ikke settes lavere enn 4 000 kroner, og ikke høyere enn 72 000 kroner.

§ 6-3 skal lyde:

§ 6-3 Personfradrag

Fradrag etter skatteloven § 15-4 er 47 000 kroner i klasse 1 og 94 000 kroner i klasse 2.

V

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til skattevedtak for inntektsåret 2009 kapittel 2 med følgende endringer:

§ 2-1 skal lyde:

§ 2-1 Formuesskatt til staten - personlig skattyter og dødsbo

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den delen av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 750 000 kroner. Satsen skal være 0,4 pst. Ektefeller som lignes under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, svarer formuesskatt til staten av den delen av ektefellenes samlede antatte formue som overstiger 1 500 000 kroner. Satsen skal være 0,4 pst.

§ 2-3 skal lyde:

§ 2-3 Formuesskatt til kommunene

Det svares formuesskatt til kommunen dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatte-

loven kapittel 2. Skattyter som har krav på personfradrag etter skatteloven § 15-4, skal ha et fradrag i formuen på 750 000 kroner. For ektefeller som lignes under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, skal fradraget være 1 500 000 kroner. Når skattyter har formue i flere kommuner, fordeles fradraget etter reglene i skatteloven § 4-30 første og annet ledd. Satsen for formuesskatt til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. Maksimumssatsen gjelder når ikke lavere sats er vedtatt av kommunen.

VI

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på alkohol med følgende endringer:

§ 1 første ledd punkt A og B skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel eller innenlandsk tilvirking av sprit, brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl mv. med følgende beløp:

- A. Brennevinsbasert drikk med alkoholstyrke over 0,7 volumprosent: kr 5,46 pr. volumprosent og liter.
- B. Annen alkoholholdig drikk:
 1. med alkoholstyrke over 4,7 til og med 22 volumprosent alkohol: kr 3,56 pr. volumprosent og liter.
 2. med alkoholstyrke:
 - a) til og med 0,7 volumprosent alkohol avgiftslegges etter regelverket for alkoholfrie drikkevarer,
 - b) over 0,7 til og med 2,7 volumprosent alkohol: kr 2,44 pr. liter,
 - c) over 2,7 til og med 3,7 volumprosent alkohol: kr 9,21 pr. liter,
 - d) over 3,7 til og med 4,7 volumprosent alkohol: kr 15,95 pr. liter.

VII

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på alkohol med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Produkt	Kr	Per
Sigarer	1,782	gram av pakningens nettovekt
Sigaretter	1,782	stk.
Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning ..	1,782	gram av pakningens nettovekt
Skråtobakk	0,693	gram av pakningens nettovekt
Snus	0,693	gram av pakningens nettovekt
Sigarettpapir og sigarettluser	0,02718	stk.

VIII

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på motorvogner med følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

Avgiften skal betales med følgende beløp:

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motoreffekt (kW)	CO ₂ -utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet/pst.	Vrakpant- avgift	
Avgiftsgruppe A						kr 1 300	
Personbiler, varebil kl 1, busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser	0-1 150				kr 31,536		
	1 151–1 400				kr 68,733		
	1 401–1 500				kr 137,484		
	over 1 500				kr 159,885		
			0–65			kr 114,696	
			66–90			kr 477,9	
		91–130			kr 1 146,951		
		over 130			kr 2 389,482		
Motorvogner med plikt til å dokumentere drivstoff- forbruk og CO ₂ -utslipp, og med							
– CO ₂ -utslipp 120 g/km og over			0–120		kr 0		
			121–140		kr 473,40		
			141–180		kr 477,90		
			181–250		kr 1 338,102		
			over 250		kr 2 250,00		
– CO ₂ -utslipp under 120 g/ km, gjøres følgende fradrag pr g/km for den del av utslippet som ligger under 120						kr -550	
Motorvogner uten plikt til å dokumentere drivstoff- forbruk og CO ₂ -utslipp,							
– bensindrevne			0–1 200		kr 12,249		
			1 201–1 800		kr 32,067		
			1 801–2 200		kr 75,42		
			Over 2 200		kr 94,212		

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motoreffekt (kW)	CO ₂ -utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet/pst.	Vrakpant-avgift
– ikke bensindrevne				0–1 200	kr 9,387	
				1 201–1 800	kr 24,588	
				1 801–2 200	kr 57,825	
				Over 2 200	kr 72,225	
Avgiftsgruppe B						kr 1 300
Varebiler klasse 2, lastebiler med tillatt totalvekt mindre enn 7 501 kg og godsrom med lengde under 300 cm og bredde under 190 cm					22 pst. av avgiftsgruppe A	
Avgiftsgruppe C						kr 1 300
Campingbiler					22 pst. av avgiftsgruppe A	
Avgiftsgruppe D (opphevet)						
Avgiftsgruppe E						kr 0
Beltebiler					36 pst. av verdiavgiftsgrunnlaget	
Avgiftsgruppe F						kr 0
Motorsykler					kr 10101 per stk	
		0–11			kr 0	
		over 11			kr 449,51	
				0–125	kr 0	
				126–900	kr 34,69	
				over 900	kr 76,08	
Avgiftsgruppe G						kr 1 300
Beltedatorsykler (snøscootere)	0–100				kr 14,23	
	101–200				kr 28,48	
	over 200				kr 56,93	
		0–20			kr 37,97	
		21–40			kr 75,90	
		over 40			kr 151,80	
				0–200	kr 2,98	
				201–400	kr 5,93	
				over 400	kr 11,86	

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motoreffekt (kW)	CO ₂ -utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet/pst.	Vrakpant-avgift
Avgiftsgruppe H						kr 1 300
Motorvogner i avgiftsgruppe a, som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på løyveinnehaver til bruk som ordinær drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede					40 pst. av avgiftsgruppe A	
Avgiftsgruppe I						kr 1 300
Avgiftspliktige motorvogner som er 30 år eller eldre					kr 2 993,4 per stk	
Avgiftsgruppe J						kr 1 300
Busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser, hvorav minst 10 er fastmontert i fartsretningen					40 pst. av avgiftsgruppe A	

IX

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på bensin med følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av bensin med følgende beløp per liter:

- svovelfri bensin (under 10 ppm svovel): kr 3,46,
- lavsvovlet bensin (under 50 ppm svovel): kr 3,50,
- annen bensin: kr 3,50.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten. Departementet kan videre gi forskrift om at det skal betales avgift av annet flytende brennstoff som anses anvendelig som motor drivstoff. Departementet avgjør hva som er anvendelig som motordrivstoff.

X

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på mineralolje til fremdrift av motordrivstoff (autodieselavgift) med følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje til framdrift av motorvogn med følgende beløp per liter:

- svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 2,50,
- lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 2,55,
- annen mineralolje: kr 2,55.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten. Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂- og svovelavgift på mineralske produkter.

XI

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til forbrukeravgift på elektrisk kraft med følgende endring:

§ 1 første punktum skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med 8,82 øre per kWh på elektrisk kraft som leveres her i landet.

XII

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på alkoholfrie drikkevarer mv, med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp per liter salgsvare:

- a) Alkoholfrie drikkevarer som er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff: kr 1,73,
- b) Sirup som er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff som nyttes til ervervmessig framstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere, fontener o.l.: kr 10,56.

XIII

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om dokumentavgift med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift betales avgift til statskassen ved tinglysning av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom, herunder byg-

Forslag fra Høyre:

Forslag 25

ning på fremmed grunn og tilhørende festerett til tomte. Avgift skal betales med 2 pst. av avgiftsgrunnlaget, men minst 250 kroner.

Ved tinglysning av første gangs overføring av hjemmel til eierseksjon eller til fysisk del av eiendom i forbindelse med oppløsning av borettslag og boligaksjeselskaper betales avgift med 1 000 kroner per hjemmelsoverføring.

Forslag 22

Stortinget ber Regjeringen foreta en vurdering og fremme sak om å innføre matmoms også for mat som blir spist på restauranter og kafeer. Stortinget ber om at sak om dette blir lagt frem for Stortinget i forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2009.

Forslag 23

Stortinget ber Regjeringen gjennomgå regelverket for mineraloljeavgift på nytt slik at også taretrålerne blir fritatt for avgiften.

Forslag fra Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 24

Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett for 2009 komme tilbake med en plan for gradvis reduksjon og avvikling av formuesskatt på arbeidende kapital.

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
5501		Skatter på formue og inntekt		
	70	Toppskatt mv.	27 350 000 000	
	72	Fellesskatt	153 791 000 000	
	73	Skatt av opparbeidede forpliktelser i rederiene	1 400 000 000	
5506		Avgift av arv og gaver		
	70	Avgift	1 860 000 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum		
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	94 900 000 000	
	72	Særskatt på oljeinntekter	155 800 000 000	
	74	Arealavgift mv.	1 900 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen		
	70	Avgift	2 400 000 000	
5511		Tollinntekter		
	70	Toll	2 131 000 000	
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	85 000 000	
5521		Merverdiavgift		
	70	Avgift	204 993 300 000	
5526		Avgift på alkohol		
	70	Produktavgift på alkoholholdige drikkevarer	11 474 000 000	
5531		Avgift på tobakkvarer		
	70	Avgift	7 813 000 000	
5536		Avgift på motorvogner mv.		
	71	Engangsavgift på motorvogner mv.	18 800 000 000	
	72	Årsavgift	8 294 000 000	
	73	Vektårsavgift	374 000 000	
	75	Omregistreringsavgift	2 315 000 000	
	76	Avgift på bensin	7 755 000 000	
	77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)	8 355 000 000	
5537		Avgifter på båter mv.		
	71	Avgift på båtmotorer	351 000 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft		
	70	Forbruksavgift	6 574 000 000	
5542		Avgift på mineralolje mv.		
	70	Avgift på mineralolje	1 260 000 000	
	71	Avgift på smøreolje mv.	100 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.		
	70	CO ₂ -avgift	4 662 000 000	
	71	Svovelavgift	78 000 000	
5546		Avgift på sluttbehandling av avfall		
	70	Avgift på sluttbehandling av avfall	715 000 000	
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier		
	70	Trikloretten (TRI)	2 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	71	Tetrakloreten (PER)	3 000 000	
5548		Miljøavgift på klimagasser		
	70	Hydrofluorkarbon (HFK) og Perfluorkarbon (PFK)	270 000 000	
5549		Avgift på utslipp av NO _x		
	70	Avgift på utslipp av NO _x	50 000 000	
5555		Avgift på sjokolade- og sukkervarer		
	70	Avgift	1 150 000 000	
5556		Produktavgift på alkoholfrie drikkevarer mv.		
	70	Avgift	1 686 000 000	
5557		Avgift på sukker		
	70	Avgift	196 000 000	
5559		Avgift på drikkevareemballasje		
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	780 000 000	
	71	Miljøavgift på kartong	210 000 000	
	72	Miljøavgift på plast	88 000 000	
	73	Miljøavgift på metall	152 000 000	
	74	Miljøavgift på glass	56 000 000	
5565		Dokumentavgift		
	70	Avgift	6 390 000 000	
5568		Sektoravgifter under Kultur- og kirke departementet		
	71	Årsavgift-stiftelser	13 840 000	
	72	Inntektsuavhengig vederlag TV2	28 956 000	
5572		Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet		
	70	Legemiddelomsetningsavgift	66 025 000	
	71	Vinmonopolavgift	51 100 000	
	72	Avgift utsalgssteder utenom apotek	4 381 000	
	73	Legemiddelkontrollavgift	60 322 000	
5574		Sektoravgifter under Nærings- og handelsdepartementet		
	70	Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard	1 200 000	
5578		Sektoravgifter under Miljøvern departementet		
	70	Sektoravgifter under Svalbard miljøvernfond	11 425 000	
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet		
	70	Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	245 500 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5582		Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet		
	70	Bidrag til kulturminnevern	6 500 000	
5583		Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser		
	70	Inntekter fra telesektoren	203 200 000	
5700		Folketrygdens inntekter		
	71	Trygdeavgift	87 695 000 000	
	72	Arbeidsgiveravgift	127 247 000 000	
		Totale inntekter		<u>952 197 749 000</u>

II

Fullmakt

Stortinget samtykker i at det av avgiftspliktig omsetning for legemiddelgrossister i 2009 skal betales avgift tilsvarende 0,55 pst.

III

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til skattevedtak for inntektsåret 2009 kapittel 3 med følgende endringer:

§ 3-1 første og annet ledd skal lyde:

§ 3-1 Toppskatt

Personlig skattyter skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare toppskatt til staten med 9 pst. for den delen av inntekten som overstiger 455 000 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 716 600 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Personlig skattyter i en kommune i Finnmark, eller i kommunene Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke, skal likevel bare svare toppskatt til staten av inntekt som nevnt i første ledd med 7 pst. av den inntekten som overstiger 455 000 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 716 600 kroner i klasse 0, 1 og 2.

IV

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til skattevedtak for inntektsåret 2009 kapittel 6 med følgende endringer:

§ 6-1 skal lyde:

§ 6-1 Minstefradrag

Minstefradrag i lønnsinntekt mv. etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a skal ikke settes

lavere enn 31 800 kroner og ikke settes høyere enn 73 850 kroner.

V

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2009 med følgende endring:

§ 1 ny bokstav n skal lyde:

Denne bokstav gjelder for lønn og annen godtgjørelse for arbeid og oppdrag i og utenfor tjenesteforhold som arbeidsgiver plikter å innberette for arbeidstakere som er lærlinger. For slik lønn og godtgjørelse skal arbeidsgiver betale avgift etter følgende satser fra 1. juli 2009:

- sone V: 0 pst.
- sone IV: 2,55 pst.
- sone IVa: 3,95 pst.
- sone III: 3,2 pst.
- sone II: 5,3 pst.
- sone Ia: 7,05 pst.
- sone I: 7,05 pst.

VI

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på tobakksvarer, med følgende endringer:

§ 1 bokstav a til e skal lyde:

a) Sigarer: kr 2,08 pr. gram av pakningens nettovekt. Vekten av fastmunnstykke skal tas med i den nettovekt som danner grunnlaget for beregning av avgiften.

b) Sigaretter: kr 2,08 pr. stk. Med en sigarett menes en sigarett som har en lengde til og med 90 mm, som to regnes sigaretten dersom den har en lengde på over 90 mm, men maks 180 mm, osv. Filter

og munnstykke tas ikke med ved beregningen av lengden.

c) Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning: kr 2,08 pr. gram av pakningens nettovekt.

VII

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på motorvogner punkt II med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

For 2009 betales i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter, årsavgift til statskassen for innenlandsregistrerte kjøretøy med tillatt totalvekt mindre enn 7 500 kg etter følgende satser:

1. Miljødifferensiert avgift
 - a) kr 2 696 for følgende kjøretøy; personbiler, varebiler, campingbiler, busser, kombinerte biler, lastebiler, samt trekkbiler med tillatt totalvekt fra og med 3 500 kg.
 - b) kr 3 129 for dieseldrevne kjøretøy under nr. 1 bokstav a som ikke har fabrikkmontert partikkelfilter.
2. kr 2 694 for årsprøvekjennermerker for kjøretøy
3. kr 1 008 av campingtilhengere med egenvekt over 350 kg.
4. kr 1 711 av motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge.
5. kr 385 av:
 - a) motorvogn som er registrert på innehaver av løyve etter § 9 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn eller fartøy som drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede,
 - b) motorvogn som er registrert på innehaver av løyve etter § 6 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn eller fartøy, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Dette gjelder også motorvogn som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som innehar slikt ruteløyve,
 - c) motorvogn som er godkjent og registrert som ambulans eller som er registrert som begravelleskjøretøy på begravellesbyrå og lignende,
 - d) kjøretøy som er registrert på kjennemerker som lysegule typer på sort bunn,
 - e) motorvogner som bare bruker elektrisitet til

fremdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller,

- f) motorredskap,
- g) beltekjøretøy,
- h) trekkbiler som ikke faller inn under nr. 1,
- i) mopeder,
- j) traktorer,
- k) motorvogner som er 30 år eller eldre.

§ 1 nr. 5 ny bokstav f skal lyde:

Motorvogner som til fremdrift benytter stempeldrevet forbrenningsmotor som kun kan benytte hydrogen som drivstoff. Første punktum omfatter også kjøretøy som til fremdrift benytter slik motor i kombinasjon med elektrisk motor (hybridbiler).

Nåværende § 1 nr. 5 bokstav f-k blir nye § 1 nr. 5 bokstav g-l.

VIII

I Stortingets vedtak om årsavgift § 1 gjøres følgende endring:

§ 1 nytt annet ledd skal lyde:

For motorvogner som nevnt i første ledd bokstav a og b som har CO₂-utslipp under 120 g/km gjøres fradrag i avgiften på x (x 250, 500 eller 1 000) kroner. Dette gjelder bare motorvogner som er registrert i det sentrale motorvognregistret etter 1. januar 2009.

Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

IX

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på mineralolje til fremdrift av motorvogn (autodieselavgift) med følgende endringer:

§ 4 bokstav d og e skal lyde:

- d) syntetisk diesel basert på naturgass,
- e) for andel syntetisk diesel basert på naturgass i mineraloljen.

X

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om dokumentavgift med følgende endringer:

§ 1 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

For personer som ikke har fylt 30 år og som ikke tidligere har vært hjemmelshaver til fast eiendom eller innehaver av andel, aksje og lignende til andels- eller aksjeleilighet og lignende, utgjør avgiften 2,5 prosent av den del av avgiftsgrunnlaget som overstiger 500 000 kroner.

Forslag 26

Stortinget ber Regjeringen endre forskrift av 30. desember 1983 nr. 1974 om begrensnig av lønnsoppgaveplikten, slik at beløpsgrensen for lønnsoppgaveplikt for frivillige organisasjoner settes til 8 000 kroner.

Forslag 27

Stortinget ber Regjeringen heve grensen for lønnsoppgaveplikt og dermed grensen for skattefri-

het opp til 6 000 kroner for private arbeidsoppdrag i tilknytning til betalerens hjem og fritidsbolig.

Forslag 28

Stortinget ber Regjeringen endre forskrift 12. desember 1975 nr. 2 (nr.12) om beregning av merverdiavgift ved innførsel av varer § 5 første ledd nr. 2 slik at grensen for avgiftsfri import økes til 400 kroner.

Forslag fra Kristelig Folkeparti:*Forslag 29*

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
5501		Skatter på formue og inntekt		
	70	Toppskatt mv.	28 101 800 000	
	72	Fellesskatt	156 775 700 000	
	73	Skatt av opparbeidede forpliktelser i rederiene	1 400 000 000	
5506		Avgift av arv og gaver		
	70	Avgift	2 059 000 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum		
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	94 900 000 000	
	72	Særskatt på oljeinntekter	155 800 000 000	
	74	Arealavgift mv.	1 900 000 000	
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen		
	70	Avgift	2 400 000 000	
5511		Tollinntekter		
	70	Toll	2 163 000 000	
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	85 000 000	
5521		Merverdiavgift		
	70	Avgift	205 104 000 000	
5526		Avgift på alkohol		
	70	Produktavgift på alkoholholdige drikkevarer	11 774 000 000	
5531		Avgift på tobakkvarer		
	70	Avgift	7 828 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5536		Avgift på motorvogner mv.		
	71	Engangsavgift på motorvogner mv.	18 700 000 000	
	72	Årsavgift	8 304 000 000	
	73	Vektårsavgift	374 000 000	
	75	Omregistreringsavgift	2 315 000 000	
	76	Avgift på bensin	7 595 000 000	
	77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodie- selavgift)	8 455 000 000	
5537		Avgifter på båter mv.		
	71	Avgift på båtmotorer	351 000 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft		
	70	Forbruksavgift	7 019 000 000	
5542		Avgift på mineralolje mv.		
	70	Avgift på mineralolje	1 350 000 000	
	71	Avgift på smøreolje mv.	100 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.		
	70	CO ₂ -avgift	4 775 000 000	
	71	Svovelavgift	78 000 000	
5546		Avgift på sluttbehandling av avfall		
	70	Avgift på sluttbehandling av avfall	715 000 000	
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier		
	70	Trikloreten (TRI)	2 000 000	
	71	Tetrakloreten (PER)	3 000 000	
5548		Miljøavgift på klimagasser		
	70	Hydrofluorkarbon (HFK) og Perfluorkarbon (PFK)	270 000 000	
5549		Avgift på utslipp av NO _x		
	70	Avgift på utslipp av NO _x	50 000 000	
5555		Avgift på sjokolade- og sukkervarer		
	70	Avgift	1 150 000 000	
5556		Produktavgift på alkoholfrie drikkevarer mv.		
	70	Avgift	1 686 000 000	
5557		Avgift på sukker		
	70	Avgift	196 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5559		Avgift på drikkevareemballasje		
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	780 000 000	
	71	Miljøavgift på kartong	210 000 000	
	72	Miljøavgift på plast	88 000 000	
	73	Miljøavgift på metall	152 000 000	
	74	Miljøavgift på glass	56 000 000	
5565		Dokumentavgift		
	70	Avgift	6 390 000 000	
5568		Sektoravgifter under Kultur- og kirke departementet		
	71	Årsavgift-stiftelser	13 840 000	
	72	Inntektsuavhengig vederlag TV2	28 956 000	
5572		Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet		
	70	Legemiddelomsetningsavgift	66 025 000	
	71	Vinmonopolavgift	51 100 000	
	72	Avgift utsalgssteder utenom apotek	4 381 000	
	73	Legemiddelkontrollavgift	60 322 000	
5574		Sektoravgifter under Nærings- og handelsdepartementet		
	70	Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard	1 200 000	
5578		Sektoravgifter under Miljøvern departementet		
	70	Sektoravgifter under Svalbard miljøvernfond	11 425 000	
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet		
	70	Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	245 500 000	
5582		Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet		
	70	Bidrag til kulturminnevern	6 500 000	
5583		Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser		
	70	Inntekter fra telesektoren	203 200 000	
5700		Folketrygdens inntekter		
	71	Trygdeavgift	87 510 000 000	
	72	Arbeidsgiveravgift	127 075 200 000	
		Totale inntekter		<u>956 732 149 000</u>

II

Fullmakt

Stortinget samtykker i at det av avgiftspliktig omsetning for legemiddelgrossister i 2009 skal betales avgift tilsvarende 0,55 pst.

III

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2009 med følgende endring:

§ 1 ny bokstav n skal lyde:

Denne bokstav gjelder for lønn og annen godtgjørelse for arbeid og oppdrag i og utenfor tjenesteforhold som arbeidsgiver plikter å innberette for arbeidstakere som er lærlinger. For slik lønn og godtgjørelse skal arbeidsgiver betale avgift etter følgende satser:

- sone V: 0 pst.
- sone IV: 3,83 pst.
- sone IVa: 5,93 pst.
- sone III: 4,8 pst.
- sone II: 7,95 pst.
- sone Ia: 10,58 pst.
- sone I: 10,58 pst.

IV

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om merverdiavgift for budsjetterminen 2009 med følgende endringer:

§ 2 ny bokstav e skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det betales 14 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for næringsmidler. Som næringsmidler anses enhver mat- eller drikkevare og enhver annen vare som er bestemt til å konsumeres av mennesker, unntatt:

- e) alkoholfrie drikkevarer som er tilsatt sukker eller søtstoff.

§ 3 ny bokstav g skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det betales 8 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for:

- g) frisk frukt og grønnsaker.

V

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift og alkohol med følgende endringer:

§ 1 bokstav A og B skal lyde:

- A) Brennevinsbasert drikk med alkoholstyrke over 0,7 volumprosent: kr 6,37 pr. volumprosent og liter.
- B) Annen alkoholholdig drikk:
 1. med alkoholstyrke over 4,7 til og med 22 volumprosent alkohol: kr 4,16 pr. volumprosent og liter.

2. med alkoholstyrke

- a) til og med 0,7 volumprosent alkohol avgiftslegges etter regelverket for alkoholfrie drikkevarer,
- b) over 0,7 til og med 2,7 volumprosent alkohol: kr 2,85 pr. liter,
- c) over 2,7 til og med 3,7 volumprosent alkohol: kr 10,74 pr. liter,
- d) over 3,7 til og med 4,7 volumprosent alkohol: kr 18,08 pr. liter.

VI

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på tobakksvarer, med følgende endringer:

§ 1 bokstav a til e skal lyde:

- a) Sigarer: kr 2,08 pr. gram av pakningens nettovekt. Vekten av fastmunnstykke skal tas med i den nettovekt som danner grunnlaget for beregning av avgiften.
- b) Sigaretter: kr 2,08 pr. stk. Med en sigarett menes en sigarett som har en lengde til og med 90 mm, som to regnes sigaretten dersom den har en lengde på over 90 mm, men maks 180 mm, osv. Filter og munnstykke tas ikke med ved beregningen av lengden.
- c) Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning: kr 2,08 pr. gram av pakningens nettovekt.
- d) Skråtobakk: kr 0,81 pr. gram av pakningens nettovekt.

VII

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om engangsavgift på motorvogner mv. med følgende endringer:

§ 5 andre ledd første punktum skal lyde:

For motorvogner som kan benytte etanol som drivstoff gjøres et fradrag i avgiften etter § 2 på 25 000 kroner.

VIII

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på motorvogner punkt V med følgende endringer:

§ 2 første ledd bokstav n skal lyde:

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på bensin til følgende anvendelsesområder:

n) andel av innblandet bioetanol i bensin.

Endringen gjøres gjeldende fra 1. juli 2009.

IX

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på motorvogner punkt II med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

For 2009 betales i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter, årsavgift til statskassen for innenlandsregistrerte kjøretøy med tillatt totalvekt mindre enn 7 500 kg etter følgende satser:

1. Miljødifferensiert avgift
 - a) kr 2 696 for følgende kjøretøy; personbiler, varebiler, campingbiler, busser, kombinerte biler, lastebiler, samt trekkbiler med tillatt totalvekt fra og med 3 500 kg.
 - b) kr 3 129 for dieseldrevne kjøretøy under nr. 1 bokstav a som ikke har fabrikkmontert partikkelfilter.
2. kr 2 694 for årsprøvekjennermerker for kjøretøy
3. kr 1 008 av campingtilhengere med egenvekt over 350 kg.
4. kr 1 711 av motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge.
5. kr 385 av:
 - a) motorvogn som er registrert på innehaver av løyve etter § 9 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn eller fartøy som drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede,
 - b) motorvogn som er registrert på innehaver av løyve etter § 6 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn eller fartøy, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Dette gjelder også motorvogn som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som innehar slikt ruteløyve,
 - c) motorvogn som er godkjent og registrert som ambulans eller som er registrert som begravelleskjøretøy på begravellesbyrå og lignende,
 - d) kjøretøy som er registrert på kjennemerker som lysegule typer på sort bunn,
 - e) motorvogner som bare bruker elektrisitet til fremdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller,
 - f) motorredskap,

- g) beltekjøretøy,
- h) trekkbiler som ikke faller inn under nr. 1,
- i) mopeder,
- j) traktorer,
- k) motorvogner som er 30 år eller eldre.

§ 1 nr. 5 ny bokstav f skal lyde:

Motorvogner som til fremdrift benytter stempeldrevet forbrenningsmotor som kun kan benytte hydrogen som drivstoff. Første punktum omfatter også kjøretøy som til fremdrift benytter slik motor i kombinasjon med elektrisk motor (hybridbiler).

Nåværende § 1 nr. 5 bokstav f-k blir nye § 1 nr. 5 bokstav g-l.

X

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn og fritidsbåt (dieselavgift), med følgende endring:

§ 1 bokstav a, b og c skal lyde:

- a) for svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 3,55,
- b) for lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 3,60,
- c) for annen mineralolje: kr 3,60.

XI

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til forbruksavgift på elektrisk kraft med følgende endring:

§ 1 første punktum skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med 11,82 øre pr. kWh på elektrisk kraft som leveres her i landet.

XII

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om grunnavgift på fyringsolje mv. med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på mineralolje med kr 0,945 pr. liter.

XIII

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter, med følgende endringer:

§ 1 bokstav a skal lyde:

Mineralolje: kr 0,57 pr. liter. For innenriks luftfart er satsen kr 0,92 pr. liter. For treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien er satsen kr 0,29 pr. liter.

§ 1 bokstav c skal lyde:

Fossilgass: For personbiler, tunge kjøretøy og skip og båter – kysttrafikk m.m. er satsen kr 363 pr. tonn CO₂.

Forslag fra Venstre:

Forslag 32

Forslag 30

Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme forslag i RNB 2009 om at personer som betaler barnebidrag kan lynes i skatteklasse 2.

Forslag 31

Stortinget ber Regjeringen endre forskrift i ligningsloven slik at lønnsoppgaveplikt for private arbeidsopdrag i tilknytning til betalerens hjem, og tilsvarende grense for frivillige organisasjoner, settes til 5 000 kroner.

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
5501		Skatter på formue og inntekt		
	70	Toppskatt mv.	26 130 000 000	
	72	Fellesskatt	155 985 000 000	
	73	Skatt av opparbeidede forpliktelser i rederiene	1 400 000 000	
5506		Avgift av arv og gaver		
	70	Avgift	1 857 000 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum		
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	94 845 000 000	
	72	Særskatt på oljeinntekter	155 694 000 000	
	74	Arealavgift mv.	1 900 000 000	
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen		
	70	Avgift	2 672 000 000	
5511		Tollinntekter		
	70	Toll	2 228 000 000	
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	85 000 000	
5521		Merverdiavgift		
	70	Avgift	205 660 000 000	
5526		Avgift på alkohol		
	70	Produktavgift på alkoholholdige drikkevarer	11 474 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5531		Avgift på tobakkvarer		
	70	Avgift	7 813 000 000	
5536		Avgift på motorvogner mv.		
	71	Engangsavgift på motorvogner mv.	18 800 000 000	
	72	Årsavgift	8 304 000 000	
	73	Vektårsavgift	374 000 000	
	75	Omregistreringsavgift	2 315 000 000	
	76	Avgift på bensin	7 755 000 000	
	77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)	8 555 000 000	
5537		Avgifter på båter mv.		
	71	Avgift på båtmotorer	351 000 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft		
	70	Forbruksavgift	6 574 000 000	
5542		Avgift på mineralolje mv.		
	70	Avgift på mineralolje	1 440 000 000	
	71	Avgift på smøreolje mv.	100 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.		
	70	CO ₂ -avgift	6 862 000 000	
	71	Svovelavgift	78 000 000	
5546		Avgift på sluttbehandling av avfall		
	70	Avgift på sluttbehandling av avfall	715 000 000	
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier		
	70	Trikloretten (TRI)	2 000 000	
	71	Tetrakloretten (PER)	3 000 000	
5548		Miljøavgift på klimagasser		
	70	Hydrofluorkarbon (HFK) og Perfluorkarbon (PFK)	270 000 000	
5549		Avgift på utslipp av NO _x		
	70	Avgift på utslipp av NO _x	50 000 000	
5555		Avgift på sjokolade- og sukkervarer		
	70	Avgift	1 150 000 000	
5556		Produktavgift på alkoholfrie drikkevarer mv.		
	70	Avgift	1 136 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5557		Avgift på sukker		
	70	Avgift	196 000 000	
5559		Avgift på drikkevareemballasje		
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	780 000 000	
	71	Miljøavgift på kartong	210 000 000	
	72	Miljøavgift på plast	88 000 000	
	73	Miljøavgift på metall	152 000 000	
	74	Miljøavgift på glass	56 000 000	
5565		Dokumentavgift		
	70	Avgift	6 390 000 000	
5568		Sektoravgifter under Kultur- og kirke departementet		
	71	Årsavgift-stiftelser	13 840 000	
	72	Inntektsuavhengig vederlag TV2	28 956 000	
5572		Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet		
	70	Legemiddelomsetningsavgift	66 025 000	
	71	Vinmonopolavgift	51 100 000	
	72	Avgift utsalgssteder utenom apotek	4 381 000	
	73	Legemiddelkontrollavgift	60 322 000	
5574		Sektoravgifter under Nærings- og handelsdepartementet		
	70	Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard	1 200 000	
5578		Sektoravgifter under Miljøvern departementet		
	70	Sektoravgifter under Svalbard miljøvernfond	11 425 000	
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet		
	70	Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	245 500 000	
5582		Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet		
	70	Bidrag til kulturminnevern	6 500 000	
5583		Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser		
	70	Inntekter fra telesektoren	203 200 000	
5700		Folketrygdens inntekter		
	71	Trygdeavgift	87 719 000 000	
	72	Arbeidsgiveravgift	127 237 000 000	
		Totale inntekter		<u>956 097 449 000</u>

II

Fullmakt

Stortinget samtykker i at det av avgiftspliktig omsetning for legemiddelgrossister i 2009 skal betales avgift tilsvarende 0,55 pst.

III

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til skattevedtak for inntektsåret 2009 kapittel 3 med følgende endringer:

§ 3-1 første og annet ledd skal lyde:

§ 3-1 Toppskatt

Personlig skattyter skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare toppskatt til staten med 9 pst. for den delen av inntekten som overstiger 455 000 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 716 600 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Personlig skattyter i en kommune i Finnmark, eller i kommunene Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke, skal likevel bare svare toppskatt til staten av inntekt som nevnt i første ledd med 7 pst. av den inntekten som overstiger 455 000 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 716 600 kroner i klasse 0, 1 og 2.

IV

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til skattevedtak for inntektsåret 2009 kapittel 6 med følgende endringer:

§ 6-1 skal lyde:

§ 6-1 Minstefradrag

Minstefradrag i lønnsinntekt mv. etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a skal ikke settes lavere enn 31 800 kroner, og ikke settes høyere enn 71 350 kroner.

§ 6-2 skal lyde:

§ 6-2 Foreldrefradrag

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-48 skal ikke settes høyere enn 20 000 kroner per barn.

V

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til skattevedtak for inntektsåret 2009 kapittel 2 med følgende endringer:

§ 2-1 skal lyde:

§ 2-1 Formuesskatt til staten – personlig skatteyter og dødsbo

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den del av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 500 000 kroner. Satsen skal være 0,4 pst.

Ektefeller som lignes under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, svarer formuesskatt til staten av den del av ektefellenes samlede antatte formue som overstiger 1 000 000 kroner. Satsen skal være 0,4 pst.

§ 2-3 skal lyde:

§ 2-3 Formuesskatt til kommunene

Det svares formuesskatt til kommunen dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kapittel 2. Skattyter som har krav på personfradrag etter skatteloven § 15-4 skal ha et fradrag i formuen på 500 000 kroner. For ektefeller som lignes under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, skal fradraget være 1 000 000 kroner. Når skattyter har formue i flere kommuner, fordeles fradraget etter reglene i skatteloven § 4-30 første og annet ledd. Satsen for formuesskatt til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. Maksimumssatsen gjelder når ikke lavere sats er vedtatt av kommunen.

VI

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2009 kapittel med følgende endringer:

§ 2 Trygdeavgift skal lyde:

- a) Av pensjon i og utenfor arbeidsforhold, unntatt avtalefestet pensjon mottatt før skattyter fyller 67 år, føderåd, livrente som ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangsutbetaling fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, engangsutbetaling fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet og personinntekt for skattyter under 17 år og over 69 år, som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 1: 3 pst.
- b) Av lønnsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 2: 7,8 pst.
- c) Av næringsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 3: 11,0 pst.
- d) Av avtalefestet pensjon mottatt før skattyter fyller 67 år, som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 4: 5,4 pst.
- e) Avgift av næringsinntekt (annen ervervsinntekt)

i jord- og skogbruk samt reindrift som overstiger 7,8 pst. av inntekten, skal dekkes med tilskudd knyttet til næringsavtalene i landbruket. Næringsinntekt i jordbruk er i denne sammenheng inntekt som nevnt i Finansdepartementets forskrift til skatteloven § 8-1-11. Inntekt av skogbruk og reindrift i denne sammenheng omfatter også inntekter som nevnt i forskriften § 8-1-11 nr. 1 annet ledd og nr. 2.

VII

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2009 med følgende endring:

§ 1 ny bokstav n skal lyde:

Denne bokstav gjelder for lønn og annen godtgjørelse for arbeid og oppdrag i og utenfor tjenesteforhold som arbeidsgiver plikter å innberette for arbeidstakere som er lærlinger. For slik lønn og godtgjørelse skal arbeidsgiver betale avgift etter følgende satser fra 1. juli 2009:

- sone V: 0 pst.
- sone IV: 2,55 pst.
- sone IVa: 3,95 pst.
- sone III: 3,2 pst.
- sone II: 5,3 pst.
- sone Ia: 7,05 pst.
- sone I: 7,05 pst.

VIII

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på tobakksvarer, med følgende endringer:

§ 1 bokstav a til e skal lyde:

- a) Sigarer: kr 2,08 pr. gram av pakningens nettovekt. Vekten av fastmunnstykke skal tas med i den nettovekt som danner grunnlaget for beregning av avgiften.
- b) Sigaretter: kr 2,08 pr. stk. Med en sigarett menes en sigarett som har en lengde til og med 90 mm, som to regnes sigaretten dersom den har en lengde på over 90 mm, men maks 180 mm, osv. Filter og munnstykke tas ikke med ved beregningen av lengden.
- c) Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning: kr 2,08 pr. gram av pakningens nettovekt.

IX

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om merverdiavgift for budsjetterminen 2009 med følgende endringer:

§ 2 ny bokstav e skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det betales 15 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for næringsmidler. Som næringsmidler anses enhver mat- eller drikkevare og enhver annen vare som er bestemt til å konsumeres av mennesker, unntatt:

- e) alkoholfrie drikkevarer som er tilsatt sukker eller søtstoff

§ 3 ny bokstav g skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det betales 8 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for:

- g) frisk frukt og grønnsaker.

X

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn og fritidsbåt (dieselavgift), med følgende endring:

§ 1 bokstav a, b og c skal lyde:

- a) for svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 3,60,
- b) for lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 3,65,
- c) for annen mineralolje: kr 3,65.

XI

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om grunnavgift på fyringsolje mv. med følgende endring:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innlands produksjon av mineralolje med 0,970 kroner pr. liter. For mineralolje til treforedlingsindustrien og pigmentindustrien skal det betales avgift med 0,870 kroner pr. liter.

XII

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter, med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon med følgende beløp:

- a) Mineralolje: kr 0,72 per liter. For innenriks luft-

fart er satsen 0,92 kroner per liter. For mineralolje til treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien skal det betales avgift med 0,44 per liter.

- b) Bensin: 0,99 per liter.

XIII

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på alkoholfrie drikkevarer mv, med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon

av følgende varer med følgende beløp per liter salgsvare:

- a) Alkoholfrie drikkevarer som er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff: kr 1,73,
b) Sirup som er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff som nyttes til ervervmessig framstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere, fontener o.l.: kr 10,56.

Forslag 33

Stortinget ber Regjeringen endre forskrift i ligningsloven slik at lønnsoppgaveplikt generelt settes til 3 000 kroner og til 8 000 kroner for frivillige organisasjoner.

9. FORSLAG FRA MINDRETALL UNDER RAMMEOMRÅDE 23

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 34

Rammeområde 23

(Utbytte)

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
5611		Aksjer i NSB AS		
	85	Utbytte	221 000 000	
5616		Aksjeutbytte i Kommunalbanken AS		
	85	Aksjeutbytte	35 000 000	
5625		Renter og utbytte fra Innovasjon Norge		
	80	Renter på lån fra statskassen	560 000 000	
	81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen	1 000 000	
	85	Utbytte, lavrisikolåneordningen	15 000 000	
	86	Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa	3 000 000	
5630		Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon as		
	85	Utbytte	8 700 000	
5631		Aksjer i AS Vinmonopolet		
	85	Statens overskuddsandel	56 800 000	
	86	Utbytte	2 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5651		Aksjer i selskaper under Landbruks- og matdepartementet		
	85	Utbytte	950 000	
5652		Innskuddskapital i Statskog SF		
	85	Utbytte	5 000 000	
5656		Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning		
	85	Utbytte	15 124 000 000	
5680		Innskuddskapital i Statnett SF		
	85	Utbytte	595 000 000	
5685		Aksjer i StatoilHydro ASA		
	85	Utbytte	16 940 000 000	
5692		Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank		
	85	Utbytte	36 800 000	
		Totale inntekter		<u>33 602 252 000</u>

II

Fullmakt

Stortinget samtykker i at statens andel i 2009 av driftsoverskuddet til AS Vinmonopolet fastsettes til 50 pst. av resultatet i 2008 før ekstraordinære poster og etter vinmonopolavgiften.

Forslag fra Høyre:

Forslag 35

Rammeområde 23**(Utbytte)**

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
5611		Aksjer i NSB AS		
	85	Utbytte	236 000 000	
5616		Aksjeutbytte i Kommunalbanken AS		
	85	Aksjeutbytte	35 000 000	
5625		Renter og utbytte fra Innovasjon Norge		
	80	Renter på lån fra statskassen	560 000 000	
	81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen	1 000 000	
	85	Utbytte, lavrisikolåneordningen	15 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	86	Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa	3 000 000	
5630		Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon as		
	85	Utbytte	8 700 000	
5631		Aksjer i AS Vinmonopolet		
	85	Statens overskuddsandel	85 300 000	
	86	Utbytte	2 000	
5651		Aksjer i selskaper under Landbruks- og matdepartementet		
	85	Utbytte	950 000	
5652		Innskuddskapital i Statskog SF		
	85	Utbytte	5 000 000	
5656		Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning		
	85	Utbytte	17 420 500 000	
5680		Innskuddskapital i Statnett SF		
	85	Utbytte	595 000 000	
5685		Aksjer i StatoilHydro ASA		
	85	Utbytte	16 940 000 000	
5692		Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank		
	85	Utbytte	36 800 000	
		Totale inntekter		<u>35 942 252 000</u>

II

Fullmakt

Stortinget samtykker i at statens andel i 2009 av driftsoverskuddet til AS Vinmonopolet fastsettes til 50 pst. av resultatet i 2008 før ekstraordinære poster og etter vinmonopolavgiften.

Forslag fra Kristelig Folkeparti:

Forslag 36

Rammeområde 23**(Utbytte)**

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
5611		Aksjer i NSB AS		
	85	Utbytte	221 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5616		Aksjeutbytte i Kommunalbanken AS		
	85	Aksjeutbytte	35 000 000	
5625		Renter og utbytte fra Innovasjon Norge		
	80	Renter på lån fra statskassen	560 000 000	
	81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen	1 000 000	
	85	Utbytte, lavrisikolåneordningen	15 000 000	
	86	Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa	3 000 000	
5630		Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon as		
	85	Utbytte	8 700 000	
5631		Aksjer i AS Vinmonopolet		
	85	Statens overskuddsandel	56 800 000	
	86	Utbytte	2 000	
5651		Aksjer i selskaper under Landbruks- og matdepartementet		
	85	Utbytte	950 000	
5652		Innskuddskapital i Statskog SF		
	85	Utbytte	5 000 000	
5656		Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning		
	85	Utbytte	17 466 500 000	
5680		Innskuddskapital i Statnett SF		
	85	Utbytte	595 000 000	
5685		Aksjer i StatoilHydro ASA		
	85	Utbytte	16 940 000 000	
5692		Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank		
	85	Utbytte	36 800 000	
		Totale inntekter		<u>35 944 752 000</u>

II

Fullmakt

Stortinget samtykker i at statens andel i 2009 av driftsoverskuddet til AS Vinmonopolet fastsettes til 50 pst. av resultatet i 2008 før ekstraordinære poster og etter vinmonopolavgiften.

Forslag fra Venstre:*Forslag 37***Rammeområde 23****(Utbytte)****I**

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
5611		Aksjer i NSB AS		
	85	Utbytte	221 000 000	
5616		Aksjeutbytte i Kommunalbanken AS		
	85	Aksjeutbytte	35 000 000	
5625		Renter og utbytte fra Innovasjon Norge		
	80	Renter på lån fra statskassen	560 000 000	
	81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen	1 000 000	
	85	Utbytte, lavrisikolåneordningen	15 000 000	
	86	Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa	3 000 000	
5630		Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon as		
	85	Utbytte	8 700 000	
5631		Aksjer i AS Vinmonopolet		
	85	Statens overskuddsandel	56 800 000	
	86	Utbytte	2 000	
5651		Aksjer i selskaper under Landbruks- og matdepartementet		
	85	Utbytte	950 000	
5652		Innskuddskapital i Statskog SF		
	85	Utbytte	5 000 000	
5656		Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning		
	85	Utbytte	17 486 000 000	
5680		Innskuddskapital i Statnett SF		
	85	Utbytte	595 000 000	
5685		Aksjer i StatoilHydro ASA		
	85	Utbytte	16 940 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5692		Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank		
	85	Utbytte	36 800 000	
		Totale inntekter		35 964 252 000

II

Fullmakt

Stortinget samtykker i at statens andel i 2009 av driftsoverskuddet til AS Vinmonopolet fastsettes til 50 pst. av resultatet i 2008 før ekstraordinære poster og etter vinmonopolavgiften.

10. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til St.meld. nr. 1 (2008–2009), St.prp. nr. 1 (2008–2009), St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2008–2009), St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 5 (2008–2009) samt til det som står foran og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

**Rammeområde 18
(Rammetilskudd mv. til kommunesektoren)**

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
571		Rammetilskudd til kommuner		
	21	Kunnskapsutvikling og drift av inntektssystemet, <i>kan overføres</i>	8 058 000	
	60	Innbyggertilskudd	46 531 818 000	
	61	Distriktstilskudd Sør-Norge	310 661 000	
	62	Nord-Norge- og Namdalstilskudd	1 384 069 000	
	63	Småkommunetilskudd	964 791 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572 post 64</i>	1 636 000 000	
	65	Hovedstadstilskudd	300 000 000	
	66	Veksttilskudd	218 492 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner		
	60	Innbyggertilskudd	15 963 827 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd	500 791 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571 post 64</i>	890 000 000	
	65	Tilskudd til barnevern/hovedstadstilskudd	504 573 000	
575		Ressurskrevende tjenester		
	60	Toppfinansieringsordning, <i>overslagsbevilgning</i>	3 285 000 000	
		Totale utgifter		72 498 080 000

II

Omdisponeringsfullmakter i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Båtsfjord kommune

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2009 i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Båtsfjord kommune, får adgang til å omdisponere mellom bevilgningene under:

1. kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 60 Innbyggertilskudd.
2. kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 60 Innbyggertilskudd.

III

Omdisponeringsfullmakter i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Oslo kommune

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2009 i samråd med Arbeids- og inkluderingsdepartementet i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Oslo kommune, får adgang til å omdisponere mellom bevilgningene under:

1. kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 60 Innbyggertilskudd.
2. kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter.
3. kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere.

**Rammeområde 19
(Tilfeldige utgifter og inntekter)**

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
2309		Tilfeldige utgifter		
	1	Driftsutgifter	13 088 074 000	
		Totale utgifter		13 088 074 000
Inntekter				
5309		Tilfeldige inntekter		
	29	Ymse	535 233 000	
		Totale inntekter		535 233 000

**Rammeområde 22
(Skatter og avgifter)**

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
5501		Skatter på formue og inntekt		
	70	Toppskatt mv.	28 200 000 000	
	72	Fellesskatt	157 500 000 000	
	73	Skatt av opparbeidede forpliktelser i rederiene	1 400 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5506		Avgift av arv og gaver		
	70	Avgift	2 200 000 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum		
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	94 900 000 000	
	72	Særskatt på oljeinntekter	155 800 000 000	
	74	Arealavgift mv.	1 900 000 000	
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen		
	70	Avgift	2 400 000 000	
5511		Tollinntekter		
	70	Toll	2 228 000 000	
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	85 000 000	
5521		Merverdiavgift		
	70	Avgift	205 000 000 000	
5526		Avgift på alkohol		
	70	Produktavgift på alkoholholdige drikkevarer	11 474 000 000	
5531		Avgift på tobakkvarer		
	70	Avgift	7 618 000 000	
5536		Avgift på motorvogner mv.		
	71	Engangsavgift på motorvogner mv.	18 800 000 000	
	72	Årsavgift	8 304 000 000	
	73	Vektårsavgift	374 000 000	
	75	Omregistreringsavgift	2 315 000 000	
	76	Avgift på bensin	7 755 000 000	
	77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)	8 355 000 000	
5537		Avgifter på båter mv.		
	71	Avgift på båtmotorer	351 000 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft		
	70	Forbruksavgift	6 574 000 000	
5542		Avgift på mineralolje mv.		
	70	Avgift på mineralolje	1 260 000 000	
	71	Avgift på smøreolje mv.	100 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.		
	70	CO ₂ -avgift	4 662 000 000	
	71	Svovelavgift	78 000 000	
5546		Avgift på sluttbehandling av avfall		
	70	Avgift på sluttbehandling av avfall	715 000 000	
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier		
	70	Trikloretten (TRI)	2 000 000	
	71	Tetrakloretten (PER)	3 000 000	
5548		Miljøavgift på klimagasser		
	70	Hydrofluorkarbon (HFK) og Perfluorkarbon (PFK)	270 000 000	
5549		Avgift på utslipp av NO _x		
	70	Avgift på utslipp av NO _x	50 000 000	
5555		Avgift på sjokolade- og sukkerverer		
	70	Avgift	1 150 000 000	
5556		Produktavgift på alkoholfrie drikkevarer mv.		
	70	Avgift	1 686 000 000	
5557		Avgift på sukker		
	70	Avgift	196 000 000	
5559		Avgift på drikkevareemballasje		
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	780 000 000	
	71	Miljøavgift på kartong	210 000 000	
	72	Miljøavgift på plast	88 000 000	
	73	Miljøavgift på metall	152 000 000	
	74	Miljøavgift på glass	56 000 000	
5565		Dokumentavgift		
	70	Avgift	6 390 000 000	
5568		Sektoravgifter under Kultur- og kirke departementet		
	71	Årsavgift-stiftelser	13 840 000	
	72	Inntektsuavhengig vederlag TV2	28 956 000	
5572		Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet		
	70	Legemiddelomsetningsavgift	66 025 000	
	71	Vinmonopolavgift	51 100 000	
	72	Avgift utsalgssteder utenom apotek	4 381 000	
	73	Legemiddelkontrollavgift	60 322 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5574		Sektoravgifter under Nærings- og handelsdepartementet		
	70	Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard	1 200 000	
5578		Sektoravgifter under Miljøverndepartementet		
	70	Sektoravgifter under Svalbard miljøvernfond	11 425 000	
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet		
	70	Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	245 500 000	
5582		Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet		
	70	Bidrag til kulturminnevern	6 500 000	
5583		Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser		
	70	Inntekter fra telesektoren	203 200 000	
5700		Folketrygdens inntekter		
	71	Trygdeavgift	87 600 000 000	
	72	Arbeidsgiveravgift	127 300 000 000	
		Totale inntekter		956 973 449 000

II

Fullmakt

Stortinget samtykker i at det av avgiftspliktig omsetning for legemiddelgrossister i 2009 skal betales avgift tilsvarende 0,55 pst.

Rammeområde 23**(Utbytte)**

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
5611		Aksjer i NSB AS		
	85	Utbytte	221 000 000	
5616		Aksjeutbytte i Kommunalbanken AS		
	85	Aksjeutbytte	35 000 000	
5625		Renter og utbytte fra Innovasjon Norge		
	80	Renter på lån fra statskassen	560 000 000	
	81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen	1 000 000	
	85	Utbytte, lavrisikolåneordningen	15 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	86	Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa	3 000 000	
5630		Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon as		
	85	Utbytte	8 700 000	
5631		Aksjer i AS Vinmonopolet		
	85	Statens overskuddsandel	56 800 000	
	86	Utbytte	2 000	
5651		Aksjer i selskaper under Landbruks- og matdepartementet		
	85	Utbytte	950 000	
5652		Innskuddskapital i Statskog SF		
	85	Utbytte	5 000 000	
5656		Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning		
	85	Utbytte	17 184 000 000	
5680		Innskuddskapital i Statnett SF		
	85	Utbytte	595 000 000	
5685		Aksjer i StatoilHydro ASA		
	85	Utbytte	16 940 000 000	
5692		Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank		
	85	Utbytte	36 800 000	
		Totale inntekter		35 662 252 000

II

Fullmakt

Stortinget samtykker i at statens andel i 2009 av driftsoverskuddet til AS Vinmonopolet fastsettes til 50 pst. av resultatet i 2008 for ekstraordinære poster og etter vinmonopolavgiften.

III

Endring av Stortingets skattevedtak**28. november 2007 nr. 1380 for inntektsåret 2008**

§ 6-4 skal lyde:

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 17-1 første ledd skal være 104 600 kroner for enslige og 181 800 kroner for ektepar og samboere som går inn under skatteloven § 2-16.

IV

Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2009**Kapittel 1 – Generelt***§ 1-1. Vedtakets anvendelsesområde*

Dette vedtaket gjelder endelig utskrivning av skatt på inntekt og formue for inntektsåret 2009. Vedtaket legges også til grunn for utskrivning av forskudd på skatt for 2009.

Sammen med bestemmelsene om forskudd på skatt i skattebetalingsloven, gjelder dette vedtaket også når skatteplikt utelukkende følger av lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv., og skattyteren ikke skal svare terminskatt etter samme lov § 7.

§ 1-2. Forholdet til skattelovgivningen

Så langt dette vedtak ikke bestemmer noe annet, legges lovgivningen om skatt på formue og inntekt til grunn ved anvendelsen av vedtaket.

Kapittel 2 – Formuesskatt til staten og kommunene

§ 2-1. Formuesskatt til staten – personlig skattyter og dødsbo

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den delen av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 470 000 kroner. Satsen skal være 0,4 pst.

Ektefeller som lignes under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, svarer formuesskatt til staten av den delen av ektefellenes samlede antatte formue som overstiger 940 000 kroner. Satsen skal være 0,4 pst.

§ 2-2. Formuesskatt til staten – upersonlig skattyter

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, og som ikke er fritatt for formuesskatteplikt etter skatteloven kapittel 2, svarer formuesskatt til staten med 0,3 pst. Formue under 10 000 kroner er skattefri.

§ 2-3. Formuesskatt til kommunene

Det svares formuesskatt til kommunen dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kapittel 2. Skattyter som har krav på personfradrag etter skatteloven § 15-4, skal ha et fradrag i formuen på 470 000 kroner. For ektefeller som lignes under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, skal fradraget være 940 000 kroner. Når skattyter har formue i flere kommuner, fordeles fradraget etter reglene i skatteloven § 4-30 første og annet ledd. Satsen for formuesskatt til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. Maksimumssatsen gjelder når ikke lavere sats er vedtatt av kommunen.

Kapittel 3 - Inntektsskatt til staten, kommunene og fylkeskommunene

§ 3-1. Toppskatt

Personlig skattyter skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare toppskatt til staten med 9 pst. for den delen av inntekten som overstiger 441 000 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 716 600 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Personlig skattyter i en kommune i Finnmark, eller i kommunene Karlsøy, Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke, skal likevel bare svare toppskatt til staten av inntekt som nevnt i første ledd med 7 pst. av den inn-

tekten som overstiger 441 000 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 716 600 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Dersom skattyter er bosatt i riket bare en del av året, nedsettes beløpene i første og annet ledd forholdsmessig under hensyn til det antall hele eller påbegynte måneder av året han har vært bosatt her. Tilsvarende gjelder for skattyter som ikke er bosatt i riket, men som plikter å svare skatt etter skatteloven § 2-3 første og annet ledd, eller lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 3-2. Fellesskatt

Enhver som plikter å betale inntektsskatt til kommunen etter skatteloven, skal betale fellesskatt til staten. Fellesskatten skal beregnes på samme grunnlag som inntektsskatten til kommunene.

Satsen for fellesskatt skal være:

- For personlig skattepliktig og dødsbo i Finnmark og kommunene Karlsøy, Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke: 9,05 pst.
- For personlig skattepliktig og dødsbo ellers: 12,55 pst.

§ 3-3. Skatt til staten

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, svarer skatt til staten med 28 pst.

§ 3-4. Skatt på grunnrenteinntekt i kraftforetak

Av grunnrenteinntekt i vannkraftverk fastsatt i medhold av skatteloven § 18-3 svares grunnrenteskatt til staten med 30 pst.

§ 3-5. Skatt til staten for person bosatt og selskap hjemmehørende i utlandet

Skattyter som nevnt i skatteloven § 2-3 første ledd bokstav h, skal i tillegg til å svare skatt etter bestemmelsene foran i dette vedtaket, svare skatt til staten med 28 pst. av inntekten.

Person som ikke har bopel i riket, men som mottar lønn av den norske stat, skal av denne inntekt svare fellesskatt til staten etter satsen for personlig skattyter og dødsbo i dette vedtaket § 3-2 annet ledd annet strekpunkt, samt toppskatt som nevnt i § 3-1 første ledd. Bestemmelsene i skatteloven § 16-20 til § 16-29 gjelder tilsvarende for skattytere som nevnt i dette ledd.

Av aksjeutbytte som utdeles til aksjonær som er hjemmehørende i utlandet, svares skatt til staten med 25 pst. eller i tilfelle den sats som følger av skatteavtale med fremmed stat. Det samme gjelder renter på grunnfondsbevis som utdeles til skattyter hjemmehørende i utlandet.

§ 3-6. Skatt til staten på honorar til utenlandske artister mv.

Skattepliktig etter lov om skatt på honorar til utenlandske artister mv., skal svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten.

§ 3-7. Skattesats for utbetalinger fra individuell pensjonsavtale til bo

Skattesatsen for utbetaling fra individuell pensjonsavtale og etter innskuddspensjonsloven til bo, som omhandlet i skatteloven § 5-40 fjerde ledd, skal være 45 pst.

§ 3-8. Inntektsskatt til kommunene og fylkeskommunene

Den fylkeskommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsboer skal være maksimum 2,65 pst. Den kommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsboer skal være maksimum 12,80 pst.

Maksimumssatsene skal gjelde med mindre fylkestinget eller kommunestyret vedtar lavere satser.

Kapittel 4 - Skatt etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 4-1. Ordinære skatter

Skattyter som har formue knyttet til eller inntekt vunnet ved petroleumsutvinning og rørledningstransport, jf. § 2 annet ledd i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv., skal av slik formue og inntekt, i tillegg til de skatter som følger av bestemmelsene foran, svare skatt til staten etter reglene og satsene nedenfor. Det samme gjelder når skatteplikten utelukkende følger av nevnte lov.

Av formue som tilhører andre skattytere enn selskaper, svares skatt med 0,7 pst.

Av inntekt svares skatt med 28 pst., med mindre det skal svares skatt på inntekten etter dette vedtaket § 3-3. Skatten blir å utligne i samsvar med bestemmelsene i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 4-2. Særskatt

Av inntekt vunnet ved petroleumsutvinning, behandling og rørledningstransport som nevnt i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, skal det svares særskatt med 50 pst.

§ 4-3. Terminskatt

Terminskatt for inntektsåret 2009 skrives ut og betales i samsvar med lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 7. Ved utskrivningen av terminskatt benyttes satsene ovenfor.

§ 4-4. Utbytte utdelt til utenlandsk eierselskap

Det svares ikke skatt av aksjeutbytte som utdeles fra i riket hjemmehørende aksjeselskap og allmennaksjeselskap som er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, til selskap hjemmehørende i utlandet som direkte eier minst 25 pst. av kapitalen i det utdelende selskap. Dersom det i riket hjemmehørende selskap også har inntekt som ikke er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, svares skatt til staten etter de alminnelige regler for aksjeutbytte som fordeles til slik inntekt. Aksjeutbytte fordeles mellom særskattepliktig inntekt og annen inntekt på grunnlag av alminnelig inntekt fratrukket skatter for henholdsvis særskattepliktig inntekt og annen inntekt.

Kapittel 5 - Tonnasjeskatt

§ 5-1. Tonnasjeskatt

Aksjeselskap og allmennaksjeselskap som nevnt i skatteloven § 8-10, skal svare tonnasjeskatt, jf. skatteloven § 8-16, etter følgende satser:

- 0 kroner for de første 1 000 nettotonn, deretter
- 18 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 10 000 nettotonn, deretter
- 12 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 25 000 nettotonn, deretter
- 6 kroner per dag per 1 000 nettotonn.

Satsene i første ledd kan reduseres etter nærmere bestemmelser fastsatt av departementet, jf. skatteloven § 8-16 første ledd.

Kapittel 6 - Særlige bestemmelser om skattegrunnlag, beløpsgrenser og satser mv.

§ 6-1. Minstefradrag

Minstefradrag i lønnsinntekt mv. etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a skal ikke settes lavere enn 31 800 kroner, og ikke settes høyere enn 70 350 kroner.

Minstefradrag i pensjonsinntekt etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav b skal ikke settes lavere enn 4 000 kroner, og ikke høyere enn 58 900 kroner.

§ 6-2. Foreldrefradrag

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-48 skal ikke settes høyere enn 25 000 kroner for ett barn. Fradragsgrensen økes med inntil 15 000 kroner for hvert ytterligere barn.

§ 6-3. Personfradrag

Fradrag etter skatteloven § 15-4 er 40 800 kroner i klasse 1 og 81 600 kroner i klasse 2.

§ 6-4. Skattebegrensning ved lav alminnelig inntekt

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 17-1 første ledd skal være 109 850 kroner for enslige og 198 150 kroner for ektepar og samboere som går inn under skatteloven § 2-16.

Kapittel 7 - Forskriftskompetanse mv.

§ 7-1. Avrundingsregler og utfyllende regler

Departementet kan gi forskrift til gjennomføring og utfylling av bestemmelsene i dette vedtak, herunder regler om avrunding av inntekts-, fradrags- og formuesposter.

§ 7-2. Adgang til å fravike reglene i vedtaket

Reglene i dette vedtaket kan fravikes på vilkår som nevnt i skattebetalingsloven § 4-8.

V

Avgift til statskassen på arv og gaver for budsjetterminen 2009

§ 1

Av arv og gaver som er avgiftspliktige etter lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver, skal det fra 1. januar 2009 svares avgift til statskassen etter reglene i dette vedtaket.

§ 2

Frdrag etter arveavgiftsloven § 15 annet ledd for begravellesomkostninger, skifteomkostninger og utgifter til gravsted settes til et halvt grunnbeløp i folketrygden (G) ved årets inngang, dvs. 35 128 kroner, hvis ikke høyere utgifter er legitimert.

Utgifter til dokumentavgift og tinglysing kommer særskilt til frdrag.

Frdrag etter arveavgiftsloven § 17 for avgiftspliktig som ikke har fylt 21 år settes til et grunnbeløp i folketrygden (G) ved årets inngang, dvs. 70 256 kroner pr. år.

§ 3

Avgiftsgrunnlaget rundes nedover til nærmeste tall som kan deles med 1 000.

§ 4

Av arv og gaver til arvelaterens/ giverens barn, fosterbarn – herunder stebarn som har vært oppfostret hos arvelateren/ givieren – og foreldre, svares:

Av de første 470 000 kroner	intet
Av de neste 330 000 kroner	6 pst.
Av overskytende beløp	10 pst.

§ 5

Av arv og gaver som ikke går inn under § 4, svares:

Av de første 470 000 kroner	intet
Av de neste 330 000 kroner	8 pst.
Av overskytende beløp	15 pst.

VI

Avgifter mv. til folketrygden for 2009

For året 2009 svares folketrygdavgifter etter følgende satser:

§ 1 Arbeidsgiveravgift

- For arbeidsgiveravgift som svares av foretak hjemmehørende på Svalbard er satsen 0 pst. Det samme gjelder når andre foretak utbetaler lønn og annen godtgjørelse som blir skattlagt etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard.
- Når arbeidsgiver i inntektsåret 2009 driver virksomhet i sone V, er satsen 0 pst. Denne sonen omfatter:
 - Finnmark fylke,
 - kommunene Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvæningen i Troms fylke.
- Når arbeidsgiver i inntektsåret 2009 driver virksomhet i sone IV, er satsen 5,1 pst. Denne sonen omfatter:
 - Troms fylke, med unntak av de kommuner som er nevnt i bokstav b og kommunen Tromsø,
 - Nordland fylke, med unntak av kommunen Bodø,
 - kommunene Namdalseid, Lierne, Rørvik, Namsskogan, Grong, Høylandet, Flatanger, Vikna, Nærøy, Leka, Fosnes, Overhalla, Namsos i Nord-Trøndelag fylke,
 - kommunene Frøya, Hitra, Åfjord, Roan, Osen i Sør-Trøndelag fylke,
 - kommunen Smøla i Møre og Romsdal fylke.
- Når arbeidsgiver i inntektsåret 2009 driver virksomhet i sone IVa, er satsen 7,9 pst. Denne sonen omfatter:
 - kommunen Tromsø i Troms fylke,
 - kommunen Bodø i Nordland fylke.
- Når arbeidsgiver i inntektsåret 2009 driver virksomhet i sone III, er satsen 6,4 pst. Denne sonen omfatter:
 - kommunen Snåsa i Nord-Trøndelag fylke,
 - kommunene Hemne, Snillfjord, Oppdal, Rennebu, Røros, Holtålen, Tydal i Sør-Trøndelag fylke,
 - kommunene Surnadal, Rindal, Aure, Halså i Møre og Romsdal fylke,
 - kommunene Dovre, Lesja, Skjåk, Lom,

- Vågå, Sel, Sør-Aurdal, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre, Vang i Oppland fylke,
- kommunene Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal, Os i Hedmark fylke.
- f) Når arbeidsgiver i inntektsåret 2009 driver virksomhet i sone II, er satsen 10,6 pst. Denne sonen omfatter:
- kommunene Meråker, Mosvik, Verran i Nord-Trøndelag fylke,
 - kommunene Norddal, Stranda, Rauma, Tingvoll, Sunndal, Sandøy i Møre og Romsdal fylke.
 - Sogn og Fjordane fylke med unntak av kommunene Flora, Førde, Sogndal,
 - kommunene Odda, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Granvin, Masfjorden, Fedje i Hordaland fylke,
 - kommunene Hjelmeland, Suldal, Utsira, Kvitsøy i Rogaland fylke,
 - kommunene Evje og Hornnes, Bygland, Valle, Bykle i Aust-Agder fylke,
 - kommunene Tinn, Seljord, Kviteseid, Nissedal, Fyresdal, Tokke, Vinje i Telemark fylke,
 - kommunene Flå, Nes, Gol, Hemsedal, Ål, Hol, Nore og Uvdal i Buskerud fylke,
 - kommunene Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu i Oppland fylke,
 - kommunen Trysil i Hedmark fylke.
- g) (1) Når arbeidsgiveren i inntektsåret 2009 driver virksomhet i sone Ia, er satsen 14,1 pst. Denne sonen omfatter:
- kommunene Frosta, Leksvik i Nord-Trøndelag fylke,
 - kommunene Agdenes, Bjugn, Meldal, Midtre Gauldal, Rissa, Selbu, Ørland i Sør-Trøndelag fylke,
 - kommunene Aukra, Eide, Gjemnes, Haram, Herøy, Midsund, Nesset, Sande, Stordal, Vanylven i Møre og Romsdal fylke,
 - kommunene Flora, Førde, Sogndal i Sogn og Fjordane fylke,
 - kommunene Etne, Tysnes, Kvinnherad, Jondal, Kvam, Modalen, Bømlo i Hordaland fylke,
 - kommunene Sauda, Vindafjord, Finnøy i Rogaland fylke,
 - kommunene Audnedal, Åseral, Hægebostad, Sirdal i Vest-Agder fylke,
 - kommunene Gjerstad, Vegårshei, Åmli, Iveland i Aust-Agder fylke,
 - kommunene Drangedal, Nome, Hjartdal i Telemark fylke,
 - kommunene Sigdal, Rollag i Buskerud fylke,
 - kommunene Gausdal, Søndre Land, Nordre Land i Oppland fylke,
- kommunene Nord-Odal, Eidskog, Grue, Våler, Åsnes, Åmot i Hedmark fylke.
- (2) Inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgift som ville følge av en sats på 14,1 pst. og den arbeidsgiveravgift som ville følge av en sats på 10,6 pst. overstiger 530 000 kroner for foretaket i 2009, er satsen likevel 10,6 pst. For veitransportforetak er satsen 10,6 pst. inntil differansen overstiger 265 000 kroner for foretaket i 2009. Med veitransportforetak menes i foregående punktum virksomhet omfattet av næringskodene 49.3 Annen landtransport med passasjerer og 49.4 Godstransport på vei, herunder flyttetransport, med unntak av 49.312 (Transport med sporveis- og forstadsbane) og 49.393 (Transport med taubaner, kabelbaner og skiheiser).
- (3) Bestemmelsene i annet ledd omfatter ikke foretak som omfattes av helseforetaksloven, statsforvaltningen som omfattes av reglene i folketrykkløven § 24-5 tredje ledd eller foretak som har krav på støtte med hjemmel i ESAs retningslinjer om statsstøtte til foretak i vanskeligheter.
- h) Når arbeidsgiveren i inntektsåret 2009 driver virksomhet utenfor de områdene som er nevnt i bokstavene b til g, er satsen 14,1 pst. Dette området kalles sone I. Andre arbeidsgivere beregner avgiften etter satsen som gjelder for sone I hvis ikke annet følger av dette vedtak.
- i) (1) Et foretak som er arbeidsgiver anses å drive virksomhet i den kommunen hvor foretaket er registrert. En privatperson som er arbeidsgiver anses å drive virksomhet i den kommunen hvor vedkommende er bosatt ifølge folkeregisteret.
- (2) Har foretaket registrerte underenheter, jf. forskrift av 9. februar 1995 nr. 114 om registrering av juridiske personer m.m. i Enhetsregisteret § 10, anses hver underenhet som egen beregningsenhet for arbeidsgiveravgift.
- (3) Dersom arbeidstakeren utfører hoveddelen av sitt arbeid i en annen sone enn i den sonen virksomheten er registrert, og enhetsregisterreglene på grunn av virksomhetens art ikke påbyr at underenhet registreres i sonen hvor arbeidet utføres, skal satsen i den sonen hvor arbeidet utføres benyttes på de av arbeidstakerens lønnskostnader som knytter seg til dette arbeidet. Med "hoveddelen" av arbeidet etter første punktum menes mer enn 50 pst. av det totale antall arbeidsdager arbeidstakeren har gjennomført for arbeidsgiveren i løpet av avgiftsterminen.
- (4) Dersom en virksomhet som nevnt i første ledd eller underenhet som nevnt i annet ledd flyttes fra en sone til en annen, skal satsen i tilflyttingssonen legges til grunn fra og med påfølgende avgiftstermin etter registrert flyttedato.

- j) (1) Denne bokstav gjelder foretak som
1. er beskjeftiget i produksjon av stålproduktene opplistet i Annex I til kapittel 25B om regionalstøtte i ESAs retningslinjer for statsstøtte.
 2. bygger eller reparerer selvdrevet, sjøgående kommersielt fartøy. Med slikt fartøy forstås følgende:
 - fartøy på minst 100 BRT for transport av passasjerer eller gods,
 - fartøy på minst 100 BRT til særlige formål,
 - slepebåt på minst 365 kW,
 - flytende og flyttbart uferdig skrog av ovennevnte fartøy. Dette omfatter også foretak som foretar vesentlig ombygging av fartøy som nevnt ovenfor, dersom fartøyet er over 1 000 BRT.
- (2) Slike foretak skal beregne avgift etter satsen på 14,1 pst. uansett hvor foretaket er hjemmehørende.
- (3) Inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgift som ville følge av satsen på 14,1 pst. og den arbeidsgiveravgift som ville følge av
- en sats på 0 pst. når foretaket er hjemmehørende i en kommune som nevnt i bokstav b,
 - en sats på 5,1 pst. når foretaket er hjemmehørende i en kommune som nevnt i bokstav c,
 - en sats på 7,9 pst. når foretaket er hjemmehørende i en kommune som nevnt i bokstav d,
 - en sats på 6,4 pst. når foretaket er hjemmehørende i en kommune som nevnt i bokstav e,
 - en sats på 10,6 pst. når foretaket er hjemmehørende i en kommune som nevnt i bokstavene f og g
- overstiger 530 000 kroner for foretaket i 2009, er satsene likevel i:
- sone V: 0 pst.
sone IV: 5,1 pst.
sone IVa: 7,9 pst.
sone III: 6,4 pst.
sone II og Ia: 10,6 pst.
- Bestemmelsen i dette ledd omfatter ikke foretak som har krav på støtte med hjemmel i ESAs retningslinjer om statsstøtte til foretak i vanskeligheter.
- (4) For foretak med blandet virksomhet som har et klart regnskapsmessig skille mellom virksomhet omfattet av første ledd nr. 1 eller 2 og annen type virksomhet, kan det kreves at arbeidsgiveravgiften beregnes etter satsene i bokstavene b til f, eventuelt bokstav k, for den del av virksomheten som ikke er omfattet av første ledd nr. 1 og 2.
- k) (1) Denne bokstav gjelder foretak som driver virksomhet innenfor følgende næringsgrupperinger i sone Ia eller sone IVa:
01.1–01.3	Dyrking av ettårige vekster, flerårige vekster og planteformering
01.4	Husdyrhold
01.5	Kombinert husdyrhold og planteproduksjon
01.6	Tjenester tilknyttet jordbruk og etterbehandling av vekster etter innhøsting
01.7	Jakt, viltstell og tjenester tilknyttet jakt og viltstell
02.1–02.3	Skogskjøtsel og andre skogbruksaktiviteter, avvirkning og innsamling av viltvoksende produkter av annet enn tre og del av 16.10 (produksjon av pæler)
02.40	Tjenester tilknyttet skogbruk (med unntak av tømmermåling)
03.11–03.12	Hav- og kystfiske og fangst og ferskvannsfiske
03.21–03.22	Hav- og kystbasert akvakultur og ferskvannsbasert akvakultur
10.11–10.13	Bearbeiding og konservering av kjøtt og fjørfekjøtt og produksjon av kjøtt- og fjørfevarer
10.20	Bearbeiding og konservering av fisk, skalldyr og bløtdyr
10.3	Bearbeiding og konservering av frukt og grønnsaker
10.4	Produksjon av vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer
10.5	Produksjon av meierivarer og iskrem
10.6	Produksjon av kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter, samt del av 10.89 (produksjon av kunstig honning og karamell)
10.85	Produksjon av ferdigmat
10.9	Produksjon av fôrvarer
46.2	Engroshandel med jordbruksråvarer og levende dyr
46.31	Engroshandel med frukt og grønnsaker, samt del av 10-39 (produksjon av skrellede grønnsaker og blandede salater)
46.32	Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer
46.33	Engroshandel med meierivarer, egg, matolje og -fett
46.381	Engroshandel med fisk, skalldyr og bløtdyr

- 50.202 Innenriks sjøtransport med gods, men bare for så vidt gjelder drift av brønnbåter
- 52.10 Lagring, men bare for så vidt gjelder drift av kornsiloer, hvor virksomheten er begrenset til å omfatte produkter som ikke faller inn under EØS-avtalen, jf. avtalens artikkel 8.

(2) Slike foretak skal beregne arbeidsgiveravgift etter følgende satser når virksomheten drives i

- en kommune i sone IVa: 5,1 pst.
- en kommune i sone Ia: 10,6 pst.

(3) For foretak med blandet virksomhet som har et klart regnskapsmessig skille mellom virksomhet omfattet av første ledd og annen type virksomhet, kan det kreves at arbeidsgiveravgiften beregnes etter satsene i annet ledd for den del av virksomheten som er omfattet av første ledd og etter satsene i bokstavene b til g, eventuelt bokstav j, for den øvrige virksomheten.

- l) Når et foretak beregner arbeidsgiveravgift etter bokstav g annet ledd og bokstav j tredje ledd, kan ikke den samlede fordelingen av bagatellmessig støtte, i form av redusert arbeidsgiveravgift og annen bagatellmessig støtte til foretaket, overstige 530 000 kroner i 2009, jf. forordning (EF) nr. 1998/2006 om bagatellmessig støtte inntatt i EØS-avtalen ved EØS-komiteens beslutning nr. 29/2007. For foretak som driver virksomhet innen veitransport må slik samlet støtte ikke overstige 265 000 kroner i 2009.
- m) Satsen på 14,1 pst. skal legges til grunn for arbeidsgiveravgift fastsatt i kongelig resolusjon med hjemmel i § 3 nedenfor.

§ 2 Trygdeavgift

- a) Av pensjon i og utenfor arbeidsforhold, føderåd, livrente som ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangsutbetaling fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, engangsutbetaling fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet og personinntekt for skattyter under 17 år og over 69 år, som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 1: 3 pst.
- b) Av lønnsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 2: 7,8 pst.
- c) Av næringsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 3: 11,0 pst.
- d) Avgift av næringsinntekt (annen ervervsinntekt) i jord- og skogbruk samt reindrift som overstiger 7,8 pst. av inntekten, skal dekkes med tilskudd knyttet til næringsavtalene i landbruket. Næringsinntekt i jordbruk er i denne sammen-

hengen inntekt som nevnt i Finansdepartementets forskrift til skatteloven § 8-1-11. Inntekt av skogbruk og reindrift i denne sammenheng omfatter også inntekter som nevnt i forskriften § 8-1-11 nr. 1 annet ledd og nr. 2.

§ 3 Forskriftsfullmakt

Kongen gir regler om grunnlag og satser for avgifter og tilskudd etter folketrygdloven § 23-4 for visse grupper av medlemmer i trygden. Departementet kan gi regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i § 1.

VII

CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen for budsjetterterminen 2009

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen betales CO₂-avgift til statskassen etter følgende satser:

- a) for gass 46 øre per standardkubikkmeter
- b) for olje eller kondensat 46 øre per liter

VIII

Produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringen for 2009

Med hjemmel i folketrygdloven § 23-5 annet ledd fastsettes:

I

I 2009 skal følgende avgifter til folketrygden dekkes ved en produktavgift på omsetning av fisk, hval og sel, og produkter av disse, fra fartøy som har drevet egen fangstvirksomhet innenfor det aktuelle kalenderår:

1. Trygdeavgift over 7,8 pst. av pensjongivende inntekt fra fiske, hval- og selfangst i inntektsåret.
2. Arbeidsgiveravgift på hyre til mannskapet på fiske-, hvalfangst- og selfangstfartøy.
3. Premie til kollektiv yrkesskadetrygd for fiskere, hval- og selfangere.
4. Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har med stønad til arbeidsløse fiskere, hval- og selfangere.
5. Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har i forbindelse med ordningen med frivillig tilleggstrygd for sykepenger til manntallsførte fiskere, hval- og selfangere.

II

Produktavgiften skal være 2,8 pst. for 2009.

Avgift på omsetning av råfisk, råfiskprodukter, hval og hvalprodukter innkreves av godkjente salgslag, jf. lov 14. desember 1951 nr. 3 om omsetning av

råfisk § 3. Ved fiske på fjerne farvann der omsetningen foregår utenom salgslag og ved omsetning av sel og produkter av sel, skal den avgiftspliktige innbetale produktavgiften til Fiskeridirektoratet.

IX

**Merverdiavgift for budsjetterminen 2009
(kap. 5521 post 70)**

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det betales 25 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift.

Fra 1. januar 2009 skal det betales 11,11 pst. avgift av omsetning som nevnt i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 39 og godtgjørelse som nevnt i samme lov § 41.

§ 2

Fra 1. januar 2009 skal det betales 14 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for næringsmidler. Som næringsmidler anses enhver mat- eller drikkevare og enhver annen vare som er bestemt til å konsumeres av mennesker, unntatt

- a) legemidler,
- b) vann fra vannverk,
- c) tobakkvarer,

- d) alkoholholdige drikkevarer.

§ 3

Fra 1. januar 2009 skal det betales 8 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for

- a) kringkastingsselskap under utøvelse av allmennkringkasting som er finansiert av kringkastingavgift som nevnt i kringkastingloven § 6-4,
- b) tjenester som gjelder persontransport,
- c) utleie av rom, herunder utleie av konferanse- og møtelokaler mv., i hotellvirksomhet og lignende virksomhet, utleie av fast eiendom til camping samt utleie av hytter, ferieleiligheter og annen fritidseiendom,
- d) transport av kjøretøy på ferge eller annet fartøy på innenlands veisamband,
- e) tjenester i form av rett til å overvære kinoforestillinger,
- f) formidling av tjenester som nevnt i bokstav b og tjenester som nevnt i bokstav c når det gjelder avgiftspliktig utleie.

§ 4

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av avgiftsplikten.

X

**Særavgifter til statskassen for budsjetterminen 2009
Om avgift på alkohol (kap. 5526 post 70)**

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Alkoholholdig drikk	Volumprosent alkohol	Kr	
	T.o.m. 0,7		avgiftslegges etter reglene for alkoholfrie drikkevarer
Brennevinsbasert	Over 0,7	6,07	per volumprosent og liter
Annen	Over 0,7 t.o.m. 2,7	2,71	per liter
	Over 2,7 t.o.m. 3,7	10,23	per liter
	Over 3,7 t.o.m. 4,7	17,72	per liter
	Over 4,7 t.o.m. 22	3,96	per volumprosent og liter
Etanol til teknisk bruk	Over 0,7		sats som for alkoholholdig drikk

Avgiftsplikten omfatter også varer som ved kjøp eller som gave innføres etter samtykke gitt i medhold av alkohollovgivningen.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten. Departementet kan videre gi forskrift om den avgiftspliktige alkoholstyrken og at det skal betales avgift på alkohol også i varer som ikke er avgiftspliktige etter første og annet ledd, samt om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende

innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som

- a) innføres som reisegods etter tolloven § 5-1,
- b) innføres til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,

- c) til eller fra produsents og importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på luft-havn etter tolloven § 4-30,
 4. leveres til eller innføres av diplomater, NATO, styrker fra landene som deltar i Partnerskap for fred og Den nordiske investeringsbank etter tolloven § 5-3,
 5. kommer i retur,
- d) leveres til teknisk, vitenskapelig eller medisinsk bruk og som er gjort utjenlig til drikk (denaturert) eller på annen måte finnes garantert mot å bli brukt til drikk,
- e) brukes som råstoff mv. ved framstilling av varer,
- f) framstilles ved ikke ervervsmessig produksjon. Fritaket omfatter ikke brennevinsbasert drikk og gjelder kun framstilling til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkeltilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkeltilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på tobakkvarer (kap. 5531 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp

Produkt	Kr	Per
Sigarer	1,98	gram av pakningens nettovekt
Sigaretter	1,98	stk.
Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtoakk i forbrukerpakning	1,98	gram av pakningens nettovekt
Skråtobakk	0,77	gram av pakningens nettovekt
Snus	0,77	gram av pakningens nettovekt
Sigarettpapir og sigarethylser	0,0302	stk.

Med en sigarett menes en sigarett som har en lengde til og med 90 mm, som to regnes sigaretten dersom den har en lengde på over 90 mm, men maks 180 mm osv. Filter og munnstykke tas ikke med ved beregningen av lengden.

Vekten av fastmunnstykke skal tas med i den nettovekt som danner grunnlaget for beregning av avgiften.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.

§ 2

Departementet kan fatte vedtak om at varer som er ment eller er egnet som erstatning for varer som nevnt i § 1, er avgiftspliktige. Dersom slik avgiftsplikt blir pålagt, skal avgiften betales med samme beløp som for tilsvarende tobakkvare.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som

- a) innføres som reisegods etter tolloven § 5-1,
- b) innføres til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) til eller fra produsents og importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på luft-havn etter tolloven § 4-30,
 4. leveres til eller innføres av diplomater, NATO, styrker fra landene som deltar i Partnerskap for fred og Den nordiske investeringsbank etter tolloven § 5-3,
 5. kommer i retur,
- d) kvalitetsprøves og forbrukes på fabrikk eller lager.

Departementet kan gi forskrift om avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 4

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7

Departementet kan gi forskrift om avgrensing og utfylling av §§ 1 og 2.

Om avgift på motorvogner mv. (kap. 5536)**I. Engangsavgift på motorvogner mv. (kap. 5536 post 71)**

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved første gangs registrering av motorvogner i det sentrale motorvognregisteret. Videre skal det betales avgift når

- betingelsene for avgiftsfrihet eller avgiftsnedsettelse ved første gangs registrering ikke lenger er oppfylt,
- en motorvogn som ikke tidligere er registrert her i landet urettmessig tas i bruk uten registrering,
- en oppbygd motorvogn tas i bruk før ny registrering.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2

Avgiften skal betales med følgende beløp:

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motoreffekt (kW)	CO ₂ -utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet/pst.	Wrakpant-avgift
Avgiftsgruppe A						kr 1 300
Personbiler, varebil kl 1, busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser	0-1 150				kr 35,04	
	1 151–1 400				kr 76,37	
	1 401–1 500				kr 152,76	
	over 1 500				kr 177,65	
		0–65			kr 127,44	
		66–90			kr 531,00	
		91–130			kr 1 274,39	
		over 130			kr 2 654,98	
Motorvogner med plikt til å dokumentere drivstoffforbruk og CO ₂ -utslipp, og med						
– CO ₂ -utslipp 120 g/km og over			0–120		kr 0	
			121–140		kr 526,00	
			141–180		kr 531,00	
			181–250		kr 1 486,78	
			over 250		kr 2 500,00	
– CO ₂ -utslipp under 120 g/km, gjøres følgende fradrag pr g/km for den del av utslippet som ligger under 120						kr -500

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motoreffekt (kW)	CO ₂ -utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet/pst.	Vrakpant-avgift
Motorvogner uten plikt til å dokumentere drivstoffforbruk og CO ₂ -utslipp,						
– bensindrevne						
				0–1 200	kr 13,61	
				1 201–1 800	kr 35,63	
				1 801–2 200	kr 83,80	
				Over 2 200	kr 104,68	
– ikke bensindrevne						
				0–1 200	kr 10,43	
				1 201–1 800	kr 27,32	
				1 801–2 200	kr 64,25	
				Over 2 200	kr 80,25	
Avgiftsgruppe B						kr 1 300
Varebiler klasse 2, lastebiler med tillatt totalvekt mindre enn 7 501 kg og godsrom med lengde under 300 cm og bredde under 190 cm						
						22 pst. av avgiftsgruppe A
Avgiftsgruppe C						kr 1 300
Campingbiler						
						22 pst. av avgiftsgruppe A
Avgiftsgruppe D (opphevet)						
Avgiftsgruppe E						kr 0
Beltebiler						
						36 pst. av verdiavgiftsgrunnlaget
Avgiftsgruppe F						kr 0
Motorsykler						
		0–11			kr 10 101 per stk	
		over 11			kr 0	
				0–125	kr 449,51	
				126–900	kr 0	
				over 900	kr 34,69	
					kr 76,08	
Avgiftsgruppe G						kr 1 300
Beltemotorsykler (snøscootere)						
	0–100				kr 14,23	
	101–200				kr 28,48	
	over 200				kr 56,93	
		0–20			kr 37,97	
		21–40			kr 75,90	
		over 40			kr 151,80	
				0–200	kr 2,98	
				201–400	kr 5,93	
				over 400	kr 11,86	

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motoreffekt (kW)	CO ₂ -utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet/pst.	Wrakpant-avgift
Avgiftsgruppe H						kr 1 300
Motorvogner i avgiftsgruppe A, som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på løyveinnehaver til bruk som ordinær drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede						40 pst. av avgiftsgruppe A
Avgiftsgruppe I						kr 1 300
Avgiftspliktige motorvogner som er 30 år eller eldre						kr 3 326 per stk
Avgiftsgruppe J						kr 1 300
Busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser, hvorav minst 10 er fastmontert i fartsretningen						40 pst. av avgiftsgruppe A

Total engangsavgift for motorvogn med CO₂-utslipp under 120 g/km, wrakpantavgift ikke medregnet, kan ikke bli negativ.

Wrakpantavgiften inngår ikke i beregningsgrunnlaget for merverdiavgiften.

Departementet kan gi forskrift om refusjon av wrakpantavgift for motorvogn som utføres til utlandet.

Departementet kan gi forskrift om hvilken avgiftsgruppe den enkelte motorvogn skal henføres under.

Oppstår det tvil om hvilken avgiftsgruppe den enkelte motorvogn skal henføres under, avgjøres dette av departementet med bindende virkning.

§ 3

Ved beregning av avgift basert på egenvekt, CO₂-utslipp, slagvolum og motoreffekt benyttes de tekniske data som fastsettes i forbindelse med motorvognens godkjenning i henhold til forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften).

Hvilke motorvogner som har plikt til å dokumentere drivstofforbruk og utslipp av CO₂ følger av kjøretøyforskriften kapittel 49.

Verdiavgiftsgrunnlag er ved innenlandsk tilvirkning prisen fra produsent og ved innførsel tollverdien.

§ 4

For motorvogner som benytter stempeldrevet forbrenningsmotor i kombinasjon med elektrisk

motor til framdrift (hybridbiler); inngår verken effekten knyttet til den elektriske motoren eller vekten av elektromotor og batteripakke i avgiftsgrunnlaget.

For motorvogner som har vært registrert i utlandet før registrering her i landet gjøres fradrag i den engangsavgift som beregnes etter § 2.

Departementet kan gi forskrift om fastsettelse av engangsavgiften for disse gruppene.

§ 5

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for engangsavgift på

- motorvogner som registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- motorvogner registrert på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- motorvogner som registreres på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for fred,
- lett pansrete motorvogner til offentlig bruk,
- motorvogner til bruk utelukkende som banekjøretøy og i rally, samt motorsykler til bruk utelukkende i trial- og endurokonkurranseskjøring,
- ambulanser,
- begravelseskjøretøy,
- belted motorsykler som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på humanitær institusjon som skal nytte kjøretøyet i ambulansetjeneste,
- motorvogner som bare bruker elektrisitet til

framdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller. Fritaket omfatter ikke tilfeller hvor batteri under kjøring tilføres strøm ved bruk av en ekstern stempeldrevet forbrenningsmotor,

- j) busser som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på:
1. innehaver av løyve etter §§ 6 eller 9 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Fritaket gjelder også busser som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som innehar slikt ruteløyve,
 2. institusjon eller organisasjon som tilbyr transport av funksjonshemmede mv.,
- k) motorvogner som innføres som arvegods etter reglene i tolloven § 5-1 første ledd bokstav e,
- l) motorvogner som innføres til midlertidig bruk etter tolloven § 6-1 annet ledd,
- m) beltevogner til Forsvaret,
- n) spesialtrustede kjøretøy til bruk for brannvesenet,
- o) motorvogner som til framdrift benytter stempeldrevet forbrenningsmotor som kun kan benytte hydrogen som drivstoff. Dette gjelder også kjøretøy som til framdrift benytter slik motor i kombinasjon med elektrisk motor (hybridbiler).

For motorvogner som kan benytte etanol som drivstoff gjøres et fradrag i avgiften etter § 2 på kr 10 000. Med etanol menes i denne sammenheng konsentrasjoner på minst 85 pst. etanol.

Motorvogner som nevnt i bokstav a til c er også fritatt for vrakpantavgift, jf. § 2.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6

Det skal skje tilbakebetaling av tilskuddsbeløp og tilleggsberegning av særavgift og merverdiavgift dersom

- a) bruken av bil som drosje eller for transport av funksjonshemmede, jf. § 2 avgiftsgruppe h, opphører innen 3 år etter registreringen,
- b) bruken av buss, jf. § 5 bokstav j, opphører innen 1 år etter registreringen.

Departementet kan gi forskrift om tilbakebetaling av tilskuddsbeløp og tilleggsberegning av særavgift og merverdiavgift.

§ 7

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgifter ved endring av en motorvogns avgiftsmes-

sige status og om hva som skal anses som slik endring.

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgifter dersom det foretas endringer av en motorvogn som har betydning for grunnlaget for beregning av avgiften, og om hva som skal anses som en slik endring.

§ 8

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 9

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 10

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning eller også ellers en klart urimelig virkning.

II. Årsavgift (kap. 5536 post 72)

§ 1

For 2009 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales årsavgift til statskassen for innenlandsregistrerte motorvogner med tillatt totalvekt mindre enn 7 500 kg med følgende beløp:

- a) kr 2 740 for personbiler, varebiler, campingbiler, busser, kombinerte biler, lastebiler, samt trekkbiler med tillatt totalvekt fra og med 3 500 kg,
- b) kr 3 185 for dieseldrevne motorvogner som nevnt i bokstav a som ikke har fabrikkmontert partikkelfilter,
- c) kr 2 740 for årsprøvekjennermerker for motorvogner,
- d) kr 1 025 for campingtilhengere med egenvekt over 350 kg,
- e) kr 1 675 for motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge,
- f) kr 390 for
 1. motorvogn som er registrert på innehaver av løyve etter § 9 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn eller fartøy som drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede,
 2. motorvogn som er registrert på innehaver av løyve etter § 6 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn eller fartøy, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av

slikt løyve og selskap i samme konsern. Dette gjelder også motorvogn som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som innehar slikt ruteløyve,

3. motorvogner som er godkjent og registrert som ambulanse eller som er registrert som begravelleskjøretøy på begravellesbyrå og lignende,
4. motorvogner som er registrert på kjennemerker som lysegule typer på sort bunn,
5. motorvogner som bare bruker elektrisitet til framdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller,
6. motorredskap,
7. beltekjøretøy,
8. trekkbiler som ikke faller inn under bokstav a eller b,
9. mopeder,
10. traktorer,
11. motorvogner som er 30 år eller eldre.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2

Unntatt fra avgiftsplikt er

- a) motorvogner som er registrert på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- b) motorvogner som er registrert på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- c) motorvogner som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for fred,
- d) motorvogner registrert til bruk på Svalbard,
- e) campingtilhengere som er 30 år eller eldre.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

For motorvogner som er registrert per 1. januar eller som blir registrert i første halvår, og for årsprøvekjennermerker som er tildelt per 1. januar eller som blir tildelt i første halvår, skal det betales full avgift.

Det skal ikke betales avgift for motorvogner som innen avgiftens forfall leveres til godkjent oppsamlingsplass for bilvrak eller til bilopphuggeri for vraking/hugging.

På vilkår departementet kan fastsette, skal det betales halv avgift på motorvogner som

- a) leveres til godkjent oppsamlingsplass for bilvrak eller til bilopphuggeri for vraking/hugging i første halvår, men etter avgiftens forfall,

- b) registreres eller tildeles årsprøvekjennermerker i annet halvår.

§ 4

Avgift som ikke er betalt innen forfall, forhøyes med kr 250. For kjøretøy som nevnt i § 1 bokstav f forhøyes avgiften med kr 50. Departementet kan gi forskrift om innkreving av tilleggsavgiften.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7

Departementet kan gi forskrift om at betalt årsavgift kan refunderes dersom motorvognen stjeles i løpet av avgiftsåret.

III. Vektårsavgift (kap. 5536 post 73)

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales vektgradert årsavgift til statskassen på innenlandsregistrerte kjøretøy på minst 7 500 kg. For dieseldrevne kjøretøy skal det i tillegg betales miljødifferensiert årsavgift.

1. Vektgradert årsavgift

Motorkjøretøy

Avgiftsgruppe	Luft- fjæring	Annet fjærings- system
<i>2 eller flere aksler</i>		
7 500–11 999 kg	392	392
<i>2 aksler</i>		
12 000–12 999 kg	392	701
13 000–13 999 kg	701	1 252
14 000–14 999 kg	1 252	1 601
15 000 kg og over	1 601	3 132
<i>3 aksler</i>		
12 000–14 999 kg	392	392
15 000–16 999 kg	701	932

17 000–18 999 kg	932	1 502	28 000–28 999 kg	2 082	2 431
19 000–20 999 kg	1 502	1 831	29 000–30 999 kg	2 431	3 742
21 000–22 999 kg	1 831	2 610	31 000–32 999 kg	3 742	5 040
23 000 kg og over	2 610	3 841	33 000 kg og over	5 040	7 449
<i>Minst 4 aksler</i>			<i>2 + minst 3 aksler</i>		
12 000–24 999 kg	1 831	1 851	16 000–37 999 kg	4 089	5 540
25 000–26 999 kg	1 851	2 672	38 000–40 000 kg	5 540	7 390
27 000–28 999 kg	2 672	4 010	Over 40 000 kg	7 390	9 898
29 000 kg og over	4 010	5 759			
Kombinasjoner av kjøretøy – vogntog			<i>Minst 3 + 1 aksler</i>		
		Annet	16 000–24 999 kg	692	1 089
	Luft-	fjærings-	25 000–25 999 kg	1 089	1 541
Avgiftsgruppe	fjæring	system	26 000–27 999 kg	1 541	2 082
<i>2 + 1 aksler</i>			28 000–28 999 kg	2 082	2 431
7 500–13 999 kg	392	392	29 000–30 999 kg	2 431	3 742
14 000–15 999 kg	392	392	31 000–32 999 kg	3 742	5 040
16 000–17 999 kg	392	530	33 000 kg og over	5 040	7 449
18 000–19 999 kg	530	710			
20 000–21 999 kg	710	1 140	<i>Minst 3 + 2 aksler</i>		
22 000–22 999 kg	1 140	1 361	16 000–37 999 kg	3 661	4 931
23 000–24 999 kg	1 361	2 141	38 000–40 000 kg	4 931	6 670
25 000–27 999 kg	2 141	3 459	Over 40 000 kg	6 670	9 679
28 000 kg og over	3 459	5 775			
<i>2 + 2 aksler</i>			<i>Minst 3 + minst 3 aksler</i>		
16 000–24 999 kg	692	1 089	16 000–37 999 kg	2 251	2 642
25 000–25 999 kg	1 089	1 541	38 000–40 000 kg	2 642	3 750
26 000–27 999 kg	1 541	2 082	Over 40 000 kg	3 750	5 742

2. Miljødifferensiert årsavgift for dieseldrevne kjøretøy

Vektklasser	Ikke EURO	Avgasskravnivå					0-utslipp
		EURO I	EURO II	EURO III	EURO IV	EURO V	
7 500–11 999 kg	4 012	2 229	1 560	951	501	312	0
12 000–19 999 kg	6 583	3 658	2 559	1 560	823	511	0
20 000 kg og over	11 705	6 705	4 755	2 859	1 509	937	0

§ 2

Departementet kan gi forskrift om hvilke fjæringsystemer som kan likestilles med luftfjæring og om fastsettelse av avgasskravnivå, herunder krav til dokumentasjon for registreringsår og avgasskravnivå.

Departementet kan også gi forskrift om etterberegning av avgift dersom det viser seg at et kjøretøy ikke oppfyller de krav til avgassutslipp som lå til grunn for beregning av avgiften.

§ 3

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift for utenlandsregistrerte kjøretøy etter antall døgn de befinner seg i Norge (døgnavgift), herunder fastsette høyere døgnavgift for kjøretøy som er registrert i et land som krever høyere bruksavgifter av norske kjøretøy enn av dette lands kjøretøy, samt treffe gjensidige avtaler med andre land om fritak for eller nedsettelse av døgnavgiften.

§ 4

Grunnlaget for avgiften er den vekt som er oppgitt som tillatt totalvekt i motorvognregisteret, for semitrailere den del av totalvekten som faller på semitrailerens aksler. Departementet kan gi forskrift om at avgiftsgrunnlaget kan settes lavere enn kjøretøyets tillatte totalvekt.

Hvis kjøretøyets totalvekt ikke går fram av vognkortet, settes totalvekten til summen av kjøretøyets egenvekt og tillatt (registrert) lasteevne.

§ 5

Følgende kjøretøy er fritatt for vektgradert og miljødifferensiert årsavgift

- a) traktorer,
- b) kjøretøy registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn,
- c) motorredskaper,
- d) kjøretøy som er 30 år eller eldre, unntatt tilhengere,
- e) kjøretøy som i forbindelse med transport av gods fraktes på jernbane (kombinert godstransport),
- f) kjøretøy som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for fred.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6

Departementet kan gi forskrift om utskrivning av avgiften i flere terminer og om forholdsmessig beregning av avgiften ved avregistrering, vraking og omregistrering.

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift basert på en dagsats på to pst. av full vektårsavgift med et fastsatt minstebeløp.

§ 7

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 8

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 9

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

IV. Omregistreringsavgift (kap. 5536 post 75)

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved omregistrering av nedenfor nevnte, tidligere her i landet registrerte motorvogner og tilhengere med følgende beløp:

	Registreringsår				
	2009 og 2008 kr	2007 kr	2006 kr	2005 til 1998 kr	1997 og eldre kr
a. Mopeder. Motorsykler. Beltemotorsykler.					
1. Mopeder	615	615	615	615	615
2. Motorsykler og beltemotorsykler med motor til og med 250 cm ³ slagvolum, samt elektrisk drevne motorsykler	1 756	1 756	1 756	1 756	1 529
3. Motorsykler og beltemotorsykler med motor over 250 cm ³ slagvolum	2 926	2 926	2 926	2 926	1 529
b. Personbiler. Busser.					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. t.o.m. 800 kg	8 594	6 511	4 908	3 281	1 529
2. over 800 kg t.o.m. 1 200 kg	11 736	9 126	6 755	4 683	1 529
3. over 1 200 kg t.o.m. 1 600 kg	16 876	13 108	9 582	6 511	1 529
4. over 1 600 kg	21 855	16 876	12 338	8 422	1 529

	Registreringsår				
	2009 og 2008 kr	2007 kr	2006 kr	2005 til 1998 kr	1997 og eldre kr

c. Lastebiler. Trekkbiler. Varebiler. Kombinerte biler. Campingbiler. Beltebiler.

Egenvekt (typegodkjent):

1. t.o.m. 1 000 kg	6 980	5 371	4 217	2 683	1 529
2. over 1 000 kg t.o.m. 2 000 kg	10 655	8 656	6 444	4 449	1 529
3. over 2 000 kg t.o.m. 3 000 kg	14 036	11 226	8 334	5 701	1 529
4. over 3 000 kg t.o.m. 4 000 kg	19 323	15 451	11 588	7 783	7 783
5. over 4 000 kg t.o.m. 5 000 kg	24 844	19 819	14 899	9 934	9 934
6. over 5 000 kg	29 994	24 043	17 970	12 086	12 086

d. Biltilhengere, herunder semitrailere og campingtilhengere, med egenvekt over 350 kg.

Egenvekt (typegodkjent):

1. over 350 kg t.o.m. 1 000 kg	6 973	5 370	4 213	2 683	1 529
2. over 1 000 kg t.o.m. 2 000 kg	8 053	6 444	4 908	3 146	1 529
3. over 2 000 kg t.o.m. 3 000 kg	9 754	7 849	5 886	3 926	1 529
4. over 3 000 kg t.o.m. 4 000 kg	12 972	10 302	7 930	5 154	5 154
5. over 4 000 kg t.o.m. 5 000 kg	18 284	14 718	11 042	7 302	7 302
6. over 5 000 kg	24 137	18 952	14 174	9 446	9 446

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2

Det gis fritak eller refusjon av avgift ved omregistrering av kjøretøy

- ved ren navneendring (bevilling for/registrering av navnebytte må foreligge),
- på ektefelle,
- mellom foreldre og barn som arv (fullt skifte),
- som er 30 år eller eldre,
- som utloddes og som tidligere har vært registrert på utlodderen,
- som skal registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- på NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for fred,
- som registreres på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- som har vært registrert på samme eier i to måneder eller mindre (samlet påskiltings-/registreringstid),
- som tas tilbake av selger som følge av hevet kjøp etter kjøpslovens bestemmelser,
- ved fusjon mellom aksjeselskaper,

- ved omdannelse av virksomheter når tidligere og ny(e) eier(e) er identiske,
- ved sletting av registrert eier eller medeier i motorvognregisteret.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

V. Avgift på bensin (kap. 5536 post 76)

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av bensin med følgende beløp per liter:

- svovelfri bensin (under 10 ppm svovel): kr 4,46,
- lavsvovlet bensin (under 50 ppm svovel): kr 4,50,

c) annen bensin: kr 4,50.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten. Departementet kan videre gi forskrift om at det skal betales avgift av annet flytende brennstoff som anses anvendelig som motordrivstoff. Departementet avgjør hva som er anvendelig som motordrivstoff.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på bensin til følgende anvendelsesområder:

- a) utføres til utlandet,
- b) fly, unntatt Forsvarets fly,
- c) innføres etter tolloven § 5-1,
- d) innføres til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- e) leveres til eller innføres av diplomater, NATO, styrker fra landene som deltar i Partnerskap for fred og Den nordiske investeringsbank etter tolloven § 5-3,
- f) vare av mindre verdi som innføres etter tolloven § 5-9,
- g) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- h) teknisk og medisinsk formål,
- i) som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger, og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
- j) båter og snøscootere i veiløse strøk,
- k) motorsager og andre arbeidsredskaper med 2-taktsmotor der den benyttede bensin har særlige helse- og miljømessige egenskaper,
- l) bensin gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit),
- m) kommer i retur til registrert virksomhets lager.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan ved overtredelse av § 2 nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 4

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

VI. Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift) (kap. 5536 post 77)

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje til framdrift av motorvogn med følgende beløp per liter:

- a) svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 3,50,
- b) lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 3,55,
- c) annen mineralolje: kr 3,55.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten. Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂- og svovelavgift på mineralske produkter.

§ 2

Når oljer er merket i samsvar med forskrift fastsatt av departementet, skal det ikke ilegges avgift etter § 1 første ledd.

Departementet kan i særskilte enkeltstående tilfeller bestemme at

- a) fritak for avgiftsplikten kan skje på annen måte enn bruk av merket olje,
- b) avgift skal betales ved bruk av merket olje.

§ 3

På vilkår fastsatt av departementet kan det benyttes merket olje

- a) I følgende motorvogner:
 1. traktorer,
 2. motorvogner registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn,
 3. motorredskaper,
 4. tilhørende Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
 5. tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for fred.
- b) Til annen bruk enn framdrift av motorvogn.

§ 4

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på mineralolje

- a) som innføres som reisegods etter tolloven § 5-1,
- b) som innføres til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) som er av mindre verdi og som innføres etter tolloven § 5-9,
- d) for andel av biodiesel i mineraloljen,
- e) til motorvogner tilhørende fremmede lands diplomatiske tjenestemenn som er tilsatt her og er offisielt anmeldt. Det samme gjelder for mineralolje til framdrift av motorvogn som nyttes av utsendt generalkonsul, konsul og visekonsul i den utstrekning tilsvarende norske tjenestemenn nyter samme fordel i vedkommende fremmede land,
- f) til motorvogner tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for fred.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 6

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på båtmotorer (kap. 5537 post 71)

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av båtmotorer (framdriftsmotorer) på minst 9 hk med kr 147,81 per hk. Avgiftsplikten omfatter også motorblokker til båtmotorer, men ikke elektriske motorer.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på båtmotorer som

- a) innføres som reisegods etter tolloven § 5-1,
- b) innføres til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) leveres til eller innføres av diplomater, NATO, styrker fra landene som deltar i Partnerskap for fred og Den nordiske investeringsbank etter tolloven § 5-3,
- d) er av mindre verdi og som innføres etter tolloven § 5-9,
- e) senere skal gjenutføres etter reglene i tolloven kapittel 6,
- f) til eller fra produsents, importørs og forhandlers lager
 1. utføres til utlandet,
 2. legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
 3. leveres til bruk i fartøy registrert i registeret over merkepliktige norske fiskefarkoster, unntatt utenbordsmotorer og hekkaggregater,
 4. leveres til bruk i fartøy mv. registrert i skipsregisteret, unntatt fritidsbåter,
 5. kommer i retur,
- g) benyttes i Forsvarets marinefartøy.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om forbruksavgift på elektrisk kraft (kap. 5541 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med 10,82 øre per kWh på elektrisk kraft som leveres her i landet.

Det skal betales avgift med 0,45 øre per kWh for kraft som leveres

- a) til industri, bergverk, produksjon av fjernvarme og arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industri-

produksjon. Den reduserte satsen omfatter elektrisk kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen, og

- b) i Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord.

Avgift skal også betales ved uttak av elektrisk kraft til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på kraft som

- a) er produsert ved energigjenvinningsanlegg og leveres direkte til sluttbruker,
- b) er produsert i aggregat med generator som har merkeytelse mindre enn 100 kVA og leveres direkte til sluttbruker,
- c) er produsert i nødstrømsaggregat i tilfeller hvor den normale elektrisitetsforsyning har sviktet,
- d) leveres til NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for fred,
- e) leveres til Den nordiske investeringsbanks offisielle virksomhet,
- f) brukes til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser,
- g) leveres energiintensive foretak i treforedlingsindustrien som deltar i godkjent energieffektiviseringsprogram. Fritaket gjelder kraft etter § 1 annet ledd bokstav a,
- h) leveres til veksthusnæringen,
- i) leveres til bruk i driften av verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
- j) er produsert i mottrykksanlegg,
- k) leveres til husholdninger og offentlig forvaltning i Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord,
- l) leveres i direkte sammenheng med produksjon av elektrisk kraft,
- m) leveres til bruk til framdrift av tog eller annet skinnegående transportmiddel, herunder oppvarming av og belysning i transportmiddelet. Fritaket omfatter også trolleybuss.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften og om avrundning av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om grunnavgift på fyringsolje mv. (kap. 5542 post 70)

I

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje med kr 0,870 per liter. For mineralolje til treforedlingsindustrien skal det betales avgift med kr 0,124 per liter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2

Unntatt fra avgiftsplikt er

- a) flyparafin (jetparafin) som leveres til bruk om bord i fly,
- b) olje som pålegges avgift etter Stortingets vedtak om avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift).

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på mineralolje til følgende anvendelsesområder:

- a) utføres til utlandet,
- b) skip i utenriks fart,
- c) gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart,
- d) fiske og fangst i nære farvann,
- e) fiske og fangst i fjerne farvann,
- f) anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger, og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
- g) benyttes som råstoff i industriell virksomhet dersom mineraloljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt,
- h) verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
- i) innføres som reisegods etter tolloven § 5-1,
- j) innføres til bruk i transportmidler i ervervsvesenlig virksomhet etter tolloven § 5-2,

- k) leveres til eller innføres av NATO, styrker fra landene som deltar i Partnerskap for fred og Den nordiske investeringsbank etter tolloven § 5-3,
 - l) som er av mindre verdi og som innføres etter tolloven § 5-9,
 - m) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
 - n) sildemel- og fiskemelindustrien,
 - o) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
 - p) til bruk til framdrift av tog eller annet skinnegående transportmiddel, herunder oppvarming av og belysning i transportmiddelet.
- Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 6

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra den tid departementet bestemmer gjøres følgende endring i Stortingets vedtak om grunnavgift på fyringsolje mv. for budsjetterminen 2009:

§ 1 første ledd annet punktum skal lyde:

For mineralolje til treforedlingsindustrien og produsenter av fargestoffer og pigmenter, skal det betales avgift med kr 0,124 per liter.

Om miljøavgifter på mineralske produkter mv.

A. CO₂-avgift på mineralske produkter (kap. 5543 post 70)

I

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-

avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende mineralske produkter med følgende beløp:

- a) Mineralolje: kr 0,57 per liter. For mineralolje til innenriks luftfart skal det betales avgift med kr 0,67 per liter. For mineralolje til treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien skal det betales avgift med kr 0,29 per liter.
 - b) Bensin: kr 0,84 per liter.
- Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på produkter til følgende anvendelsesområder:

- a) Generelle fritak for produkter som
 1. utføres til utlandet,
 2. benyttes som råstoff i industriell virksomhet på en slik måte at det ikke oppstår utslipp av karbon til luft eller utslippet er vesentlig lavere enn den benyttede mengde råstoff skulle tilsi,
 3. innføres som reisegods etter tolloven § 5-1,
 4. innføres til bruk i transportmidler i ervervs-messig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 5. leveres til eller innføres av NATO, styrker fra landene som deltar i Partnerskap for fred og Den nordiske investeringsbank etter tolloven § 5-3,
 6. er av av mindre verdi og som innføres etter tolloven § 5-9,
 7. legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
 8. kommer i retur til registrert virksomhets lager,
 9. leveres til bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimavoteloven.
- b) Mineralolje til bruk i motorvogner tilhørende diplomater mv.,
 1. skip i utenriks fart,
 2. fiske og fangst i fjerne farvann,
 3. fiske og fangst i nære farvann,
 4. verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
 5. fly i utenriks fart.
- c) Bensin til bruk for diplomater mv.
 1. tekniske og medisinske formål,
 2. motorsager og andre arbeidsredskaper med 2-taktsmotor der den benyttede bensin har særlige helse- og miljømessige egenskaper,
 3. bensin gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit),
 4. fly i utenriks fart.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift for andel av

- a) biodiesel i mineralolje,
- b) bioetanol i bensin.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5

Departementet kan ved overtredelse av § 2 nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 6

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra den tid departementet bestemmer gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter for budsjetterminen 2009:

A

§ 1 første ledd nye bokstaver c og d skal lyde:

- c) Naturgass: kr 0,49 per standardkubikkmeter.
- d) LPG: kr 0,64 per kg.

B

§ 2 første ledd ny bokstav d skal lyde:

- d) Gass til
 1. annen bruk enn oppvarming av bygg,
 2. veksthusnæringen.

B. Svovelsavgift (kap. 5543 post 71)

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales svovelsavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje som inneholder over 0,05 pst. vektandel svovel med 7,4 øre per liter for hver påbegynt 0,25 pst. vektandel svovel.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på produkter til følgende anvendelsesområder:

- a) utføres til utlandet,
- b) skip i utenriks fart,
- c) fiske og fangst i fjerne farvann,
- d) fly i utenriks fart,
- e) utslippet av svovel til atmosfæren er mindre enn det som svovelinnholdet i de benyttede produkter skulle tilsi,
- f) verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
- g) innføres som reisegods etter tolloven § 5-1,
- h) innføres til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- i) leveres til eller innføres av NATO, styrker fra landene som deltar i Partnerskap for fred og Den nordiske investeringsbank etter tolloven § 5-3,
- j) varer som er av mindre verdi og som innføres etter tolloven § 5-9,
- k) legges inn på tollager og varene er bestemt til utførsel,
- l) kommer i retur til registrert virksomhets lager.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

Departementet kan fastsette forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5

Departementet kan ved overtredelse av § 2 nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 6

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet

og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

C. Avgift på smøreolje mv. (kap. 5542 post 71)

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av smøreolje mv. med kr 1,77 per liter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på smøreolje mv. til følgende anvendelsesområder:

- a) utføres til utlandet,
- b) utenriks fart,
- c) fiske og fangst i fjerne farvann,
- d) anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger, og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
- e) innføres som reisegods etter tolloven § 5-1,
- f) innføres til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- g) leveres til eller innføres av NATO og styrker fra landene som deltar i Partnerskap for fred etter tolloven § 5-3,
- h) varer som er av mindre verdi og som innføres etter tolloven § 5-9,
- i) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- j) fly, unntatt olje til Forsvarets fly,
- k) råstoff i industriell virksomhet som i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt,
- l) omsettes i detaljforpakninger med innhold mindre enn 0,15 liter,
- m) verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
- n) kommer i retur til registrert virksomhets lager.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Departementet kan ved overtredelse av § 2 nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på sluttbehandling av avfall (kap. 5546 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen for sluttbehandling av avfall med et beløp som er fastsatt i §§ 2 og 3.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2

Ved innlevering av avfall til deponi skal det betales avgift med følgende beløp per tonn avfall:

- a) kr 447 for anlegg
 1. som oppfyller kravene til dobbel bunn- og sidetetting i avfallsforskriften kapittel 9 vedlegg I punkt 3.1–3.3, eller
 2. der det etter en risikovurdering er lempet på kravene til bunn- og sidetetting etter avfallsforskriften vedlegg I punkt 3.4.
- b) kr 583 for anlegg som ikke omfattes av bokstav a.

§ 3

Ved forbrenning av avfall skal det betales avgift ved utslipp av følgende stoffer med følgende beløp:

Støv	HF	HCl	NO _x	SO ₂	Hg	Cd
kr 0,657 per gram	kr 23,23 per gram	kr 0,116 per gram	kr 0,0171 per gram	kr 0,0194 per gram	kr 31,43 per gram	kr 60,47 per gram
Pb	Cr	Cu	Mn	As ₂	Ni	Dioksiner
kr 72,20 per gram	kr 42,35 per gram	kr 0,350 per gram	kr 108,19 per gram	kr 11,06 per gram	kr 10,59 per gram	kr 2 676 300 per gram

For utslipp av CO₂ skal det betales avgift med kr 62,35 per tonn innlevert avfall.

§ 4

Ved innlevering av avfall til sluttbehandling på deponi gis det fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på avfall som

- innleveres til særskilt behandling etter avfallsforskriften kapittel 11,
- innleveres til anlegg for ombruk, gjenvinning eller sortering for gjenvinning,
- består av uorganisk materiale og som legges på særskilt opplagsplass,
- er restavfall fra utnyttelse av returfiber i treforedlingsindustrien,
- består av forurensede jord- og løsmasser, herunder avfall fra nedlagte avfallsdeponi.

Ved forbrenning av avfall som nevnt i første ledd gis det fritak, refusjon eller ytes tilskudd for

- hele avgiften dersom avfallet forbrennes særskilt,
- avgift knyttet til utslipp av CO₂ dersom avfallet forbrennes sammen med annet avfall.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften og om avrundning av avgiftsbeløpene.

§ 6

Oppstår det tvil om avgiftsplikten avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER) (kap. 5547 post 70 og 71)

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER), herunder gjenvunnet TRI og PER.

Avgiftsplikten omfatter TRI og PER som inngår som bestanddel i andre produkter. Avgift betales bare dersom andelen TRI er over 1 vektprosent av produktets totale vekt eller andelen PER er over 0,1 vektprosent av produktets totale vekt.

Avgift skal betales med følgende beløp:

Innhold TRI/PER Pst.	kr per kg	
	TRI	PER
Over 0,1 t.o.m. 1		0,61
Over 1 t.o.m. 5	3,05	3,05
Over 5 t.o.m. 10	6,10	6,10
Over 10 t.o.m. 30	18,29	18,29
Over 30 t.o.m. 60	36,58	36,58
Over 60 t.o.m. 100	60,96	60,96

Ved beregning av avgift benyttes den høyeste av enten faktisk eller oppgitt andel TRI eller PER.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som

- utføres til utlandet,
- gjenvinnes til eget bruk,
- innføres som reisegods etter tolloven § 5-1,
- innføres til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- leveres til eller innføres av NATO og styrker fra landene som deltar i Partnerskap for fred etter tolloven § 5-3,
- er av mindre verdi og som innføres etter tolloven § 5-9,
- legges inn på tollager og varene er bestemt til utførsel,
- kommer i retur til registrert virksomhets lager.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften og om avrundning av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK) (kap. 5548 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til

statskassen ved innførsel eller innenlands produksjon av hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK), herunder gjenvunnet HFK og PFK.

Avgiftsplikten omfatter HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer. Departementet kan gi forskrift om at avgift på slike varer skal fastsettes på annen måte enn etter vekt og at avgiften i slike tilfeller skal betales etter sjablonsatser.

§ 2

Det skal betales avgift med følgende beløp:

Produkttyper	Kjemisk formel	Avgiftssats (kr/kg)
<i>HFK</i>		
HFK-23	CHF ₃	2 398
HFK-32	CH ₂ F ₂	133
HFK-41	CH ₃ F	31
HFK-43-10mee	C ₅ H ₂ F ₁₀	266
HFK-125	C ₂ HF ₅	574
HFK-134	C ₂ H ₂ F ₄	205
HFK-134a	CH ₂ FCF ₃	266
HFK-152a	C ₂ H ₄ F ₂	29
HFK-143	C ₂ H ₃ F ₃	61
HFK-143a	C ₂ H ₃ F ₃	779
HFK-227ea	C ₃ HF ₇	594
HFK-236fa	C ₃ H ₂ F ₆	1 291
HFK-245ca	C ₃ H ₃ F ₅	115
<i>PFK</i>		
Perfluormetan	CF ₄	1 332
Perfluoretan	C ₂ F ₆	1 886
Perfluorpropan	C ₃ F ₈	1 435
Perfluorbutan	C ₄ F ₁₀	1 435
Perfluorcyklobutan	c-C ₄ F ₈	1 783
Perfluorpentan	C ₅ F ₁₂	1 537
Perfluorheksan	C ₆ F ₁₄	1 517

Hvis produkttypen er ukjent, benyttes den høyeste avgiftssats av de produkttyper det kan være. Ved gassblandinger beregnes avgiften for den enkelte produkttype i blandingen. Er blandingsforholdet ukjent, benyttes satsen for produkttypen med høyest sats for hele vekten.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som

- utføres til utlandet,
- innføres som reisegods etter tolloven § 5-1,
- innføres til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- leveres til eller innføres av diplomater, NATO, styrker fra landene som deltar i Partnerskap for fred og Den nordiske investeringsbank etter tolloven § 5-3,
- er av mindre verdi og som innføres etter tolloven § 5-9,
- som innføres for midlertidig bruk etter tolloven § 6-1 annet ledd,
- legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- gjenvinnes,
- kommer i retur til registrert virksomhets lager. Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på utslipp av NO_x (kap. 5509 post 70 og kap. 5549 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 15,85 per kg utslipp av nitrogenoksider (NO_x) ved energiproduksjon fra følgende kilder:

- framdriftsmaskineri med samlet installert motoreffekt på mer enn 750 kW,
- motorer, kjeler og turbiner med samlet installert innfyrt effekt på mer enn 10 MW, og
- fakler på offshoreinstallasjoner og anlegg på land.

For NO_x-utslipp ved avgiftspliktig forbrenning av avfall, skal det betales avgift etter Stortingets vedtak om avgift på sluttbehandling av avfall.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på utslipp av NO_x fra følgende kilder:

- fartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk havn, eller luftfartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk lufthavn,
- fartøy som brukes til fiske og fangst i fjerne farvann,
- verneverdige fartøyer, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
- utslippskilder omfattet av miljøavtale med staten om gjennomføring av NO_x-reducerende tiltak i samsvar med et fastsatt miljømål.

Departementet kan gi forskrift om avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om avgiftsplikten avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på sjokolade- og sukkervarer mv. (kap. 5555 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av sjokolade- og sukkervarer mv. med kr 17,29 per kg av varens avgiftspliktige vekt.

Avgiftsplikten omfatter også slike varer som ikke er tilsatt sukker eller søtningsmiddel.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som

- innføres som reisegods etter tolloven § 5-1,
- innføres til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- er av mindre verdi og som innføres etter tolloven § 5-9,
- brukes som råstoff mv. ved framstilling av varer,

e) til eller fra produsents eller importørs lager

- utføres til utlandet,
- leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
- leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- leveres til eller innføres av diplomater, NATO, styrker fra landene som deltar i Partnerskap for fred og Den nordiske investeringsbank etter tolloven § 5-3,
- kommer i retur.

Departementet kan gi forskrift om avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på alkoholfrie drikkevarer mv. (kap. 5556 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp per liter salgsvare:

- alkoholfrie drikkevarer som er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff: kr 2,71,
- sirup som er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff som nyttes til ervervsmessig framstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere, fontener o.l.: kr 16,53.

Med alkoholfrie drikkevarer likestilles drikk med alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent alkohol.

Avgiftsplikten omfatter ikke varer i pulverform.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som

- til eller fra produsents og importørs lager

 - utføres til utlandet,

2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
 4. leveres til eller innføres av diplomater, NATO, styrker fra landene som deltar i Partnerskap for fred og Den nordiske investeringsbank etter tolloven § 5-3,
 5. kommer i retur,
- b) benyttes til ervervsmessig framstilling av annet enn drikkevarer,
- c) innføres som reisegods etter tolloven § 5-1,
- d) innføres til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- e) som er av mindre verdi og som innføres etter tolloven § 5-9.
- Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på sukker mv. (kap. 5557 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på sukker mv. med kr 6,70 per kg av varens avgiftspliktige vekt.

Avgiftsplikten omfatter

- a) sukker (roe-/bete- og rørsukker),
- b) sirup og sukkeroppløsning av nevnte varer.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på sukker som

- a) innføres som reisegods etter tolloven § 5-1,
- b) innføres til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) er av mindre verdi og som innføres etter tolloven § 5-9,

- d) til eller fra produsents og importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
 4. leveres til eller innføres av diplomater, NATO, styrker fra landene som deltar i Partnerskap for fred og Den nordiske investeringsbank etter tolloven § 5-3,
 5. kommer i retur,
- e) benyttes til ervervsmessig framstilling av varer,
- f) benyttes til biavl.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak, herunder hvilken ervervsmessig framstilling av varer som omfattes av bokstav e.

§ 3

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgifter på drikkevareemballasje (kap. 5559 post 70-74)

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales miljøavgift og grunnavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av drikkevareemballasje med de beløp som er fastsatt i §§ 2 og 3.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2

Det skal betales miljøavgift av drikkevareemballasje med følgende beløp per emballasjeenhet:

- a) Glass og metall: kr 4,88
- b) Plast: kr 2,95
- c) Kartong og papp: kr 1,22

Departementet kan gi forskrift om fritak, reduksjon eller refusjon av miljøavgiften dersom emballasjen inngår i et retursystem, herunder fastsette vilkår for fritak.

§ 3

Det skal betales grunnavgift på engangsemballasje med kr 1,00 per emballasjeenhet.

Som engangsemballasje anses emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form.

§ 4

Emballasje som inneholder følgende drikkevarer er fritatt for grunnavgift:

- a) melk og melkeprodukter,
- b) drikkevarer framstilt av kakao og sjokolade og konsentrater av dette,
- c) varer i pulverform,
- d) korn- og soyabaserte melkeerstatningsprodukter,
- e) morsmelkerstatning.

Drikkevarer som nevnt i bokstav c og e er fritatt også for miljøavgift.

§ 5

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for miljø- og grunnavgift på drikkevareemballasje

- a) med rominnhold på minst fire liter,
- b) som innføres som reisegods etter tolloven § 5-1,
- c) som innføres til bruk i transportmidler i ervervmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) som er av mindre verdi og som innføres etter tolloven § 5-9,
- e) som til eller fra registrert virksomhets og importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
 4. leveres til eller innføres av diplomater, NATO, styrker fra landene som deltar i Partnerskap for fred og Den nordiske investeringsbank etter tolloven § 5-3,
 5. kommer i retur.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 7

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner

som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Dokumentavgift (kap. 5565 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det i henhold til lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift betales avgift til statskassen ved tinglysing av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom, herunder bygning på fremmed grunn og tilhørende festerett til tomta. Avgift skal betales med 2,5 pst. av avgiftsgrunnlaget, men minst kr 250.

Ved tinglysing av første gangs overføring av hjemmel til eierseksjon eller til fysisk del av eiendom i forbindelse med oppløsning av borettslag og boligaksjeselskaper betales avgift med kr 1 000 per hjemmelsoverføring.

§ 2

Fritatt for avgift er

- a) gaveandel i dokument som inneholder gave og lignende til det offentlige eller til stiftelser og legater med allmennyttige formål, eller til foreninger med allmennyttige formål som har styretsete her i landet,
- b) dokument som overfører rettigheter til fast eiendom til utenlandske diplomatiske og konsulære misjoner,
- c) overføring av hjemmel til fast eiendom til Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- d) egen sameieandel ved overtagelse av fast eiendom ved oppløsning av sameie,
- e) overføring av hjemmel til fast eiendom mellom ektefeller,
- f) ideell arveandel etter loven i den enkelte eiendom ved overtagelse av fast eiendom på skifte eller fra uskiftet bo. Forskudd på arv regnes ikke som arveandel og heller ikke testamentsarv i den utstrekning den overstiger lovens arveandel,
- g) overføring av hjemmel til fast eiendom til forrige hjemmelshaver eller dennes ektefelle, i forbindelse med salg etter reglene om tvangssalg,
- h) overføring av hjemmel til fast eiendom til NATO eller NATOs hovedkvarter i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av,
- i) overføring av hjemmel til fast eiendom mellom den krets av kongefamilien som har arve- og gaveavgiftsfritak, jf. lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver § 1 femte ledd.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Ved førstegangsoverføring av en selvstendig og i sin helhet nyoppført bygning som ikke er tatt i bruk og overføring av bygg under arbeid betales avgift bare av salgsverdien av tomte dersom det blir tinglyst hjemmelsoverføring til denne.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan gi forskrift om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Andre avgiftsvedtak

Avgift på frekvenser (kap. 5583 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2009 skal det betales avgift til statskassen for bruk av frekvenser til drift av annen og tredje generasjons system for mobilkommunikasjon med følgende beløp:

- UMTS 22 660 000 kroner per tildelt konsesjon,
- GSM 1800 247 000 kroner per disponert dupleks kanal (2 x 200 kHz),
- GSM 900 247 000 kroner per disponert dupleks kanal (2 x 200 kHz),
- CDMA 450 1 082 000 kroner per MHz (dupleks) disponert båndbredde.

Samferdselsdepartementet kan dersom det er nødvendig av hensyn til effektiv utnyttelse av frekvensene endre avgiftsnivået for tildelte frekvenser.

Samferdselsdepartementet fastsetter nærmere bestemmelser om beregning og oppkreving av avgiften.

§ 2

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2009 kan forestå salg av fem-sifrede telefonnummer. Prisene fastsettes av Samferdselsdepartementet.

Inntekter ved tildeling av konsesjoner (kap. 5309 post 29)

§ 1

For 2009 kan Fiskeri- og kystdepartementet og Samferdselsdepartementet innhente inntekter ved tildeling av konsesjoner.

§ 2

Inntektene innhentes ved tildeling av konsesjoner. Beløpet skal innbetales til statskassen.

§ 3

Fiskeri- og kystdepartementet og Samferdselsdepartementet kan gi forskrift om innbetaling og oppkreving av beløpet.

XI

Toll for budsjetterminen 2009

§ 1. Plikten til å svare toll

Fra 1. januar 2009 skal det svares toll ved innførsel av varer etter bestemmelsene i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel og etter de satser som er fastsatt etter annet ledd.

De ordinære tollsatsene for 2008 skal fortsatt gjelde fra 1. januar 2009, med de endringer som følger av vedlegg 3 og 4.

§ 2. Preferansetoll

Vareførsel som er omfattet av handelsavtale inngått med fremmed stat eller gruppe av stater, skal innenfor rammen av slike avtaler innrømmes preferansetoll. Tilsvarende gjelder for vareførsel som er omfattet av bilateral eller unilateral erklæring i tilknytning til slik avtale og vareførsel som er omfattet av det generelle system for preferansetoll for utviklingsland (GSP). Preferansetollbehandling er betinget av at krav til opprinnelse mv., slik som fastsatt i opprinnelsesreglene til vedkommende handelsavtale eller preferansesystem, samt vilkår fastsatt i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel, er oppfylt.

Departementet gis fullmakt til å iverksette de tollreduksjoner og andre tollmessige forhold som følger av handelsavtale som framforhandles med annen stat.

Departementet gis fullmakt til å utvide den eksisterende særordningen for Botswana og Namibia under GSP-ordningen til å omfatte Swaziland og til etablering av et indikativt tak for import av storfe-

kjøtt fra Swaziland på 500 tonn per år, samt til at disse endringene notifiseres overfor WTO og UNC-TAD.

§ 3. Nedsettelse av ordinære tollsats

Departementet kan sette ned den fastsatte tollsats på enkelte vareslag, slik som bestemt i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel §§ 9-1 til 9-5.

§ 4. Tollmessige handels- eller beskyttelsestiltak

Kongen kan, innenfor de rammer som følger av avtale med fremmed stat eller organisasjon, iverksette tollmessige handels- eller beskyttelsestiltak i form av økning av den ordinære tollsatsen på enkelte vareslag, dersom det foreligger slike omstendigheter som framgår av lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel §§ 10-1 til 10-7.

§ 5. Gjennomføring av revidert overenskomst om tollfri markedsadgang for farmasøytiske produkter

Stortinget samtykker i å binde tollsatsene i henhold til den reviderte produktlisten til overenskomst mellom en gruppe WTO-medlemmer om tollfri markedsadgang for farmasøytiske produkter, som inntatt i uttrykt vedlegg.

§ 6. Kunngjøring av Stortingets tollvedtak mv.

Stortingets tollvedtak med de satser som skal gjelde for budsjettåret 2009, skal departementet kunngjøre slik som bestemt i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel § 1-6.

Departementet gis fullmakt til å innarbeide nye tariffoppdelinger eller endre gjeldende oppdelinger. Nye og endrede oppdelinger skal departementet kunngjøre slik som bestemt i første ledd.

Oslo, i finanskomiteen, den 20. november 2008

Reidar Sandal

leder

Magnar Lund Bergo

ordf. for kap. 5511

Svein Flåtten

ordf. for kap. 5630, 5651 og 5652

Gjermund Hagesæter

ordf. for kap. 5531, 5536 og 5583

Heikki Holmås

ordf. for kap. 2309, 5309, 5508, 5509, 5542, 5543, 5546, 5547, 5548 og 5549

Rolf Terje Klungland

ordf. for kap. 5611, 5616, 5618, 5622, 5625, 5656, 5680, 5685 og 5692

Ulf Leirstein

ordf. for kap. 5341

Per Olaf Lundteigen

ordf. for kap. 5506, 5521 og 5700

Torgeir Micaelsen

ordf. for kap. 5556, 5557, 5559, 5568, 5574, 5580 og 5582

Michael Momyr

ordf. for kap. 5541

Jørund Rytman

ordf. for kap. 5555

Jan Tore Sanner

ordf. for kap. 5631

Lars Sponheim

ordf. for kap. 5565

Eirin Kristin Sund

ordf. for kap. 571, 572, 575 og 3571

Hans Olav Syversen

ordf. for kap. 5526 og 5572

Marianne Aasen

ordf. for kap. 5501 og 5507

Vedlegg**Brev fra Finansdepartementet v/statsråden til Stortingets presidentskap, datert 30. oktober 2008****Korrigerer av trykkfeil i St.prp. nr. 1 (2008-2009) Skatte-, avgifts- og tollvedtak**

St.prp. nr. 1 (2008-2009) inneholder dessverre noen uklarheter og feil.

Side 15

Tabell 1.5: I tekstkolonnen under overskriften "Petroleum" står det "Avgift på utvinning mv." Det skal stå: "Avgift på CO₂-utslipp, arealavgift mv."

Side 22

Tabell 2.1, fotnote 11. Det skal til slutt i fotnoten tilføyes: "Rabatten begrenses fra 2009 til et arveavgiftsgrunnlag for slike aksjer og andeler på 10 mill. kroner per mottaker."

Side 23

2. avsnitt. Det står: "Regjeringen foreslår at satsene i minstefradraget holdes uendret, og at de øvre grensene i minstefradraget oppjusteres med anslått lønnsvekst til 70 400 kroner for lønnsinntekt og 58 900 for pensjonsinntekt."

Det skal stå: "Regjeringen foreslår at satsene i minstefradraget holdes uendret, og at de øvre grensene i minstefradraget oppjusteres med anslått lønnsvekst til 70 350 kroner for lønnsinntekt og 58 900 for pensjonsinntekt."

Side 42

I første spalte, siste avsnitt står det: "Ved bruk av den rentefrie avdragsordningen for familiebedrifter blir den årlige avgiftsøkningen ved overføring fra foreldre til barn maksimalt om lag 0,8 pst. av nettoverdiene i virksomheten. Det innebærer at dersom avkastningen etter skatt er minst 0,8 pst. av nettoverdiene i slike virksomheter, kan avgiftsøkningen finansieres gjennom selskapets overskudd i avdragsperioden."

Det skal stå: "Ved bruk av den rentefrie avdragsordningen for familiebedrifter blir den årlige avgiften ved overføring fra foreldre til barn maksimalt om lag 0,8 pst. av nettoverdiene i virksomheten. Det innebærer at dersom avkastningen etter skatt er minst 0,8 pst. av nettoverdiene i slike virksomheter, kan avgiften finansieres gjennom selskapets overskudd i avdragsperioden."

Side 102

I tabell 5.1 skal det til slutt i kolonneoverskriften "Herav endring i formuesskatt" settes inn fotnote 3.

Side 136

I Stortingets vedtak om avgift på alkohol § 1 første ledd (i tabellen) skal satsen for annen alkoholholdig drikk med alkoholstyrke over 3,7 t.o.m. 4,7 volumprosent alkohol være 17,72.

Side 148

Stortingets vedtak om avgift på båtmotorer § 2 første ledd bokstav h fastsetter fritak for båtmotorer som selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

Fritaket er dekket av § 2 første ledd bokstav c. § 2 første ledd bokstav h kan dermed utgå.

Side 155

Stortingets vedtak om avgift på sjokolade- og sukkervarer mv. § 2 første ledd bokstav c skal lyde: *er av mindre verdi og som innføres etter tolloven § 5-9,*

Side 156

Stortingets vedtak om avgift på alkoholfrie drikkevarer § 2 første ledd bokstav a nr 3 skal lyde: *leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30*

Side 157

I forslag til vedtak om avgift på sukker mv. er det i § 2 første ledd bokstav f og g foreslått fritak for sukker som leveres til proviant etter tolloven § 4-23, og sukker som leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30. Fritakene er dekket av ordlyden i § 2 første ledd bokstav d nr. 2 og 3. § 2 første ledd bokstav f og g kan dermed utgå.

Finansdepartementet ber om at det blir tatt hensyn til rettingene ovenfor i forbindelse med Stortingets behandling av St.prp. nr. 1 (2008-2009) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

